

Stjórnartíðindi

1926 - A-deild

Útgáfa 1.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af Stjórnartíðindum. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af prentuðum Stjórnartíðindum án endurgjalds. Hvorki dómsmálaráðuneytið né önnur stjórnvöld standa að gerð skjals þessa umfram það að hafa útvegað höfunduð skjalsins prentteintök af ritinu.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta landslög og önnur áþekk gögn gerð af opinberri hálfu, ekki verndar höfundalaga.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Gallar á bls. 17, 19, 22, 26-27, 59, og 89.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

STJÓRNARTÍÐINDI

FYRIR

ÍSLAND

ÁRÍÐ 1926

A-DEILD

REYKJAVÍK 1926
ÍSAFOLDARPRENTSMÍÐJA H.F.

Efnisyfirlit

við

Stjórnartíðindi fyrir Ísland árið 1926.

A.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
1	1. mars	Opið brjef um kosning landskjörinna Alþingismanna	1
2	30. mars	Lög um afnám gengisviðauka á vörutolli	2
3	12. maí	Konungsbrjef um þingsuppsögn	3
4	15. júní	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að ganga inn í viðbótarsamning við myntsamning Norðurlanda	3—5
5	S. d.	Fjáráukalög fyrir árið 1925	6—8
6	S. d.	Lög um happdrætti (lotteri) og hlutaveltur (tombólur) . . .	8—9
7	S. d.	Lög um raforkuvirki	9—12
8	S. d.	Lög um löggilding verslunarstaða	12
9	S. d.	Lög um löggilta endurskoðendur	13—14
10	S. d.	Lög um viðauka við breyting á lögum nr. 68, 14. nóv. 1917, um áveitu á Flóann	14—15
11	S. d.	Lög um framlag til kæliskipskaupa o. fl.	16
12	S. d.	Lög um breytingar á lögum nr. 17, 4. júní 1924, um stýrimannaskólann í Reykjavík	17
13	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 28, 3. nóv. 1915, um kosningar til Alþingis	17—18
14	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 43, 3. nóv. 1915, um atvinnu við vjelgæslu á gufuskipum	18—19
15	S. d.	Lög um veðurstofu á Íslandi	19—21
16	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 40, 1919, um forkaupsrjett á jörðum	22
17	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 28, 8. nóv. 1883, um að stofna slökkvilið á Ísafirði	23
18	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 17, 9. júlí 1909, um almennan ellistyrk	24
19	S. d.	Lög um kynbætur hesta	24—27
20	S. d.	Lög um kirkjugjöld í Prestsbakkasókn í Hrútafirði	27—28
21	S. d.	Lög um veitingasölu, gistihúshald o. fl.	28—32
22	S. d.	Lög um innflutningsbann á dýrum o. fl.	32—33
23	S. d.	Lög um bæjargjöld í Vestmannaeyjum	33—35

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
24	15. júní	Lög um bryggjugerð í Borgarnesi o. fl.	35—37
25	S. d.	Lög um húsaleigu í Reykjavík	37
26	S. d.	Lög um heimild fyrir veðdeild Landsbanka Íslands til að gefa út nýja flokka (seriur) bankavaxtabrjefa	38—43
27	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 55, 27. júní 1921, um skipulag kauptúna og sjávarþorpa	44
28	S. d.	Lög um sölu á kirkjujörðinni Snæringssstöðum í Vatnsdal	45
29	S. d.	Lög um líkhús	46
30	S. d.	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til að veita guðfræðikandidat Sveinbirni Högnasyni embætti á Íslandi	47
31	S. d.	Lög um skatt af lóðum og húsum í Siglufjarðarkaupstað	47—48
32	S. d.	Lög um veiting ríkisborgararjettar	49
33	S. d.	Lög um ríkisborgararjett, hvernig menn fá hann og missa	50—52
34	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 88, 14. nóv. 1917, um notkun bifreiða	52—54
35	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 52, 28. nóv. 1919 (Ritsima- og talsmakerfi)	55
36	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 5, frá 18. maí 1920, um bann gegn botnvörpuveiðum	56
37	S. d.	Fjárlög fyrir árið 1927	57—96
38	S. d.	Fjárukalög fyrir árið 1924	94—100
39	S. d.	Lög um samþykkt á landsreikningnum 1924	101—102
40	S. d.	Lög um fræðslu barna	103—110
41	S. d.	Lög um afnám laga nr. 21, 4. júní 1924, og breyting á lögum nr. 58, 30. nóv. 1914 (Sauðfjarðaðanir)	111
42	S. d.	Lög um skipströnd og vogrek	112—121
43	S. d.	Lög um kosningar í málefnum sveita og kaupstaða	122—134
44	S. d.	Lög um breytingar á lögum nr. 36, 4. júní 1924, um bæjargjöld í Reykjavík	134
45	S. d.	Lög um almannafrið á helgidögum þjóðkirkjunnar	135—137
46	S. d.	Lög um útsvör	137—150
47	S. d.	Lög um verðtoll á nokkrum vörum	150—152
48	S. d.	Lög um heimild handa atvinnumálaráðherra til að veita sjerleyfi til virkjunar Dynjandisár og annara fallvatna í Arnarfirði o. fl.	152—154
49	S. d.	Lög um stofnun happdrættis fyrir Ísland	155—157
50	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 38, 27. júní 1921, um vörutoll	157—158
51	S. d.	Lög um sölu á sild o. fl.	158—161
52	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að veita ýms hlunnindi fyrirhuguðum nýjum banka í Reykjavík	161—163
53	S. d.	Lög um breytingar á og viðauka við lög nr. 7, 4. maí 1922 (Seðlaútgáfa)	163—164
54	S. d.	Lög um vörutoll	165—170
55	S. d.	Lög um forkaupsrjett á jörðum	171—172
56	S. d.	Lög um notkun bifreiða	173—178
57	S. d.	Konungsbrjef um breytingu á 4. og 6. gr. reglugjörðar í konungsbrjefi 3. júlí 1921, um stofnun hinnar íslensku fálkaorðu	179
58	20. júlí	Reglugjörð fyrir veðdeild Landsbankans í Reykjavík um út-	

Nr.	Dagsetning	Eyrirsögn	Blaðsíðutal
		gáfu á 5. flokki (seríu) bankavaxtabrjefa samkvæmt lögum nr. 26, 15. júní 1926, um útgáfu nýrra flokka (sería) bankavaxtabrjefa	180—188
59	28. ágúst	Auglýsing um samning milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar um haffæri skipa og skipbúnað . .	189—192
60	15. okt.	Reglugjörð fyrir veðdeild Landsbankans í Reykjavík um útgáfu á 6. flokki (seríu) bankavaxtabrjefa samkvæmt lögum nr. 26, 15. júní 1926, um útgáfu nýrra flokka (sería) bankavaxtabrjefa	193—201
61	2. nóv.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	202
62	5. nóv.	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	203
63	8. nóv.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	204
64	12. nóv.	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	205
65	20. des.	Opið brjef er stefnir Alþingi saman til reglulegs fundar miðvikudaginn 9. febrúar 1927	206
66	S. d.	Konungsbrjef um setning Alþingis	207

Yfirlit

eftir stafrofsröð.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsiðutal
Alidýrasjúkdómar, sjá landbúnaður.			
Alþingi.			
3	12. maí	Konungsbrjef um þinguppsögn	3
65	20. des.	Opið brjef, er stefnir Alþingi saman til reglulegs fundar miðvikudaginn 9. febrúar 1927	206
66	S. d.	Konungsbrjef um setning Alþingis	207
Alþingiskosningar.			
1	1. mars	Opið brjef um kosning landskjörinna alþingismanna	1
13	15. júní	Lög um breyting á lögum nr. 28, 3. nóv. 1915, um kosningar til Alþingis.	17—18
Bankamál.			
26	S. d.	Lög um heimild fyrir veðdeild Landsbanka Íslands til að gefa út nýja flokka (seríur) bankavaxtabrjefa	38—43
52	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að veita ýms hlunnindi fyrirhuguðum nýjum banka í Reykjavík	161—163
53	S. d.	Lög um breytingar á og viðauka við lög nr. 7, 4. maí 1922 (Seðlaútgáfa)	163—164
58	20. júlí	Reglugjörð fyrir veðdeild Landsbankans í Reykjavík um útgáfu á 5. flokki (seríu), bankavaxtabrjefa samkvæmt lögum nr. 26, 15. júní 1926, um útgáfu nýrra flokka (sería) bankavaxtabrjefa	180—188
60	15. okt.	Reglugjörð fyrir veðdeild Landsbankans í Reykjavík til útgáfu á 6. flokki (seríu) bankavaxtabrjefa samkvæmt lögum nr. 26, 15. júní 1926, um útgáfu nýrra flokka (sería) bankavaxtabrjefa	193—201

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Bifreiðar.			
34	15. júní	Lög um breyting á lögum nr. 88, 14. nóv. 1917, um notkun bifreiða	52—54
56	S. d.	Lög um notkun bifreiða	173—178
Brunamál.			
17	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 28, 8. nóv. 1883, um að stofna slökkvilið á Ísafirði	23
Bæjarmálefni.			
17	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 28, 8. nóv. 1883, um að stofna slökkvilið á Ísafirði	23
23	S. d.	Lög um bæjargjöld í Vestmannaeyjum	33—35
25	S. d.	Lög um húsaleigu í Reykjavík	37
31	S. d.	Lög um skatt af lóðum og húsum í Siglufjarðarkaupstað	47—48
43	S. d.	Lög um kosningar í málefnum sveita og kaupstaða	122—134
44	S. d.	Lög um breytingar á lögum nr. 36, 4. júní 1924, um bæjar- gjöld í Reykjavík	134
46	S. d.	Lög um útsvör	137—150
Ellistyrkur.			
18	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 17, 9. júlí 1909, um almennan ellistyrk	24
Embætti.			
30	S. d.	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til að veita gæðfræði- kandidat Sveinbirni Högnasyni embætti á Íslandi	47
Endurskoðendur.			
9	S. d.	Lög um löggilta endurskoðendur	13—14
Fálkaorðan.			
57	S. d.	Konungsbrjef um breytingu á 4. og 6. gr. reglugjörðar í konungsbrjefi 3. júlí 1921, um stofnun hinnar íslensku Fálkaorðu	179

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Fasteignir.			
16	15. júní	Lög um breyting á lögum nr. 40, 1919, um forkaupsrjett á jörðum	22
55	S. d.	Lög um forkaupsrjett á jörðum	171—172
Fiskiveiðar.			
36	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 5, frá 18. maí 1920, um bann gegn botnvörpuveiðum	56
Fjárlög, fjáráukalög.			
5	S. d.	Fjáráukalög fyrir árið 1925	6—8
37	S. d.	Fjárlög fyrir árið 1927	57—96
38	S. d.	Fjáráukalög fyrir árið 1924	94—100
Fræðslumál, sjá skólamál.			
Gistihúshald, sjá veitingasala.			
			8—9
			155—157
Happdrætti, hlutaveltur.			
6	S. d.	Lög um happdrætti (lotteri) og hlutaveltur (tombólur) . . .	
49	S. d.	Lög um stofnun happdrættis fyrir Ísland	
Heiðursmerki, sjá fálkaorðan.			
Helgidagahald.			
45	S. d.	Lög um almannafrið á helgidögum þjóðkirkjunnar	135—137
Innflutningsbann.			
22	S. d.	Lög um innflutningsbann á dýrum o. fl.	32—33
Kirkjujarðasala.			
28	S. d.	Lög um sölu á kirkjujörðinni Snælingsstöðum í Vatnsdal .	45

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Kirkjur.			
20	15. júní	Lög um kirkjugjöld í Prestsbakkasókn í Hrútafirði	27—28
45	S. d.	Lög um almannafrið á helgidögum Þjóðkirkjunnar	135—137
Kynbætur, sjá landbúnaður			
Landbúnaður.			
10	S. d.	Lög um viðauka við breyting á lögum nr. 68, 14. nóv. 1917, um áveitu á Flóann	14—15
16	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 40, 1919, um forkaupsrjett á jörðum	22
19	S. d.	Lög um kynbætur hesta	24—27
41	S. d.	Lög um afnám laga nr. 21, 4. júní 1924, og breyting á lögum nr. 58, 30. nóv. 1914, (Sauðfjárbaðanir)	111
55	S. d.	Lög um forkaupsrjett á jörðum	171—172
Landsbanki Íslands, sjá bankamál.			
Landsreikningur.			
39	S. d.	Lög um samþykkt á landsreikningnum 1924	101—102
Likhús.			
29	S. d.	Lög um likhús	46
Myntsamningur, sjá utanríkismál.			
Raforka.			
7	S. d.	Lög um raforkuvirki	9—12
48	S. d.	Lög um heimild handa atvinnumálaráðherra til að veita sjer- leyfi til virkjunar Dynjandisár og annara fallvatna í Arnar- firði o. fl.	152—154
Ríkisborgararjettur.			
32	S. d.	Lög um veiting ríkisborgararjettar	49
33	S. d.	Lög um ríkisborgararjett, hvernig menn fá hann og missa	50—52

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Ríkisstjórn.			
61	2. nóv.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	202
62	5. nóv.	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	203
63	8. nóv.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	204
64	12. nóv.	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	205
Sauðfjárbaðanir, sjá landbúnaður.			
Seðlaútgáfa, sjá bankamál.			
Siglingar, skip.			
11	15. júní	Lög um framlag til kæliskipskaupa o. fl.	16
14	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 43, 3. nóv. 1915, um atvinnu við vjelgæslu á gufuskipum	18—19
42	S. d.	Lög um skipströnd og vogrek	112—121
59	28. ágúst	Auglýsing um samning milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar um haffæri skipa og skipbúnað . .	189—192
Símamál.			
35	15. júní	Lög um breyting á lögum nr. 52, 28. nóv. 1919 (Ritsima- og talsímakerfi)	55
Sjerleyfi.			
48	S. d.	Lög um heimild handa atvinnumálaráðherra til að veita sjerleyfi til virkjunar Dynjandisár og annara fallvatna í Arnarfirði o. fl.	152—154
Skattar og tollar.			
2	30. mars	Lög um afnám á gengisviðauka á vörutolli	2
47	15. júní	Lög um verðtoll á nokkrum vörum	150—152
50	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 38, 27. júní 1921, um vörutoll	157—158
54	S. d.	Lög um vörutoll	165—170

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsiðutal
		Skipströnd og vogrek.	
42	15. júní	Lög um skipströnd og vogrek	112—121
		Skipulag.	
27	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 55, 27. júní 1921, um skipulag kaupúna og sjávarþorpa	44
		Skólamál.	
12	S. d.	Lög um breytingar á lögum nr. 17, 4. júní 1924, um stýrimanna- skólann í Reykjavík	17
40	S. d.	Lög um fræðslu barna	103—110
		Sveitamálefni.	
43	S. d.	Lög um kosningar í málefnum sveita og kaupstaða . . .	122—134
46	S. d.	Lög um útsvör	137—150
		Tollar, sjá skattar og tollar.	
		Utanríkismál.	
4	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að ganga inn í við- bótarsamning við myntsamning Norðurlanda	3—5
59	28. ágúst	Auglýsing um samning milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs, og Svíþjóðar um haffæri skipa og skipbúnað . . .	189—192
		Útsvör, sjá sveitamálefni.	
		Veðurstofan.	
15	15. júní	Lög um veðurstofu á Íslandi	19—21
		Veitingasala og gistihúshald.	
21	S. d.	Lög um veitingasölu, gistihúshald o. fl.	28—32
		Verslun, verslunarstaðir.	
8	S. d.	Lög um löggilding verslunarstaða	12
24	S. d.	Lög um bryggjugerð í Borgarnesi o. fl.	35—37
51	S. d.	Lög um sölu á sild o. fl.	158—161

Leiðrjetting.

Í 16. gr. laga nr. 54, um vörutoll (bls. 170), hefir misprentast 1. jan. 1927 fyrir *1. júlí 1926*.

OPIÐ BRJEF**1**

1. mars

um

kosning landskjörinna Alþingismanna.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Lácnborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Samkvæmt ákvæðum um stundarsakir í stjórnarskrá konungsríkisins Íslands, falla niður árið 1926 umboð þeirra landskjörinna þingmanna, er ekki fóru frá 1922, en svo var um þá aðalþingmennina Sigurð Eggerz, Sigurð Jónsson, sem nú er látinn, og Hjört Snorrason, sem einnig er látinn. En varaþingmenn voru með nefndum aðalþingmönnum kosnir 1916 þeir Gunnar Ólafsson, Magnús Friðriksson og Ágúst Helgason, og fara þessir varaþingmenn einnig frá.

Parsem þetta er svo, verður kosning nýrra landskjörinna þingmanna að fara fram á þessu ári, og er það allramildilegast vilji Vor, að landskosningar fari fram fimtudaginn 1. júlí 1926 á þremur aðalþingmönnum og þremur varaþingmönnum.

Fyrir því bjóðum Vjer og skipum fyrir allramildilegast, að hinar umgetnu landskosningar skuli fara fram nefndan dag.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 1. mars 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

1926

2

2
30. mars

LÖG

um

afnám gengisviðauka á vörutolli.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Gengisviðauki á vörutolli fellur niður frá 1. apríl 1926.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 30. mars 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

KONUNGSBRJEF

3

12. maí

um

þingsuppsögn.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Vjer viljum hjermeð veita yður sem Vorum forsætis-
ráðherra fyrir Ísland umboð til þess í Voru nafni að segja Alþingi slit-
ið, þá er þingið hefir lokið störfum sínum nú bráðlega.

Ritað á Amaliuborg, 12. maí 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

LÖG

4

15. júní

um

**heimild fyrir rikissjórnina til að ganga inn í viðbótarsamning við
myntsamning Norðurlanda.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilað að ganga inn í viðbótarsamning þann við
myntsamning Norðurlanda frá 27. maí 1873 með viðaukasamningi frá 16. okt.

4 1875, sem Danmörk, Noregur og Svíþjóð hafa gert með sjer 22. mars 1924 15. júní og prentaður er sem fylgiskjal með lögum þessum.

2. gr.

Skiftimynt, sem ríkisstjórnir Danmerkur, Noregs og Svíþjóðar hafa látið slá samkvæmt myntsamningi, dags. 27. maí 1873, viðaukasamningi, dags. 16. okt. 1875, ásamt viðaukagreinum, hættir að vera löglegur gjaldeyrir á Íslandi 6 mánuðum eftir að auglýst verður fullgilding á inngöngu Íslands í viðbótarsamning þann, er ræðir um í 1. gr.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Fylgiskjal.

VIÐBÓTARSAMNINGUR

við myntsamninginn frá 27. maí 1873 og viðaukasamning frá 16. okt. 1875.

1.

Heimilt skal fjármálastjórn hvers ríkis, án þess að myntsamningurinn og síðari viðaukagreinir við hann skuli vera því til fyrirstöðu, að láta slá á sinn kostnað skiftimynt, er löglegur gjaldeyrir sje aðeins í því ríki, er slá lætur myntina.

Það ríki, er kosta lætur sláttu skiftimyntarinnar, setur og fyrirmæli um áletraða fjárhæð hennar, hversu málmum er háttað, um þunga hennar, lögun og mótn; þó skal myntin að gerðinni til vera greinilega frábrugðin þeim skiftimyntum, sem hingað til hafa verið slegnar samkvæmt samningnum.

Sú mynt, sem slegin er í samræmi við samninginn, skal einnig talin löglegur gjaldeyrir aðeins í skiftum innanlands í hverju einstöku ríki, með því móti, að gat sje slegið í eða gerð myntarinnar með öðrum jafngreinilegum hætti auðkend svo, að frábrugðin sje upphaflegri gerð.

2.

Ákvæðum samningsins og viðaukagreinum hans verður ekki beitt á þá skiftimynt, sem eingöngu er löglegur gjaldeyrir innanlands í hverju ríki um sig samkvæmt 1. gr. þessa viðbótarsamnings; þó skal hver mynt bera það með sjer, handa hverju ríki, af hverri myntsmiðju og á hvaða ári slegin sje.

3.

Fjármálastjórn hvers ríkis tjáir fjármálastjórn hinna ríkjanna öll þau lög, tilskipanir og fyrirmæli, sem sett kunna að verða um sláttu skiftimynta þeirra, er einungis skuli vera löglegur gjaldeyrir innanlands. Jafnframt skal sent uppkast að og sýnishorn af öllum slíkum skiftimyntum.

4. Skiftimynt, sem slegin hefir verið í einhverju ríkjanna samkvæmt samningnum og viðaukagreinum hans, skal hætta að vera löglegur gjaldeyrir í hinum ríkjunum, þegar sex mánuðir eru liðnir frá þeim degi, er viðbótarsamningur þessi öðlaðist gildi.

5. Þessi viðbótarsamningur heldur gildi, til þess er eitt ár er liðið frá þeim degi, er eitthvert ríkjanna hefir sagt upp.

Að liðnum uppsagnarfresti skal þó skiftimynt, sem samkvæmt samningnum og viðaukagreinum hans er slegin í einhverju ríkjanna, ekki ná að verða löglegur gjaldeyrir aftur í hinum ríkjunum, og ekki skal heldur skiftimynt, sem samkvæmt 1. gr. þessa viðbótarsamnings er aðeins löglegur gjaldeyrir innanlands í hverju ríki um sig, missa við þetta lögeyrisgildi sitt.

6. Viðauki þessi skal staðfestur jafnskjótt sem löggjafarþing þeirra ríkja, er hlut eiga að máli, hafa goldið samþykki við og staðfestingunum síðan komið fyrir til geymslu í Kristjáníu jafnskjótt sem við verður komið.

Viðaukinn öðlast gildi daginn eftir að honum hefir verið komið fyrir til geymslu staðfestum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

5
15. júní

FJÁRAUKALÖG

fyrir árið 1925.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjöllum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Til viðbótar við gjöld þau, sem veitt eru í fjárlögum fyrir 1925, eru
veittar samkv. 2.—7. gr. hér á eftir kr. 197618,98.

2. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 12. gr. er veitt:

1. Til að senda fulltrúa á alþjóðafund geisla- lækna í London	kr.	1000,00
2. Fyrir miðstöðvarketil í geðveikrahælið á Kleppi	—	7426,96
3. Til aðgerðar á holdsveikraspítalanum í Laug- arnesi	—	2500,00
4. Til að standast kostnað við lækningar þeirra, sem lamast hafa af manúsótt	—	10000,00
5. Til aðgerðar á sóttvarnarhúsinu í Reykjavík	—	9610,88
		kr. 30537,84

3. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 14. gr. er veitt:

1. Ferðastyrkur á þriðja biskupafund Norður- landa 1924	kr.	600,00
2. Til stúdentaráðs Háskóla Íslands, styrkur til að senda fulltrúa á allsherjarstúdentamót í Oslo	—	1000,00
3. Til sjera Bjarna Jónssonar og sjera Friðriks Rafnars: Styrkur til að sækja alþjóðapresta- fund í Svíþjóð, 400 kr. til hvors	—	800,00
4. Styrkur til húsabóta á prestssetrinu í Kolla- fjarðarnesi	—	9266,64

Flyt Kr. 11666,64 Kr. 30537,84

	Flutt	Kr. 11666,64	Kr. 30537,84	5
5.	Til miðstöðvarhitunartækja í bændaskólann á Hólum	—	11079,78	15. júní
6.	Til aðgerðar gagnfræðaskólanum á Akureyri	—	12513,87	
7.	Launabót handa Sigurbirni Á. Gíslasyni, kennara við vjelstjóraskólann	—	1500,00	
8.	Launabót handa Guðm. Kristjánssyni, kennara við stýrimannaskólann	—	1500,00	
			—	38260,29

4. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 15. gr. er veitt:

1.	Styrkur til Finnlandsfarar, til að sækja fornminjafraeðingafund	kr. 600,00	
2.	Styrkur til að sækja fund norrænna lögfræðinga í Helsingfors	—	1802,10
3.	Til að gegna störfum þjóðskjalavarðar í fjarveru hans	—	300,00
4.	Til Kjartans Sveinssonar, fyrir aðstoð á þjóðskjalasafninu	—	300,00
5.	Til aðgerðar landsbókasafnshúsinu	—	33789,55
			— 36791,65

5. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 16. gr. er veitt:

1.	Viðbót við styrk handa Búnaðarfélagi Íslands	kr. 36000,00	
2.	Til sjóvarnargarðs á Siglufirði	—	23000,00
3.	— sjóvarnargarðs á Sauðárkróki	—	11000,00
4.	— sjóvarnargarðs á Stokkseyri	—	3255,25
5.	— sjóvarnargarðs á Eyrarbakka	—	5194,25
6.	— að endurreisa stöpla í Hraunsá	—	850,00
7.	— fyrirhleðslu fyrir Hjeraðsvötn	—	7300,00
8.	— kostnaðar við mælingar og uppdretti af kaupúnum og sjávarþorpum	—	3000,00
			— 89599,50

6. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 18. gr. er veitt:

1.	Fyrv. bókav. Halldór Briem, frá $\frac{1}{10}$	kr. 427,20	
2.	— vitav. Vigfús Sigurðsson, frá $\frac{1}{6}$	—	311,50

Flyt Kr. 738,70 Kr. 195189,28

5		Flutt	Kr.	738,70	Kr. 195189,28
15. júní	3.	Til frú Ágústu Ólafsdóttur, ekkju Magnús- ar Gunnarssonar	—	534,00	
	4.	Til frú Ágústu Jóhannsdóttur, ekkju Þór- halls Jóhannessonar, hjeraðslæknis	—	534,00	
	5.	Fyrv. prestur Guttormur Vigfússon, frá $\frac{1}{6}$	—	623,00	
					2429,70
				Samtals	kr. 197618,98

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

6
15. júní

L Ö G

um

happdrætti (lotteri) og hlutaveltur (tombólur).

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Happdrætti, hverrar tegundar sem er, má ekki hafa nema með leyfi
dómsmálaráðuneytisins, og ekki hlutaveltur nema með leyfi lögreglustjóra.

Peningahappdrætti eða önnur þvilk happspil má ekki setja á stofn
án lagaheimildar.

2. gr.

6

Það er bannað mönnum á Íslandi að versla þar með eða selja hluti 15. júní fyrir erlend happdrætti eða önnur þvilík happspil, eða að hafa þar á hendi nokkur störf, er að þessu lúta.

3. gr.

Brot gegn 1. gr. sæta sektum til ríkissjóðs, 50—2000 kr., en brot gegn 2. gr. 500—5000 kr., og skal fara með mál út af þeim sem almenn lögreglumál.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

LÖG

7

15. júní

um

raforkuvirki.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Hver sveitar- eða bæjarstjórn hefir einkarjett til þess að stofnsetja raforkuver til almenningsþarfa, önnur en vatnsorkuver, og starfrækja þau innan sveitar. Til starfrækslu utansveitar þarf samþykki ráðherra,

7. Um raforkuveitu frá slíku veri fer eftir ákvæðum vatnalaganna um
15. júní raforkuveitur frá vatnsorkuverum, nema þar sem á annan veg er ákveðið með lögum þessum.

2. gr.

Einkarjettur sveitar- eða bæjarstjórna samkvæmt 1. gr. nær eigi til raforkuvirkja, sem einstakur maður eða einstakir menn koma sjer upp og nota innan takmarka húseigna sinna og jarðeigna eingöngu til eigin þarfa. Þó þarf leyfi hjeradsstjórnar í þeim hjeruðum, þar sem hjeradsstjórn hefir áður komið á stofn raforkuvirki.

3. gr.

Einkarjett þann, sem um ræðir í 1. og 2. gr., getur sveitar- eða bæjarstjórn með samþykki ráðherra veitt einstökum mönnum eða fjelögum. Leyfið skal veitt um tiltekið árabil með þeim skilyrðum og kvöðum, sem ástæða þykir til. Í hvert skifti, sem leyfistími er á enda, á sveitar- eða bæjarstjórn rjett á að fá sjer afhent raforkuvirkið fyrir það verð, er matsnefnd ákveður ef samkomulag næst ekki.

Um mat og matsnefnd gildir ákvæði vatnalaganna.

4. gr.

Nú vill sveitarstjórn eða bæjar fá handa undæmi sínu raforkuvirki, er einstakir menn eiga og um ræðir í 3. gr., og má þá, er $\frac{4}{5}$ hlutar leyfistímans eru liðnir, ef samkomulag næst ekki, taka það eignarnámi gegn endurgjaldi, sem ákveðið skal af matsnefnd, er til skal kvödd samkvæmt 3. gr. Eignarnámið skal ná til allra tækja og útbúnaðar fyrirtækisins, nema eigendur samþykki, að einungis nokkur hluti þeirra sje tekinn.

5. gr.

Ráðherra skal heimilt að setja reglur um gerð, frágang og notkun raforkuvirkja, og má í reglum þessum setja ákvæði um:

- a. Öryggisráðstafanir, er fylgja ber við uppsetning og starfrækslu þessara virkja.
- b. Skyldu til þess að gefa skýrslu um þau raforkuvirki, sem fyrir hendi eru þegar reglurnar öðlast gildi, og um ný virki og aukning eldri virkja, svo og að leyfa ráðherra að láta rannsaka þau.
- c. Eftirlit með raforkuvirkjum í húsrúmi, þar sem hætt er við sprengingum eða þar sem erfitt er að halda við nægilega fullkominni einangrun vegna raka eða annara orsaka, svo og með raforkuvirkjum, sem ætla má að hafi í för með sjer sjerstaka hættu fyrir líf manna eða mikil verðmæti, og með raforkuvirkjum í leikhúsum og samkomuhúsum. Eigandi virkjanna greiðir kostnað við eftirlitið.

- d. Löggilding á hæfum raforkuvirkjurum.
- e. Sektir, alt að 1000 kr., fyrir brot á reglunum.

7

15. júní

6. gr.

Raforkuvirki mega ekki hafa í för með sjer hættu fyrir eignir annara manna eða hættu við truflunum á starfrækslu virkja, sem fyrir eru. Sje unt að afstýra slíkum truflunum með öryggisráðstöfunum, skulu þær gerðar á kostnað eiganda hinna nýju virkja, en þó má skylda eiganda hinna eldri virkja til að bera nokkurn hluta kostnaðarins, ef framkvæmd öryggisráðstafana hefir í för með sjer verulega hagsmuni fyrir starfrækslu þeirra framvegis. Svo má og ákveða, að eigandi eldri virkja skuli kosta að nokkru eða öllu leyti þær öryggisráðstafanir, sem framvegis verða hluti af hans virkjum og hans eign, ef þær eru nauðsynlegar sökum þess, að hin eldri virki hafa verið ófullkomnari eða miður trygg en venja er til eða krafist verður um ný virki á þeim tíma, þegar ráðstafanirnar koma til framkvæmda.

Ráðherra sker úr öllum ágreiningi um það:

- a. Hvort raforkuvirki hafi í för með sjer hættu við truflunum á starfrækslu eldri virkja.
- b. Hvaða öryggisráðstafanir skuli framkvæma til að afstýra slíkum truflunum.
- c. Hver eigi að koma þeim ráðstöfunum í verk, og
- d. Hvort og að hve miklu leyti eigandi hinna eldri virkja skuli taka þátt í kostnaðinum við þær.

Ráðherra getur stöðvað notkun raforkuvirkja, uns öryggisráðstafanir þær, er hann áskilur, eru komnar í framkvæmd.

7. gr.

Sveitarstjórnir, bæjarstjórnir og stjórnir orkuveitufjelaga skulu semja reglugerð um ragorkuveituna, er ráðherra staðfestir, og má þar setja sjerstök ákvaði fyrir þá menn, er fást við raforkuvirkjun innan takmarka veitu þeirra, þar á meðal vinnukaupsskrá og reglur um frágang á verkum þeirra, svo og um sektir, alt að 500 krónum, fyrir brot gegn reglugerðinni. Þó má ekki í slíkum reglum heimila lakari frágang á orkuvirkjum nje vægari kröfur til löggildingar raforkuvirkjara en ákveðið verður í reglum ráðherra samkvæmt 5. gr.

8. gr.

Með mál út af brotum á reglum þeim, er segir í 5. gr. og 7. gr., skal fara sem almenn lögreglumál.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

löggilding verslunarstaða.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Við Jarðfallsvík í Málmey í Skagafjarðarsýslu, á Melstað í Selárdal í
Barðastrandarsýslu og í Leirhöfn á Sljettu í Þingeyjarsýslu skulu vera lög-
giltir verslunarstaðir.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar stjórnarráðið hefir ákveðið takmörk verslunar-
lóðanna samkvæmt lögum nr. 61, 10. nóv. 1905, og birt í B-deild Stjórn-
artíðinda.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

löggilta endurskoðendur,

9

15. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Atvinnumálaráðuneytinu er heimilt að löggilda endurskoðendur, ef þeir fullnægja skilyrðum þeim, sem sett eru í lögum þessum.

2. gr.

Þessi eru skilyrði þau, er getur í 1. gr.:

1. Löggiltur endurskoðandi skal hafa náð lögaldri; hann skal vera fjár síns ráðandi og hafa óflekkað mannorð.
2. Hann skal sanna fyrir ráðuneytinu, eða fyrir nefnd, sem atvinnumálaráðherra skipar, að hann hafi þá þekkingu á viðskiftum og reikningshaldi, sem krafist verður í reglugjörð, sem ráðherra setur.
3. Hann má ekki reka atvinnu, er ráðherra telur ósamrýmanlega endurskoðunarstarfinu.

3. gr.

Ef löggiltur endurskoðandi missir fjárforræði sitt, eða mannorð hans flekkast, þá hefir hann fyrirgert löggildingunni. En ef hann fær aftur umráð yfir fje sínu, skal hann mega fá aftur löggilding sína.

4. gr.

Nú láta opinberir sjóðir, fjelög eða einstakir menn löggiltan endurskoðanda endurskoða reikninga sína, og skal þá sú endurskoðun jafngilda endurskoðun dómkvaddra manna.

5. gr.

Vilji dómstólar hafa röksamlega endurskoðun á reikningum og rekstri fyrirtækja eða á þrotabúum, skal að jafnaði hafa til þeirrar skoðunar löggilta endurskoðendur, ef til næst.

9

15. júní

6. gr.

Löggiltur endurskoðandi skal heita því við drengskap sinn að vinna verk sitt eftir bestu vitund og ljósta ekki upp leyndarmálum.

7. gr.

Löggiltir endurskoðendur skulu sæta sömu viðurlögum fyrir brot sem sýslunarmenn.

8. gr.

Atvinnumálaráðuneytið tiltekur nánar verksvið löggiltra endurskoðenda og sker úr, ef deilur verða um gjöld fyrir störf þeirra, ef aðiljar óska, enda verða þá slík mál ekki borin undir dómstólana.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

10

15. júní

LÖG

um

viðauka við og breyting á lögum nr. 68, 14. nóv. 1917, um áveitu á Flóann.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Landsstjórninni heimilast að láta gera þau mannvirki á Flóaáveitu-svæðinu, auk skurða og garða, sem nauðsynleg verða að teljast til þess að áveitan komi að fullum notum, og greiðist kostnaður af framkvæmdum þessum á þann hátt, sem um semst milli landsstjórnarinnar og íbúa áveitusvæð-

isins, enda nemi tillag ríkissjóðs til vegagerða aldrei meiru en helmingi kostnaðar, og ekki yfir $\frac{1}{4}$ kostnaðar til annara framkvæmda.

10
15 júní

2. gr.

Áður en ráðist er í framkvæmdir samkvæmt 1. gr., skal landsstjórnin skipa nefnd manna, er geri tillögur um, hver mannvirki skuli gera og hversu þeim skuli haga. Auk þess er stjórninni heimilt að kveðja sjerfræðing til, eftir því sem nauðsynlegt telst. Kostnaður af nefnd og sjerfræðingum greiðist úr ríkissjóði.

3. gr.

Þeim hluta kostnaðar af framkvæmdum samkvæmt 1. gr., sem um semst að Flóaáveitufjelagið skuli greiða, jafnar stjórn áveitufjelagsins niður á áveitujarðirnar, aðallega eftir þeim notum, sem þær, hver um sig, hafa af framkvæmdum þessum. Að öðru leyti ná ákvæði laga nr. 68, 14. nóv. 1917, um áveitu á Flóann, til mannvirkja þeirra, sem lög þessi ræða um, að svo miklu leyti, sem við getur átt.

4. gr.

Vegum þeim, sem lagðir kunna að verða á áveitusvæðinu samkvæmt lögum þessum, skal skifta í sýsluvegi og hreppavegi eftir tillögum vegamála-stjóra.

5. gr.

Stjórn áveitufjelagsins skal skipuð þrem mönnum, er kosnir sjeu til 3 ára. Ganga þeir úr stjórninni sitt árið hver, fyrstu tvö árin eftir hlutkesti.

6. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

11
15. júní

LÖG

um

framlag til kæliskipskaupa o. fl.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörrum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Þegar h/f Eimskipafjelag Íslands lætur byggja nýtt millilandaskip, er ríkisstjórninni heimilt að veita til þess styrk úr ríkissjóði, alt að 350000 kr., gegn því, að skipið hafi fullkominn kæliútbúnað, 2 millipilför og að efsta pilfar, efra millipilfar, skipshliðar og þverveggir milli lestarúma sje einangrað fyrir kæliflutning.

2. gr.

Ríkisstjórninni er ennfremur heimilt að ábyrgjast fyrir hönd ríkissjóðs það að þau lán, sem fjelagið þarf til skipsbyggingar þessarar, enda sje skipið að veði gagnvart lánveitanda eða ríkissjóði.

3. gr.

Eimskipafjelaginu er óheimilt að selja skipið, nema með samþykki ríkisstjórnarinnar, og ef skipið strandar, er fjelaginu skylt, annaðhvort að láta smíða nýtt skip af sömu gerð eða endurgreiða ríkissjóði framlag hans.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

12

15. júní

breytingar á lögum nr. 17, 4. júní 1924, um stýrimannaskólann í Reykjavík.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við kröfurnar um kunnáttu í dönsku, í 6. gr., bætist: svo og að geta skrifað nokkurnveginn rjett danskan stíl um samskonar efni og hefir verið lesið.

2. gr.

Aftan við kröfurnar um kunnáttu í ensku, í 6. gr., bætist: svo og að geta skrifað nokkurnveginn rjett enskan stíl um samskonar efni og hefir verið lesið.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

LÖG

um

13

15. júní

breyting á lögum nr. 28, 3. nóv. 1915, um kosningar til Alþingis.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í 9. gr. laganna komi: febrúarmánuði í stað „janúarmánuði“, og 1. mars í stað „1. febrúar“.

13**2. gr.**

15. júní

Í 15. gr. laganna komi: 1. dag maímánaðar í stað „1. dag aprílmánaðar“, og 1. dag júnímánaðar í stað „1. dag maímánaðar“.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

14**LÖG**

15. júní

um

breyting á lögum nr. 43, 3. nóv. 1915, um atvinnu við vjelgæslu á gufuskipum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

16. gr. laga nr. 43, 3. nóv. 1915, orðist svo:

Meðan vöntun er á mönnum, er tekið hafa vjelstjórapróf samkvæmt lögum þessum, er atvinnumálaráðuneytinu heimilt að veita mönnum, sem fengið hafa vjelstjóraskírteini í öðrum löndum samkvæmt þar gildandi lögum, skírteini þau, sem ræðir um í 5., 7., 9. og 11. gr., en þess sje þó gætt, að til þess að öðlast hið útlenda skírteini hafi orðið að fullnægja eins miklum kröfum eins og til að öðlast hið íslenska, sem um er sótt.

Sama rjett eiga þeir íslenskir ríkisborgarar og aðrir, sem sömu rjettinda njóta, sem lokið hafa vjelstjóraprófi erlendis.

Heimilt er ráðuneytinu og, meðan svo stendur á sem í byrjun 1. málsg. segir, að veita efnilegum kyndurum undirvjelstjóraskírteini á fiskigufuskipum

með minna en 900 hestafla vjel, þó aðeins til eins árs í senn. Beiðni um slík skírteini skulu fylgja meðmæli samkvæmt 5. gr. b. 14
15. júní

Þá er ráðuneytinu og heimilt, meðan svo er sem til er skilið í byrjun 1. málsgr., að veita manni yfirvjelstjóraskírteini samkvæmt 7. og 11. gr., þótt hann hafi ekki verið nema eitt ár undirvjelstjóri á gufuskipi með meira en 200 hestafla vjel, ef hann að öðru leyti fullnægir kröfum 7. gr.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

veðurstofu á Íslandi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmærski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Veðurfræðistöð skal stofnuð og starfrækt á landi hjer. Skal hún nefnd veðurstofa Íslands og standa undir umsjón atvinnumálaráðuneytisins.

2. gr.

Starfssvið veðurstofunnar skal vera sem hjer segir:

a. Að safna gögnum til rannsókna á loftslagi landsins. Skal til þess hafa nægi-

15
15. júní

- lega margar veðurstöðvar úti um land, sem standa undir umsjón og eftirliti veðurstofunnar.
- b. Að vinna úr veðurskýrslum frá veðurstöðvunum og gefa út veðurfarskýrslur, er sýni skilyrði þau og takmörk, sem veðráttan setur atvinnuvegum landsins.
 - c. Að safna daglegum veðurskeytum, innlendum og erlendum, og senda út fregnir um veðurútlit. Skal einkum lögð stund á að vara við stormhættu á landi og á miðum úti og segja fyrir úrkomu að sumrinu.
 - d. Að safna nákvæmum fregnum um hafis og senda út ísfregnir til skipa, þegar ástæða er til. Sama gildir og þegar eldgös og öskufall ber að höndum.
 - e. Að standa, í samráði við ríkisstjórnina, fyrir öllum þeim málum, sem snerta alþjóðasamvinnu í veðurfræði og Ísland varða að einhverju leyti. Hjer með er talin umsjón með þeim veðurfregnum, sem sendar eru til annara landa.

3. gr.

Skýlt er veðurstofunni að hafa eftirlit með landskjálfta- og segulmagnsmælingum (áttaskekkjum), þegar þess er krafist af ríkisstjórninni og nauðsynleg fjárveiting er fyrir hendi.

4. gr.

Veðurfregnir, sem veðurstofan gefur út, skulu sendar með síma eða loftskæptum, svo fljótt sem föng eru á, og tafarlaust birtar á símastöðvunum. Setur atvinnumálaráðherra nánari reglur um, hvornig sendingu þeirra og birtingu skuli hagað; hann ákveður og gjald það, sem veðurstofan greiðir landssímanum fyrir veðurskeytin.

Sjerstakar fregnir frá veðurstofunni um stormhættu, hafísa og öskufall skulu ganga fyrir öðrum skæptum, að svo miklu leyti sem alþjóðareglur heimila.

5. gr.

Fastir starfsmenn skulu vera tveir veðurfræðingar, forstjóri og fulltrúi. Skulu báðir færir um að annast veðurspár, enda hafa nægilega þekking í þeim fræðigreinum, sem lúta að veðurfræði, þ. e. eðlisfræði, stærðfræði og jarðeðlisfræði, svo og landskjálfta- og segulmagnsmælingum. Engan má skipa veðurfræðing fyr en hann hefir verið eitt ár í stöðinni til reynslu. Ekki má hann gegna stöðunni lengur en tvö ár án þess að hafa fengið veiting fyrir henni.

Atvinnumálaráðherra veitir þessi embætti.

6. gr.

Forstjóri hefir að byrjunarlaunum 5000 kr. á ári, en launin hækka eftir 3, 6 og 9 ár í þessari röð um 300 kr., 300 kr. og 400 kr., upp í 6000 kr.

Auk þess hefir forstjóri ókeypis íbúð í byggingu veðurstofunnar, sbr. 7. gr., enda hafi hann eftirlit með áhöldum hennar.

Byrjunarlaun fulltrúa skulu vera 4000 kr. á ári, er hækka um 200 kr. **15**
annaðhvert ár, upp í 5000 kr. 15 júní

Forstjóri og fulltrúi njóta báðir samskonar uppbótar á launum sínum og embættismenn landsins fá samkvæmt launalögum.

7. gr.

Svo fljótt sem ástæður leyfa skal reist sjerstök bygging fyrir veðurstofuna, á stað, sem er hentugur fyrir störf þau, sem hún hefir með höndum eða kunna að verða henni falin.

8. gr.

Lög þessi gilda frá 1. júlí 1926.

Ákvæði um stundarsakir.

Verði núverandi forstöðumaður veðurathugana forstjóri veðurstofu Íslands, skulu árslaun hans þegar vera 6000 kr., auk uppbótar samkvæmt niðurlagi 6. gr.

Verði Jón Eyþórsson veðurfræðingur skipaður fulltrúi í veðurstofu Íslands, skulu árslaun hans vera 5500 kr., auk uppbótar samkvæmt niðurlagi 6. gr.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu bendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

16. júní 1926

16

15. júní 1926

LÖG

um

breyting á lögum nr. 40 1919, um forkaupsrjett á jörðum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
 af Vinða og Gáuta, hertogi af Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
 af Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
 með samþykki Voru:

1. gr.

Á eftir 2. gr. laga nr. 40 1919 kemur ný grein, sem verður 3. gr., svo
 látandi:

Ákvaði 1. gr. og fyrri málsl. 2. gr. na ekki til þess, er jarðeigandi selur
 barni sínu, kjörbarni, fösturharni, systkini eða foreldri.

Greinatalan breytist samkvæmt þessu.

2. gr.

Í stað „2. gr.“ í 4. gr. laganna kemur: 4. gr.

3. gr.

Í stað „3. gr.“ í fyrstu og síðustu málslgr. 5. gr. laganna kemur: 4. gr.

4. gr.

Í stað „1.—7. gr.“ í 6. gr. laganna kemur: 1.—6. gr.

5. gr.

Þá er lög þessi hafa öðlast staðfesting, skal fara þau inn í meginmál
 laga nr. 40 1919 og gefa þau út svo breytt.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
 (L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

17

15. júní

breyting á lögum nr. 28, 8. nóv. 1883, um að stofna slökkvilið á Ísafirði.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmaeri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í stað 2. málsg. 2. gr. laganna komi:

Þegar eldsvoði kemur upp, eru allir verkfærir karlmenn í bænum skyldir til að koma til brunans. Þeim er skylt að hlýða fyrirskipunum yfirmannsins yfir slökkviliðinu, eða aðstoðarmanna hans, um alt, er að því lýtur að bjarga úr eldinum, slökkva hann eða varna útbreiðslu hans.

Bæjarstjórnin semur reglugjörð um skipun slökkviliðs og um brunamál, er stjórnarráðið staðfestir, og má ákveða sektir, alt að 50 kr., fyrir brot gegn ákvaðum reglugjörðarinnar. Sektir renna í bæjarsjóð Ísafjarðar.

2. gr.

Á eftir 2. gr. laganna komi ný grein, svo hljóðandi:

Með mál út af brotum gegn reglugjörð þeirri, er um er getið í 2. gr., skal farið sem opinber lögreglumál.

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

18

15. júní

LÖG

um

breyting á lögum nr. 17, 9. júlí 1909, um almennan ellistyrk.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Skrár yfir gjaldskylda til ellistyrktarsjóðs skulu samdar fyrir lok febrúarmánaðar ár hvert og liggja almenningi til sýnis frá 1.—7. mars. Kærufrestur skal vera til 15. apríl og skrárnar sendar hlutaðeigandi innheimtumanni fyrir 15. maí ár hvert.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

19

15. júní

LÖG

um

kynbætur hesta.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Bannað er að láta graðhesta tvævetra og eldri ganga lausa í heimahög-
um eða á afrjettum, nema heimild til þess felist í lögum þessum.

2. gr.

19

Í hverjum hreppi skal vera hrossakynbótanefnd, skipuð 3 mönnum. Um kosning í nefndina fer eftir sömu reglum og um kosning í hreppsnefnd. Í fyrsta sinn skal kosið í janúar 1927, og gildir sú kosning þar til næst fer fram kosning í hreppsnefnd.

Rjett er konum að skorast undan kosningu.

3. gr.

Á hverjum vetri skal hrossakynbótanefnd velja eða útvega innan eða utan hrepps hæfilega marga góða graðhesta til undaneldis í hreppnum næsta sumar. Hesta, sem kynbótanefnd velur, skal nefndin jafnframt taka á leigu til afnota innan hrepps og semja um leiguna. Skal nefndin gera hreppsþúum það kunnugt með auglýsingu fyrir lok marsmánaðar. Heimilt er hrossakynbótanefndum tveggja eða fleiri hreppa að vinna saman að hrossakynbótum, nota sömu hesta, sömu girðingar o. s. frv.

Hrossakynbótanefnd getur leyft, að kynbótahestar gangi lausir í heimahöfum á tímabilinu frá 1. október til 20. apríl.

4. gr.

Alla graðhesta, sem kynbótanefnd hefir valið til undaneldis eða verðlaun hafa hlotið á hjeraðssýningum, er styrks hafa notið hjá Búnaðarfélagi Íslands, skal merkja með því að klippa Kh hægra megin á lend þeirra. Eigandi hestsins skal endurnýja merkið svo oft sem með þarf til þess að það sje jafnan glögt.

Nú sannast, að einhver hefir merkt graðhest þessu merki án leyfis kynbótanefndar, enda hafi hann ekki hlotið verðlaun eins og fyr segir, og varðar það sektum. Taka má slíkan hest hvar sem hann hittist utan gripheldra girðinga, ráðstafa honum sem óskilafje og selja án innlausnarfrests.

5. gr.

Alla graðhesta, sem eru 1½ árs eða eldri og ekki eru atlaðir til undaneldis samkvæmt 3. og 4. gr., skal gelda eða taka í örugga vörslu fyrir 14. maí ár hvert. Graðhesta á þeim aldri, sem eru ekki kynþroska þá, skal gelda svo fljótt sem verða má.

Nú vanrækir eigandi eða umráðamaður að láta gelda hest sinn eða taka í tryggja vörslu, og skal hann þá sekt gjalda og auk þess skaðabætur, ef tjón hlýst af. Taka má slíkan hest hvar sem hann hittist, nema í öruggri vörslu sje, ráðstafa honum sem óskilagrip og selja hann án innlausnarfrests.

6. gr.

Nú hittist graðhestur, merktur Kh hægra megin á lend, gæslulaus án heimildar, hvort heldur er innan eða utan þeirrar sveitar eða svæðis, er hann

- 19** var valinn fyrir sem undaneldishestur, og má þá taka hann í örugga gæslu
 15. júní og, ef þörf gerist, á fóður á kostnað eiganda eða umráðamanns, en gera skal honum aðvart svo fljótt sem unt er. Ef hestsins er ekki vitjað og greiddur áfallinn kostnaður áður liðnar eru 6 vikur frá því hann var tekinn, má ráðstafa honum sem óskilagrip og selja með 4 vikna innlausnarfresti.

7. gr.

Hreppskilafundur ákveður þóknun fyrir starf hrossakynbótanefndar.

Öllum árlegum kostnaði við kynbæturnar, svo sem þóknun til kynbótanefndar, leigu eftir kynbótahest, hagagöngu, umsjón með hestinum og föðri, jafnar nefndin niður á folöld þau, sem fæðast í hreppnum á því ári, þó svo, að aldrei verði herra gjald en 8 kr. á hvert folald. Skulu eigendur greiða gjald þetta árlega til hrossakynbótanefndar á þeim tíma, er hún tiltekur, og er gjaldið lögtakskræft. Nú verður kostnaðurinn meiri en hámarksgjaldi nemur á hvert folald, og greiðir þá hlutaðeigandi sveitarsjóður afganginn.

8. gr.

Hrossakynbótanefnd skal bóka ályktanir sínar og aðrar gerðir, svo sem reikninga, skýrslur, brjef o. fl.

Á fundum nefndarinnar raður afl atkvæða úrslitum. Nefndarfundir eru lögmætir og ályktunarfærir, þótt einn nefndarmanna vanti, ef hinir eru sammála.

Formaður nefndarinnar skal gera reikning yfir tekjur og gjöld kynbótastarfseminnar eftir hver áramót. Reikningurinn skal yfirskoðaður af hreppsnefnd og lagður fram á vorhreppskilafingi.

9. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum, 50—500 kr., er renna að hálfu í sveitarsjóð, þar sem brotið verður uppvíst, og að hálfu í sveitarsjóð, þar sem hinn seki á heima.

10. gr.

Mál, sem rísa út af brotum gegn lögum þessum, skulu rekin sem almenn lögreglumál.

11. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1927.

12. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 74, 14. nóv. 1917, og önnur lagaákvæði, sem koma í bága við lög þessi.

Ákvæði um stundarsakir.

19

Hrossakynbótanefnd getur fyrst um sinn, í síðasta skifti 1930, leyft, að 15. júní kynbótahestar gangi lausir í heimahögum á tímabilinu frá 20. apríl til 1. október ár hvert, og gildir leyfið fyrir 1 ár í senn.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

20

15. júní

kirkjugjöld í Prestsbakkasókn í Hrútafirði.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

er yfirráðgjafi og eigaðari allra kirkna og Vjer staðfest þau með samþykki Vörð.

Þessu er ákveðið að kirkjugjöldin í Prestsbakkasókn í Hrútafirði séu 5% af meðaltali undanfarna 5 ára kirkjugjöldanna.

Prestsbakkakirkja í Strandaprófastsdæmi greiði hjer eftir engin kirkjugjöld til Óspakseyrarkirkju vegna þarja Guðlaugsvíkur, Kolbeinsár, Heydals og Skálholtsvíkur.

Þessu er ákveðið að kirkjugjöldin í Prestsbakkasókn í Hrútafirði séu 5% af meðaltali undanfarna 5 ára kirkjugjöldanna.

Kirkjustjórnin skal hlata semjað skýrsla um gjöld og skattgjöld Vjer hjer numið að meðaltali undanfarna 5 ár kirkjugjöld og þessu er ákveðið að kirkjugjöldin í Prestsbakkasókn í Hrútafirði séu 5% af meðaltali undanfarna 5 ára kirkjugjöldanna.

Þessu er ákveðið að kirkjugjöldin í Prestsbakkasókn í Hrútafirði séu 5% af meðaltali undanfarna 5 ára kirkjugjöldanna.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1927.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

LÖG

um

veitingasölu, gistihúshald o. fl.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Lög þessi taka til gistihúshalds og veitinga matar og drykkjar fyrir endurgjald, hvort sem þar fara fram í veitingastofum eða öðrum stöðum, sem almenningur á aðgang að, undir þaki, í tjaldi eða undir beru lofti. Lög-in taka þó ekki til áfengisveitinga, sbr. þó 6., 11., 12. og 15. gr.

2. gr.

Enginn má gera sjer gistihúshald eða veitingar að atvinnu, nema hann hafi fengið til þess leyfi lögreglustjóra. Utan kaupstaða geta hreppstjórar þó veitt leyfi til tækifærisveitinga. Leyfislaust má þó reka:

1. Veitingar á kaffi, tei, súkkulaði, mjólk og kókói í kökubúðum (Konditori) ásamt kökum þar gerðum.
2. Tækifærisveitingar til fjelags, er fjelagar einir eiga aðgang að, konur þeirra og börn.

3. gr.

21

Leyfi má veita körlum sem konum, giftum sem ógiftum, enda hafi 15. júní rjetturinn ekki verið af aðilja tekinn, ef hann:

1. Er heimilisfastur á Íslandi og hefir verið það síðasta árið.
2. Er fjárráður.
3. Hefir forræði á búi sínu. Lögreglustjóri getur þó veitt undanþágu frá þessu ákvæði, ef sjer taklega stendur á.
4. Hefir ekki verið dæmdur sekur um verk, sem svívirðilegt er að almenningsáliti.
5. Hefir meðmæli bæjarstjórnar eða hreppsnefndar, þar sem hann atlar að reka atvinnu.
6. Fullnægir að öðru leyti þeim skilyrðum, sem sett eru eða sett kunna að verða um gistihúshald og veitingasölu.

Atvinnumálaráðherra getur sett ákvæði um bókhald veitingamanna og gestgjafa.

Fyrirmæli 1. og 5. tölul. og næstu málsgreinar hjer á undan taka ekki til tækifærisveitinga.

4. gr.

Leyfi má ekki veita skipstjórum, hafnsögumönnum, embættismönnum nje sýslunar, nje heldur maka þeirra, ef hjón búa saman, nema ráðherra hafi úrskurðað, að atvinnan samrýmist stöðu þeirra.

5. gr.

Nú vill fjelag eða stofnun reka hjer gistihús eða veitingasölu, og skulu þau eiga hjer heimilisfang og varnarþing. Ef nokkrir fjelagar eða allir bera fulla ábyrgð á skuldum fjelags, þá skulu þeir og allir fullnægja skilyrðum 3. gr. 1.—6. tölul., og meðal þeirra, er firmað rita, skal að minsta kosti einn fullnægja þeim skilyrðum, er sett kunna að verða um bókhald. En ef stofnun er eða fjelag, þar sem enginn fjelaga ber ábyrgð á skuldum fjelags, þá skal að minsta kosti einn stjórnandi, þeirra er firmað rita, fullnægja öllum skilyrðum 3. gr. og hinir stjórnendur fullnægja skilyrðum 1.—6. tölul. hennar. Ef hlutafjelag er, þá skal hlutafje ennfremur vera að meira en helmingi eign manna búsettra hjer á landi, enda sjeu samþykktir fjelagsins samrýmanlegar íslenskum lögum.

6. gr.

Leyfishafi fyrirgerir leyfi sínu, ef hann missir einhver þeirra skilyrða, sem í 3. gr. 1.—4. og 6. tölul. segir. Ef maður missir forræði á búi sínu, getur lögreglustjóri þó veitt honum leyfi til að halda atvinnunni áfram.

Nú missir aðili einhverra þeirra skilyrða, sem í 5. gr. segir, og skal lögreglustjóri þá setja honum hæfilegan frest til að koma málinu í löglegt

21 V horf. Ef ekki er um bætt áður en frestur er liðinn, þá hefir aðili fyrirgert 15. júlí heimild sinni.

Nú hefir maður þrisvar verið dæmdur sekur um brot, eða undirgengist sektargreiðslu fyrir brot á fyrirmælum laga eða reglugerða um góða reglu eða velsæmi á gisti húsi sínu eða veitingastað, eða á lögum eða reglugerðum um áfengi, og hefir hann þá fyrirgert leyfi sínu.

7. gr.

Veitingaleyfi og gisti húss er bundið við nafn. Ekkja getur þó haldið áfram atvinnu manns síns látins. Lögreglustjóri getur og leyft erfingjum að halda áfram atvinnu arfleifanda án nýs leyfis alt að ári eftir látið.

8. gr.

Halda skal lögreglustjóri skrá yfir leyfi, önnur en leyfi til tækifærisveitinga, og skal þar vera nafn leyfishafa, hvar atvinnan sje rekin, hvenær leyfi var afhent, hvenær það gekk úr gildi, og það annað, er ráðherra kann að ákveða. Lögreglustjóri sendir ráðherra um áramót hver eftirrit af því, er skráð var síðastliðið ár.

9. gr.

Leyfi heimilar einungis atvinnurekstur í ákveðnum hreppi eða kaupstað. Leyfi til veitinga alment felur ekki í sjer rjett til gisti húshalds eða tækifærisveitinga. Leyfi til gisti húshalds felur og í sjer veitingaleyfi.

10. gr.

Nú synjar lögreglustjóri um leyfi eða ágreiningur verður um það, hvort atvinnuheimildin sje niður fallin, og getur aðili þá borið það mál undir dómstólana, enda sje það gert, að undangenginni stefnu til lögreglustjóra, fyrir gestarjetti innan 6 mánaða frá dagsetningu úrskurðar hans, en skylt skal að hlýða þeim úrskurði uns dómur er genginn um málið.

11. gr.

Bannað er að neyta áfengis í veitingastofum, veitingatjöldum eða öðrum stöðum, þar sem veitingar fara fram, nema heimilt sje að selja þar vín.

Ekkert fjelag manna má hafa um hönd í fjelagsskap áfengisveitingar nje heldur má áfengisnautn fara fram í fjelagsherbergjum, hvort sem er í húsi fjelagsins eða annara, nema leyfi lögreglustjóra komi til.

12. gr.

Það er áfengur drykkur samkvæmt lögum þessum, sem í er meira en 2¼% af vínanda að rúmmáli.

13. gr.

21

15. júní

Gjalda skal í ríkissjóð fyrir leyfi:

til gistihúshalds kr. 200,00

til veitinga alment kr. 150,00.

Fyrir leyfi til tækifærisveitinga skal greiða í sveitarsjóð eða bæjar frá kr. 5,00—50,00, eftir ákvörðun þess, er leyfið veitir.

Ráðherra, eða ef tækifærisveitingar eru, þá lögreglustjóri, getur fært gjald niður eða jafnvel gefið það eftir með öllu, ef sjerstaklega stendur á, svo sem ef almenningsnauðsyn þykir vera á gististað eða veitinga, ef ágóða af veitingum skal verja til líknarstarfsemi eða þjóðþrifa, ef fátækir menn eiga hlut að máli o. s. frv.

14. gr.

Skýlt er gestgjöfum og veitingamönnum að veita lögreglustjóra og ráðherra upplýsingar um þau atriði, er varða skilyrði til að halda atvinnuheimild eða fullnægju settra skilyrða, svo og að veita aðgang að bókum atvinnunnar í því skyni. En skýlt er að leyndu alla óviðkomandi menn því, er rannsóknarmaður kemst að um hagi aðilja við rannsókn sína eða fyrir upplýsingar þeirra.

15. gr.

Það varðar 50—1000 kr. sektum, enda liggi ekki þyngri refsing við að lögum, ef maður rekur gistihús eða hefir um hönd veitingar, er leyfis þarf til, án þess að hafa fengið það eða eftir að hann hefir mist það, eða byrjar áðurnefndar athafnir án þess að fullnægja settum skilyrðum, eða hann fullnægir ekki settum skilyrðum til að mega halda atvinnu áfram, sem þó er ekki niður lögð, enda valdi því ekki almennar tálmanir.

Það varðar neytendur, þjónustumenn og fjelagsstjórn 50—2000 kr. sektum, ef þeir brjóta fyrirmæli 11. gr. Auk þess skal vera upptækt áfengi það, er finnast kann í vörslum hinna brotlegu. Ennfremur getur lögreglustjóri bannað fjelagi samkomur, enda sje þá þegar höfðað mál gegn fjelaginu samkvæmt fyrirmælum stjórnarskrárinnar.

16. gr.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna í ríkissjóð. Fjelagsstjórn, veitingamaður og gestgjafi ábyrgjast sektagreiðslu og málskostnaðar fyrir þjónustumenn sína, sbr. 15. gr. 2. mgr., enda skal gera aðför í eignum hinna brotlegu, og ábyrgðarmanna ef þörf gerist, til tryggingar sektum.

Mál út af brotum á lögum þessum fara sem almenn lögreglumál.

17. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1926.

21 Þeir, sem höfðu á hendi veitingasölu eða gistihúshald 1. jan. 1926, mega 15. júní halda atvinnunni áfram, en ráðherra úrskurðar, hversu fer um þá, sem byrja þá atvinnu á fyrra helmingi ársins 1926.

Frá sama tíma eru úr lögum numin 10. gr. tilsk. 17. nóv. 1786, að því leyti sem þar segir um gistihúshald, og lög nr. 12, 22. okt. 1912, svo og önnur lög, er fara í bága við lög þessi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

22
15. júní

LÖG

um

innflutningsbann á dýrum o. fl.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Það er öllum bannað að flytja hingað til lands frá útlöndum lifandi spendýr. Þó má atvinnumálaráðuneytið, með ráði dýralæknisins í Reykjavík, veita undanþágu frá banni þessu, enda setji þá tryggilegar reglur í hvert sinn.

2. gr.

Frá löndum eða landshlutum, þar sem næmir húsdýrasjúkdómar ganga, er atvinnumálaráðuneytinu heimilt, með ráði dýralæknisins í Reykjavík, að banna um stundarsakir allan innflutning á lifandi fuglum, heyi, hálmi, alidýra-áburði, hráum og lítt söltuðum sláturafurðum, ósoðinni mjólk, brákuðum fóður.

injölssekkjum og öðrum þeim vörum, sem sjerstök hætta telst á, að sóttnamei
geti borist með.

22
15. júní

3. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum, frá 100 til 1000 kr., fyrir skip-
stjóra þann, er dýrin eða bannvöruna flutti inn, og jafnháum fyrir eigandann,
og skulu dýrin og bannvaran gerð upptæk og öllu lógað, að tilhlutun lögreglu-
stjóra, nema eigandi kjósi heldur að láta það fara óhreyft á skipinu aftur til út-
landa, undir umsjón lögreglustjóra, og borgi allan þar af leiðandi kostnað.

Brot gegn reglum þeim, sem atvinnuáráðuneytið setur samkvæmt 1.
gr., varðar eiganda 100 til 1000 kr. sektum, enda bæti hann að auki allan skaða,
er af þeim dýrum hlýst, er hann flutti inn án leyfis eða hirti ekki samkvæmt
reglum ráðuneytisins.

4. gr.

Lög nr. 56, 10. nóv. 1905, um bann gegn innflutningi á útlendu kvikfje,
og viðaukalög nr. 25, 9. júlí 1909, eru úr gildi numin.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

23
15. júní

um

bæjargjöld í Vestmannaeyjum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Fje það, sem útheimtist til að standa straum af útgjöldum Vestmanna-
eyjakaupstaðar til bæjarþarfa, skal, að svo miklu leyti, sem það verður ekki

23 lagt á með niðurfjöfnun útsvara og liggur í sjerstökum tekjum, fengið með því 15. júlí að leggja gjald á fasteignir í kaupstaðnum.

2. gr.

Fasteignagjald samkv. 1. gr. skal miða við virðingarverð eftir fasteignamatslögum, og ákveðst það þannig:

Af öllum húseignum í bænum, úr hvaða efni sem þau eru og til hvers sem þau eru notuð, ennfremur af öllum lóðum, sem einstakir menn eiga eða hafa leigurjett yfir, skal greiða í fasteignagjald 0,4% — fjörutíu auru — af hverjum fullum hundrað krónum virðingarverðs samkv. fasteignamatslögum. Minni upphæð en hundrað krónur kemur ekki til greina.

Undanskilin gjaldi þessu eru öll tún og hagar, matjurtagarðar og fiskreitir, svo og allar fasteignir bæjarins og allar eignir ríkissjóðs, sem ekki eru öðrum leigðar.

Gjald þetta greiði eigendur húsa og leigutakar lóða eða notendur, sem samkv. byggingarbrjefi eða öðrum heimildum hafa umráð þeirra.

3. gr.

Fyrir gjald þetta annast bærinn, húseigendum að kostnaðarlausu, söt-, sorp- og salernahreinsun og gerir ráðstafanir til þess að fyrirbyggja eldsvoða.

4. gr.

Fasteignagjald skal greiða í skrifstofu bæjargjaldkerans í Vestmannaeyjum, og er gjalddagi 15. maí ár hvert.

5. gr.

Fasteignagjaldið hvílir sem lögveð á húseign þeirri, sem það er lagt á, og skal ásamt dráttarvöxtum í tvö ár frá gjalddaga ganga fyrir öllum öðrum veðkröfum á eigninni, að fasteignaskatti til ríkissjóðs undanskildum. Brenni hús eftir gjalddaga, hefir fasteignagjaldið og forgangsrjett í brunabótum á sama hátt.

Nú greiðir leigutaki eða notandi lóðar eigi fasteignagjaldið í 2 ár, og hefir hann þá fyrirgert leigurjetti eða afnotarjetti sínum.

6. gr.

Sje fasteignagjald, útsvar eða önnur bæjargjöld ekki greidd áður en 2 mánuðir eru liðnir frá gjalddaga, skal gjaldandi skattsins greiða bæjarsjóði dráttarvexti, er nemi 1% — einni krónu af hverjum 100 krónum — fyrir hvern mánuð eða part úr mánuði, sem liður frá gjalddaga, uns gjaldið er greitt.

Dráttarvextir hafa lögtaksrjett á sama hátt og sjálf gjöldin.

7. gr.

23

Með lögum þessum er úr gildi feld, að því er Vestmannaeyjakaupstað 15. júní sneritir, 2. gr. laga nr. 18, 18. maí 1920, um gjald til holræsa og gangstjetta í kaupstöðum, öðrum en Reykjavík og Akureyri.

8. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Ákvæðum 6. greinar um dráttarvexti skal þó ekki beitt fyr en 3 mánuðum eftir gildistöku laganna. Fasteignagjald samkv. 1. gr. reiknast fyrst frá 1. janúar 1927.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

24

15. júní

um

bryggjügerð í Borgarnesi o. fl.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Landsstjórninni er heimilt að láta gera bryggju við Stóru-Brákarey í Borgarnesi, að undangenginni rannsókn um, hvar á eyinni það sje hentugast, enda sje svo mikið dýpi við bryggjuna, að hæfilega stórt skip til flutninga milli Reykjavíkur og Borgarness geti legið við hana í hálfkölluðum sjó, og skal telja kostnað af nauðsynlegum dýpkunum við hana og út frá henni með bryggjügerðarkostnaði.

24

15. júní

2. gr.

Ennfremur er landsstjórninni heimilt að láta gera garð eða brú yfir sundið milli eyjar og lands, svo og veg eftir eynni að bryggjunni og vegar-spotta á landi, eftir því sem nauðsynlegt er, til þess að koma vörum að bryggjunni og frá.

3. gr.

Ríkissjóður greiðir allan kostnað af framkvæmdum þeim, er ræðir um í 2. gr., og leggur fram helming kostnaðar við mannvirkin, sem nefnd eru í 1. gr., gegn helmings framlagi annarsstaðar frá, og má ekki byrja á verkinu fyrir en það framlag er trygt. Þó má framlag til þessara framkvæmda ekki fara fram úr 150000 kr.

4. gr.

Þegar mannvirki þau, sem ræðir um í lögum þessum, eru fullgerð, eru allir, sem ferma og afferma skip í Borgarnesi, skyldir til þess að nota bryggjuna, ef unt er, nema hafnarnefnd leyfi annað.

5. gr.

Frá þeim tíma, er bryggjan er tekin til notkunar, skulu allar tekjur hennar renna í sjóð, er nefnist hafnarsjóður Borgarness. Tekjum hans og eignum má einungis verja í þarfir bryggjunnar eða til annara hafnarbóta. Það, sem eftir kann að verða á þeim tíma af núverandi hafnarsjóði, rennur í þennan sjóð.

6. gr.

Hreppsnefnd Borgarneshrepps kýs 3 menn, er búsettir sjeu í Borgarnesi, í hafnarnefnd, til þess að hafa á hendi umsjón og eftirlit með bryggjunni, reikningshald hennar, viðhald, stækkun hafnarvirkja og annað, sem henni kemur við. Menn þessir bera allir ábyrgð á eignum og tekjum bryggjunnar og eru kosnir til þriggja ára í senn. Atvinnumálaráðherra ákveður, hvenær þeir skuli fyrst kosnir.

7. gr.

Að fengnum tillögum hreppsnefndar og hafnarnefndar er ráðherra heimilt að gefa út reglugerð um notkun bryggjunnar og gjaldskrá um notkunina. Í reglugerðinni má leggja sektir við vanrækslu og brotum gegn henni, setja nánari reglur um skyldur hafnarnefndar og hreppsnefndar og ákveða meðferð mála út af brotum.

8. gr.

Þegar mannvirki þau, sem í 2. gr. getur, eru fullgerð, teljast þau meðal gatna eða vega Borgarneskaupþúns, og um kostnað af viðhaldi þeirra fer eftir 48. gr. vegalaga 4. júní 1924.

9. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

24

15. júní

LÖG

um

húsaleigu í Reykjavík.

25

15. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Lög nr. 24, 12. sept. 1917, lög nr. 45, 28. nóv. 1919, og lög nr. 50, 27.
júní 1921, skulu úr gildi numin.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað, en þó má eigi segja upp húsnæðum
til burtflutnings fyr en frá 14. maí 1927 og eigi hækka leigu þess leigjanda,
er situr í húsnæðinu, til þess tíma.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

26
15. júní

LÖG

um

**heimild fyrir veðdeild Landsbanka Íslands til að gefa út nýja flokka
(seriur) bankavaxtabrjefa.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Veðdeild Landsbankans skal vera heimilt að gefa út bankavaxtabrjef, alt að 10 miljónum króna. Vaxtabrjefunum má skifta í flokka, og nefnist sá þeirra, er fyrst kemur til framkvæmda, 5. flokkur veðdeildarinnar og hinir í áframhaldandi töluröð þar á eftir. Fjármálaráðherra ákveður, hvenær hverjum flokki skuli lokið, er stjórn Landsbankans hefir gert tillögur um það. Heimilt er, með samþykki fjármálaráðherra, að hafa 2 flokka með mismunandi vöxtum starfandi í senn. En eigi má hvor flokkur þá vera stærri en 3 miljónir króna. Fyrstu fjögur árin eftir að 5. flokkur er settur á stofn veitist tillag til þessara veðdeildarflokka úr ríkissjóði, 8000 kr. á ári.

2. gr.

Veðdeildin gefur út skuldabrjef, er hljóða á handhafa (bankavaxtabrjef), en nafnskrá má þau í bókum bankans. Stjórn Landsbankans kveður á um lögum, útlit og fjárhæð bankavaxtabrjefanna. Fjármálaráðherra og bankastjórnar Landsbankans undirskrifa bankavaxtabrjefin.

Aldrei má gefa meira út af bankavaxtabrjefum en nemur fjárhæð þeirri, er veðdeildin á í veðskuldabrjefum.

3. gr.

Auk veðskuldabrjefa þeirra, sem veðdeildin fær frá lántakendum, skal trygging fyrir vaxtabrjefum þessara flokka vera:

1. Varasjóður hvers flokks.
2. Sameiginleg ábyrgð lántakenda, er nemi alt að 10%, sbr. 8. gr.
3. Ábyrgð ríkissjóðs.

Ef taka þarf til trygginganna 1—3, skal gera það í þeirri röð, sem að ofan er greint.

4. gr.

26

15. júní

Í reglugjörð fyrir hvern flokk, er bankastjórnin semur og ráðherra staðfestir, skal ákveðið, hversu háum vöxtum skuli svarað af bankavaxtabrjefunum og hvar þeir skuli greiðast, svo og hvernig haga skuli auglýsingum um greiðslu þeirra.

Vaxtamiðar, sem komnir eru í gjalddaga, skulu gjaldgengir til lúkn-ingar sköttum og öðrum gjöldum til ríkissjóðs, og skulu gjaldheimtumenn ríkissjóðs innleysa þá, ef þeir hafa fje fyrir hendi, er greiðast á í ríkissjóð.

5. gr.

Veðdeildin er undanþegin öllum tekjuskatti, útsvari, stimpilgjaldi og öðrum sköttum. Svo á hún rjett til að fá ókeypis eigna- og veðbókavottorð, til afnota fyrir sjálfa sig.

6. gr.

Fje veðdeildarflokkanna má lána gegn veði í jarðeignum, erfðafestulöndum og húseignum með lóð í kaupstöðum og verslunarstöðum, en gegn veði í húseignum því aðeins, að þær sjeu vátrygðar í vátryggingarstofnum, er bankastjórnin tekur góða og gilda.

Lánsupphæð má ekki fara fram úr $\frac{3}{5}$ af virðingarverði fasteignarinnar. Ennfremur er heimilt að veita lán bjar-, sýslu- og sveitarfjelögum.

7. gr.

Eignir þær, sem veðdeildarflokkarnir taka að veði, skal á kostnað lánþega virða á þann hátt, er nánar verður tiltekið í reglugerð fyrir flokkana. Í reglugerðinni má meðal annars ákveða, að stjórn Landsbankans megi nefna til þá menn, er virða skuli veðin, og að hreppsnefnd eða bæjarstjórn, sú er í hlut á, samþykki virðinguna. Svo skal lántakandi, að minsta kosti á hverjum 5 ára fresti, meðan lánið stendur, sýna skírteini, sem bankastjórnin tekur gild fyrir því, að veðið hafi eigi rýrnað í verði, svo að veðdeildarflokknum geti verið nein hættu búin. Láti lántakandi farast fyrir að senda bankastjórn Landsbankans þetta skírteini, má stjórn bankans láta skoðunargerð af innanbjeraðsmönnum fram fara á kostnað lántakanda.

8. gr.

Lántakendur veðdeildarflokkanna skulu, auk þess að bera ábyrgð á sínum eigin skuldum, ábyrgjast sameiginlega (in solidum) skuldbindingar hvers flokksins, þó eigi meira en 10% af því, sem lán þeirra námu á síðasta gjalddaga, áður en taka þurfti til ábyrgðarinnar. Skal í reglugjörð deildariunnar ákveða, hvenær grípa skuli til þessarar sameiginlegu ábyrgðar og hvernig henni að öðru leyti skuli vera fyrir komið.

26

9. gr.

15. júní

Eigi má lána nema gegn 1. veðrjetti. Minsta lán skal vera 300 kr., og skulu lán jafnan standa á hundraði króna.

Lánstíminn má vera alt að 40 árum, sje veðið jarðeign eða vandað steinsteypuhús eða steinhús, og alt að 30 árum, sje veðið vandað timburhús. Sje lánið bæjarlán, sýslulán eða sveitarlán, skal því lokið á eigi lengri tíma en 40 árum.

10. gr.

Lán þau, sem veðdeildin veitir, má hún greiða í bankavaxtabrjefum sínum eftir ákvæðisverði þeirra, en lánþegi hefir rjett til að heimta, að bankastjórnin annist um að koma bankavaxtabrjefunum í gjalddanga peninga endurgjaldslaust, ef þess er kostur, en borga verður hann kostnað þann, sem af því leiðir, og verðfall.

Veðdeildin hefir þó jafnan rjett til að greiða lánin í peningum með þeirri upphæð, sem hún getur fengið fyrir þau, að frádregnum öllum kostnaði. Semja má um sölu bankavaxtabrjefa þessara flokka fyrir fram í einu eða fleiru lagi, enda samþykki fjármálaráðherrann söluverðið.

11. gr.

Hver lántakandi skal greiða 1% af lánsupphæðinni í varasjóð flokksins um leið og hann tekur lánið.

Þó er heimilt að ákveða í reglugjörð, að lántökugjaldið greiðist í tvennu eða fernu lagi.

Heimilt er veðdeildinni við hver eigendaskifti að heimta lánið borgað aftur að öllu eða nokkru leyti.

Verði eigendaskifti að fasteign, sem veðsett er veðdeildinni, skal kaupandi þegar um leið og kaupin gerast tilkynna veðdeildinni eigendaskiftin.

12. gr.

Vilji nýr kaupandi taka að sjer greiðslu á láni úr þessum flokkum, skal hann leita samþykkis Landsbankastjórnarinnar um það. Samþykki hún, að hinn nýi kaupandi taki lánið að sjer, skal hann innan 6 mánaða frá kaupdegi sanna eignarrjett sinn fyrir bankastjórninni og taka lánið að sjer.

13. gr.

Lánum þeim, sem veðdeildin veitir, má hún ekki segja upp, meðan lánþegi gegnir að öllu leyti skyldum þeim, sem hann hefir undirgengist. En ef ákvæðisgjöld hans verða eigi greidd á rjettum gjalddaga, eða veðið gengur svo úr sjer, að það er eigi lengur svo tryggjandi sem vera skal, eða haldi skuldunautur ekki váttrygðum húseignum, er að veði eru og talin eru með í matinu, eða falli á veðið eftirstöðvar af sköttum eður afgangi, er ganga

fyrir kröfu veðdeildarinnar, eða nýr kaupandi vanrækir að taka lán að sjer, **26**
er bankastjórninni heimilt að telja eftirstöðvar lánsins komnar í gjalddaga **15. júní**
undir eins án uppsagnar.

14. gr.

Skuldunautar veðdeildarinnar skulu greiða vexti, afborganir og tillög til að borga kostnað við þessa flokka og til varasjóðs í einu lagi með jafnri upphæð samtals hvern gjalddaga. Árlegt tillag til að borga kostnað við flokkana og til varasjóðs er $\frac{1}{2}\%$ á ári af upphæð lánsins eins og það var fyrir hvern gjalddaga. Á ákveðnum gjalddögum má hver lántakandi, án undangenginnar uppsagnar, greiða aukaafborganir af skuld sinni, þó svo, að ávalt standi á 100 krónum, eða endurborga hana að öllu leyti. Gjald þetta má hann greiða með bankavaxtabrjefum hlutaðeigandi flokks eftir ákvæðisverði þeirra. Á öðrum tíma árs má og borga lán að fullu, ef bankastjórnin samþykkir, þó því aðeins, að það sje veðdeildarflokknum að skaðlausu.

15. gr.

Heimilt er í reglugerð að ákveða dráttarvexti af afborgunum og vöxtum, sem ekki greiðast á gjalddaga.

16. gr.

Afborgunum þeim og endurborgunum, er greiddar eru í peningum á hverjum gjalddaga, skal varið til að innleysa skuldabrijf þau, er hlutaðeigandi veðdeildarflokkur hefir gefið út, eftir hlutkesti, sem notarius publicus hefir umsjón með og fram fer í viðurvist tveggja manna; annan kveður ráðherra til þess, hinn bankastjórnin. Þá er hlutkesti hefir fram farið, skal auglýsa með 9 mánaða fyrirvara tölurnar á bankavaxtabrjefum þeim, er upp hafa komið til innlausnar, og á hverjum gjalddaga þau verði útborguð. Nánari ákvæði um auglýsingar þessar skal setja í reglugerð veðdeildarflokkanna. Bankinn má og á þann hátt og með þeim fyrirvara, er áður segir, innleysa bankavaxtabrijf í stærra stíl.

17. gr.

Eigendur bankavaxtabrjefa þeirra, er innleysa skal, geta, gegn því að afhenda þau með vaxtamiðum, er þeim fylgja, fengið útborgaðan höfuðstól þeirra á ákveðnum gjalddaga, og er eigi skylt að greiða vexti af höfuðstólnum upp frá því. Sama rjett hafa handhafar brjefanna, þótt eigi sjeu eigendur.

18. gr.

Höfuðstóll og vaxtafje, sem komið er í gjalddaga til útborgunar, rennur í varasjóð hlutaðeigandi veðdeildarflokks, sje þess eigi vitjað innan 20 ára frá gjalddaga.

26

15. júní

Nú glatast bankavaxtabrjef, sem nafnskráð er í bókum veðdeildarinnar, og getur þá bankastjórnin innkallað handhafa brjefsins með 12 mánaða fyrirvara, með auglýsingu, er birt sje þrisvar sinnum samfleytt í blaði því á Íslandi, er flytur opinberar auglýsingar, og í samsvarandi auglýsingablöðum erlendis, þar sem ætla má, að brjefin sjeu í umferð. Ef enginn gefur sig fram með brjefið í tæka tíð, getur bankastjórnin útgefið handa hinum skráða eiganda þess nýtt bankavaxtabrjef með sömu upphæð sem það, er glataðist, án þess nokkur annar, er bankavaxtabrjefið kann að hafa verið afsalað, geti þar fyrir búið kröfu á hendur bankanum. — Um ógilding annara bankavaxtabrjefa fer eftir almennum lögum.

20. gr.

Bankavaxtabrjef þau, er innleyst hafa verið með hlutkesti, eða hafa verið notuð til að borga eða afborga lán, má eigi frammar setja í veltu, heldur skal ónýta þau undir eins ásamt vaxtamiðum og stofnum (talons) þeirra, á þann hátt, að þau með því verði ógild, og leggja þau til geymslu í fjárhirslu deildarinnar, og skal svo við lok næsta reikningsárs brenna þau í viðurvist endurskoðenda ásamt vaxtamiðum þeim, er innleystir hafa verið það reikningsár.

21. gr.

Vaxtamiða og vaxtabrjef, sem komin eru í gjalddaga, skal borga út í veðdeildinni í Reykjavík.

Í reglugerð veðdeildarflokkanna skal ákveða, á hvern hátt borga skuli út erlendis vaxtamiða og bankavaxtabrjef, sem komin eru í gjalddaga.

22. gr.

Þegar lán er komið í gjalddaga (sbr. 13. gr.), hefir veðdeildin heimild til að láta selja veðið við opinbert uppboð, án undanfarandi dóms, sáttar eða fjárnáms, samkvæmt ákvæðum í tilskipun um fjárforráð ómyndugra, 18. febr. 1847, 10. gr., eða láta leggja það veðdeildinni út til eignar, ef þörf er á. — Veðdeildin þarf ekki að láta neinn vera fyrir sína hönd við uppboðið, og skal þar ekki taka mótmæli skuldunauts til greina, nema þau sjeu auðsjáanlega á rökum byggð, og eigi er heldur hægt að stöðva eða ónýta uppboðið með neinskonar dómsskoti.

Veðdeildin hefir aftur á móti ábyrgð á því, að skuldin sje rjett og komin í gjalddaga, og skuldunaut er frjálst að höfða mál til endurgjalds á öllu því, er hann hefir skaðast á uppboðinu, og öllum málskostnaði að skaðlausu. Veðdeildin getur löglega samið svo um við skuldunauta sína, að uppboð á veðsettum fasteignum megi fram fara í skrifstofu uppboðshaldara,

23. gr.

26

15. júní

Fje ómyndugra manna og opinberra stofnana og sjóða, þar á meðal viðlagasjóðs, má verja til að kaupa bankavaxtabrjef þessara veðdeildarflokka, en þó eigi hærra verði en skráðu gangverði, og aldrei hærra en ákvaðisverð þeirra er.

24. gr.

Þá er lokið er skuldbindingum hvers þeirra veðdeildarflokka, er stofnaðir verða samkvæmt lögum þessum, rennur varasjóður hans til næsta flokks, og svo áfram. Þegar lokið er skuldbindingum síðasta flokksins, rennur varasjóðurinn til þess eða þeirra veðdeildarflokka eða veðlánastofnana, sem stofnsett verða til að halda áfram veðlánastarfseminni eftir að lokað er síðasta flokki samkvæmt þessum lögum. Verði slíkum nýjum flokkum eða veðlána-stofnunum fengin aðgreind starfssvið, skiftist varasjóðurinn milli þeirra, svo að hvert starfssvið njóti rjettrar ítölu þeirrar, er varasjóðnum hefir þaðan aflast.

25. gr.

Ríkisstjórninni skal heimilt að taka lán erlendis til kaupa á allt að 3 miljónum króna í bankavaxtabrjefum, er gefin verða út samkvæmt lögum þessum. Vaxtabrjef þau, er ríkisstjórnin kaupir samkvæmt þessu, skulu vera flokkur út af fyrir sig, og skal haga vöxtum brjefanna, verði þeirra og tímalengd útlána úr flokknum eftir lánskjörum þeim, er ríkissjóður fær, svo að hann verði skaðlaus af.

Verði ríkissjóður fyrir gengistapi af þessum viðskiftum, skal varasjóður flokksins, er skuldbindingum hans verður lokið að öðru leyti, ganga til þess að endurgreiða ríkissjóði slíkt tap.

26. gr.

Veðdeildinni skal stjórnað af stjórn Landsbankans, og reikningar hennar endurskoðaðir af endurskoðendum þess banka. Fyrir bókfærslu, reikningshald og til annars nauðsynlegs kostnaðar má greiða allt að 8000 krónum. Til endurskoðenda má verja 500 kr. til hvors.

27. gr.

Lög þessi ganga í gildi nú þegar.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

27
15. júní

LÖG

um

viðauka við lög nr. 55, 27. júní 1921, um skipulag kaupþúna og sjávarþorpa.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við 9. gr. bætist ný málsgrein, svo hljóðandi:

Frá því stjórnarráðið hefir ákveðið, að gera skuli skipulagsuppdrátt og til þess honum er lokið, skal bæjar- eða hreppsstjórn skylt að leita umsagnar skipulagsnefndar um öll meiri háttar skipulagsatriði, svo sem nýjar götur og opin svæði, opinberar byggingar og meiri háttar mannvirki, sem áformað er að gera, svo framarlega, sem vafi getur leikið á, hvar eða hvernig þau skuli sett. Ef ekki næst samkomulag milli bæjar eða hreppsstjórnar og skipulagsnefndar um einhver atriði, má ekki byrja á verkinu fyr en fenginn er úrskurður stjórnarráðsins.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

28
15. júní

um

sölu á kirkjujörðinni Snæringstöðum í Vatnsdal.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Allþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni veitist heimild til að selja hreppsnefnd Áshrepps kirkju-
jörðina Snæringssstaði í Vatnsdal.

2. gr.

Um söluna fer að öðru leyti samkvæmt lögum nr. 50, 16. nóv. 1907, um
sölu kirkjujarða.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

29
15. júní

LÖG

um

líkhús.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjöllum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Þegar söfnuður samþykkir að reisa líkhús í kirkjugarði sínum, skal
með það farið, að því er snertir samþykt verksins og umsjón með því og niður-
jöfnun kostnaðar, eins og fyrir er mælt í lögum nr. 39, 8. nóv. 1901, um kirkju-
garða og viðhald þeirra. Um innheimtu gjalda, er á verða lögð samkvæmt
lögum þessum, skulu gilda, eftir því sem við á, ákvæði laga nr. 40, 30. júlí 1909,
um sóknargjöld.

Gjöld þessi má taka lögtaki.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

LÖG

um

30

15. júní

**heimild handa ríkisstjórninni til að veita guðfræðikandidat Sveinbirni
Högnasyni embætti á Íslandi.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjöllum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni skal heimilt að veita guðfræðikandidat Sveinbirni
Högnasyni embætti á Íslandi.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

LÖG

um

31

15. júní

skatt af lóðum og húsum í Siglufjarðarkaupstað.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjöllum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Til greiðslu á kostnaði þeim, er bæjarsjóður Siglufjarðar hefir haft af
byggingu sjóvarnargarðsins þar, skal árlega greiða skatt í bæjarsjóð, svo sem

31 hjer segir, af öllum útmældum lóðum innan löggilts verslunarsvæðis í kaup-
15. júní staðnum og af húsum á þeim lóðum:

1. Af húsum og lóðum, er liggja að sjó í Bakka, Hvanneyrarkrók, Siglufjarðareyri og innan Siglufjarðareyrar og austan fjarðar, 4 af þúsundi af virðingarverði fasteigna samkvæmt fasteignamati.
2. Á aðrar fasteignir í kaupstaðnum heimilast bæjarstjórn að leggja árlegan skatt, 2 af þúsundi. Skatturinn telst af fullum hundrað krónum virðingarverðsins; minni upphæð en 100 kr. kemur ekki til greina.

Tún og garðar og fasteignir, sem eru eigi fasteignaskattskyldar samkvæmt lögum nr. 66, 1921, eru undanskildar þessum skatti.

Þá er lokið er greiðslu á kostnaði þeim, er bæjarsjóður hefir haft af sjóvarnargarðinum, fellur skatturinn niður. Komi það í ljós síðar, að bæjarsjóður þurfi að leggja fram fje til viðhalds eða endurbyggingar garðinum, þá er bæjarstjórninni heimilt að taka skattinn upp af nýju og verja til lúkningar þeim kostnaði.

2. gr.

Skatturinn greiðist á manntalsþingi af eigendum húsa og leigutökum lóða eða notendum, sem samkvæmt byggingarbrjefi eða öðrum heimildum hafa umráð þeirra. Bæjarfógeti Siglufjarðar innheimtir skattinn gegn 2% innheimtulaunum, í fyrsta sinn á manntalsþingi 1927.

3. gr.

Skattinn má taka lögtaki, og gengur hann í tvö ár frá gjalddaga fyrir öllum veðkröfum á húseign þeirri, er hann hvílir á, næst eftir fasteignaskatti ríkisins.

Nú greiðir leigutaki eða notandi lóðar eigi skattinn í tvö ár, og hefir hann þá fyrirgert leigurjetti eða afnotarjetti sínum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

L Ö G

um

32

15. júní

væiting ríkisborgararjettar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

Ríkisborgararjettur veitist eftirnefndum mönnum.

1. Claus Gerhard Nilsen, hafnarverkamanni í Reykjavík, fæddum í Noregi.
2. Júlíusi Schopka, verslunarfulltrúa í Reykjavík, fæddum í Þýskalandi, enda sanni hann innan árs frá því að lög þessi öðlast gildi fyrir dómsmálaráðherra, að hann sje leystur frá því að vera þýskur ríkisborgari.
3. Laurits Parelius Kristiansen, verkstjóra í Krossanesi, fæddum í Noregi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

33
15. júní

LÖG

um

ríkisborgararjett, hversu menn fá hann og missa.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Á jörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Skilgetið barn fær íslenskt ríkisfang jafnskjótt sem það fæðist, ef faðir þess er þá íslenskur ríkisborgari, og óskilgetið barn, ef móðir þess er það þá.

Nú er ókunnugt um ríkisfang barns, og skal það þá talið íslenskur ríkisborgari, þar til annað reynist sannara.

2. gr.

Nú hefir karlmaður eða ógift kona, sem fædd eru hjer á landi, en eiga þó ekki ríkisfang hjer, haft hjer samfleytt lögheimili til fullra 19 ára aldurs, og öðlast þau þá íslenskt ríkisfang, hvort sem þau eru fædd áður en lög þessi öðlast gildi eða eftir það, enda hafi aðili ekki síðasta árið lýst því skriflega fyrir lögreglustjóra, að hann hirði ekki að öðlast íslenskt ríkisfang, og þá jafnframt sannað ríkisborgararjett sinn í öðru landi með löggildu vottorði. Ekki stoðar þó slík yfirlýsing, ef faðir aðilja, ef hann er skilgetinn, og móðir hans, ef hann er óskilgetinn, hafa sjálf tilskilið sjer erlent ríkisfang með þessum hætti.

Ef maður fær íslenskt ríkisfang samkvæmt þessari grein, þá fylgja kona hans og skilgetin börn því ríkisfangi. Sama er um óskilgetin börn, ef móðir þeirra á hlut að máli.

3. gr.

Nú gengur íslenskur ríkisborgari að eiga konu, sem á erlent ríkisfang, og fær hún þá ríkisfang manns síns. Sama er um ósjálfráða og ógift börn, er þau hafa saman átt.

4. gr.

Veita má mönnum íslenskan ríkisborgararjett með lögum samkvæmt fyrirmælum stjórnarskrárinnar.

Nú fær maður ríkisfang samkvæmt undanfarandi málsgrein, og fylgja þá kona hans og ólögráða og ógift börn, er þau hafa saman átt, ríkisfangi hans,

nema lögin láti öðruvísi um mælt. Óskilgetin börn, ógift og ólögráða, fylgja með sama hætti ríkisfangi móður sinnar.

33
15. júní

5. gr.

Nú verður maður ríkisborgari í öðru landi, og missir hann þá íslensks ríkisfangs. Sá, er öðlast hefir íslenskt ríkisfang er hann fæddist, heldur því þó þar til hann flytst búferlum af landi hjeðan:

6. gr.

Íslenskur maður og íslensk kona ógift, sem fædd eru erlendis og aldrei hafa átt lögheimili á Íslandi, missa íslensks ríkisfangs, þá er þau eru fullra 22 ára að aldri. Þó má kveða svo á með konungsúrskurði, að aðili megi halda íslensku ríkisfangi.

Nú hefir maður dvalist hjer á landi til náms eða í einhverju öðru skyni, er af megi ráða það, að hann vilji íslenskur ríkisborgari vera, og skal þá líta svo á í þessu efni, sem hann hafi átt heima á Íslandi.

Ef maður missir íslensks ríkisfangs samkvæmt þessari grein, þá fer með sama hætti um konu hans og skilgetin börn. Sama er um óskilgetin börn, ef aðili er kvenmaður.

7. gr.

Konungur getur leyst þann, sem orðinn er erlendur ríkisborgari eða ætlar að verða það, undan þegnskyldu á Íslandi, enda sanni aðili, að hann verði inn-
an ákveðins tíma erlendur ríkisborgari, ef hann er ekki þá þegar orðinn það.

8. gr.

Kona, sem gengið hefir að eiga erlendan ríkisborgara áður en lög þessi komu til framkvæmdar og hefir því mist íslensks ríkisfangs, skal aftur fá það, ef hún sendir ráðherra beiðni um það, enda hafi hún gerst íslenskur ríkisborgari þegar er hún fæddist og átt jafnan lögheimili á landi hjer síðan sá ráðahagur tókst. En missa skal hún íslenskan ríkisborgararjett jafnskjótt sem hún flytst búferlum af Íslandi.

Þeir einir, sem náð hafa 22 ára aldri að 3 árum liðnum frá því, er lög þessi ganga í gildi, missa ríkisfang samkvæmt 6. gr. laga þessara.

Að öðru leyti skal fara eftir lögum þessum, ef sú staðreynd, er veldur því, að maður fái íslenskan ríkisborgararjett eða missi hann, gerist eftir að þau ganga í gildi, nema þau láti öðruvísi um mælt.

33
15 júní

9. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numdar 1.—8. gr. laga nr. 21. 6. okt. 1919, um ríkisborgararjett, hversu menn fá hann og missa.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

34
15. júní

LÖG

um

breyting á lögum nr. 88, 14. nóv. 1917, um notkun bifreiða.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í stað 3. málsg. 5. gr. laga nr. 88, 14. nóv. 1917, kemur:

Bifreiðarstjóri má ekki neyta áfengra drykkja eða vera undir áhrifum áfengra drykkja við bifreiðarakstur.

Bifreiðarstjóri, sem brýtur ákvæði 9. gr. 2. málsg., er slys vill til, eða ekur bifreið ölvaður, skal, auk sekta eftir 14. gr., sviftur ökuskírteini um ákveðinn tíma, ekki skemur en 6 mánuði, eða æfilangt, ef brot er ítrekað, verulegt slys hlýst fyrir ölaði eða miklar sakir eru að öðru leyti.

Sviftingu ökuskírteinis skal gerð með dómi í máli því, sem höfðað er út af brotinu, og má ennfremur láta önnur brot gegn lögum þessum og reglugerðum, sem settar eru samkvæmt þeim, ef ítrekuð eru eða miklar sakir eru að öðru leyti, varða, auk sekta eftir 14. gr., sviftingu ökuskírteinis um ákveðinn

tíma eða æfilangt. Ef lögreglustjóri telur nauðsyn til bera, er honum heimilt að
 svifta bifreiðarstjóra, sem hann telur hafa brotið ákvæði laganna eða áður- **34**
 nefndra reglugerða, ökuskírteini til bráðabirgða, þar til dómur fellur. Sama er **15. júní**
 og ef lögreglustjóri álitur, að bifreiðarstjóri fullnægi ekki lengur skilyrðum
 þeim, er útheimtast til að fá ökuskírteini.

2. gr.

Í stað „12 kílómetrar“ í 2. málsg. 6. gr. laganna kemur: 18 kílómetrar,
 og í stað „35 km.“ kemur: 40 km.

3. gr.

Á eftir 12. gr. laganna kemur ný grein, svo hljóðandi:

Rjett er, í reglugerð, sem sett er samkvæmt lögum þessum, að ákveða
 lágmark hvíldartíma í sólarhring hverjum fyrir bifreiðarstjóra, með hæfilegri
 hlíðsjón af hættu, sem stafað gæti af ofþreytu eða svefnleysi.

Greinatalan breytist eftir því.

4. gr.

Aftan við 13. gr. laganna kemur ný málsgrein, svo hljóðandi:

Mál út af brotum gegn lögum þessum og reglugerðum, sem settar eru
 samkvæmt þeim, sæta sömu meðferð og almenn lögreglumál.

5. gr.

Á eftir 15. gr. laganna kemur ný grein, svo hljóðandi:

Sjerhverjum bifreiðareiganda er skylt að kaupa í tryggingarfelagi, sem
 viðurkennt er af ríkisstjórninni, og halda við tryggingu fyrir bifreið sína, 3000
 kr. fyrir fyrstu bifreið og síðan 1000 kr. fyrir hverja, ef um fleiri bifreiðir er að
 ræða hjá sama eiganda. Skal með því vera trygð greiðsla, að því leyti, sem
 til hrekkur, á hverri þeirri skaðabótakröfu, er þeim kann að verða gert að greiða,
 sem ábyrgð bar á bifreiðinni, þegar slysið eða tjónið bar að höndum. Tvíhjóla
 bifreiðir og þær þríhjóla, sem atlaðar eru einum manni, skulu á sama hátt
 trygðar fyrir 1500 kr.

Undanþegnar tryggingarskyldunni eru þar bifreiðir, sem eru íslensk
 ríkiseign eða ríkisstofnana eða bæjar- og sveitarfélaga.

Bifreiðareigandi skal undanþeginn tryggingarskyldu þeirri, er um ræðir
 í 1. málsgrein, ef hann afhendir lögreglustjóra verðbrjef eða aðra trygging,
 er gild verður tekin, enda nemi hún sömu upphæð fyrir hverja bifreið og ákveð-
 ið er í 1. málsgrein.

Atvinnumálaráðherra setur nánari reglur um tryggingarskylduna og
 um viðurkenning á tryggingarfelögum. Skulu þar ákveðnar sektir fyrir brot
 á reglugerðinni.

34
15. júní Lögjöld, er tryggingarskyldur bifreiðareigandi skuldar viðurkendu trygg-
ingarfjelagi, eru lögtakskræf.

Tryggingarfjelagi skal gerður kostur á að kynna sjer í rjettinum skaðabótakröfur á hendur þeim, er trygt hefir bifreið í fjelaginu, og láta uppi álit sitt áður en skaðabótamálið er útkljáð með sætt eða dómi.

Ákvæði þessarar greinar koma til framkvæmda þegar atvinnumálaráðuneytið auglýsir viðurkenning á tryggingarfjelagi eða fjelögum.

Greinatalan breytist samkvæmt þessu.

6. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

7. gr.

Þá er lög þessi hafa öðlast staðfesting konungs, skal fella texta þeirra og texta laga nr. 15, 18. maí 1920, inn í lög nr. 88, 14. nóv. 1917, og getur konungur þá gefið þau lög út, þannig breytt, sem lög um notkun bifreiða.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

35

15. júní

um

breyting á lögum nr. 52, 28. nóv. 1919 [Ritsima- og talsmakerfi].

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við lagagreinina bætist:

Lína frá Hvammstanga um Stóra-Ós, Lækjamót, Breiðabólstað, Ós og Tjörn að Illugastöðum, með hliðarlínu að Víðidalstungu. Ennfremur lína frá Melstað að Núpðalstungu. Lína frá Hnausum, um Hujúk og Eyjólfssstaði, að Ási í Vatnsdal. Lína frá Efra-Hvoli, um Hof og Kirkjubæ, að Geldingalak. Lína frá Þórshöfn til Skála, og ennfremur lína til Gunnólfsvíkur. Lína frá Skógum að Skinnastöðum. Lína frá Ljósavatni fram Bárðardal. Lína um Fnjóskadal. Lína frá Hjaltastað að Kirkjubæ. Lína frá Stórakroppi, um Reykholt, Stóra-Ás í Hálsasveit, að Bjarnastöðum í Hvítársíðu. Lína frá Hesti fram Lundarreykjadal. Lína frá Selnesi á Skaga. Lína frá Bíldudal að Selárdal. Lína frá Sandnesi að Drangnesi. Lína frá Torfastöðum til Geysis. Lína frá Mosfelli að Laugarvatni í Laugardal.

2. gr.

Lög nr. 26, 20. júní 1923, um breyting á lögum nr. 52, 28. nóv. 1919, eru úr gildi numin.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

36

15. júní

LÖG

um

viðauka við lög nr. 5, frá 18. maí 1920, um bann gegn botnvörpuveiðum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Eftir 2. málsgrein 3. greinar komi ný málsgrein, svo hljóðandi:

Nú er það ljóst af öllum atvikum, að skipið hefir hvorki verið að veið-
um í landhelgi nje undirbúningur gerður í því skyni, og má þá lúka málinu
með áminningu, er um fyrsta brot er að ræða, en ef um ítrekað brot er að ræða,
með sektum, 400—1600 gullkrónum.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon

FJÁRLÖG

fyrir árið 1927.

37

15. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

I. KAFLI.

T e k j u r.

1. gr.

Árið 1927 er ætlast til, að tekjur ríkisins verði svo sem talið er í 2—5.
gr., og að þeirra verði aflað með tekjugreinum, sem þar eru taldar.

2. gr.

Þessir skattar og tollar er ætlast til að nemi:

	kr.	kr.
1. Fasteignaskattur	225000	1210000
2. Tekjuskattur og eignaskattur	950000	
3. Lestagjald af skipum	35000	
4. Aukatekjur	375000	
5. Erfðafjárskattur	40000	1090000 1000000
6. Vitagjald	300000	
7. Leyfisbrjefagjöld	10000	
8. Stimpilgjald	325000	
9. Skólagjöld	15000	
10. Bifreiðaskattur	25000	
11. Utflutningsgjald		
12. Áfengistollur (þar á meðal óáfengt öl, áfengislaus víu, ávaxtasafi og gosdrykkir)	650000	
13. Tobakstollur	775000	
14. Kaffi- og sykurtollur	1000000	
15. Annað aðflutningsgjald... ..	150000	
16. Vórutollur	1375000	
Flyt ...	3950000	33000000

37

15. júní

	kr.	kr.
Flutt ...	3950000	3300000
17. Verðtollur ...	850000	4800000
18. Gjald af sætinda- (konfekt-) og brjóstsykursgerð ...		20000
19. Pósttekjur ...	400000	
20. Símatekjur ...	1300000	1700000
21. Vínéinkasala ...		500000
Samtals ...	...	10320000

3. gr.

Tekjur af fasteignum ríkissjóðs eru talðar:

	kr.	kr.
1. Eftirgjald eftir jarðeignir ríkissjóðs ...		30000
2. Tekjur af kirkjum ...		100
3. Tekjur af silfurbergi ...		5000
Samtals ...		35100

4. gr.

Tekjur af bönkum og vaxtatekjur eru áætlaðar:

	kr.	kr.
1. Tekjur af bönkum ...		50000
2. Vextir af bankavæxtabréfum, keyptum samkvæmt lögum nr. 14, 9. júlí 1909 ...	29000	
3. Væntanlega útdregið af þeim bréfum ...	25000	54000
4. Vextir af innstæðum í bönkum ...		6000
5. Vextir af viðlagasjóði ...		75000
6. Aðrir vextir ...		140000
Samtals ...	...	325000

5. gr.

37

15. júní

Óvissar tekjur og endurgreiðslur eru taldar:

	kr.	kr.
1. Óvissar tekjur		50000
2. Endurgreiddar fyrirframgreiðslur... ..		2000
3. Endurgreidd lán og arðvirði seldra eigna... ..		102034
Samtals		154034

II. KAFLI.

Gjöld.

6. gr.

Arið 1927 eru veittar til gjalda upphæðir þær, sem tilgreindar eru í 7.—20. gr.

7. gr.

Greiðslur af lánum ríkissjóðs og framlag til Landsbankans er talið:

	kr.	kr.
I. Vextir:		
1. Innleud lán	186831	
2. Dönsk lán, danskar kr. 232274 á $\frac{1}{10}$	255501	
3. Euska lánið frá 1921, hluti ríkissjóðs £ 8653 : 18 : 11 á $\frac{22}{100}$	190386	632718
II. Afborganir:		
1. Innleud lán	264589	
2. Dönsk lán, danskar kr. 545165 á $\frac{1}{10}$	599682	
3. Euska lánið 1921, £ 1954 : 0 : 4 á $\frac{22}{100}$	42988	907259
III. Framlag til Landsbankans, 14. greiðsla		100000
Samtals		1639977

8. gr.

	kr.	kr.
Borðfje Hans Hátignar konungsins		60000

Til alþingiskostnaðar og yfirskoðunar landsreikninga er veitt:

	kr.	kr.
1. Til alþingiskostnaðar	195000	
2. Til yfirskoðunar landsreikninga	4800	
		199800
Samtals		199800

Til ríkisstjórnarinnar er veitt:

	kr.	kr.
I. Ráðuneytið, ríkisfjehirðir o. fl.		
1. Til ráðherra:		
a. Laun	37500	
b. Til rispu	4000	
		41500
2. Til utanferða ráðherra	6000	
3. Laun starfsmanna stjórnarráðsins	77300	
4. Annar kostnaður	18000	
5. Fyrir að gegna ríkisfjehirðisstörfum	27000	
6. Til þess að gefa út stjórnartíðindi:		
a. Þóknun fyrir útgáfu tíðindanna o. fl. 900		
b. Til pappírs og prentunar	9000	
c. Til kostnaðar við sendingar með póstum 1000		
		10900
7. Til umbóta og viðhalds á stjórnarráðshúsinu og ráðherrabústaðnum	3000	
		183700
II. Hagstofan.		
1. Laun hagstofustjóra	8700	
2. Laun aðstoðarmanns	5600	
3. Pappír, prentun og hefting hagskýrsla	11000	
4. Prentun eyðublaða	2000	
5. Húsaleiga, hiti og ljós m. m.	4000	
6. Aðstoðar- og skrifstofukostnaður	20000	
7. Til að gefa út manntalið 1703	1000	
		52300
Flyt		236000

		kr.	kr.
			37 15. júní
III. Útanríkismál o. fl.	Flutt ...		236000
1. Til sendiráðs í Kaupmannahöfn:			
a. Laun sendiherra	20000		
b. Húsaleiga... ..	5000		
c. Kostnaður við embættið	20000		
d. Til skrifstofuhalds	17000		
		62000	
2. Fyrir meðferð utanríkismála		12000	
3. Ríkisráðskostnaður... ..		6000	
4. Kostnaður við sambandslaganefnd		6500	
			86500
Samtals ...			322500

11. gr.

Til dómsgæslu og lögreglustjórnar o. fl. er veitt:

		kr.	kr.
A.			
Dómsgæsla og lögreglustjórn.			
1. Hæstirjettur:			
a. Laun... ..	56450		
b. Annar kostnaður, alt að	2000		
			58450
2. Laun bæjarfógeta, sýslumanna og lögreglustjóra ...			151700
3. Laun hreppstjóra			32000
4. Skrifstofukostnaður bæjarfógetans í Reykjavík:			
a. Laun... ..	27648		
b. Húsaleiga... ..	3240		
c. Hitl, ljós og ræsting	2100		
d. Ýms gjöld, alt að	2400		
			35388
5. Skrifstofukostnaður lögreglustjórans í Reykjavík:			
a. Laun fulltrúa og 4 skrifara	21760		
b. Laun 6 tollvarða	26880		
c. Húsaleiga... ..	4500		
d. Hiti og ljós	1800		
e. Innheimtukostnaður	7500		
Flyt ...	62340		277538

37
15. júní

	kr.	kr.
Flutt ...	62440	277538
f. Ýms gjöld, alt að	11700	
Fastir starfsmenn í skrifstofum bæjarfógetans og lögreglustjórans í Reykjavík njóta dýrtíðaruppbótar eftir reglum launalaganna.		
		74140
6. Skrifstofukostnaður sýslumanna og bæjarfógeta ...		92000
7. Þóknun fyrir aðstoð verkfróðs manns við endurskoðun á skipamælingum		500
8. Til landhelgisgæslu, gegn 135000 kr. framlagi úr landhelgissjóði		250000
9. Framlag til landhelgissjóðs		20000
10. Til hegningarhússins í Reykjavík og viðhaldskostnaður fangelsa		12000
11. Annar sakamála kostnaður og lögreglumála m. m. ...		12000
12. Borgun til sjóðósmanna		1000
13. Borgun til setu- og varadómara		3000
Samtals A ...		742178
B.		
Sameiginlegur kostnaður við embættisrekstur.		
1. Burðareyri og embættisskeyti:		
a. Endurgjald handa embættismönnum fyrir burðareyri undir embættisbrjef	25000	
b. Fyrir embættisskeyti	45000	
		70000
2. Brunaábyrgðar- og fasteignagjald fyrir nokkrar opinberar fasteignir		18000
3. Til embættiseftirlitsferða		5000
4. Gjöld til yfirskattaneftnda, skattstofu Reykjavíkur og fyrir skattvirðingar		30000
5. Eyðub'öð, bókband, anglýsingar o. fl.		12000
Samtals B. ...		135000

12. gr.

37

Til læknaþkipunar og heilbrigðismála er veitt:

15. júní

	kr.	kr.
1. Laun		297860
Þar af viðbót við lögmæt laun núverandi aðstoðar- læknis á Ísafirði 1700 kr. með verðstuðulsuppbót.		
2. Til skrifstofukostnaðar landlæknis, eftir reikningi, alt að		2000
3. Styrkur til læknisvítjana handa sveitum, sem eiga sjerstaklega erfiða lækniþsókn		7450
Styrkurinn skiftist þannig: 1. Til Ólafsfjarðarbúa 600 kr. — 2. Til Kolbeinsstaða-, Eyja-, og Miklaholts- hreppa í Hnappadalssýslu, 200 kr. til hvers, 600 kr. — 3. Til Staðarsveitar 200 kr. — 4. Til Bæjarhrepps 300 kr. — 5. Til Örfæinga 400 kr. — 6. Til Þingvalla- hrepps 200 kr. — 7. Til Grímseyinga 400 kr. — 8. Til Suðureyrarhrepps 200 kr. — 9. Til Klofuings- og Skarðs- hreppa 300 kr. — 10. Til Holts- og Haganeshreppa 300 kr. — 11. Til Breiðdalshrepps 300 kr. — 12. Til Eyrarsveitar 200 kr. — 13. Til Flateyjarhrepps í Þing- eyjarsýslu 200 kr. — 14. Til Selvogshrepps 150 kr. — 15. Til Vestur- og Austur-Eyjafjallahreppa 200 kr. — 16. Til Sljettu-, Grunnavíkur- og Snæfjallahreppa, 300 til hvers, 900 kr. — 17. Viðbótarstyrkur til Ólafsfjarðarbúa, gegn eigi minna tillagi frá þeim sjálfum en 2600 kr., ef þeir ráða til sín sjerstakan lækni, 2000 kr.		
4. Til læknis í Reykjavík, er skylt sje að gegna sjúkra- vitjunum í Kjós, Kjálarnesi og Mosfellssveit og fara eftir taxa hjeraðslækna		1500
5. Til augnlækninga:		
a. Styrkur til augnlæknis í Reykjavík	1000	
b. Styrkur til lækningaferða kringum landið	1000	
Styrkurinn skiftist að jöfnu milli augnlækna Guðmundar Guðfjónssonar og Helga Skúlasonar, enda skifti þeir landinu á milli sín til yfirferðar, eftir fyrir- mælum landlæknis, og hafi dvöl á að minsta kosti einni eða tveim höfnum í hverri sýslu.		
		2000
6. Styrkur til tannlæknis Vilh. Bernhöfts í Reykjavík		1000
7. Styrkur til háls- og neflæknis Ólafs Þorsteinssonar í Reykjavík		1000
Flyt ...		312810

37
15. júní

	kr.	kr.
Flutt ...		312810
Styrkurinn til augnlæknis og lækna Vilh. Bernhöfts og Ólafs Þorsteinssonar er bundinn því skilyrði, að þeir, hver um sig, segi stúdentunum í lækna-deild háskólans til í sinni sjerfræði og veiti fátæku fólki ókeypis læknishjálp á tilteknum stað, ekki sjaldnar en 3 sinnum á mánuði.		
8. Til geislalækningastofu ríkisins		11000
9. Til sömu stofnunar, til áhaldakaupa		3000
10. Til radiúmsjóðs Íslands, styrkur til að reka radiumlækningar		2500
11. Styrkur til hjeradslækna til utanferða, í því skyni að afla sjer nýrrar læknispekkingar		2000
Þennan styrk veitir stjórnarráðið eftir tillögum landlæknis, og má hann ekki fara fram úr 250 kr. fyrir hverja mánaðardvöl erlendis.		
12. Til Óskars Einarssonar læknis, utanfararstyrkur ...		1200
13. Til Guðbjarnar Guðmundssonar prentsmiðjustjóra, til þess að kosta dvöl sonar síns í fábjanahæli erlendis		1000
14. Til Evu Hjálmarsdóttur, til að leita sjer lækninga í Danmörku í heilsuhæli fyrir krampaveikt fólk		1000
15. Holdsvéikraspítalinn		81720
Sá kostnaður sundurliðast þannig:		
A. Laun læknis	8700	
B. Annar kostnaður:		
1. Laun starfsmanna	13620	
2. Viðurværi 55 manna (ca. 150 a. á dag)	30000	
3. Klæðnaður	1800	
4. Meðul og sáraumbúðir	1800	
5. Eldsneyti	10000	
6. Ljósmeti	2400	
7. Húsbúnaður og áhöld	2000	
8. Viðhald á húsum	3000	
9. Þvottur og ræsting	1800	
10. Greiftrunarkostnaður	500	
11. Skemtanir	600	
12. Skattar o. fl.	4000	
13. Ýmisleg gjöld	1500	
	73020	
	81720	
Flyt ...		416230

					kr.	kr.	37 15. júní
				Flutt ...			316230
16.	Geðveikrahælið á Kleppi						66525
	Sá kostnaður sundurliðast þannig:						
	A. Laun læknis				7700		
	B. Önnur gjöld:						
	1. Kaup starfsmanna	14500					
	2. Viðurværi 94 manna (ca. 145 a. á dag)	50000					
	3. Klæðnaður 70 sjúklinga á 50 kr. handa hverjum	3500					
	4. Meðul og umbúðir	500					
	5. Ljós og hiti	10000					
	6. Viðhald og áhöld	13000					
	7. Þvottur og ræsting	3000					
	8. Skemtánir	750					
	9. Skattar m. m.	2500					
	10. Óviss gjöld	1400					
					99150		
					106850		
	Þar frá dragast þessar tekjur:						
	Meðgjöf með 70 sjúklingum: kr. 1,50 á dag	38325					
	Tekjur af búinu	2000					
					40325		
				Mismunur ...	66525		
17.	Heilsuhælið á Vífilstöðum						19560
	Sá kostnaður sundurliðast þannig:						
	A. Laun læknis				7700		
	B. Önnur gjöld:						
	1. Kaup starfsmanna	37000					
	2. Viðurværi	136000					
	3. Lyf og hjúkrunargögn	12000					
	4. Ljós og hiti	25000					
	5. Þvottur og ræsting	6000					
	6. Viðhald húsa	5000					
	7. Viðhald vjela	5000					
	8. Húsbúnaður og áhöld	12000					
	9. Flutningskostnaður... ..	5000					
	10. Óviss gjöld	3000					
					246000		
					253700		
				Flyt ...	253700		502315

		kr.	kr.
	Flutt ...	253700	502315
Par frá dragast þessar tekjur:			
Meðgjöf með 95 sjúklingum, 5 kr. á dag	173375		
Meðgjöf með 10 sjúkl., 6 kr. 50 au. á dag	23725		
Meðgjöf með 24 börnum, 4 kr. á dag	35040		
Tekjur af búinu	2000		
		234140	
Mismunnur ...		19560	
18. Önnur gjöld:			
a. Til byggingar landsspítala í Reykjavík, samkvæmt samningi milli ríkissjórnarinnar og stjórnar landspítalasjóðs Íslands		100000	
b. Til viðbótarbyggingar við geðveikrahælið á Kleppi		100000	
c. Styrkur til sjúkrahúsa og sjúkraskýla, alt að ...		20000	
Styrkurinn veitist eftir fjölda legudaga, þó eigi meira en 70 aurar fyrir hvern legudag, gegn því að hjerað það, sem sjúkrahúsið á, leggi fram eins mikið og styrknum nemur og að því tilskildu, að utanhjæðssjúklingar, sem borgað er fyrir af almannafje, njóti sömu kjara sem innanhjæðssjúklingar.			
d. Styrkur til að reisa sjúkraskýli og læknisbústaði		23000	
e. Lokastyrkur til byggingar sjúkrahússins á Ísafirði		7724	
f. Til Heilsuhælisfjelags Norðurlands, til byggingar heilsuhælis í Eyjafirði. Stóri fjárveiting		125000	
Styrkurinn er bundinn þeim skilyrðum, að staðurinn, áætlun og teikning sje samþykkt af stjórnarráðinu og að jafnmikið fje sje lagt fram annars staðar að og úr ríkissjóði.			
g. Bólusetningarkostnaður		2500	
h. Gjöld samkv. 13. gr. í lögum 16. nóv. 1907, um varnir gegn útbreiðslu næmra sjúkdóma		15000	
i. Gjöld samkv. 25. gr. í lögum 6. nóv. 1902, um varnir gegn því, að næmir sjúkd. berist til Íslands.		4000	
j. Gjöld samkvæmt lögum nr. 16 1923, um varnir gegn kynsjúkdómum		4500	
k. Kostnaður við heilbrigðiseftirlit lækna með alþýðuskólum		2000	
l. Til berklahjúkrunarfelagsins Líknar, gegn að minsta kosti jafnmiklu frá bæjarsjóði Reykjavíkur		4000	
	Flyt ...	407724	502315

		kr.	kr.	37 15. júní
	Flutt ...	407724	502315	
m.	Til fjelags íslenskra hjúkrunarkvenna ...	800		
n.	Til kvenfjelagsins á Hellissandi, til hjúkrunar- starfsemi ...	500		
o.	Til geitnalækninga, gegn að minsta kosti $\frac{2}{3}$ ann- arsstaðar að ...	2500		
p.	Viðbótarlaun yfirsetukonu í Grímsey, gegn jafn- mikilli launaviðbót annarsstaðar frá ...	300		
q.	Til Halldórs Arnórssonar umbúðasmiðs ...	2400		
r.	Til Elínar Sigurðardóttur, 100 kr. á mánuði, sje hún ekki í sjúkrahúsi, alt að ...	1200		
s.	Til Haralds úrsmiðs Sigurðssonar, sjúkrastyrkur	900		
			416324	
19.	Hluti ríkissjóðs af launum yfirsetukvenna ...		27000	
	Samtals ...		945639	

13. gr.

Til samgöngumála er veitt:

		kr.	kr.
A. Póstmál.			
1.	Laun:		
a.	Eftir launalögum ...	94467	
b.	Póstafgreiðslumenn utan Reykjavíkur ...	72500	
c.	Brjefhirðingamenn ...	22000	
			188967
2.	Póstflutningur ...		160000
3.	Annar kostnaður:		
a.	Skrifstofukostnaður í Reykjavík hjá aðalpóstmeist- ara og póstmeistara, eftir reikningi ...	10000	
b.	Skrifstofukostnaður og aðstoð utan Reykjavíkur hjá póstmeisturum og á stærri póstafrgreiðslum ...	20000	
c.	Húsaleiga utan Reykjavíkur á stærri póststofum og póstafrgreiðslum ...	12000	
d.	Önnur gjöld ...	46000	
			88000
	Samtals A. ...		436967

37

15. júní

B.
Vegamál.

	kr.	kr.
I. Stjórn og undirbúningur vegagerða:		
1. Laun vegamálastjóra	8700	
2. Laun aðstoðarverkfræðinga	6420	
3. Ferðakostnaður þeirra og fæðispeningar, eftir reikningi, alt að	4000	
4. Til aðstoðarmanna og mælinga, alt að	8500	
5. Skrifstofukostnaður, alt að	7000	
		34620
II. Þjóðvegir:		
a. Til nýrra akvega:		
1. Kjalarnesvegur, gegn því að hlut- aðeigendur greiði $\frac{1}{4}$ kostnaðar	26000	
2. Stykkishólmsvegur	15000	
3. Hvítárbraut	10000	
4. Norðurárdalsvegur	60000	
5. Miðfjarðarbraut	35000	
6. Langadalsvegur	10000	
7. Sauðárkróksbraut	18000	
8. Þelamerkurvegur	10000	
9. Vaðlaheiðarvegur	50000	
10. Vallavegur	10000	
11. Hróarstunguvegur	27500	
12. Biskupstungnabraut	25000	
	296500	
b. Viðhald og umbætur	200000	
		496500
III. Til Heilsuhælisfjelds Norðurlands, til endurgreiðslu á kostnaði við vegagerð frá Eyjafjarðarbraut að fyrirhuguðu berklahæli í Kristnesi, eftir reikningi, alt að		10000
IV. Til brúargerða samkvæmt brúarlögum		224000
V. Til slitlags á akvegum (bifreiðaskattur)		25000
VI. Fjallvegir		15000
VII. 1. Til áhalds, alt að	15000	
2. Til bókasafns verkamanna	300	
		15300
VIII. Til sýsluvega:		
1. Tillög til akfærra sýsluvega, alt að gegn að minsta kosti jafn miklu tillagi annars- staðar frá og öðrum þeim skilyrðum, sem at- vinnumálaráðherra setur.	30000	
Flyt ...	30000	820420

		kr.	kr.	37 15. júní
	Futt ...	30000	820420	
	2. Til sýsluvegasjóða eftir lögum nr. 10 1923 ..	15000	45000	
IX. Til dragferjuhalds:				
	1. Á Lagarfljóti... ..	300		
	2. — Skjálfafljóti... ..	300		
	3. — Blöndu	300		
			900	
	X. Til ferju á Hrosshyl í Þjórsá		300	
XI. Styrkur til vörubíðferðaferða:				
	a. Frá Reykjavík austur um sveitir, með enda- stöðvum Garðsauka, Sandlæk og Torfastöðum...	7000		
	b. Frá Reykjavík til Sandgerðis og Grindavíkur .. Bíðferðafjelög, er njóta vilja styrks af þessum fjárveitingum, skulu hlíta reglum, er stjórnin, að fengnum tillögum sýslunefndanna í Rangárvalla- Arnes- og Gullbringusýslum, setur um ferðir þessar.	3000		
			10000	
XII. Styrkir til að halda uppi byggð og gistingu fyrir ferðamenn			3000	
	Atvinnumálaráðuneytið veitir styrkinn ábúendum á afsæktum bæjum við Þjóðbraut.			
XIII. Til þess að kaupa Fornahvamm og byggja þar gistihús, alt að			40000	
XIV. Styrkur til húsaþóta á Hlíðarenda í Fljótshlíð ... Styrkurinn er bundinn því skilyrði, að eigandi og ábúandi geti hýst að sumarlagi 6—7 manns. Kaupi ríkissjóður Hlíðarenda á næstu 10—15 ár- um, skal styrkuppþæðin dregin frá verði jarðarinnar.			2000	
Samtals B. ...			921620	
C. Samgöngur á sjó.				
1. Til strandferða:				
	a. Esju	150000		
	b. Eimskipafjelags Íslands	60000		
			210000	
2. Til bátaferða á flóum, fjörðum og vötnum:				
	a. Rekstrarstyrkir	101700		
	b. Báta- og vjelkaupastyrkir	18500		
			120200	
Samtals C. ...			330200	

37
15. júní

		kr.	kr.
D.			
Hraðskeyta- og talsímasamband.			
I.	Til viðauka símakerfa, smærri efniskaupa o. fl. ...		25000
II.	Til nýrra símalagninga		315000
III.	a. Til nýrrar símalínu frá Breiðumýri til Lauga- skóla, $\frac{4}{5}$ kostnaðar, alt að	1200	
	b. Til nýrrar símalínu frá Svignaskarði til Hvítár- bakkaskóla, $\frac{3}{5}$ kostnaðar, alt að	3200	
			4400
IV.	Til starfrækslu landssímanna m. m.:		
	1. Laun samkvæmt launalögum	300000	
	2. Kostnaður af aðalskrifstofu landssímanna ...	13000	
	3. Ritsímastöðin í Reykjavík	36000	
	4. Loftskeytastöðin í Reykjavík	12000	
	5. Bæjarsíminn í Reykjavík	120000	
	6. Ahaldaúsið	3000	
	7. Ritsímastöðin á Akureyri ásamt bæjarsíma- kerfinu	12700	
	8. Ritsímastöðin á Seyðisfirði ásamt bæjarsíma- kerfinu	12000	
	9. Ritsímastöðin á Ísafirði ásamt bæjarsímakerfinu	8000	
	10. Símastöðin á Borðeyri	7500	
	11. Símastöðin í Hafnarfirði	7500	
	12. Símastöðin í Vestmannaeyjum	9500	
	13. Símastöðin á Siglufirði	5500	
	14. Til aukaritsímaþjónustu	4000	
	15. Til annara símastöðva og eftirlitsstöðva ...	90900	
	16. Til uppbótar á launum:		
	a. Talsímakvenna við bæjarsímann í Reykjavík, Hafnarfirði, Vestmanna- eyjum og Siglufirði, alt að	12600	
	b. Símrítara o. fl.	8000	
		20600	
	17. Til efnisvarðar Steindórs Björnssonar	1200	
			663400
V.	Eyðublöð, prentkostnaður, ritföng m. m.		40000
VI.	Viðbót og viðhald stöðvanna		50000
VII.	Kostnaður við ferðalög vegna starfrækslunnar, eftir reikningi, alt að		10000
VIII.	Viðhald landssímanna		150000
IX.	Til kenslu fyrir símamenn		2000
X.	Tillag til alþjóðaskrifstofunnar í Bern		1500
Samtals D. ..		...	1261300

		kr.	kr.
E.			
Vitamál.			
I. Stjórn og undirbúningur vitamála:			
1. Laun vitamálastjóra	8700		
Hann sje umsjónarmaður vitanna og einnig ókeypis til verkfræðilegrar aðstoðar landsstjórn, hjeraðsstjórnnum og bæjarstjórnnum, eftir ákvæðum landsstjórnar.			
2. Til verkfróðrar aðstoðar	6400		
3. Til skrifstofuhalds, eftir reikningi, alt að	4000		
4. Ferðakostnaður og fæðispeningar, eftir reikningi, alt að	2000		
			21100
II. Laun vitavarða			21810
Þar af 300 kr. persónuleg launaviðbót handa núverandi vitaverði Gróttuvitans.			
III. Rekstrarkostnaður vitanna			75000
IV. Sjómerki, þar með talið viðhald sæluhúsa			10000
V. Til þess að reisa nýja vita:			
a. Landtökuviti á Dyrhólaey	160000		
b. Til uppsetningar leiðarljósa	10000		
			170000
VI. Ýmislegt			10000
Samtals E. ...	...	...	307910

14. gr.

Til kirkju- og kenslumála er veitt:

		kr.	kr.
A.			
Andlega stjettin.			
a. Biskupsembættið:			
1. Laun biskups	9500		
2. Skrifstofukostnaður, eftir reikningi, alt að	2000		
			11500
b. Önnur gjöld:			
1. Til prestakalla samkvæmt lögum 27. febrúar 1880, 1. gr.	406		
2. Hluti ríkissjóðs af lífeyrisgjaldi presta samkvæmt lögum nr. 49 1907	350		
Flyt ...	756		11500

37

15. júní

	kr.	kr.
Flutt ...	756	11500
3. Viðbót við eftirlaun þau, er fátækir uppgjafaprestar og prestsekkjur njóta samkvæmt lögum	8000	
4. Framlag til prestlaunasjóðs	300000	
Ef fje sparast á þessum lið vegna þess að presta-köll eru laus, er kirkjustjórninni heimilt, samkvæmt tillögu prestastefnu, að verja allt að einum prestslaunum til þess að greiða ferðakostnað handa prestvígðum manni, einum eða fleirum, til eflingar andlegri samvinnu meðal presta og kristilegra áhrifa á söfnuði úti um land. Greiða má Kjartani prófasti Helgasyni í Hruna full prestslaun með dýrtíðaruppbót, ef hann tekur við stjórn Suðurlandsskólans og lætur þess vegna af prestsskap.		
5. Til dómkirkjuprestsins í Reykjavík, fyrir skýrslugerðir	1000	
6. Til útgáfu ársskýrslu fyrir hina íslensku þjóðkirkju	400	
7. Til húsabóta á prestssetrum, með skilyrðum sem greinir í fjárlögum 1924	37000	
8. Styrkur til húsaþau handa Vallanesprestakalli ...	5000	
		352156
Samtals A. ...	...	363656
B.		
Kenslumál.		
I. Háskólinn:		
a. Laun	106400	
b. Til bjeraðslæknisins í Reykjavík fyrir kenslu við háskólann	1500	
c. Til kennara í lagalæknisfræði	500	
d. Námsstyrkur	15000	
Fjárveiting þessari skal skift í 20 skamta 450 kr. og 20 skamta 300 kr., og má að jafnaði ekki veita neinum stúðenti meira eða minna en 1 skamt; þó má leggja saman allt að 8 skamta 300 kr. og gera úr helmingi færri 600 kr. skamta, og veita þessa stærri skamta fátækum stúðendum, sem sýna sjerstakan dugnað við námið. Engum má veita styrk fyrsta námsárið í háskólanum.		
Flyt ...	123400	

		kr.	kr.
	Flutt ...	123400	
e.	Húsaleigustyrkur... ..	9000	
f.	Til kensluáhalda læknadeildar	500	
g.	Fyrir starf við gerlarannsókn og kenslu í efnafræði	1800	
h.	Hiti, ljós, ræsting og vjælgæsla	4500	
i.	Önnur gjöld:		
1.	Til ritara:		
a.	Laun 1000		
b.	Dýrtíðaruppbót 500		
		1500	
2.	Til dyravarðar:		
a.	Laun, auk hlunninda, sem hann hefir áður notið 1600		
b.	Dýrtíðaruppbót 800		
		2400	
3.	Ýms gjöld 3000		
		6900	
j.	Eftirgjöf á viðlagasjóðsláni Mensae Academicæ	3000	
k.	Ferðastyrkur vegna stúdentaskifta	750	
l.	Byggingarstyrkur til stúdentagarðsins	50000	
			199850
II.	Námsstyrkur erlendis:		
a.	Til íslenskra stúdenta í erlendum háskólum ...	24000	
b.	Til læknaefna, til að ljúka námi í sængurkvennastofnun erlendis, 500 kr. handa hverjum, alt að	2500	
c.	Til Markúsar Kristjánssonar, til háskólanáms erlendis	1200	
			27700
III.	Mentaskólinn almenni:		
a.	Laun	77600	
b.	Önnur gjöld:		
1.	Til bókasafns skólans... .. 400		
2.	Til eldiviðar, ljósa og ræstingar 6000		
3.	Til skólahússins utan og innan 3500		
4.	Til stundakenslu og til prófdómenda, alt að... .. 27000		
5.	Húsaleigustyrkur handa 36 lærisveinum, 50 kr. handa hverjum 1800		
6.	Námsstyrkur, 2000 kr., með verðstuðulsuppbót 3200		
7.	Læknisþóknun 500		
	Flyt ... 42400	77600	227550

37

15. júní

		kr.	kr.
	Flutt ...	42400	77600
8.	Til vísindalegra áhalda og til þess að kaupa skuggamyndavjel til notkunar við kensluna ...	1500	
9.	Til þess að gefa út kenslubækur handa skólanum ...	2500	
10.	Ýmisleg gjöld ...	5000	
11.	Til verðlaunabóka ...	100	
12.	Til þess að setja miðstöðvarhitun í mentaskólahúsið ...	13000	
		64500	142100
Húsaleigustyrk og námsstyrk má aðeins veita efnilegum, reglusömum og efnalitlum nemendum. Húsaleigustyrkur sje venjulega aðeins veittur utanbæjarmönnum, og að námsstyrk gangi utanbæjarmenn fyrir innanbæjarmönnum, að öðru jöfnu.			
IV. Gagnfræðaskólinn á Akureyri:			
a.	Laun ...		28160
b.	Önnur gjöld:		
1.	Til aukakennara og stundakenslu	10600	
2.	Til framhaldsnáms fyrir nemendur, sem lokið hafa gangfræðaprófi ...	5000	
3.	Til bóka og kensluáhalda ...	1000	
4.	Til að kaupa skuggamyndavjel og fleiri kensluáhöld ...	1000	
5.	Til eldiviðar og ljósa ...	7000	
6.	Námsstyrkur ...	700	
	Utanbæjarnemendur, gangi að styrk fyrir innanbæjarnemendum, að öðru jöfnu.		
7.	Til dyravörslu:		
a.	Laun ...	600	
b.	Dýrtíðaruppbót ...	300	
		900	
8.	Til skólahússins utan og innan ...	1500	
9.	Til ýmislegra gjalda ...	3500	
		31200	59360
V. Kennaraskólinn:			
a.	Laun ...		22080
b.	Önnur gjöld:		
1.	Stundakensla ..	5000	
	Flyt ...	5000	22080
			429010

		kr.	kr.
	Flyt ...	5000	22080
2.	Eldiviður og ljós	3000	429010
3.	Bókakaup og áhöld	1500	
4.	Námstyrkur	2500	
	Utanbæjarnemendur gangi að styrk fyrir innanbæjarnemendum, að öðru jöfnu.		
5.	Til viðhalds	1500	
6.	Ýmisleg gjöld	3000	
		16500	38580
VI. Stýrimannaskólinn:			
a.	Laun	17280	
b.	Önnur gjöld:		
1.	Til stundakenslu	2000	
2.	Til eldiviðar og ljósa	2000	
3.	Til Sveinbjarnar Egilssonar, til fyrirlestra	300	
4.	Ýmisleg gjöld	3000	
		7300	24580
VII. Vjelstjóráskólinn:			
a.	Laun	11840	
b.	Önnur gjöld:		
1.	Til stundakenslu	1000	
2.	Húsnæði	4200	
3.	Ljós og hiti	1500	
4.	Ýms gjöld	2150	
		8850	20690
Við skólana undir liðunum III.—VII. skal vera skólagjald, að minsta kosti 150 kr. fyrir hvern innanbæjarnemanda. Stjórnarráðið má þó, eftir tillögum skólastjóra, veita undanþágu frá skólagjaldi, ef í hlut eiga efnalitlir, en einkar efnilegir nemendur.			
VIII. Bændakensla:			
1.	Til bændaskólans á Hólum:		
a.	Laun	10880	
b.	Til smíða-, leikfimi, og dráttlistarkenslu	1600	
	Flyt ...	12480	512860

37

15. júní

		kr.	kr.
	Flutt ...	12480	512860
c. Önnur gjöld:			
1. Til verklegs náms, alt að	1000		
2. Til kensluáhalda ...	1000		
3. Til eldiviðar og ljósa ...	4000		
4. Ýmisleg gjöld ...	9000		
	15000		
d. Til aukningar skólabúinu, að því tilskildu, að skólastjóri taki við því	10000		
		37480	
2. Til bændaskólans á Hvanneyri:			
a. Laun ...	9600		
b. Til smíða- og leikfimikenslu ...	1300		
c. Önnur gjöld:			
1. Til verklegs náms, alt að	1000		
2. Til kensluáhalda ...	1000		
3. Til eldiviðar og ljósa ..	2500		
4. Ýmisleg gjöld ...	2000		
	6500		
		17400	
Styrkurinn til verklegs náms við bændaskólana á Hólum og Hvanneyri veitist nemendum, sem stunda verknám, samkvæmt samningi, eigi skemur en 6 vikur á ári og skila skólanum dagbókum um vinnubrögðin yfir námstímann, og nemi styrkurinn aldrei hærri upphæð á hvern nemanda, en 12 kr. fyrir hverja viku námstímans. Styrkinn má aðeins greiða eftir á, samkvæmt skýrslu um námið, og sje í henni getið, hve háan vikustyrk hver nemandi skal fá.			
3. Til húsmæðraskóla á Staðarfelli:			
a. Til starfrækslu skólans, enda samþykki atvinnumálaráðherra reglugjörð hans ...	3000		
b. Til breytinga og aðgerða á Staðarfellshúsinu, þar með talin eldavjel, sem um leið sje miðstöð fyrir húsið	4800		
c. Til Sigurborgar Kristjánsdóttur, til greiðslu á kostnaði vegna ófyrirsjáanlegs dráttar á stofnun skólans, enda haldi hún á yfirstand-			
	Flyt ...	7800	54880
			512860

		kr.	kr.
Flutt ...	7086	54880	512860
andi ári vekjandi og fræðandi er- indi fyrir sveitakonur og leiðbeini þeim verklega, alt eftir tillögum Búnaðarfelags Íslands	3000	10800	65680
IX. Iðnfræðsla:			
a. Til Iðnaðarman naf felagsins í Reykjavík, til þess að reka iðnskóla í Reykjavík, undir yfir- umsjón landsstjórnarinnar		6600	
b. Til Iðnaðarman naf felagsins á Akureyri, til kvöldskólahalds		500	
c. Til Iðnaðarman naf felagsins á Ísafirði til kvöld- skólahalds		500	
Styrkurinn til þessara 3 skóla má þó ekki fara yfir $\frac{4}{5}$ rekstrarkostnaðar.			
Skólar þessir skulu senda stjórnarráðinu skýrslu, enda samþykki það stundaskrá þeirra.			
d. Til að styrkja efnilega menn, karla og konur, til verklegs framhaldsnáms erlendis		4000	11600
X. Verslunarskólar:			
a. Til Kaupmannafelagsins og Verslunarmanna- felagsins í Reykjavík, til að halda uppi skóla fyrir verslunarmenn, undir umsjón landsstjórn- arinnar, þó ekki yfir $\frac{3}{4}$ kostnaðar		6000	
b. Til Sambands samvinnufelaganna, til þess að halda uppi verslunarskóla, undir yfirumsjón landsstjórnarinnar, þó ekki yfir $\frac{3}{4}$ kostnaðar...		6000	12000
XI. Yfirsetukvennaskólinn:			
1. Laun forstöðumanns		1000	
2. Til verklegrar kenslu:			
a. Laun þriggja yfirsetukvenna í Rvík	900		
b. Annar kostnaður, alt að	400	1300	
3. Styrkur til námskvenna, þar í talin verðstuð- ulsuppbót, alt að		7780	
4. Húsaleiga og hiti, ljós og ræsting		1500	11580
Flyt ...			613720

XII. Kvennaskólar:

1. Til kvennaskólans í Reykjavík:

a. Húsaleigustyrkur	5000
b. Rekstrarfarkostnaður, gegn að minsta kosti 1800 kr. framlögum annars- staðar að en úr ríkissjóði	20000
c. 40 kr. fyrir hverja námsmey, sem er alt skólaárið, alt að	4000
d. Námsstyrkur til sveitastúlkna ...	1000
e. Til endurnýjunar húsbúnaði og rúmfatnaði	5000

35000

2. Til kvennaskólans á Blönduósi:

a. Rekstrarstyrkur, gegn að minsta kosti 1000 kr. framlögum annars- staðar að en úr ríkissjóði	15000
b. 65 kr. fyrir hverja námsmey, sem er alt skólaárið, alt að	2000
c. Til miðstöðvarhitunar og raflysingar	6000
d. Eftirgjöf á viðlagasjóðsláni skólans (byggingarstyrkur)	7034

30034

Skólar þessir standa undir yfirumsjón lands-
stjórnarinnar.

613720

65034

XIII. Almenn barnafræðsla:

1. Umsjóa fræðslumála:

a. Laun fræðslumálastjóra	7700
b. Skrifstofukostnaður hans	1200
c. Til eftirlitsferða, eftir reikningi, alt að	1000

9900

2. Laun kennara við fasta skóla og dýrtíðarupp-
bót... ..

324000

3. Laun farkennara og dýrtíðaruppbot... ..

31000

4. Til farkenslu og eftirlits með heimafræðslu, með
sömu skilyrðum sem verið hefir, alt að

5000

5. Til prófdómara við barnapróf

4000

6. Til þess að reisa barnaskóla utan kaupstaða,
þriðjungur kostnaðar, enda samþykki lands-
stjórnin uppdrætti að húsunum, alt að

20000

Flyt ...

393900

678704

	kr.	kr.
Flutt ...	393900	638754
7. Til fræðslumálarits	800	
8. Til Helga Hjörvars, utafararstyrkur til þess að kynna sjer kenslu og uppeldismál	1600	396300
XIV. Unglinga- og alþýðuskólar:		
1. Til alþýðuskólans á Eiðum:		
a. Laun	11840	
b. Til aðstoðarkenslu... ..	600	
c. Önnur gjöld:		
1. Til búnaðarnáms	600	
Alt að helmingi fjár- ins má verja til verð- launa handa nemendum		
2. Til kensluáhalda	2000	
3. Til eldiviðar og ljósa	4500	
4. Til húsbúnaðar	2500	
5. Ýmisleg gjöld	3000	
6. Til að setja miðstöð í skólahúsið	14000	
	26600	
	39040	
2. Til unglingaskóla (lýðskóla) utan Reykjavíkur, Akureyrar og Hafnarfjarðar	42000	
Styrkurinn er veittur með því skilyrði, að skólarnir fullnægi reglum, er stjórnarráðið set- ur, og að þeir njóti styrks annarsstaðar frá er ekki sje minni en þriðjungur ríkissjóðsstyrksins. Unglingaskólar í kaupstöðum og fjölmönnum kaupúnum fá minni styrk en sveitaskólar, að öðru jöfnu Kenslumálastjórnin úthlutar styrkn- um og hefir eftirlit með skólunum.		
3. Til þess að reisa nýja hjeradsskóla í sveitum, alt að $\frac{2}{5}$ kostnaðar	20000	
Styrkurinn er bundinn þeim skilyrðum, að skólastaðurinn sje ákveðinn, áætlun og teikn- ing samþykkt af stjórnarráðinu og trygging sje fyrir nægu fjárframlagi á móti, enda verði reglugjörð skólans staðfest af fræðslumálastjór- nni og skólinn hjeradseign		
4. Til Hvítárbakkaskóla (lokastofnstyrkur)	4000	
5. Lokastyrkur til byggingar skólans á Laugum að $\frac{2}{5}$ hlutum	7000	
Flýtt ...	112040	1075054

37

15. júní

	kr.	kr.
Flutt ...	112040	1075054
6. Til umbóta á skólahúsinu á Núpi í Dýrafirði	3500	
7. Til gagnfræða- og alþýðuskólans í Flensburg...	17000	
Styrkurinn er bundinn því skilyrði, að innan- bæjarnemendur greiði skólagjald eftir sömu reglu og í liðunum III.—VII., og renni það í skólasjóð.		
8. Styrkur til Dalasýslu vegna halla á skólahaldi í Hjarðarholti	4000	
9. Til unglingaskólans í Bergstaðastræti	1000	
		137540
XV. Húsmæðrafræðsla:		
Til kvenfjeldagsins Óskar í Ísafjarðarkaupstað, til húsmæðrafræðslu, gegn 1000 kr. annarsstaðar að		
Noti fjelagið ekki styrkinn, má greiða hann öðrum á Ísafirði eða Ísafjarðarsýslu, að óbreyttum skilyrðum.		
		3500
XVI. Til kenslu heyrnar- og málleysingja m. m.		
Stjórnin annast um, að aðstandendur nemend- anna eða nemendurnir sjálfir greiði kostnað, ef efni þeirra leyfa, samkv. tilsk. 28. febr. 1872, 2. gr.		
Stjórninni er heimilt að byggja við dauðdumbra- skólann og selja af lóð hans upp í kostnaðinn.		
		12000
XVII. Til kenslu blindra barna, sem send eru utan til náms, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar frá		
		1000
XVIII. Sundkensla o. fl.:		
1. Til sundkenslu í Reykjavík	300	
Styrkur þessi er bundinn því skilyrði, að kensla þessi fari fram að minsta kosti 2 mán- uði að vorinu og 1 mánuð að haustinu og að lærisveinar ríkisskólanna og skóla fyrir ung- linga og fullorðna, sem styrktir eru af ríkisfje, njóti kenslunnar ókeypis.		
2. Laun Ólafs Pálssonar fyrir sundkenslu þá, sem getur í 1. lið, og til að kenna öðrum sund- kennurum björgunarsund	1500	
3. Til sundkenslu o. fl. annarsstaðar	3000	
Styrkurinn veitist bæjarstjórnnum og sýslu- nefndum með því skilyrði, að annarsstaðar frá		
Flyt ...	4800	1229094

37
15. júní

	kr.	kr.
Flutt ...	4800	1229094
sje lagt til sundkenslunnar eigi minna en ríkis- sjóðsstyrknum nemur.		
4. Til þess að gera nýjar, steinsteyptar sundlaug- ar, enda sjeu þær til afnota fyrir almenning og landsstjórnin samþykki uppdrátt og kostnað- arárætlun, $\frac{1}{5}$ kostnaðar, alt að	5000	9800
XIX. Til Ríkardó Jónssonar, til þess að halda uppi kenslu í teikningu og trjeskurði í þjóðlegum stíl		2000
XX. Til þess að gefa út landslagsuppdrátt af Íslandi með hæða- og hafdfýpislitum (lokastyrkur)		1000
Samtals B. ...		1241894

15. gr.

Til vísinda, bókmenta og lista er veitt:

	kr.	kr.
1. Landsbókasafnið:		
a. Laun	21285	
b. Launauppbót til 1. og 2. bókavarðar, 500 kr. til hvors	1000	
c. Til aðstoðar	4800	
d. Til að kaupa bækur og handrit og til bókbands ...	12000	
e. Til að semja spjaldskrá	1000	
f. Til að semja og gefa út skrá yfir handrit	3000	
g. Til ritaukaskrár	5800	
h. Brunaábyrgðargjald fyrir safnið	360	
i. Húsaleiga	500	
j. Ýmisleg gjöld	700	
		50445
2. Þjóðskjalasafnið:		
a. Laun	7200	
b. Til bókbands, bóka- og handritakaupa, umbúnaðar skjala og aðstoðar	3500	
c. Ýms gjöld	1000	
		11700
3. Þjóðmenjasafnið og verndun fornmenja:		
a. Laun þjóðmenjavarðar (fornmenjavarðar)	8200	
Flyt ...	8200	62145

37
15. júní

	kr.	kr.
Flutt ...	8200	62145
b. Til aðstoðar, eftir reikningi, alt að	2550	
c. Til að útvega forngripi, alt að	1500	
d. Til áhalda og aðgerða	600	
e. Til eftirlits á Þingvöllum	1000	
f. Til rannsóknna og ferðakostnaðar	600	
Þjóðmenjasafnið sje opið 6 stundir á viku, eftir nánari fyrirmælum stjórnarráðsins.		
4. Náttúrufræðisfjelaðið		14450
Þar af til umsjónar við náttúrugripasafnið 2000 kr. á ári.		3000
Styrkurinn veitist með því skilyrði, að safnið sje til synis almenningi á ákveðnum tíma, ekki sjaldnar en einu sinni á viku.		
5. Landsbókasafnshúsið:		
a. Til eldiviðar, ljósa og ræstingar	7500	
b. Til viðhalds og áhalda	2000	
		9500
6. Til kaupstaðabókasafna, gegn eigi minna tillagi úr bæjarsjóði og sýslusjóði		2000
7. Aukastyrkur til ambókasafnsins á Akureyri		3000
að því tilskildu, að Davíð skáld frá Fagraskógi hafi þar bókavörslu, með a. m. k. 2000 kr. launum, auk verðstuðulsuppbótar.		
8. Til sýslubókasafna og lestrarsala í kaптúnunum, gegn eigi minna tillagi úr sýslusjóði eða sveitarsjóði ...		1500
9. Til bókasafnsins Íþöku, til bókakaupa		200
10. Til bókasafns Þingeyinga, byggingarstyrkur til minningar um Pjetur heit. Jónsson frá Gautlöndum ...		3000
11. Til Hins íslenska bókmentafjelags		3600
enda haldi það áfram útgáfu hins íslenska fornbrjefasafns sem að undanförmu.		
12. Til Þjóðvinafjelagsins		2000
13. Til Fornleifafjelagsins		800
14. Til söguafjelagsins, til þess að gefa út alþingisbækur, landsyfirdóma o. fl.		3000
15. Til Fræðafjelagsins, til þess að gefa út Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns (jarðalýsing Húnavatnspings)		2500
16. Til þess að halda áfram útgáfunni af Lögum Íslands eða Lagasafni handa alþýðu, alt að 100 kr. á örk ...		2000
Flyt ...		109995

		37	
		kr.	kr.
			15. júní
	Flutt ...		109995
17.	Til Leikfjelags Reykjavíkur, gegn að minsta kosti 2000 kr. framlagi úr bæjarsjóði Reykjavíkur ...		6000
18.	Til Leikfjelags Akureyrar, gegn að minsta kosti 500 kr. framlagi frá Akureyrarkaupstað ...		1000
19.	a. Styrkur til skálda og listamanna, þó eigi minna en 1000 kr. til hvers ...	8000	
	b. Til Bjarna Jónssonar frá Vog, til að þýða Goethes Faust ...	1200	
	c. Til próf. Sveinbjarnar Sveinbjörnssonar til að vinna að útbreiðslu sönglistar ...	5000	
	d. Til hljómsveitar Reykjavíkur ...	2000	
	e. Til Karls O. Runólfssonar, til hjómlistarnáms erlendis ...	2000	
	f. Til Þórarins Jónssonar tónlistarnema í Berlín ...	2000	
	g. Til þess að kaupa listaverk ...	4000	
	h. Til Haralds Björnssonar, til leiklistarnáms ...	2000	
	i. Til Önnu Borg, til leiklistarnáms erlendis ...	2000	
	j. Til Soffiu Guðlaugsdóttur Kvaran, til utanfarar til leiklistarnáms ...	1000	
	k. Til Guðrúnar Indriðadóttur leikkonu ...	2000	
	l. Til Jóns Þorleifssonar málara, ferðastyrkur ...	2000	
	m. Til Gunnlaugs Blöndals málara ...	2000	
	n. Til Brynjólfs Þórðarsonar listmálara, utanfararstyrkur til þess að leita sjer heilsubótar og til þess að fullkomna sig í málalíst ...	1500	
	o. Til Einars Markans, til söngnáms ...	2000	
	p. Til Sigurðar Þórðarsonar söngstj., utanfararstyrkur ...	2000	
			40700
20.	Til Bjargar Þorlákssdóttur, í viðurkenningarskyni ...		2500
21.	Til sjera Jóhannesar L. Lyngs Jóhannssonar, til þess að safna til íslenskrar orðabókar með íslenskum þýðingum, enda sje safnið eign ríkisins, 4500 kr. með verðstuðulsuppbót ...		7200
22.	Til Þórbergs Þórðarsonar, til þess að safna orðum úr alþýðumáli, enda sje safnið eign ríkisins ...		1200
23.	Til þess að rita sögu Alþingis, 5000 kr., með verðstuðulsuppbót ...		7700
24.	Til Hannesar Þorsteinssonar, til þess að semja æfisögur lærðra manna íslenskra á síðari öldum, enda sje handritið eign ríkisins að honum látnum ...		2000
25.	Til Sigurðar Nordals, til ritatarfa, 2000 kr. með verðstuðulsuppbót ...		3200
	Flyt ...		181495

37

15. júní

	kr.	kr.
Flutt ...		182495
26. Til Bjarna Sæmundssonar, til fiskirannsóknna:		
a. Föst laun með dýrtíðaruppbót —	7700	
b. Til ferða og annara útgjalda við rannsóknirnar ...	1500	
		9200
27. Til dr. Guðmundar Finnbogasonar, til þess að vinna að bók um eðliseinkenni Íslendinga		2000
28. Til Guðm. G. Bárðarsonar, til jarðfræðirannsóknna ...		1800
29. Til cand. theol. Sveinbjarnar Högnasonar, til framhaldsnáms		1500
30. Til Frimanns B. Arngrímssonar, til að safna steinum og jarðtegundum og rannsaka, að hverju sje nýtt ...		800
31. Til Páls Þorkelssonar, til þess að vinna að málsháttasafni sínu		800
32. Til Sighvats Borgfirðings, til þess að vinna að Prestaæfum sínum		800
33. Til Boga Th. Melsteds, til þess að rita Íslandssögu ...		800
34. Til Guðbrands Jónssonar, til að semja íslenska miðaldamenningarsögu		1200
35. Til landsskjalftarannsóknna		800
Greiðist því aðeins, að rannsókn verði við komið og skýrslur gefnar.		
36. Til veðurathugana og veðurskeyta		40000
37. Til Íþróttasambands Íslands		2000
38. Til listasafnshúss Einarssonar		4000
39. a. Til Einarssonar myndhöggvara, 5000 kr. með verðstuðulsuppbót	7700	
enda hafi hann forstöðu og umsjón listasafns síns, er sje almenningi til sýnis endurgjaldslaust 4 stundir á viku.		
b. Til sama, til aðstoðar	1500	
c. Til girðingar um listasafnshúsið	2500	
		11700
40. Til listvinafjagsins, til þess að kaupa »Móðurást« Nínu Sæmundsen, gegn sama framlagi annarsstaðar að, enda verði listaverkið opinberlega til sýnis hjér (lokagreiðsla)		2250
41. Til þess að kaupa grasasafn dr. Helga Jónssonar, annar fjórðungur andvirðis		2500
42. Til frjettastofu blaðamannafjagsins		4000
43. Til dr. Jóns Stefánssonar, fyrir að rita sögu Íslands á ensku (lokastyrkur)		1000
Flyt ...		268645

		kr.	kr.
			37
			15. júní
	Flutt ...		268645
44.	Til alþýðufræðslu stúdentafjelagsins í Reykjavík ...		1500
Af þessu fje skal greiða stúdentafjelaginu á Akureyri 300 kr. til fyrirlestra í Norðlendingafjórðungi, en 400 kr. skal varið til fyrirlestra í Austfirðinga- og Vestfirðingafjórðungum, 200 kr. á hvorum stað.			
45.	Ferðastyrkur til útlanda ...		6000
46.	Til Helga P. Briems, til lokanáms í hagfræði ...		1400
47.	Til Gunnlaugs S. Briems, til frambaldsnáms í síma- verkfræði ...		2500
48.	Til Ólafs Guðmundssonar frá Þyrli, til að ljúka námi sem spuna- og kembimeistari ...		1500
	Samtals ...		284245

16. gr.

Til verklegra fyrirtækja er veitt:

		kr.	kr.
1.	Til Búnaðarfjelags Íslands ...		200000
2.	Til sandgræðslu ...		45000
Styrkveitingar af lið þessum veitast þeim einum, sem leggja fram helming kostnaðar eða meira.			
3.	Til búnaðarfjelaga ...		20000
4.	Til kaupa á fljótandi skurðgröfu ...		32000
5.	Gjöld samkvæmt II. kafla jarðræktarlaganna ...		50000
6.	Til Skeiðaáveitunnar upp í vexti og afborganir af veð- deildarlánunum áveitunnar, fimti hluti ríkissjóðstillags, 2. greiðsla ...		6000
7.	Til áveitufjelags Þingbúa, $\frac{1}{4}$ kostnaður við áveituna, alt að ...		5000
8.	Til vegalagningar í Vestmannaeyjum, $\frac{2}{3}$ kostnaðar, alt að ...		26250
9.	Til Garðyrkjufjelags Íslands: Laun garðyrkjustjóra ...		4000
10.	Til skógræktar:		
a.	Laun ...	13080	
Þar af 600 kr. húsaleiguuppbót til Einars Sæmundsens.			
	Flyt ...	13080	388250

37
15. júní

	kr.	kr.
Flutt ...	13080	188250
b. Til skógggræðslu... ..	20000	
c. Til að kaupa Sigríðarstaðaskóg í Ljósavatnsskarði	4000	
d. Styrkur til Hákonar Bjarnasonar, til skógræktar- og sandgræðslunáms	1200	38280
11. Til dýralækninga:		
a. Laun handa 4 dýralæknum	20480	
b. Til Hólmeirs Jenssonar, til dýralækninga	700	
c. Til eins manns, til þess að læra dýralækningar erlendis Nemandanum ber að senda stjórnarráðinu tvis- var á ári vottorð frá kennurum sínum um iðni og ástundun.	1200	22380
12. Til fjárkláðalækninga		8000
13. Til eftirlits með útflutningi á hrossum		1000
14. Til efnarannsóknarstofu í Reykjavík:		
a. Laun forstöðumanns, auk 25% af öllum tekjum stofnunarinnar, 3500 kr., með dýrtíðaruppbót ..	5600	
b. Til aðstoðar	4200	
c. Húsaleiga	3000	
d. Til ljósa, eldsneytis og ræstingar	1400	
e. Til áhaldakaupa	1000	
f. Utanfararstyrkur til forstöðumanns	2000	17200
15. Til Fiskiveiðasjóðs Íslands		6000
16. Til Fiskifjelagsins		70000
Enda sjái það um á sinn kostnað útgáfu fiski- mannaalmanaks.		
17. Laun yfirmatsmanna o. fl.:		
a. 5 fiskifyfirmatsmanna	19200	
b. Launauppbót fiskifyfirmatsmanna	8200	
Af þessari upphæð fá fiskifyfirmatsmennirnir í Reykjavík, Ísafirði, Akureyri og Seyðisfirði 1500 kr. hver, fiskifyfirmatsmaðurinn í Vestmannaeyjum 1200 kr. og fiskifyfirmatsmaðurinn í Reykjavík 1000 kr. í ritfje.		
c. 4 síldarmatsmanna... ..	10240	
d. 4 ullarmatsmanna..... ..	2560	
e. 5 kjötmatsmanna	4800	
f. Ferðakostnaður yfirmatsmanna	8000	53000
18. Til eftirlits með skipum og bátum og öryggi þeirra		6000
Flyt	...	610010

		37	
		kr.	kr.
			15. júní
	Flutt ...	610010	
19.	Til bryggjugerða og lendingabóta, alt að $\frac{1}{3}$ kostnaðar, gegn $\frac{2}{3}$ annarsstaðar að, enda sje það fje fyrir hendi og stjórnarráðið samþykki ásetlun	40000	
20.	Til hafnarbóta í Ólafsvík	20000	
21.	Til aðgerðar öldubrjótnum í Bolungarvík, gegn jöfnu tillagi annarsstaðar að	5000	
22.	Til hafskipabryggju Ísafjarðarkaupstaðar og mannvirkja við hana	60000	
Styrkuriun greiðist þannig, að dýrtíðarlán kaupstaðarins við ríkissjóð lækki um þessa upphæð, og vextir af upphæðinni frá því er verkinu var lokið falli niður.			
23.	Til þess að leitast fyrir um markað fyrir íslenskar afurðir erlendis	5000	
24.	Til erindrekstrar í Miðjarðarhafslöndunum, gegn tvöföldu fjárframlagi annarsstaðar að	10000	
25.	Til mjólkurniðursuðuversmiðjunnar Mjallar í Borgarfirði, 2 kr. fyrir hvern kassa mjólkur (48 dósir), sem hún býr til, alt að	8000	
26.	Til gerlarannsóknar	2000	
27.	Til Sambands íslenskra heimilisiðnaðarfjelaga	5200	
28.	Til Guðmundar Jónssonar frá Mosdal, til að halda uppi kenslu og námskeiðum í trjeskurði og heimilisiðnaði	1000	
29.	Til Halldóru Bjarnadóttur, til þess að vinna að útbreiðslu og eflingu heimilisiðnaðar	2000	
30.	Til Sigrúnar Pálsadóttur Blöndal í Mjóanesi og Þórdísar Ólafsdóttur á Fellsenda, styrkur til kenslu í hannyrðum og vefnaði og annari handavinnu kvenna, einkum þjóðlegum hannyrðum, 500 kr. til hvorrar... ..	1000	
31.	Til Kvenfjelds Hvammshrepps í Vík í Mýrdal, til þess að halda uppi kenslu í handavinnu kvenna	600	
32.	Til Theódóru Sveinsadóttur, til matreiðslukenslu í Reykjavík	1500	
33.	Til sambands norðlenskra kvenna... ..	500	
34.	Til Bandalags kvenna	500	
35.	Til vörumerkjaskrásetjara	2000	
36.	Handa Ungmennafjelagi Íslands, til eflingar íþróttar og skóggæðslu	5000	
Fjlagið gefi landsstjórninni skýrslu um, hvernig fjenu er varið,			
Flyt ...		779310	

37

15. júní

	kr.	kr.
Flutt ...		779310
37. Styrkur til Ólafs Hvanndals, til þess að starfrækja myndamótasmíðju, í eitt skifti fyrir öll		2000
38. Til forstöðu silfurbergsnámunnar í Helgustaðafjalli...		2000
39. Laun húsagerðarmeistara		8300
40. Til leiðbeiningar um húsagerð til sveita:		
a. Laun leiðbeinanda, 4000 kr., með verðstuðuls-uppbót	6400	
enda tekur hann enga borgun fyrir leiðbeiningu. En vinni hann auk þess við húsagerð einstakra manna, skal greiða fult gjald fyrir, er rennur í ríkissjóð.		
b. Ferðakostnaður og skrifstofufje	1200	
41. Styrkur til að koma upp vindknúinni rafmagnsstöð		7600
42. Til Bjarna Magnússonar í Stykkishólmi, uppbót í eitt skifti á fangavarðarlaun		5000
43. Til Þórðar Flóventssonar, til leiðbeiningar um laxa- og silungaklak		1000
44. Til að gera laxgenga fossana Glanna og Laxfoss í Norðurá í Mýrasýslu, $\frac{1}{8}$ kostnaður, alt að		1800
45. Til vatnsrenslismælinga... ..		1000
46. Gjöld vegna laga um skipulag bæja og sjávarþorpa...		2000
47. Til framhalds landmælinga		5000
48. Til ræktunarsjóðs:		45000
a. Afgjöld þjóðjarða	30000	
b. Tillag til kostnaðar við sjóðinn	10000	
c. Hluti af útflutningsgjaldi... ..	62500	
		102500
Samtals ...	...	962610

17. gr.

Til almennrar styrktarstarfsemi er veitt:

	kr.	kr.
1. Styrkur til berklasjúklinga		500000
2. Gjöld samkvæmt lögum nr. 61, 1921, um breyting á fátækralögum, 77. og 78. gr.		60000
3. Styrkur til sjúkrasamlaga		6500
Flyt ...		566500

		kr.	kr.	37 15. júní
	Flutt ...		566500	
4.	Til slysatryggingar... ..		10000	
5.	Til styrktarsjóðs verkamanna- og sjómanna-fjelaganna í Reykjavík		3500	
6.	Til að hjálpa nauðstöddum Íslendingum erlendis ...		1000	
7.	Til bjargráðasjóðs		24000	
8.	Tillag til ellistyrktarsjóða		47000	
9.	Til Goodtemplarareglunnar, til bindindisstarfsemi ...		10000	
10.	Til Rauðakrossfjelags Íslands... ..		2000	
11.	Til slysatryggingarsjóðs fjelagsins Dagsbrúnar		500	
12.	Til sjúkrasjóðs Fellshrepps		200	
	Samtals ...		664700	

18. gr.

Til eftirlauna og styrktarfjár er veitt:

		kr.	kr.
I. Samkvæmt eftirlaunalögum:			
a.	Embættismenn	25057,55	
b.	Embættismannaækkjur og börn	15074,79	
c.	Uppgjafaprestar	635,28	
d.	Prestsekkjur	5458,37	
e.	Lífeyrir samkvæmt lögum nr. 49, 1923	2500,00	
			48725,99
II. Styrktarfje og eftirlaun, auk lögboðinna eftirlauna:			
a. Embættismenn:			
1.	Til Þorvalds Pálssonar lækni... .. 300,00		
2.	— Sigvalda Stefánssonar Kaldalóns lækni 640,00		
3.	— Sigurðar Magnússonar lækni 169,87		
4.	— Halldórs Briems bókavarðar... .. 960,00		
		2069,87	
b. Embættismannaækkjur og börn:			
1.	Til Magneu Ásgeirsson 200		
2.	— Ólivu Guðmundsson 175		
3.	— Theodóru Thoroddsen 800		
4.	— Sigríðar Hjaltadóttur 400		
5.	— Ingileifar Snæbjarnardóttur 400		
6.	— Sigríðar Fjeldsted lækni-sekkju... .. 450		
	Flutt ...		48725,99

37

15. júní

		kr.	kr.
	Flutt ...	2069,87	48725,99
7.	Til Sigríðar Finnbogdóttur	800	
8.	— Agústu Jóhannsdóttur	300	
9.	— Rannveigar Tómasdóttur	300	
10.	— Önnu Guðlaugsson	900	
11.	— Kristbjargar Marteinsdóttur	600	
12.	— Kristínar Jacobson	600	
13.	— Guðnýjar Jónsdóttur... ..	400	
14.	— Kristínar Þ. Blöndal... ..	300	
		6625	
c.	Uppgjafaprestar:		
1.	Til Stefáns M. Jónssonar	325,00	
2.	— Guðlaugs Guðmundssonar	500,00	
3.	— Bjarna prófasts Einarssonar	780,00	
4.	— Sig. prófasts Gunnarssonar	662,25	
5.	— Guttorms Vigfússonar... ..	600,00	
6.	— Jóns Ó. Magnússonar	600,00	
		3467,25	
d.	Prestsekkjur:		
1.	Til Ástu Þórarinsdóttur	130,00	
2.	— Auðar Gísladóttur	300,00	
3.	— Bjargar Einaradóttur	500,00	
4.	— Guðrúnar Björnsdóttur	300,00	
5.	— Guðrúnar J. Jóhannesdóttur	300,00	
6.	— Guðrúnar Ólafsdóttur	100,00	
7.	— Guðrúnar Pjetursdóttur	300,00	
8.	— Guðrúnar Torfadóttur	300,00	
9.	— Ingunnar Loftsdóttur	300,00	
10.	— Hlífur Bogadóttur, 100 kr. með hverju barni hennar, sem er í ómegð... ..	500,00	
11.	— Jóhönnu S. Jónsdóttur	300,00	
12.	— Kristínar Pjetursdóttur	300,00	
13.	— Kristínar Sveinbjarnardóttur	300,00	
14.	— Sigrúnar Kjartansdóttur	300,00	
15.	— Steinunnar Pjetursdóttur... ..	300,00	
16.	— Ragnhildar Gísladóttur frá Eyvindarhólum	300,00	
17.	— Sigríðar Halldórsdóttur Jónsson	300,00	
18.	— Guðlaugar Vigfúsdóttur	209,20	
19.	— Valgerðar Gísladóttur kr 176,50 og auk þess 100 kr. með hverju barni hennar, sem er í ómegð	376,50	
	Flyt ...	5715,70	48725,99

		kr.	kr.
			37
			15. júní
	Flutt ...	5715,70	48725,99
20. —	Ingibjargar Magnúsdóttur ...	157,90	
21. —	Guðfinnu Jensdóttur ...	183,04	
22. —	Guðrúnar Sigurðardóttur ...	181,07	
23. —	Guðbjargar Hermannsdóttur ...	181,70	
24. —	Þórunnar Bjarnadóttur ...	155,56	
25. —	Guðrúnar S. Jónsdóttur ...	250,00	
		6824,97	
e. Kennarar, kennaraekkjur og börn:			
1. Til	Önnu Asmundsdóttur ...	300,00	
2. —	1 barns hennar ...	100,00	
3. —	Guðlaugar Zakaríasdóttur...	360,00	
4. —	Magnúsar Einarssonar ...	500,00	
5. —	Elínar Briem Jónsson ...	300,00	
6. —	Gyðríðar Þorvaldsdóttur ...	300,00	
7. —	Steinunnar Frímannsdóttur ...	450,00	
8. —	Þórunnar Stefánsdóttur ...	400,00	
9. —	Guðmundar Björnssonar ...	150,00	
10. —	Elísabetar Jónsdóttur ...	300,00	
11. —	Ragnheiðar Torfadóttur ...	400,00	
12. —	Ögmundar Sigurðssonar ...	2000,00	
ef hann lætur af skólastjórn.			
		5560,00	
f. Póstmenn, póstar og ekkjur þeirra:			
1. Til	Arna Gíslasonar ...	300	
2. —	Guðm. Kristjánssonar...	300	
3. —	Böðvars Jónssonar ...	200	
4. —	Hallgríms Krákssonar ...	200	
5. —	Jóhanns Jónssonar ...	200	
6. —	Þóru Matthíasdóttur ...	300	
7. —	Danfels Jónssonar ...	200	
8. —	Jens Þórðarsonar...	300	
9. —	Friðriks Möllers ...	1200	
10. —	Kristínar Jóelsdóttur...	200	
11. —	Eliesers Eiríkssonar ...	200	
12. —	Kristjáns Jóhannessonar, Jódís- arstöðum ...	300	
13. —	Jóhannesar Þórðarsonar ...	300	
14. —	Guðmundar Jónssonar fyrrum bæjarpósts á Akureyri ...	200	
15. —	Guðm. Kristjánssonar ...	200	
16. —	Stefáns Stefánssonar, Eskifirði ...	600	
Flyt ...		23300,67	48725,99

37
15. júní

		kr.	kr.
	Flutt ...	23300,67	48725,99
17. —	Friðriks Klemussonar	2000	
18. —	Þorsteins Jakobssonar	200	
19. —	Kristjáns Blöndals	1000	
20. —	Böðvars Sigurðssonar pósts ...	300	
21. —	Einars Arnasonar, fyrrum pósta	200	
		8900,00	
g. Rithöfundar:			
1. Til	Indriða skrifstofustjóra Einarssonar	3500	
2. —	Valdimars Briems... ..	1200	
3. —	Ólafar Sigurðardóttur frá Hlöðum	500	
4. —	Einars Hjörleifssonar Kvarans ...	3000	
5. —	Þorsteins Gíslasonar	2000	
6. —	Guðmundar Friðjónssonar	1200	
7. —	dr. Helga Pjeturss	4000	
8. —	Kristínar Sigfúsdóttur skáldkonu	1000	
		16400,00	
h. Ekkjur og börn skálda og rithöfunda:			
1. Til	Jakobínu Pjetursdóttur	200,00	
2. —	Guðrúnar Jónsdóttur 300 kr. og til Erlings sonar hennar 200 kr.	500,00	
3. —	Arnbjargar Einarsdóttur 300 kr. og auk þess 100 kr. með barni hennar, sem er í ómegð	383,67	
4. —	Guðrúnar Sigurðardóttur	300,00	
5. —	Ólínu Þorsteinsdóttur	300,00	
6. —	2 barna hennar	200,00	
7. —	Valgerðar Arnljótsdóttur	300,00	
		2183,67	
i. Ýmsir starfsmenn og ekkjur:			
1. Til	Guðrúnar Jónsdóttur, fyrv. spítalaforstöðukonu	400	
2. —	Petreu Jónsdóttur 300 kr., og að auki 100 kr. með hverju barni hennar, sem eru í ómegð... ..	500	
3. —	Kristínar Sigurðardóttur júbilljósmóður	500	
4. —	Matthildar Þorkelsdóttur júbilljósmóður	500	
5. —	Þórdísar Símonardóttur júbilljósmóður	500	
6. —	Jakobínu Sveinsdóttur júbilljósmóður	500	
	Flyt ...	37284,34	48725,99

37
15. júní

		kr.	kr.
	Flutt ...	37284,34	48725,99
7. — Þórunnar Gísladóttur ljósmóður	500		
8. — Nikólínu Björnsdóttur ljósmóður	300		
9. — Hólmfríðar Björnsdóttur, ekkju			
Guðm. Hjaltasonar	300		
10. — Páls Erlingssonar	1200		
11. — Erlends Zakaríassonar	300		
12. — Kristins Jónssonar, vegavinnu-			
stjóra á Akureyri	300		
13. — Einars Guðmundssonar, fyrrum			
vegavinnustjóra	300		
14. — Kristínar Gestsdóttur, ekkju Þor-			
steins fiskim.m. Guðmundssonar	400		
15. — Gests Guðmundssonar, fyrrum			
vitavarðar	400		
16. — Vigfúsar Sigurðssonar, fyrrum			
vitavarðar	300		
17. — Sigfúsar Sigfússonar frá Ey-			
vindará	300		
18. — Steinunnar Sigurðardóttur, ekkju			
Magnúsar Vigfússonar	400		
19. — Margrjetar Jónsdóttur, ekkju			
Þórðar vitavarðar Þórðarsonar...	300		
20. — Ágústa Ólafsdóttur, ekkju Magn-			
úsar Gunnarssonar	300		
21. — Sigrúnar Gestsdóttur, ekkju Ste-			
fáns Elríkssonar... ..	600		
22. — Halldóru Þjetursdóttur Briem...	600		
23. — Kristjönu Benediktsdóttur ...	400		
24. — Bjargar Guðmundsdóttur	400		
25. — Hjálmars Lárussonar... ..	1000		
26. — Guðbjargar A. Þorleifsdóttur í			
Múlakoti	400		
		11900,00	
A styrkveitingar í II. a.—i. greiðist dýrtíðar-			
uppbót eftir reglum launalaganna.			
j. Til Ólafs Rósenkrans fyrirv. leikfimikennara		1200,00	
k. Til ekkju Jóhanns skálds Sigurjónssonar		1000,00	
l. Lífeyrir hjónanna á Staðarfelli		8000,00	
			69130,76
III. Dýrtíðaruppbót á fjárhæðirnar í I. og II. a.—i. ...			67594,05
Samtals ...	...	...	185450,80

37
15. júní

19. gr.

Til óvissra útgjalda eru veittar 100000 kr.

20. gr.

Til lögboðinnar fyrirframgreiðslu eru veittar 4000 kr.

21. gr.

Til gjalda árið 1927 er veitt:

Samkvæmt 7. gr.	1639977,00
— 8. —	60000,00
— 9. —	199800,00
— 10. —	322500,00
— 11. — A. 742178,00	
— 11. — B. 135000,00	
	877178,00
— 12. —	945639,00
— 13. — A. 436967	
— 13. — B. 921620	
— 13. — C. 330200	
— 13. — D. 1261300	
— 13. — E. 307910	
	3257997,00
— 14. — A. 363656	
— 14. — B. 1241894	
	1605550,00
— 15. —	284245,00
— 16. —	962610,00
— 17. —	664700,00
— 18. —	185450,80
— 19. —	100000,00
— 20. —	4000,00

kr. 11109646,80

En tekjur eru áætlaðar:

Samkvæmt 2. gr.	10320000
— 3. —	35100
— 4. —	325000
— 5. —	154034

kr. 10834134,00

Tekjuhalli kr. 275512,80

22. gr.

37

Heimilt er stjórninni að lána úr viðlagasjóði, ef fje er fyrir hendi í 15. júní honum:

1. Alt að 100 þús. kr. til þess að reisa íshús á kjötútflutningshöfnum, með þessum skilyrðum:
 - a. Lánin eru veitt sýslufjelögum, gegn tryggingum þeim, er landsstjórnin tekur gildar, þó ekki hærri en $\frac{2}{3}$ kostnaðar.
 - b. Íshúsin sjeu reist á þeirri höfn, sem að dómi hlutaðeigandi sýslunefnda er best fallin til að vera miðstöð til útflutnings á frystu kjöti í hjeradinu, en atvinnumálaráðherra sker úr ágreiningi.
 - c. Full skilríki liggi fyrir um, að vel og tryggilega sje frá öllu gengið um hús og áhöld, enda hafi stjórnarráðið samþykkt áætlun og teikningar.
 - d. Vextir eru 5%, lánin afborgunarlaus fyrsta árið, en skulu svo greidd með jöfnum afbörgunum á 30 árum.
2. Alt að 8000 kr. til lánveitinga handa bændum og samgirðingafjelögum, eftir tillögum Búnaðarfjelagsins, til að kaupa fyrir girðingarefni frá útlöndum, gegn ábyrgð sýslunefnda. Lán þessi veitast til 20 ára, gegn 6% vöxtum, sjeu afborgunarlaus fyrstu 4 árin, en greiðast síðan með jafnri afborgun á ári í 16 ár. Ábúendur á þjóðjörðum og kirkjujörðum greiði höfuðstól og vexti slíkra lána með 8% á ári í 28 ár.
3. Alt að 4000 kr. til lánveitinga handa þurrabúðarmönnum utan kaupstaða, til jarðræktar og húsabóta. Lánið veitist aðeins gegn ábyrgð sýslufjelaga, eftir tillögum hreppsnefnda, og eigi meira en 400 kr. á þurrabúðarmann hvern, gegn 6% vöxtum og endurgreiðslu á 20 árum, að liðnum 4 fyrstu árunum.
4. Alt að 10000 kr. til lánveitinga handa verkamönnum í kaupstöðum, til jarðræktar. Lánið veitist gegn ábyrgð bæjarfjelaga eða annari tryggingu, er ríkisstjórnin metur gilda, og eigi meira en 800 kr. fyrir hvern verkmann, gegn 6% vöxtum og endurgreiðslu á 20 árum, að liðnum 4 fyrstu árunum.
5. Alt að 8000 kr. til Malínar Hjartardóttur, til kaupa á nýtísku þrjónavjelum. Lánið veitist til 10 ára, með 6% vöxtum, gegn þeirri tryggingu, er stjórnin tekur gilda.
6. Alt að 15000 kr. til Mýrdalshjeraðs. Lánið veitist til 20 ára, með $5\frac{1}{2}\%$ vöxtum, gegn ábyrgð Vestur-Skaftafellssýslu.
7. Alt að 20000 kr. til Boga Þórðarsonar, til kaupa á nýtísku spunavjel. Lánið skal veitt til 20 ára, gegn $5\frac{1}{2}\%$ vöxtum og þeirri tryggingu, er stjórnin metur gilda.
8. Alt að 12000 kr. til Boga sýslumanns Brynjólfssonar, til embættisbústaðar, gegn tryggingu, er stjórnin metur gilda. Lánið veitist til 20 ára, gegn 6% vöxtum, og endurgreiðist með jöfnum greiðslum á hverju ári.
9. Alt að 60000 kr. til stækkunar og endurbóta á rafmagnsstöð Vestmanna-

37
15. júní

eyjakaupstaðar, gegn ábyrgð bæjarfjelagsins. Lánið skal veitt til 15 ára, með 6% vöxtum og jöfnum afborgunum á hverju ári.

23. gr.

Stjórninni er heimilt:

- I. Að greiða Eimskipafjelagi Íslands alt að 60000 kr. styrk, ef nauðsyn krefur.
- II. Að greiða halla þann, sem verða kann á tilraunum Sambands ísl. samvinnufjelaga af að senda frosið kjöt á erlendan markað haustið 1926, miðað við verð það, er framleiðendur fá fyrir saltað kjöt. Tilraunin sje framkvæmd í samráði við landsstjórnina.

24. gr.

Stjórninni er heimilt að ábyrgjast:

1. Alt að 40000 kr. lán fyrir mjólkurfjelagið Mjöll, gegn endurábyrgð sýslufjelaganna í Mýra- og Borgarfjarðarsýslu.
2. 25000 kr. lán til tóvinnufjelags á Reyðarfirði, gegn endurtryggingum þeim, er hún metur gildar.

25. gr.

Stjórn Landsbankans veitist heimild til að greiða Steinunni Kristjánsdóttur, ekkju Alberts Þórðarsonar bankabókara, 500 kr. 1927, svo og uppbót á þá fjárhæð, eftir sömu reglu og bankinn veitir hana á laun starfsmanna sinna, og að greiða Birni Kristjánssyni uppbót á eftirlaun hans, eftir sömu reglu, og Birni Sigurðssyni 4000 kr. í eftirlaun með sömu uppbót, sem að ofan greinir.

26. gr.

Ef lög þau verða staðfest, er afgreidd hafa verið frá Alþingi 1926 og hafa í för með sjer tekjur eða gjöld fyrir ríkissjóð, breytast fjárhæðirnar tekju- og gjaldamegin samkvæmt þeim lögum.

Allar þær fjárveitingar, sem eigi eru ákveðnar í lögum, öðrum en fjárlögum, tilskipunum, konungsúrskurðum eða öðrum gildandi ákvörðunum, gilda aðeins fyrir fjárhagstímabilið.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

FJÁRAUKALÖG

38

15. júní

fyrir árið 1924.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Ganta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til viðbótar við gjöld þau, sem talin eru í fjárlögunum 1924, eru veittar kr. 757256,56 til gjalda þeirra, sem tilfærð eru í 2.—9. gr. hjer á eftir:

2. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 10. gr. er veitt:

A. Ráðuneytið o. fl.

Við 4. Annar kostnaður	11460,92
— 5. Fyrir að gegna ríkisfjehirðisstörfum	7938,36
— 6. Til umbóta og viðhalds á stjórnarráðshúsinu og ráðherrabústaðnum	2615,69

B. Hagstofan.

Við 3. Pappír, prentun o. fl.	3222,40
— 5. Húsaleiga, hiti, ljós o. fl.	852,23
— 6. Aðstoðar- og skrifstofukostnaður	2425,01

C. Sendiherra o. fl.

Við 1. d. Til skrifstofuhalds	5203,59
— 3. Ríkisráðskostnaður	2000,00
— 4. Kostnaður við sambandslaganefnd	1972,54

37690,74

3. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 11. gr. er veitt:

A. Dómgæsla og lögreglustjórn.

Við 1. c. Hæstirjettur: Annar kostnaður	571,41
— 4. a. Laun	4560,00
— 4. b. Húsaleiga	150,00
— — c. Hitil, ljós og ræsting... ..	100,00
— — d. Ýmisleg gjöld	1468,40
— 5. a. Laun fulltrúa o. fl.	3404,66
— — b. Laun 3. tollvarða	8804,00

Flyt 19058,47 37690,74

38			Fluttar	19058,47	37690,74
15. júní	Við 5. d. Hiti og ljós			1336,36	
	— — e. Ýms gjöld			1245,99	
	— 6. Skrifstofukostnaður sýslumanna og bæjarfógeta			19559,90	
	— 7. Til hegningarhússins í Reykjavík o. fl.			1984,59	
	— 8. Annar sakamála kostnaður o. s. frv.			4665,66	
	— 9. Borgun til sjóðósmanna			434,00	
	— 10. Borgun til setu- og varadómara			1836,40	

B. Ýmisleg gjöld.

Við 1. b. Til pappírs og prentunar	2872,14	
— 2. a. Endurgjald handa embættismönnum fyrir burð- areyri undir embættisbrjef... ..	7894,24	
— 3. Brunaábyrgðar- og sótaragjöld	18158,06	
— 6. Til landhelgisgæslu	44142,78	
		123188,59

4. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 12. gr. er veitt:

Við 8. Til geislalækningastofu ríkisins	5299,76	
— 10. Holdsveikraspítalinn	5146,39	
— 11. Geðveikrahælið á Kleppi	88,83	
— 12. b. Heilsuhælið á Vífilstöðum	30087,25	
— 14. a. Styrkur til sjúkrahúsa og sjúkraskýla	10826,60	
		51448,83

5. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 13. gr. er veitt:

A. Póstmal.

Við 1. b. Póstafgreiðslumenn utan Reykjavíkur	1033,34	
— 1. c. Brjefhirðingamenn	2347,50	
— 3. a. Skrifstofukostnaður í Reykjavík	428,13	
— — d. Önnur gjöld	12204,29	

B. Vegabætur.

Við I. 3. Ferðakostnaður og fæðispeningar	104,32	
— — 4. Til aðstoðar og mælinga	519,37	
— — 5. Skrifstofukostnaður	623,59	
— II. 3. Hvamnistangabraut	3825,80	
— — 4. Viðhald flutningabrauta	44693,83	
— — 5. Holtavegur	4375,87	
— III. 1. Norðurárdalsvegur	3466,48	
— — 6. Aðrar vegabætur og viðhald	14567,51	
— IV. Til viðhalds slitlagi á akvegum	3000,00	

Flyt	91190,03	212328,16
------	----------	-----------

		Fluttar	91190,03	212328,16	38
C. Samgöngur á sjó.					15. júní
	1. Til strandferða		57657,65		
	2. Til bátaferða o. s. frv.		3225,52		
D. Hraðskeyta- og talsímasamband.					
Við	II. Til viðauka símakerfa o. fl.		3873,04		
—	IV. 3. Ritsímastöðin í Reykjavík		8752,85		
—	— 5. Bæjarsíminn í Reykjavík		6636,19		
—	— 6. Til aukningar sama síma		2662,06		
—	— 8. Ritsímastöðin á Akureyri		5522,41		
—	— 9. — á Seyðisfirði		634,14		
—	— 10. — á Ísafirði		886,86		
—	— 11. Símastöðin á Borðeyri		5367,94		
—	— 12. — í Hafnarfirði		337,47		
—	— 13. — í Vestmannaeyjum		2286,36		
—	— 14. — á Siglufirði		1047,54		
—	— 15. Til aukaritsímaþjónustu		1800,00		
—	— 16. Til eftirlitsstöðva o. fl.		16484,79		
—	V. Eyðublöð, prentunarkostnaður o. fl.		12227,72		
—	VI. Viðbót og viðhald stöðvanna		25905,25		
—	VII. Kostnaður við ferðalög		4585,30		
—	VIII. Viðhald landssímanna		28109,14		
—	IX. Tillag til alþjóðaskrifstofunnar í Bern		615,95		
E. Vitamál.					
Við	I. 3. Til skrifstofuhalds		320,90		
—	III. Rekstrarkostnaður vitanna		21844,49		
—	IV. Sjómerki o. fl.		3051,71		
—	V. Ýmislegt		31097,24		
				336122,55	

6. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 14. gr. er veitt:

B. Kenslumál.			
Við	I. b. Til kennara í sögu, málfræði o. s. frv.		480,00
—	— d. 3. Ferðastyrkur vegna stúdentaskifta ...		750,00
—	I. h. Hiti, ljós o. fl.		1184,13
—	— i. 3. Ýms gjöld		5558,40
	4. Til þess að kaupa gagnvermi (Diatthermi-áhalð). Endurveiting		3489,07
—	II. Námsstyrkur ísl. stúdenta í erlendum háskólum		24151,00
—	III. b. 2. Til eldiviðar, ljósa og ræstingar ...		2238,89
—	— — 3. Til skólahússins		751,92

Flyt	38603,41	245940,71
------	----------	-----------

38				Fluttar	38603,41	245940,71
15. júní	Við	III. b.	4. Til tímakenslu og prófdómenda		9578,75	
—	—	—	9. Ýmisleg gjöld		1056,09	
—	—	—	12. Til verðlaunabóka		14,00	
—	—	IV. b.	4. Til eldiviðar og ljósa		6563,94	
—	—	—	7. Til skólahússins		153,92	
—	—	—	8. Ýms gjöld		1232,14	
—	—	V. b.	1. Tímakensla		4550,00	
—	—	—	6. Ýmisleg gjöld		229,24	
—	—	VI. b.	3. Ýmisleg gjöld... ..		761,12	
—	—	VII. b.	1. Húsnæði m. m.		800,00	
—	—	—	3. Ýmiss kostnaður		1555,54	
—	—	VIII. 1. c	3. Til eldiviðar og ljósa		2053,07	
—	—	—	4. Ýmileg gjöld		220,57	
—	—	—	2. c. 3. Til eldiviðar og ljósa		1766,86	
—	—	XI.	4. Húsaleiga, hiti ljós o. fl.		300,00	
—	—	XIII.	4. Til pródómara við barnapróf... ..		2409,75	
—	—	XVII.	Til kenslu heyrnar- og málleysingja		13299,10	
						85147,50

7. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 15. gr. er veitt:

Til vísinda, bókmenta og lista.

Við	5. a.	Til eldiviðar, ljósa o. fl.	2117,60
—	5. b.	Til viðhalds og áhalda	1626,49
—	38.	Til veðurathugana og veðurskýta	309,56
Til að gera eirsteypu af minnismerki Einars Jónssonar um Hallgrím Pjetursson. Endurveiting			1425,00

5478,65

8. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 16. gr. er veitt:

Til verklegra fyrirtækja.

Við	13. e.	Ferðakostnaður yfirmatsmanna	2598,46
-----	--------	-------------------------------------	---------

9. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 19. gr. er veitt:

Óviss	útgjöld og gengismismunur	115581,24
-------	----------------------------------	-----------

 Samtals kr. 757256,56

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

 Jón Þorláksson.

LÖG

um

39
15. júní

samþykkt á landsreikningnum 1924.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

	Aætlun	Reikningur
	kr.	kr.
I. Tekjur:		
1. Fasteignaskattur	215000,00	228482,24
2. Tekju- og eignarskattur	1000000,00	841086,61
3. Aukatekjur	300000,00	402723,29
4. Erfðafjárskattur	45000,00	40974,69
5. Vitagjald	170000,00	321759,55
6. Leyfisbrjefagjald	10000,00	12608,29
7. Útflutningsgjald	700000,00	969766,39
8. Áfengistollur	350000,00	606540,10
9. Tóbakstollur	400000,00	526103,00
10. Kaffi- og sykurtollur	800000,00	1085877,19
11. Vörutollur	1250000,00	1572661,10
12. Annað aðflutningsgjald... ..	80000,00	86290,81
13. Verðtollur	»	897684,70
14. Gjald af brjóstsykur- og konfektgerð.. ...	20000,00	26995,88
15. Stimpilgjald	300000,00	352875,82
16. Lestagjald	40000,00	34939,50
17. Pósttekjur	350000,00	424693,91
18. Símatekjur	1000000,00	1359877,26
19. Vínéinkasala	450000,00	454955,41
20. Tóbakseinkasala	200000,00	350000,00
21. Steinolfueinkasala	50000,00	82922,00
22. Skólagjöld	3000,00	15460,00
23. Bifreiðaskattur	22000,00	23674,97
24. Tekjur af fasteignum ríkissjóðs o. fl.	45100,00	39258,57
25. Tekjur af bönkum, ræktunarsjóði, verðbrj. o. fl. ...	340000,00	437730,25
26. Óvissar tekjur, ýmsl. greiðslur og endurgjöld. ...	22300,00	470541,33
27. Tekjur samkv. sjerstökum lögum	»	1470,00
Samtals ...	8162400,00	11667952,86

39
15. júní

II. Gjöld:

	Fjárveiting kr.	Reikningur kr.
1. Greiðslur af lánum ríkissjóðs og framlag til Landsbankans	2043705,35	2306621,02
2. Borðfje Hans Hátignar konungsins	60000,00	60000,00
3. Kostnaður við Alþingi og yfirskoðun landsreikninganna	184800,00	201981,92
4. Til ráðuneytisins o. fl.:		
A. Ráðuneytið o. fl.	162780,00	172624,44
B. Hagstofan	41000,00	45302,51
C. Gjöld í Kaupmannahöfn	59500,00	62342,79
5. A. Dómgæsla og lögreglustjórn	392820,00	426085,09
B. Ýmisleg gjöld	165600,00	254014,18
6. Læknaskipun og heilbrigðismál	712740,00	1060077,98
7. Til samgöngumála:		
A. Póstmál	381500,00	398755,98
B. Vegabætur	377140,00	339587,25
C. Samgöngur á sjó	200000,00	260883,17
D. Hraðskeyta- og talsímasamband	1031340,00	897755,08
E. Vitamál	111820,00	167219,99
8. Til kirkju- og kenslumála:		
A. Andlega stjettin	273806,28	289297,09
B. Kenslumál	961200,00	1045101,28
9. Til vísinda, bókmenta og lista	242170,00	239650,57
10. Til verklegra fyrirtækja	651300,00	509618,80
11. Skyndilán og lögboðnar fyrirframgreiðslur	4000,00	27101,45
12. Eftirlaun og styrktarfje	183452,45	181788,51
13. Óviss útgjöld... ..	100000,00	215581,24
14. Eimskipafjelag Íslands	»	60000,00
15. Fjárgreiðslur samkv. lögum, fjáráukalögum og þingsályktunum	»	668392,86
16. Afborgun lausra skulda	»	758063,88
17. Aukinn innstæða	»	122990,77
18. Aukinn sjóður	»	896719,91
19. Sjóðmismunur	»	395,10
Samtals ...	8340674,08	11667952,86

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

*Jón Þorláksson, **

LÖG

40

15. júní

um

fræðslu barna.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

I.

Um fræðsluskýldu.

1. gr.

Fræðslu barna til fullnaðs 10 ára aldurs skulu heimilin annast sjálf og kosta, nema þar sem öðruvísi er ákveðið með skólareglugerð (sbr. 10. gr.). Skál hvert barn 10 ára að aldri geta lesið liðugt og skrifað nokkurn veginn, ef það er til þess hæft. Komist skólanefnd við próf eða á annan hátt að raun um, að börn á einhverju heimili njóti eigi fullnægjandi fræðslu í þessum greinum, annaðhvort fyrir hirðuleysi eða mótþróa húsbænda, ber henni að gera ráðstöfun til, að börnin fái nauðsynlega tilsögn á heimili sínu eða utan þess. Kostnaðinn, sem af þessu leiðir, eru aðstandendur barnsins skyldir að greiða, en greiða má hann fyrirfram úr sveitarsjóði. Kostnaðinn má taka lögtaki.

2. gr.

Hvert barn, sem er fullra 14 ára, á:

1. að geta lesið móðurmálið skýrt og áheyrilega og geta sagt munnlega frá því, er það les; það skal og geta gert skriflega grein fyrir efni, sem það þekkir vel, nokkurnvegin ritvillulaust og mállýtalaust; kunna skal það utanbókar nokkur íslensk kvæði, helst ættjarðarljóð og söngljóð, og geta skýrt rjett frá efni þeirra með sínum eigin orðum;
2. að geta skrifað liðugt læsilega og hreinlega rithönd;
3. að hafa lesið með leiðsögn og skýringu valda kafla úr biblíunni eða biblíusögur, sjerstaklega um líf og kenning Krists, og skal lögð áhersla á, að það hugfesti sjer einkum orð hans og hafi þau rjett eftir; kunna skal barnið utanbókar nokkra valda sálma;
4. að kunna fjórar höfuðgreinar reiknings með heilum tölum og brotum (almennum brotum og tugabrotum) og geta notað þær til þess að leysa úr auðveldum dæmum, sem koma fyrir í daglegu lífi, meðal annars til þess

40
15. júní

- að reikna flatarmál og rúmmál einfaldra hluta; það skal og vera leikið í því að reikna með lágum tölum í huganum;
5. að vita nokkuð um merkustu menn þjóðarinnar að fornu og nýju og þau tímabil, er þeir lifðu á;
 6. að vera leikið í að nota landabryjef, hafa athugað áttthagana vandlega og fengið sem ljósasta þekking á náttúru Íslands og högum þjóðar vorrar; það skal og bera skyn á legu og atvinnuvegi helstu landa í Evrópu, vita hvernig álfur og höf liggja á hnettinum og hafa fengið nokkra fræðslu um eðlishætti jarðar og stöðu hennar í sólkerfi voru;
 7. að hafa vanist á að athuga algengustu fyrirbrigði náttúrunnar, sem það hefir fyrir augum, svo að það geti lýst þeim; það skal vita um bygging og lífsstörf mannslíkamans og um helstu atriði, er að hollustuháttum líta, þar á meðal um áhrif heilsuspillandi nautnameðala, t. d. vínanda og tóbaks; enn fremur skal það þekkja nokkrar helstu íslenskar plöntur og vita um lifnaðarhætti þektustu dýra;
 8. að kunna nokkur einföld sönglög, einkum sálmalög og lög við íslensk ættjarðarljóð;
 9. að geta gert einfaldar dráttmyndir.

3. gr.

Auk þeirrar fræðslu, sem önnur grein ræðir um, skulu þau börn, 10—14 ára að aldri, er sótt geta fasta heimangönguskóla, öðlast þá frekari fræðslu, sem fyrirskipuð kann að verða með reglugerðum skólanna.

II.

Um skólahjæruð.

4. gr.

Hver kaupstaður og hver hreppur landsins er skólahjæruð út af fyrir sig, nema önnur skipun sje á ger.

Tveir eða fleiri hreppar geta með samþykki fræðslumálastjórnar gengið saman í eitt skólahjæruð, ef tillaga um það er samþykkt, fyrst af hreppsnefndum þeim, er hlut eiga að máli, en þar næst í hverjum hreppi á fundi, er löglega hafa verið boðaðir til þeir hreppsþúar, er atkvæðisrjett eiga í sveitarmálum.

Skólanefnd hefir á hendi stjórn fræðslumála í skólahjæruði hverju undir umsjón fræðslumálastjórnar.

III.

Um skólahald.

5. gr.

Í kaupstöðum, kauptúnum, sjóþorpum og þjettbýlum sveitum, þar sem eru eða settir verða á stofn fastir heimangönguskólar og reglugerð þeirra og

hollustuhættir eru samþykkt af fræðslumálastjórninni, skulu öll börn, 10—14 ára að aldri, þau er skóla geta sótt að heiman, njóta þar kenslu hinn lögskipaða náms tíma, nema skólanefnd veiti undanþágu. 40 15 júní

Árlegur náms tími skal vera að minsta kosti 24 kensluvikur. Þó getur fræðslumálastjórnin veitt leyfi til að stytta þennan náms tíma um fjórar vikur, sje það gert til þess að nota skólann til kenslu barna 7—10 ára að aldri að minsta kosti 8 kensluvikur haust eða vor, samkvæmt reglugerð, er fræðslumálastjórnin samþykkir.

Nú geta ekki öll skólaskyld börn í hjeradinu gengið að heiman til skólans, og skal þá annaðhvort koma þeim í dvöl í nánd við skólann eða búa þeim heimavist í skólanum hinn lögskipaða náms tíma. Heimilt er þó, að ráða þessum börnum farkennara, sjeu þau 12 eða fleiri og þeim eigi sjeð fyrir nægri kenslu á annan hátt.

6. gr.

Í þeim skólahjeruðum, þar sem settir verða á stofn heimavistarskólar og reglugerð þeirra og hollustuhættir samþykkt af fræðslumálastjórninni, skulu öll börn skólahjersins, 10—14 ára að aldri, njóta þar kenslu að minsta kosti 12 vikur á ári, nema skólanefnd veiti undanþágu. Heimilt er þó að láta skólaskyldu þessa ná að eins til 12—14 ára barna, sje yngri börnum sjeð fyrir lögskipaðri fræðslu með farkenslu eða á annan hátt.

7. gr.

Í þeim skólahjeruðum, þar sem ekki eru fastir skólar, skal halda farskóla, er veiti hverju barni í skólahjeradinu, 10—14 ára að aldri, fræðslu 12 vikur á ári að minsta kosti, nema skólanefnd veiti undanþágu. Þó er skólanefndum heimilt að leyfa 8 vikna kenslu á ári fyrir hvert barn í þeim skólahjeruðum, þar sem farkenslu er þrískift. Geti skólanefnd farskólalaut, með eftirlitskennara eða á annan hátt, sjeð öllum börnum skólahjersins á aldrinum 10—14 ára fyrir fullnægjandi fræðslu, er henni það heimilt. Sýni prófin í einhverju skólahjeradi, sem þetta kenslulag hefir, að fræðslan sje ekki fullnægjandi, er fræðslumálastjórninni skylt að ákveða skólaskyldu í því hjeradi.

8. gr.

Skólaskyldualdur miðast við nýár.

9. gr.

Undanþágu frá skólaskyldu þeirri, er ræðir um í 5., 6. og 7. gr., skal skólanefnd veita, ef hún af árlegum prófum fær trygging fyrir því, að sú fræðsla, sem börnin fá utan skólans, verði jafngild þeirri, er skólinn mundi veita. Umsóknir um slíkar undanþágur skulu vera komnar til skólanefndar á þeim tíma, er hún sjálf ákveður og auglýsir í lok hvers skólaárs,

40

15. júní

10. gr.

Fræðslumálastjórnin getur veitt skólahjæruðum heimild til að skipa fyrir um skólaskyldu fyrir börn, sem eru yngri en 10 ára, þó ekki yngri en 7 ára fullra.

Sýni próf 8—10 ára barna í einhverju skólahjæraði, að minsta kosti tvisvar á þremur árum, að fjórði hluti þeirra eða meira hafi eigi fengið nægilega fræðslu, skal skólanefnd tilkynna fræðslumálastjórninni það, og getur hún þá ákveðið skólaskyldu fyrir börn á þessum aldri í skólahjæraðinu.

11. gr.

Nú óhlýðnast foreldrar eða þeir aðrir, er barn hafa til framfærslu, ákvæðum 5., 6. eða 7. gr. eða fyrirskipun, sem gerð er samkvæmt ákvæðum 10. gr., án gilda ástæðna, og varðar það dagsektum, 2—5 króna, eftir úrskurði lögreglustjóra í brjefi til skólanefndar. Sektin rennur í sveitarsjóð (bæjarsjóð).

12. gr.

Geti framfærandi barns á lögskipuðum skólaaldri fyrir fátæktar sakir ekki staðist kostnað þann, er leiðir af lögboðinni skólasókn þess eða fræðslu, skal sá kostnaður greiddast úr sveitarsjóði (bæjarsjóði) sem önnur gjöld til skólahalds. Umsóknir um slíkar greiðslur skulu komnar til skólanefndar á þeim tíma, er hún sjálf ákveður og auglýsir í lok hvers skólaárs.

13. gr.

Hin lögskipaða fræðsla 10—14 ára barna veitist ókeypis, og greiðist kostnaðurinn við hana úr sveitarsjóði (bæjarsjóði) að öðru en því, er ríkissjóður leggur til kennaralauna og skólahúsa. — Nú eru fleiri en einn hreppur í skólahjæraði, og greiðir þá hver þeirra kostnaðinn við skólahaldið að rjettri tiltölu við fjölda skólaskyldra barna í hreppnum.

Um kostnaðinn við fræðslu yngri barna en 10 ára fer samkv. 1. gr. (sbr. 12. gr.).

14. gr.

Til að reisa barnaskólahús utan kaupstaða greiðir ríkissjóður, af því fje, er til þess er veitt í fjárlögum ár hvert, alt að þriðjungi kostnaðar, sje það heimangönguskóli, en alt að helmingi kostnaðar, sje það aðallega heimavistar-skóli, með því skilyrði, að fræðslumálastjórnin samþykki uppdrátt og lýsing af húsinu og legu þess, enda sje húsið með lóð þess eign hreppsins.

Nú er hætt að nota skólahús til skólahalds, og er þá fje það, er ríkissjóður hefir til þess lagt, afturkræft, þannig að ríkissjóður fái af rjettu andvirði hússins tiltölulega við tillag sitt.

15. gr.

40

Fræðslumálastjórnin setur reglur um gerð, legu og hollustuhætti skólahúsa. 15. júní

16. gr.

Þegar barnaskólahús er reist frá stofni, stækkað eða endurbyggt til skólahalds, skal bæjarstjórn sú eða hreppsnefnd, er hlut á að máli, annast um bygging eftir uppdrætti og lýsingu, er fræðslumálastjórnin leggur til, og afhenda síðan skólanefnd húsið til umsjónar og umráða.

Nú er skólahús ekki byggt samkvæmt uppdrætti og lýsingu, er fræðslumálastjórnin hefir samþykkt, og getur þá skólanefnd neitað að taka við húsinu, uns það er komið í rjett lag.

17. gr.

Heimilt er fræðslumálastjórninni að löggilda barnaskóla, sem stofnaður er og rekinn fyrir fje einstakra manna eða fjelaga, ef hann starfar samkvæmt reglugerð, er fræðslumálastjórnin samþykkir, enda lúti slíkir skólar sama eftirliti og aðrir barnaskólar.

Börn á skólaskyldualdri, er slíkan skóla sækja, þurfa ekki leyfi skólanefndar til, en forstöðumaður hans skal fyrir byrjun hvers skólaárs láta skólanefnd í tje skýrslu um það, hvaða börn muni sækja skólann á því ári.

Ekki eiga barnaskólar einstakra manna eða fjelaga heimting á styrk af almannafje.

IV.

Um próf.

18. gr.

Próf skal halda árlega um kunnáttu og þroska barna í hverju skólahjæraði, og heldur keimnarinn (kennararnir) prófið. Nú hefir skólahjærað fengið undanþágu frá lögskipuðu skólahaldi, og skipar þá fræðslumálastjórnin prófanda. Skal hann hafa sömu laun og prófdómendur.

Við próf skal jafnan vera prófdómandi, skipaður af fræðslumálastjórninni. Utan kaupstaða fær hann 6 kr. í dagpeninga og dýrtíðaruppbót að auki. Í kaupstöðum borgast eftir samkomulagi. Kostnaðurinn greiðist úr ríkissjóði.

Próf skal haldið að vorinu, og ákveður prófdómandi stað og tíma í samráði við skólanefnd. Til prófs skulu koma öll börn skólahjæraðsins 8—14 ára að aldri.

Nú kemur barn á þessum aldri ekki til prófs án gildra forfalla, og skal þá prófdómandi prófa barnið á heimili þess eða á öðrum stað, er hann til tekur, og greiðir sá, er barnið hefir til framfæris, prófkostnaðinn.

40

15. júní

Reynist barn, sem er yngra en 14 ára, svo vankunnandi, að sterkar líkur sjeu til, að það nái eigi lögskipaðri kunnáttu áður en það er 14 ára, ber skólanefnd að gera ráðstafanir til að lögð sje við það meiri rækt en áður, og má hún, ef nauðsyn ber til, kaupa því sjerstaka kenslu á kostnað þess, er barnið hefir til framfærslu, samkvæmt því, er segir í 1. gr.

20. gr.

Barni, sem er fullra 14 ára og hefir eigi fengið hina lögskipuðu kunnáttu, ber skólanefnd að sjá fyrir nægilegri tilsögn á sama hátt og segir í 19. gr., og er því skylt að koma á næsta ári til prófs. Komi það eigi til prófs, fer samkvæmt síðasta lið 18. greinar. Nú kemur það í ljós við próf 10 ára barns eða eldra, að það reynist að dómi kennara og læknis óhæft til hins lögboðna náms, sakir andlegs eða líkamlegs vanþroska, og skal þá ekki heimta af því aðra kunnáttu en nokkra þekking í lestri og skrift.

21. gr.

Börn þau, er með fullnaðarprófi hafa lokið lögskipuðu námi, skulu fá vottorð um kunnáttu sína og þroska, undirritað af prófdómanda og prófanda.

22. gr.

Að loknu prófi skal prófdómandi senda skólanefnd skriflegt álit sitt um hag barnafræðslunnar í skólahjæraðinu, en hún sendi það fræðslumálastjórninni, með öðrum lögboðnum skýrslum.

23. gr.

Fræðslumálastjórnin setur reglur um tilhögun prófanna og um skýrslur þær og skírteini, er henni skal senda um prófin.

V.

Um skólanefndir.

24. gr.

Í skólanefnd eiga sæti 3 menn í hreppsfjelögum, en 5 í kaupstöðum. Skipar fræðslumálastjórnin formann nefndarinnar. Í kaupstöðum kýs bæjarstjórn 4 skólanefndarmenn, en í hreppsfjelögum skulu 2 skólanefndarmenn ásamt varamönnum kosnir af þeim skólahjæraðsmönnum, er atkvæðisrjett eiga í sveitarmálum, og fer sú kosning fram á sama hátt og þá kosið er til hreppnefndar, og samtímis, þegar því verður við komið. Skylt er bæði konum og körlum, sjálfum sjer ráðandi, yngri en 60 ára og heilum og hraustum, að taka við kjöri í skólanefnd.

Nú er ekki kosið til hreppnefndar (bæjarstjórnar) það ár, er fyrst er

kosid í skólanefnd, og er þá rjett að kjósa skólanefndarmenn aðeins til þess tíma, er slík kosning fer fram. 40
15. júní

Þegar tvö eða fleiri skólahjæruð ganga saman í eitt, eru skólanefndarmenn hins nýja skólahjæraðs skipaðir og kosnir sem áður segir, að öðru en því, að hvor hreppur kys sinn mann og varamann; sjeu hrepparnir fleiri en tveir, ræður hlutkesti hverjir tveir hinna kjörnu taka sæti í nefndinni. Hlutkestinu stjórnar formaður skólanefndar.

25. gr.

Skólanefndarmenn fara með umboð sitt í 3 ár, og má fela þeim það á ný að þeim tíma liðnum, en ekki eru þeir skyldir að taka við því fyrri en jafnlangur tími er liðinn og þeir sátu í nefndinni. Deyi nefndarmaður eða fari úr nefndinni annara orsaka vegna áður en tími hans er útrunninn, skal sá, er kemur í hans stað, aðeins vera í nefndinni þann tíma af þrem árum, sem enn er eftir.

26. gr.

Enginn nefndarmanna hefir atkvæðisrjett um þau mál, er snerta hann sjálfan persónulega, og er rjett, að hann víki af fundi meðan rætt er eða ályktun gerð um málefni, er varðar hann sjálfan.

27. gr.

Formaður kallar nefndina saman til funda svo oft, sem þörf krefur. Nefndin getur enga ályktun gert, nema meiri hluti hennar sje viðstaddur. Atkvæðafjöldi ræður úrslitum. Ef jafnmörg eru atkvæði, skal atkvæði formanns ráða. Ályktanir nefndarinnar skulu ritaðar í gerðabók.

28. gr.

Skólanefnd hefir umsjón og eftirlit með öllum barnafræðslumálum skólahjæraðs síns. Hún auglýsir kennarastöðu, ef laus er, og ræður með sjer, hverjum umsækjanda hún vill mæla með til stöðunnar. Hún hefir eftirlit með því, að kennari geri skyldu sína, sjer um árleg próf, sem fyrirskipuð eru í lögum þessum, hefir eftirlit með skólasókn skólaskyldra barna og annast um að þau geti fengið nauðsynlegar bækur og áhöld eftir því, sem fræðslumála-stjórnin ákveður. Hún hefir umsjón með og umráð yfir skólahúsum og annast um, að herbergi þau, sem höfð eru til kenslu, sjeu svo, að heilsu barnanna sje ekki hættu búin. Hún sjer um útvegum nauðsynlegra kensluáhalda. Hún afhendir bæjarstjórn eða hreppsnefnd í tæka tíð áætlun um kostnað við barnafræðsluna ár hvert og ráðstafar því fje, sem kaupstaðurinn eða hreppurinn veitir til barnafræðslu. Hún semur reglugerð um tilhögun barnafræðslunnar í skólahjæraði sínu, eða gerir breytingar á eldri reglugerðum, eftir því, sem þörf krefur, og sendir fræðslumálastjórninni til samþykta. Hún býr út skýrslur þær og skírteini, sem fræðslumálastjórnin heimtar, um hag barnafræðslunnar.

40 Verði ágreiningur milli skólanefndar og hreppsnefndar um fjárframlög 15. júní til barnafræðslu, skal hann lagður undir úrskurð fræðslumálastjórnar.

29. gr.

Formaður skólanefndar hefir á hendi aðalframkvæmd þess, er segir í 28. gr., og sjer um, að öll störf, sem nefndin á að annast, sjeu samviskusamlega unnin. Formaður sjer um bókun á fundargerðum skólanefndar, skýrslur þær, er af henni eru heimtaðar, og annast brjefaviðskifti hennar. Formaður skólanefndar utan kaupstaða heldur reikning yfir tekjur og gjöld barnafræðslunnar í skólahjæraðinu ár hvert, og skal reikningurinn endurskoðaður af hreppsnefnd. Reikningar barnafræðslunnar skulu sendir fræðslumálastjórninni í afriti.

30. gr.

Fræðslumálastjórnin setur nánari ákvæði um skyldur og störf skólanefnda.

VI.

Ýmisleg ákvæði.

31. gr.

Um lækniseftirlit með heilbrigði kennara og skólabarna og hollustu- háttum skólanna fer eftir því, sem yfirstjórn heilbrigðismála ákveður í samráði við fræðslumálastjórn.

32. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað, og eru frá sama tíma úr gildi numin lög um fræðslu barna frá 22. nóv. 1907, lög um breyting á þeim lögum frá 30. júlí 1909, og önnur ákvæði, er kunna að koma í bága við lög þessi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

LÖG

41

15. júní

um

afnám laga nr. 21, 4. júní 1924, og breyting á lögum nr. 58, 30. nóv. 1914
[Sauðfjárbaðanir].

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Lög nr. 21, 4. júní 1924, um breyting á lögum nr. 58, 30. nóv. 1914, um
sauðfjárbaðanir, eru úr gildi numin.

2. gr.

3. og 4. gr. laga nr. 58, 30. nóv. 1914, um sauðfjárbaðanir, eru úr
gildi numdar.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

42
15. janú

LÖG

um

skipströnd og vogrek.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjöfum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

I. kafli.

Um skipströnd.

1. gr.

Hver, sem þess verður var, að hafskip sje í hættu statt við land eða strandað, eða að góss úr því reki á land, er skyldur að gera alt, sem í hans valdi stendur, til þess að bjarga mönnum og góssi, enda skal hann tafarlaust skýra hreppstjóra, eða lögreglustjóra, ef auðveldara er að ná til hans, frá atburðum með firðskeyti eða símtali, ef þess er kostur, en ella með skyndiboða. Hreppstjóri skal með sama hætti skýra lögreglustjóra frá skipreika. Lögreglustjóri skýrir síðan dómsmálaráðherra, svo og eigendum og vátryggjendum skips og farms eða umboðsmönnum þeirra, ef vitað er hverjir eru, frá því, hvernig komið er, með firðskeyti, ef þess er kostur, en ella með næstu póstferð. Dómsmálaráðuneytið skal svo, jafnskjótt sem unt er, tilkynna skipreikann fyrirsvarsmanni þess ríkis, sem skip er frá.

2. gr.

Hreppstjóri, eða lögreglustjóri, ef hann er fyrr á strandstað kominn, skal svo fljótt sem unt er fá úr því skorið, hvort skip skuli talið strandað. En þá er skip talið strandað og rjett að fara með það eftir lögum þessum, ef það er rekið upp eða fast orðið við land, enda verði því ekki bjargað á sjó út og gert haffært áður en hætta sje á því, að það farist að miklu leyti eða öllu. Hreppstjóri eða lögreglustjóri tilnefnir tvo valinkunna menn, er, að viðlögðum drengskap, meta þetta með honum. Afl atkvæða ræður úrslitum.

3. gr.

Hreppstjóri skal annast björgun og aðhlynning manna, varðveislu skips og björgun góss og varðveislu, þar til lögreglustjóri skipar fyrir um þau efni (sbr. þó 4. og 5. gr. og fyrstu málsgrein 7. gr.). En gæta skal hreppstjóri þess, að

ekkert það verði gert, er tálma kunni síðar rannsókn nokkurra þeirra atriða, er 42
strandið varða. 15. júní

4. gr.

Nú neitar skipstjóri eða annar viðstaddur fyrirsvarsmaður skips því skriflega, að góssi verði bjargað eða að ráðstafanir til björgunar verði gerðar, þar til lögreglustjóri kemur, og hlutast hreppstjóri þá ekki um björgun góss eða skips.

5. gr.

Dómsmálaráðuneytið lætur gera eyðublöð með spurningum á íslensku, dönsku, ensku, þýsku og frönsku um skip og skipstjóra, ferð þess, hvernig slysið vildi til, hvaða ráðstafana óskað sje af hálfu stjórnvalda um björgun og meðferð skipsmanna, og fá lögreglustjórum og hreppstjórum eyðublöð þessi. Skal hreppstjóri leggja eyðublað fyrir skipstjóra eða þann, sem í stað hans kemur jafnskjótt sem því verður við komið, enda skal skipstjóri skrá svar sitt skýrt og greinilega við hverri spurningu. Nú verður brestur á þessu, og skal þá líta svo á, sem skipstjóri óski ekki aðstoðar íslenskra stjórnvalda.

Þegar því verður við komið, skal hjeradsdómari láta skipstjóra staðfesta áður nefnda skýrslu sína fyrir dómi, svo og halda sjóferðapróf með þeim hætti, er í sjódomslögum segir, og eftir því, sem við á. Sjóferðapróf og staðfesting skýrslu þarf þó ekki að fara fram, ef fyrirsvarsmaður þess ríkis, sem skip er frá, telur þess ekki þörf, nema manntjón hafi orðið eða slys á mönnum.

6. gr.

Lögreglustjóri skal, svo fljótt sem kostur er á og eftir þörfum, skipa fyrir um björgun og meðferð skipbrotsmanna. Ef hann fer ekki sjálfur á vettvang, þá felur hann hreppstjóra eða öðrum umboðsmanni sínum framkvæmdir.

7. gr.

Nú vill skipstjóri eða sá, er í hans stað kemur, eða umboðsmaður útgerðar eða vátryggjanda, annast sjálfur björgun á skipi eða góssi frá öndverðu, og er honum það þá rjett, en ekki er björgunarsamningur þó bindandi, nema samþykki lögreglustjóra eða viðkomandi ræðismanns komi til, enda sje sett, að álisti lögreglustjóra, full trygging af hálfu skips eða góss fyrir efndum samningsins.

Rjett er eiganda eða vátryggjanda strandaðs skips eða góss að taka í sínar hendur björgun og meðferð á skipi og góssi hve nær sem er, enda setji þeir fullnægjandi trygging fyrir greiðslu alls áfallins kostnaðar og þess kostnaðar, er síðar kann löglega á að falla, þar með kostnaður við heimsending strandmanna. Um björgunarsamninga fer samkvæmt 1. málsg.

42 Hvarvetna þess er aðili tekur björgun skips eða góss í sínar hendur, eru
15 júní íslensk stjórnvöld við hana skilin.

8. gr.

Nú er ekki svo ástatt sem í 1. málsg. 7. gr. segir, og má þá hreppstjóri eða lögreglustjóri ekki fresta björgun, þó að ósamið sje um bjarglaun. Kveður lögreglustjóri þá á um það, hversu þeim skuli greiða, er að björgun starfa. Bjarglaun skal annaðhvort miða við þann tíma, sem hver hefir unnið, enda komi þá til greina atvik öll, eða við verðmæti þess, sem bjargað er, enda sjeu þau þá að jafnaði þriðjungur verðs hins bjargaða, að frádregnum sölukostnaði.

9. gr.

Lögreglustjóri eða sá, er í stað hans stýrir björgun, skal sjá um það, að alt, sem gert verður til að bjarga mönnum, skipi eða góssi, verði unnið svo fljótt og vel sem kostur er. Skal fyrst og fremst, næst mannbjörg, bjarga skips-skjölum. Ef líklegt þykir, að skipi verði af grunni komið og að það verði gert haffært, þá skal kosta kapps um, að svo megi verða. Af góssi skal björgun á því, sem verðmætast er, ganga fyrir svo sem unt er, og skal þess jafnan gætt, að öll merki eða auðkenni á góssi skemmist sem minst.

Rjett er aðilja eða umboðsmanni hans að vera við björgun.

10. gr.

Skylt er öllum verkfærum alþýðumönnum sjálfum sjer ráðandi að vinna að björgun og varðveislu bjargaðra muna, er lögreglustjóri eða umboðsmaður hans kveður þá til þess. Með sama hætti er manni skylt að lána heimamenn sína, bát sinn, hesta eða áhöld til björgunar eða flutnings bjargaðra muna á geymslustað. Ennfremur er mönnum skylt að lána hús sín til geymslu bjargaðra muna, ef þeir mega án þeirra vera og þau spillast ekki verulega fyrir slíka notkun. Ef bjargað góss verður ekki geymt á fulltryggan hátt, þá skal setja um það vörð. Endurgjald fyrir lán hesta, skipa og áhalda, svo og kaup varðmanna, ákveður lögreglustjóri.

Ef strandmunir hverfa eða fara forgörðum af mannavöldum, skal hreppstjóri eða sá annar, er með umboð lögreglustjóra fer, skýra honum tafarlaust frá því, enda skal lögreglustjóri rannsaka málið jafnskjótt sem unt er.

11. gr.

Ef skipbrotsmenn geta ekki sjálfir útvegað sjer húsnaði, mat og aðrar nauðsynjar, þar á meðal aðhjúkrun á sjúkum mönnum, þá skal lögreglustjóri eða umboðsmaður hans hlutast til um það, að bætt verði úr nauðsyn þeirra við sanngjörnu endurgjaldi, sem lögreglustjóri ákveður. Með sama hætti skal sjá um greftrun dáiinna skipverja, enda skal gera hana með fullri sparsemi, ef greiða skal af strandinu.

Skýlt er að veita skipbrotsmönnum húsaskjól og aðhlynning eftir megni og að því leyti sem ekki fer í bága við sóttvarnarráðstafanir. 42 15. júní

Lögreglustjóri skal sjá um það, að skipbrotsmönnum verði veittur nauðsynlegur fararbeiði þegar þeir mega frá strandi hverfa.

Nú tekur umboðsmaður þess ríkis, er skip er frá, að sjer málefni þau, er í grein þessari segir, og eru þá íslensk stjórnvöld frá þeim tíma við þau skilin.

12. gr.

Hreppstjóri heldur dagbók um strand hvert. Þar skal hann skrá nafn skips og heimilisfang og útgerð, hvar, hvernig og hvenær slys hafi að borið, hvenær (dag og klukkustund) hann hafi orðið þess var, hver eða hverjir þar hafi fyrst að komið, hver hafi fært honum fregn um atburði, hvenær hann sjálfur hafi á vettvang komið, og hvernig hafi þá verið þar umhorfs, hvar skip og góss var og hvernig það hafi þá verið farið, hvort skipstjóri og skipverjar hafi þar þá verið, hvernig þeir hafi bjargast og hvernig ástatt sje um þá, hvort nokkur hafi farist eða slasast, hverjir hafi komið þeim til hjálpar, hvort hann hafi látið meta, hvort skip skyldi talið strandað, hverjir hafi gert það og hver niðurstaðan hafi orðið; hvaða ráðstafanir hann hafi gert til björgunar og aðhlynningar manna og til björgunar og varðveislu góss, bæði áður en og eftir að hann fjekk fyrirskipanir lögreglustjóra, hverju bjargað hafi verið, enda sje gerð svo nákvæm skrá um það sem unt er. Þá skal í dagbók skrá, ef skipstjóri afsalar sjer afskiftum hreppstjóra af björgun, hvort hann hafi gefið skýrslu samkvæmt 5. gr., svo og hvað annað, er strandið varðar og hreppstjóri skal annast. Eftirrit úr dagbók sendir hreppstjóri lögreglustjóra ásamt öðrum strandskjöllum.

Lögreglustjóri löggildir stranddagbók hreppstjóra. Hana skal og gegnumdraga og tölusetja. Ríkissjóður kostar hana.

Hverju sinni er bókun er lokið, ritar hreppstjóri nafn sitt undir hana, ásamt skipstjóra eða þeim, er í stað hans kemur, ef hægt er að gera honum bókunina skiljanlega, og 2 öðrum valinkunnum mönnum, eftir að bókun hefir verið lesin upp fyrir þeim. Túlkal skal hafa, ef hans er kostur og þörf.

Lögreglustjóri skráir í lögreglubók eða sjerstaka strandbók það, er hann gerir og strand eða strandmenn varðar, að undantekinni skýrslu um stranduppboð.

13. gr.

Þeim, sem björgun stýrir eða annast gæslu á strandgóssi, er rjett að vísa burt öllum þeim mönnum, sem engan þátt taka þar í og eru að öðru leyti óviðriðnir strandið. Svo skal og vísa brott þeim bjargendum eða flutningsmönnum strandgóss, er gera sig óhæfa til starfsins vegna óreglu, ótrúmensku eða óspekta. Taka má þá fasta, er ekki fara fúslega. Lögreglustjóri sker úr ágreiningi út af framkvæmdum við björgun eða varðveislu strandgóss, og skal hann síðar bóka úrskurði þá, er hann hefir kveðið upp munnlega.

42

15. júní

Lögreglustjóri skal sjá um, að matvæli þau eða drykkjarföng, sem skemst hafa við strand og ef til vill eru skaðvæn heilsu manna, verði rannsökuð af hjeraðslækni, eða, ef ekki næst til hans, af tveimur mönnum, sem vit hafi á því. Skulu þeir segja til um það, hvort nota megi vörurnar og hvernig, án þess að tjón hljóti af, og skal þá selja þær með því skilorði, er þeir setja. Nú reynast vörur svo spiltar, að hætta er talin af notkun þeirra, og skal þá ónýta þær, og hafi lögreglustjóri eða hreppstjóri umsjón með því.

15. gr.

Nú strandar skip, sem ekki hefir fengið heilbrigðisvottorð hjer á landi, eftir að það síðast fór frá útlendri höfn, eða síðast hafði mök við skip á hafi úti, og skal þá, að svo miklu leyti sem frekast er unt, fara með skipið og skipshöfnina eftir fyrirmælum gildandi sóttvarnarlaga.

16. gr.

Nú er tollvörum eða bannvörum bjargað, og skal þá lögreglustjóri eða hreppstjóri sjá um, að farið verði með þær lögum samkvæmt.

17. gr.

Strandað skip eða það úr því, sem bjargast hefir, svo og bjargað strandgóss, skal selja á opinberu uppboði, nema aðiljar samþykki annarskonar sölu. Þá skal selja, er hallkvæmast má telja, enda skal gæta þess, að draga ekki sölu á munum, er ekki þola geymslu eða falla mundu annars í verði fyrir geymslu, eða hún yrði svo dýr, að hún svaraði ekki kostnaði.

Lögreglustjóri skal, eða hreppstjóri í umboði hans, gera allar þær ráðstafanir, sem þörf er á vegna uppboðs. Uppboð skal birta þeim, er í grend búa, og ef mikið er til sölu, þá einnig í nágrannasveitum. Lögreglustjóri kveður á um uppboðsskilmála. Þar skal meðal annars vera svo mælt, að skip eða skipsleifar, sem ekki eru fluttar burt úr fjöru eða flæðarmáli innan 2 ára frá skipstrandi talið, verði eign ríkissjóðs eða fjörueiganda samkvæmt 29. gr. laga þessara. Gjaldfrestur má ekki skemmri vera en 14 dagar, en innheimtumaður uppboðs- andvirðis ræður því, hverjum gjaldfrestur verður veittur. Rjett er að uppboðshaldari annist innheimtu, en eigi mega innheimtulaun fara fram úr 6 af hundræði, og hálfu minni skulu þau vera, ef greitt er við hamarshögg.

Lögreglustjóri leitar álits aðilja eða umboðsmanns hans um uppboð, ef þess er kostur án verulegs kostnaðar eða tafar, enda metur lögreglustjóri það.

18. gr.

Jafnskjótt sem sölu strandgóss er lokið og kostnaður af strandi allur, þar á meðal kostnaður af flutningi skipbrotsmanna til burtfararhafnar hjeðan af landi, er fenginn, semur lögreglustjóri reikning um strandið. Sendir hann dóms-

málaráðuneytinu reikninginn tvírtaðan ásamt fylgiskjölum, þar á meðal dag-
bókareftirriti hreppstjóra, eftirriti úr lögreglubók eða strandbók og uppboðsbók, 42
skipskjölum, sjóferðaprófi o. s. frv., til endurskoðunar og úrskurðar í öllum 15. júní
atriðum. Þegar dómsmálaráðuneytið hefir úrskurðað reikninginn, sendir það
hann fyrirsvarsmanni viðkomandi ríkis, ef það hefir hjer umboðsmann sinn,
en ella til annara rjettra aðilja.

Uppboðsandvirði strandgóss, sem afgangss kann að verða kostnaði öllum
af strandinu, sendir lögreglustjóri dómsmálaráðuneytinu jafnskjótt sem honum
hefir verið tilkynt, að reikningur væri úrskurðaður og gjaldfrestur liðinn.
Dómsmálaráðuneytið sendir fjeð síðan fyrirsvarsmanni viðkomandi ríkis eða
öðrum aðiljum.

19. gr.

Lögreglustjóri eða umboðsmaður hans eða hreppstjóri skulu fá 10 krón-
ur í fæðispeninga dag hvern, er þeir þurfa að vera að heiman vegna strands, og
að auki ferðakostnað eftir reikningi. Þá daga, er hreppstjóri heldur uppboð á
strandgóssi, fær hann lögmælt sölulaun í stað fæðispeninga.

Fyrir sjóferðapróf skal gjalda hjeraðsdómara 12 krónur.

20. gr.

Skip og góss, annað en venjulegur farangur skipverja, er, þar til það er
selt að tilhlutun lögreglustjóra, og síðan andvirði þess, að veði framar öllum
öðrum höftum, er á því kynnu að hvíla, til tryggingar öllum þeim kostnaði, er
af strandi leiðir og áfallinn er fyrir ráðstafanir stjórnvalda eða einstakra
manna, er þeir hafa gert af nauðsyn áður en stjórnvöld komu til, svo sem björg-
unarlaunum, hýsingu, flutningi og heimsendingu skipverja, varðveislun góss,
ferðakostnaði og dagpeningum, gjöldum fyrir rjettargjörðir, eftirrit, sendiferð-
ir, símskeyti o. s. frv.

Ef andvirði strandgóss hrekkur ekki fyrir öllum strandkostnaði, og fyrir-
svarsmaður viðkomandi ríkis greiðir hann ekki þegar, þá má eftir ósk lögreglu-
stjóra greiða úr ríkissjóði það, sem á vantar, gegn endurgjaldi frá rjettum
aðiljum.

21. gr.

Nú strandar íslenskt skip hjer við land, og taka þá ákvæðin hjer að
framan ekki til þess, nema fyrirmæli 1., 3., 6., 9., 10. og 11. gr. um björgun á
mönnum og góssi og tilkynningar til hreppstjóra og lögreglustjóra og 14., 15.
og 16. gr., svo og 20. gr., að því leyti sem ráðstafanir íslenskra stjórnvalda
vegna strandsins hafa haft kostnað í för með sjer.

42
15. júní

II. kafli.

Um vogrek.

22. gr.

Það er vogrek, er mannlaust skip rekur á land eða skipshluta eða aðra muni, sem svo eru merktir eða svo er annars farið um, að ætla má eignarrjetti undirorpna.

23. gr.

Ábúandi eða notandi lands skal vogrekum bjarga og veita þeim vörð. Ef enginn er ábúandi eða notandi, þá skal landeigandi bjarga vogrekum og geyma þeirra. Tilkynna skal hreppstjóra eða lögreglustjóra vogrek, enda skulu þeir hlutast til um björgun vogreks, ef þess gjörist þörf, og varðveislu. Ef lögreglustjóri hefir ekki sjálfur skoðað vogrek, þá ber hreppstjóra að láta honum í tje, jafnskjótt sem verða má, glögga lýsing á því og áætlun um verðmæti þess.

24. gr.

Nú sannar maður ótvírætt heimild sína til vogreks, áður en það er auglýst, og má þá selja honum það í hendur. Annars kostar skal vogrek auglýsa með þeim hætti, er hjer skal sagt verða:

Ef ætla má eftir framkomnum upplýsingum, að vogrek nemi ekki yfir 200 kr., þá auglýsir lögreglustjóri það með þeim hætti, er hann telur best fallinn til þess að komast fyrir það, hver eigandi sje. Ef telja má vogrek meira virði, þá auðlýsir lögreglustjóri það einu sinni í Lögbirtingablaði, enda sendir dómsmálaráðuneytið fyrirsvarsmönnum annara ríkja hjer á landi eintak af auglýsingunni. Í auglýsingu skal lýsa vogreki eftir föngum og skora á tilkallsmenn að gefa sig fram innan 6 mánaða frá birtingu auglýsingar og sanna lögreglustjóra heimildir sínar, því að annars kostar verði vogrek eða andvirði þess eign ríkissjóðs eða fjörueiganda. Áður en liðnir eru 6 mánuðir má engum tilkallsmanni selja vogrek í hendur, nema hann setji fulla tryggingu fyrir því, að hann skili vogreki aftur eða andvirði þess, ef annar skyldi koma áður frestur sje liðinn með ríkari gögn fyrir tilkalli sínu.

25. gr.

Nú sannar maður heimildir sínar að vogreki áður lögmæltur frestur sje á enda, og skal þá selja honum það í hendur eða andvirði þess. Annars kostar verður vogrek eða andvirði þess eign ríkissjóðs, ef það eða andvirði þess nemur 500 kr. eða meira, að fráðregnum öllum áföllnum kostnaði, og ef um skip eða skipsflak er að ræða, að fráðregnum áætluðum kostnaði við brott nám þess úr fjöru, en ella fjörueiganda.

Tilkallsmaður, er gefur sig fram áður en frestur er liðinn, getur borið kröfu sína undir dómstóla, ef lögreglustjóri vill ekki taka hana að öllu til greina.

Ef fleiri en einn gera tilkall til vogreks, má engum þeirra selja í hendur fyrir en 42
 úr því er skorið með fullnaðardómi, hver skuli fá vogrek eða andvirði þess. 15. júní

Nú ber maður upp kröfu sína eftir að lögmæltur frestur er liðinn, og á hann þess máls aldrei uppreist, nema hann sanni fyrir dómi, að ólöglega hafi með málið verið farið af hálfu stjórnvalda.

Mál samkvæmt 2. og 3. málsg. skal höfða á hendur lögreglustjóra á varnarþingi hans, enda sje honum stefna birt áður en liðnir eru 6 mánuðir frá því, er hann synjaði kröfu stefnanda.

Nú þykir tvímælis orka um verðmæti vogreks, og skulu þá 2 dómkvaddir menn meta það.

26. gr.

Vogrek sjálf, meðan það er óselt, en andvirði þess, eftir að það hefir verið selt, er að veði til tryggingar öllum kostnaði af ráðstöfunum þeim, sem löglega eru gerðar til að bjarga því, varðveita það og auglýsa, og gengur veð það fyrir öllum höftum, er vera kynnu á vogreki, enda skal jafnan greiða allan þann kostnað áður en vogrek eða andvirði þess sje nokkrum til eignar fengið.

Lögreglustjóri úrskurðar þann kostnað, sem hjer segir, en bera má úrskurð hans undir dómsmálaráðuneytið áður en 3 mánuðir sjeu liðnir frá dagsetningu úrskurðar lögreglustjóra.

27. gr.

Nú er skip eða skipsflak, sem er vogrek, selt á opinberu uppboði, og skal þá setja í uppboðsskilmála slíkt ákvæði, sem í 17. gr. segir um brotthöfn skips af fjöru, og láta sama varða, ef af er brugðið.

III. kafli.

Almenn ákvæði.

28. gr.

Nú liggur skip eða skipsflak, þar á meðal vogrek, sem eigandi hefir leitt sig að, óhirt í fjöru 2 ár eða lengur frá því að eigandi leiddi sig að því, ef svo hefir verið, og skal lögreglustjóri þá auglýsa, eftir beiðni þeirra, er eignast mundu skip eða skipsflak eftir 25. gr., ef það væri vogrek, í Lögbirtingablaði, að skip eða skipsflak verði fengið þeim í hendur til eignar samkvæmt þessari grein, nema skip eða skipsflak hafi verið tekið út áður en 9 mánuðir sjeu liðnir frá birtingu auglýsingar. Ef það hefir ekki verið gert innan þess tíma, þá verður skip eða skipsflak eign ríkissjóðs eða fjörueiganda með þeim hætti, sem í 25. gr. segir.

29. gr.

Nú hefir skip eða skipsflak legið óselt á strandstað eitt ár, og getur lögreglustjóri þá látið selja það ásamt því, er því fylgir, á opinberu uppboði, ef ó-

42 ráðlegt þykir vegna hagsmuna almennings, að dómi dómsmálaráðherra, að láta
 15. júní það vera lengur óselt. Í uppboðsskilmálum skal kveða svo á, að skip eða skips-
 leifar, sem ekki verði flutt burt úr fjöru innan tveggja ára frá því, er strandið
 varð, skuli verða eign ríkissjóðs eða fjörueiganda samkvæmt 25. gr. Uppboð skal
 jafnan tilkynna þeim, er hafa sjerstaklega hagsmuna að gæta, ef heimilisfang
 þeirra er kunnugt, en annars kostar fyrirsvarsmanni þess ríkis, er skip var frá.
 Uppboðsandvirði, að frádregnum kostnaði, skal svo greiða samkvæmt 2. málsg. 18. gr.

Nú hefur aðili björgun eða tekur að vinna úr skipi áður en ár er liðið
 frá strandinu, og skal dómsmálaráðherra þá veita honum hæfilegan frest til að
 halda þeim athöfnum áfram, uns 2 ár eru liðin frá þeim atburði, eða alt að 3
 árum, ef björgun er sjerstökum erfiðleikum bundin. Sömu fresti skal og veita
 uppboðskaupanda, sbr. 17. og 27. gr. og fyrri málsg. þessarar greinar, ef eins
 er ástatt.

30. gr.

Atvinnumálaráðherra getur látið gera skip eða skipsflak óskaðvænt þegar
 eftir strand eða skipbrot, ef óhjákvæmileg nauðsyn þykir vegna hættu eða tálma,
 er af því stafi. Ef skip eða skipsflak verður annars til tálma eða hættu, þá skal
 vitamálastjórnin auðkenna staðinn, og jafnframt setja þeim, er skip eða skips-
 flak á, með auglýsingu í Lögbirtingablaði, hæfilegan frest til að hirða það. Að
 þeim fresti liðnum getur atvinnumálaráðherra látið gera skip eða skipsflak
 óskaðvænt. Ekki á sá, sem rjett á yfir skipi eða skipsflaki, kröfu til bóta, þó að
 eign hans sje spilt fyrir þær ráðstafanir, sem í þessari grein segir.

Til tryggingar kostnaði af ráðstöfunum samkvæmt þessari grein er skip
 eða skipsflak, svo og farmur, ef hætta stafar af honum eða verulegt óhagraði,
 og andvirði, ef sala hefir farið fram, að veði frammar öllum öðrum höftum, er á
 þeim kynnu að hvíla. Má selja það, er bjargast kann, á opinberu uppboði til
 greiðslu kostnaðar, en það, er afgangs kynni að verða, skal greiða rjettum aðilj-
 um samkvæmt 18. gr. 2. málsg.

31. gr.

Fyrirmæli laga þessara haggja ekki reglum þeim um skipsflök á höfnum
 inni, sem settar eru eða settar kunna að verða í löggiltum regiugjörðum kaup-
 staða eða kauptúna.

32. gr.

Um refsingar fyrir brot á lögum þessum fer sem hjer segir:

1. Ef einstakir menn brjóta það, sem þeim er boðið í 1., 10., 11. og 13. gr.,
 eða hafa í frammi einræði eða mótpróa við björgun eða tefja hana vilj-
 andi, þá varðar það 10—1000 kr. sektum, nema þyngri refsing liggi við
 samkvæmt öðrum lögum.

2. Ef lögreglstjóri, sjerstakur umboðsmaður hans eða hreppstjóri eða önnur stjórnvöld brjóta lög þessi, þá fer um refsingar fyrir það eftir almennum hegningarlögum. 42

33. gr.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna í ríkissjóð.

Með mál út af brotum gegn ákvæðum laga þessara skal farið sem með almenn lögreglumál, nema sakamárameðferð skuli beitt.

34. gr.

Lög þessi skal þýða á dönsku, ensku, þýsku og frönsku og sjerprenta, enda skal fá lögreglustjórum nægan forða af sjerprentunum og þýðingum til afnota handa hreppstjórum og öðrum, sem á þeim þurfa að halda.

35. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1926.

Frá sama tíma eru úr gildi numin þessi lagaboð:

Opið brjef 4. maí 1778, 1.—4. gr.

Opið brjef 2. apríl 1853.

Lög nr. 1, 14. jan. 1876.

Lög nr. 2, 2. febr. 1894, 6. gr.

Lög nr. 18, 2. nóv. 1914.

Lög nr. 56, 30. nóv. 1914, X. kap., að því leyti sem hann tekur til skipstranda, og loks öll önnur lagafyrirmæli, sem koma í bága við lög þessi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

43
15. júní

LÖG

um

kosningar i málefnum sveita og kaupstaða.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

I. kafli.

Um kosningarrjett og kjörgengi.

1. gr.

Rjett til að kjósa hreppsnefndarmenn, sýslunefndarmenn, bæjarfulltrúa, borgarstjóra (bæjarstjóra) og alla aðra starfsmenn í hreppum og kaupstöðum, er almenningur kýs, hafa allir, konur sem karlar, ef þeir:

1. Eru fullra 25 ára gamlir á kjördegi.
2. Eru fjár síns ráðandi.
3. Eru íslenskir ríkisborgarar eða hafa jafnrjetti við þá.
4. Hafa átt lögheimili í kjördæmi (hreppi eða kaupstað) síðasta árið fyrir kjördag.
5. Hafa óflekkað mannorð, og
6. Standa ekki í skuld fyrir þeginn sveitarstyrk.

Gift kona telst fjár síns ráðandi, þótt hún eigi óskilið fjárlag með manni sínum.

2. gr.

Sá er kjörgengur til starfa samkvæmt 1. gr., sem kosningarrjett hefir. Um borgarstjóra (bæjarstjóra) gildir ákvæði 1. gr. 4. tölul. þó ekki.

Ekki mega hjón nje menn skyldir að feðgatali eða niðja sitja samtímis í hreppsnefnd eða bæjarstjórn.

3. gr.

Skylt er bæði konum og körlum, sjálfum sjer ráðandi, yngri en 60 ára og heilum og hraustum, að taka við kjöri í hreppsnefnd og bæjarstjórn. Þeim, er setið hefir 6 ár samfleytt eða lengur í nefnd, er þó óskylt að taka við kjöri til hennar fyr en jafnlangur tími er liðinn síðan hann átti þar síðast sæti.

4. gr.

43

15. júní

Kjörstjórn úrskurðar um kjörgengi til bæjarstjórnar, borgarstjóra (bæjarstjóra) og hreppsnefnda. Skjóta má úrskurði kjörstjórnar til hreppsnefndar í hreppnum og bæjarstjórnar í kaupstöðum. Hreppsnefnd og bæjarstjórn úrskurðar, hvort aðili hafi mist kjörgengi eða hvort veita skuli honum lausn eða víkja honum frá starfanum. Skjóta má úrskurði hreppsnefndar til sýslunefndaroddvita og úrskurði bæjarstjórnar til atvinnumálaráðherra.

Sýslunefnd úrskurðar þau atriði, sem í 1. málsg. segir, ef sýslunefndarmaður á hlut að máli.

Ef manni er vikið úr sýslunefnd eða bæjarstjórn, þá getur hann borið málið undir atvinnumálaráðherra.

Úrskurði sýslunefndaroddvita og atvinnumálaráðherra eftir þessari grein má skjóta til dómstólanna.

II. kafli.

Um kjörtíma, kjörskrá, kjörstjórnir o. fl.

5. gr.

Í kaupstöðum skal bæjarstjórn vera skipuð 6—15 bæjarfulltrúum, er kosnir sjeu til 6 ára í senn. Atvinnumálaráðherra ákveður töluna í hverjum kaupstað samkvæmt tillögum bæjarstjórnar. Helmingur bæjarfulltrúa fer frá á hverjum 3 ára fresti, ef tala þeirra er jöfn, en ef tala þeirra stendur á stöku, fer meiri hlutinn frá hið fyrra skiftið, en minni hlutinn hið síðara.

Nú fer maður úr bæjarstjórn áður en kjörtími hans er liðinn, og skal þá kjósa í stað hans fyrir þann tíma, sem eftir er af kjörtímabili hans.

6. gr.

Í hreppi hverjum skal vera hreppsnefnd, skipuð 3—7 mönnum, svo sem verið hefir, og eru þeir kosnir til 6 ára í senn. Fjölga má hreppsnefndarmönnum úr 3 í 5 og 5 í 7, með samþykki sýslunefndar. Fara hreppsnefndarmenn frá á hverjum 3 ára fresti kjörtímabils, meiri hlutinn hið fyrra skiftið, en minni hlutinn hið síðara.

Fyrirmæli síðari málsg. 5. gr. taka einnig til hreppsnefnda.

7. gr.

Kosningar bæjarfulltrúa og borgarstjóra (bæjarstjóra) fara fram í janúarmánuði, en hreppsnefndarmanna á vorhreppaskilapingi.

Ef hreppi er skift, þá skal kjósa hreppsnefnd í hinum nýju hreppum jafnskjótt sem því verður við komið.

8. gr.

Hreppsnefnd í hreppum og bæjarstjórn í kaupstöðum skal árlega, í

- 43 hreppum fyrir 15. apríl og í kaupstöðum fyrir 15. desember, semja eða láta
15. júní semja skrá yfir alla kjósendur í kjördæminu, er á kjördegi hafa kosningarrjett. Skulu þar vera í stafrófsröð nöfn kjósenda með stöðu, heimili og aldri. Skráin skal liggja til sýnis almenningi á hentugum stað að minsta kosti 14 daga. Kærur vegna þess, að einhver sje vantallinn eða oftallinn á skrá, skulu vera komnar í hendur hreppsnefndar eða bæjarstjórnar eigi síðar en viku eftir að skráin lá frammi, og úrskurðar hún kærurnar innan 3 daga þar frá.

9. gr.

Hverju sinni er kjósa skal hreppsnefndarmenn, bæjarfulltrúa, eða borgarstjóra (bæjarstjóra), skal kjósa kjörstjórn. Hreppsnefndaroddviti í hreppum og borgarstjóri (bæjarstjóri) í kaupstöðum er formaður kjörstjórnar. Og auk þess kys hreppsnefnd og bæjarstjórn 2 menn úr sínum flokki í hana. Nú eru nefndarmenn 3, og eru þeir þá sjálfkjörnir. Er kjósa skal borgarstjóra (bæjarstjóra), kys bæjarstjórn formann kjörstjórnar úr flokki bæjarfulltrúa.

Í hreppum skal geta kosningar í hreppsfundarboði. Ef leynileg kosning hefir verið ákveðin, skal hreppsnefnd auglýsa það viku fyrir kjörfund. Í kaupstöðum auglýsir kjörstjórn kjörfund, stað og stund, með hæfilegum fyrirvara, í blöðum eða með þeim hætti, er almennar auglýsingar eru þar birtar á staðnum.

III. kafli.

Um kosningarathöfn.

10. gr.

Bæjarfulltrúa skal kjósa leynilega hlutbundnum kosningum, með þeim hætti, sem segir í eftirfarandi greinum.

11. gr.

Skrá skal á lista nöfn þeirra fulltrúaefna, sem stungið er upp á. Lista skal afhenda oddvita kjörstjórnar eigi síðar en á hádegi 14 dögum á undan kosningu, og skal oddviti gefa vottorð um móttöku listans. Undir hverjum lista skulu vera skráð nöfn meðmælenda, sem ekki sjeu færri en 20, ásamt stöðu þeirra og heimili.

Gildur er listi, þótt á honum standi færri nöfn en kjósa á fulltrúa, en ógildur, ef fleiri eru. Fult nafn hvers fulltrúaefnis, ásamt stöðu og heimili, skal á lista setja, svo að eigi verði um vilt. Nú er ókjörgengur maður á lista eða eigi þykir örugt, við hvern er átt, og skal þá strika það nafn af lista.

Úrskurð um útsrikun nafns af lista eða um ógilding lista skal skrá í kjörbók. Kjörstjórn er skylt að láta fulltrúaefni listans eða meðmælenda í tje eftirrit af úrskurði áður en kosning byrjar.

Kjörstjórn merkir þá lista, er hún tekur gilda, hvern með sínum bókstaf (A. B. C. o. s. frv.).

12. gr.

43

15. júní

Ef fulltrúaeðni eru eigi fleiri á listum, sem metnir eru gildir, en kjósa skal, þá lýsir kjörstjórn, að liðnu hádegi 2 nóttum fyrir kjörfundardag, þá menn kosna.

Nú eru fulltrúaeðni samtals á gildum listum fleiri en kjósa skal, og hetur þá kjörstjórn tafarlaust gera kjörseðla og festir jafnframt upp auglýsingar um það, hvaða listar sjeu í kjöri; með tilgreindum listabókstaf og nöfnum fulltrúaeðna.

Á kjörseðli skal öðrum megin prenta eða fjölrita þá lista, sem hafa verið teknir gildir, þannig að hver listi, með óbreyttri nafnaröð sinni, sje við annars hlið eftir stafrófsröð með glöggum langstrikum á milli, en þverstrik skulu vera milli nafna á lista hverjum. Fyrirsögn á kjörseðli skal vera: Kjörseðill við bæjarstjórnarkosning í N kaupstað, með dagsetningu og ártali. Eigi má annað á seðil lettra en nú var mælt, nema nauðsyn sje á til aðgreiningar samnefndum mönnum.

Kjörseðlar skulu vera úr góðum og þykkum pappír og brotnir saman með óprentuðu hliðina út, þannig að eigi sjáist lettrið á þeim. Skal svo frá broti gengið, að auðvelt sje að leggja þá aftur í sama brot, er þeir hafa verið notaðir.

13. gr.

Bæjarstjórn sjer um, að atkvæðakassi og kjörklefi sje til taks. Kjörklefi skal vera áfastur herbergi, þar sem kosning fer fram, og þaðan aðeins skulu dyr vera kjörklefa. Tjald skal festa fyrir glugga á kjörklefa, svo að eigi megi inn um hann sjá eða stinga kjörseðli út í glugga, svo að hann sjáist að utan. Lesbjart skal vera í kjörklefa, og vera skal þar borð og nægilega margir almennir, svartir blýantar.

Atkvæðakassi skal vera lokaður með rifu á loki, er stinga skal kjörseðli niður um.

14. gr.

Frá upphafi kosningarathafnar skulu listar með bókstöfum sínum og greinilegum nöfnum fulltrúaeðna vera almenningi til sýnis á kjörstað, þar sem mikið ber á þeim. Þar skal og festa upp leiðbeiningar handa kjósendum með aðalákvæðum laga þessara.

15. gr.

Kosningarathöfn hefur á því, að oddviti skýrir frá, hverjir sjeu í kjörstjórn, hve marga eigi að kjósa í bæjarstjórn og hverja lista hann hafi fengið samkv. 11. gr. Hann sýnir atkvæðakassann, svo að það sjáist, að hann sje tómur, og lokar honum síðan. Án leyfis kjörstjórnar mega ekki vera í kjörstofu með henni aðrir en fulltrúaeðni, 2 umboðsmenn fyrir hvern lista, og kjósendur, er koma og fara.

43 Heimilt er bæjarstjórn að skífta kjósendum í deildir, enda skipar hún
15 júní þá undirkjörstjórn í hverja deild, og hefir hver þeirra sinn atkvæðakassa og kjörklefa.

Kjósendur koma fram og kjósa í þeirri röð, er þeim sjálfum list, og eftir því, sem þeir komast að. Þá er kjörstjórn hefir kannast við mann og sannfært sig um, að hann hafi kosningarrjett, afhendir hún kjósanda kjörseðil. Fer kjósandi með hann inn í kjörklefa að borði því, er þar stendur, og gerir þar kross við bókstaf þess lista á kjörseðlinum, sem hann vill atkvæði gefa. Ef hann vill breyta nafnaröð á lista þeim, er hann velur, skal hann setja tölustafinn 1 fyrir framan það nafn, sem hann vill hafa efst, töluna 2 fyrir framan það nafn, sem hann vill láta vera annað í röðinni, töluna 3 við það nafn, er hann vill láta vera hið þriðja, o. s. frv. Ef hann getur ekki felt sig við eitthvert nafn á lista þeim, er hann kys, má hann strika það út, og telst það þá eigi með við samtalning atkvæða. Krossinn við listabókstafinn, tölustafina við nöfnin og útstrikun nafns skal hann gera með blýanti, sem kjörstjórnin hefir til í kjörklefanum. Síðan brýtur kjósandi seðilinn saman í sömu brot sem hann var í, er hann tók við honum, gengur svo inn að kjörborðinu og stingur sjálfur seðlinum þannig samanbrotnum í atkvæðakassann, gegnum rifuna á lokinu, og gætir þess, að enginn sjái, hvað á seðlinum er. Að öðrum kosti er seðillinn ógildur, og má ekki láta hann í atkvæðakassann.

Annar meðkjörstjórinn skal hafa fyrir sjer eftirrit af kjörskrá og gera merki við nafn hvers kjósanda, jafnóðum og hann hefir neytt kosningarrjettar síns, en hinn meðkjörstjórinn skal rita nöfn þeirra, er atkvæði greiða, á sjerstaka skrá með áframhaldandi töluröð fyrir framan hvert nafn. Enginn getur neytt kosningarrjettar, nema hann sje sjálfur á kjörfundi og greiði atkvæði. Nú skýrir kjósandi kjörstjórn frá því, að hann sakir sjónleysis eða annarar líkamsbilunar, er kjörstjórn telur gilda ástæðu, sje ófær til að framkvæma kosninguna á fyrirskipaðan hátt, og skal þá maður úr kjörstjórn, sá er kjósandi nefnir til, veita honum aðstoð til þess í kjörklefanum. Þetta skal bóka í kjörbók og greina ástæður.

Ef kjörseðill rangmerkist eða skemmist eftir að kjósandi tók við honum, þá getur hann afhent kjörstjórninni skemda seðilinn og fengið í staðinn nýjan kjörseðil, ef seðlabirgðir eru ekki þrotnar, enda sje ekki ástæða til að ætla, að hann hafi ónýtt seðilinn af ásettu ráði.

16. gr.

Kosningarathöfn má eigi standa yfir skemur en 3 tíma, nema allir kjósendur, sem á kjörskrá eru, hafi neytt kosningarrjettar. Þegar sá tími er liðinn og engir kjósendur gefa sig fram, greiðir kjörstjórn sjálf atkvæði, og lýsir því þar næst yfir, að kosningarathöfn sje nú lokið, og má eigi eftir það taka við neinum atkvæðum.

Óskýlt er kjósanda að skýra frá því fyrir dómi, í hvaða máli sem er, hvaða lista hann hafi kosið, eða hvort hann hafi greitt atkvæði með eða móti 15. júní 43 einhverju fulltrúaefni.

Enginn úr kjörstjórn eða nokkur sá, sem samkvæmt 15. gr. er staddur í kjörstofunni, má gefa nokkrum kjósanda ráð meðan á atkvæðagreiðslu stendur, tilvísun eða áminning um það, hvaða lista hann skuli kjósa. Enginn má heldur skýra frá því, ef hann hefir orðið áskynja um það í kjörstofunni, hvort eða hvernig einhver hefir þar kosið.

Brot gegn þessum ákvæðum varða fangelsi, eigi minna en viku einföldu fangelsi, eða sektum, ef málsbætur eru, þó eigi undir 50 krónum.

17. gr.

Talning atkvæða fer fram í heyranda hljóði, þegar er kosningarathöfn er lokið. Oddviti kjörstjórnar opnar atkvæðakassann. Ef kjósendum er skift í kjördeildir, lætur kjörstjóri atkvæðaseðlana úr atkvæðakössum deildanna óskoðaða saman í hæfilega stórt, tómt ílát með loki yfir, og skulu seðlarnir hristir vel saman, áður en talning byrjar.

Því næst tekur oddviti upp einn og einn kjörseðil í einu og les upp listabókstaf þann, sem krossað er við á honum. Sýnir hann kjörseðlana jafnóðum viðstöddum fyrirsvarsmönnum listanna og leggur síðan sammerkta kjörseðla í bunka sjer, en meðkjörstjórar merkja jafnótt á blað, hvað margir seðlar fara í hvern bunka.

Kjörseðill verður ógildur, ef sýnt þykir, að kjósandi hefir:

1. sett kross við fleiri en einn listabókstaf, eða tölumerkt nöfn á fleiri listum en einum,
2. bætt nafni eða nöfnum við á lista, skrifað nafn sitt á seðilinn, sett á hann strik, rispu eða önnur slík einkenni, er ætla má, að gert sje til þess að gera seðilinn þekkjanlegan,
3. notað annan seðil en kjörstjórnin hefir afhent honum.

Nú er eigi krossað við neinn listabókstaf á einhverjum kjörseðli, en nöfn eða nafn tölusett á einum listanum á honum, og telst sá listi þá valinn, ef ekki eru aðrir gallar á.

Þegar allir kjörseðlarnir eru upp teknir, skal telja saman, hve margir hafa valið hvern lista, og er það atkvæðatala listanna, hvers um sig. Bera skal samtölu þessara atkvæðatalna saman við samtölu þeirra, er atkvæði hafa greitt eftir skrá þeirri, sem haldin var samkvæmt 15. gr. yfir þá, sem neyttu kosningarrjettar. Ef samtölunum ber ekki saman, skal fara aftur yfir kjörseðlana alla og atkvæðaskrána, og leiðrjetta skekkjur þær, sem á kunna að hafa orðið.

18. gr.

Til þess að finna, hve mörg fulltrúaefni hafi náð kosningu af hverjum lista, skal skrifa upp atkvæðatölu hvers lista fyrir neðan sinn listabókstaf, þá

43 helming atkvæðatalnanna, þá þriðjung þeirra, fjórðung o. s. frv., eftir því hve
15. júní marga fulltrúa á að kjósa og hverjum lista getur mest hlotnast, og standi útkomutölur þessar í röð fyrir hvern lista. Síðan skal marka hæstu útkomutölurnar, jafnmargar og kjósa á fulltrúa, og fær hver listi jafnmarga fulltrúa kosna, sem hann á af tölum þessum. Ef eigi standa svo mörg nöfn á lista, sem honum bera fulltrúar eftir útkomutölum, skal taka þau, sem vantar, af hinum listunum eftir sömu reglu.

Til þess að finna hver fulltrúafni hafa náð kosningu á hverjum lista skal telja saman atkvæði hvers einstaks fulltrúafnis á þann hátt, er nú skal greina:

Kjósandi telst una við röðina á lista, ef hann hefir eigi breytt henni með því að setja tölur fyrir framan nöfnin, og ef hann hefir aðeins sett tölu við eitt nafnið eða nokkur á þeim, telst hann una við röðina að öðru leyti. Oddviti kjörstjórnar tekur kjörseðlabunkana, fyrst þann, er flestir seðlar eru í, og svo koll af kolli, en meðkjörstjórar hafa fyrir sjer lista með nöfnum þeirra fulltrúafna, sem standa á þeim lista, sem auðkendur er á þeim kjörseðlum. Oddviti tekur kjörseðlana úr bunkanum einn af öðrum, sýnir þá fyrirsvarsmönnum listans og les upp nöfnin ásamt raðartölu þeirri, er þeim ber eftir kjörseðlinum, en meðkjörstjórar rita upp atkvæðin eftir því. Sá, sem fremstur stendur eða talan 1 er mörkuð við, fær heilt atkvæði. Þeir, sem eru aftar í röðinni, fá hver um sig brot úr atkvæði, er sje jafnt tölu fulltrúa þeirra, er kjósa skal, að fráðreginni tölu þeirra fulltrúafna, sem frammar standa eða lægri tölu fá á kjörseðlinum, deilt með fulltrúatölunni. Síðan skulu atkvæðatölurnar lagðar saman. Ef sami maður hefir fengið atkvæði á fleirum en einum lista, sem til greina kemur eftir atkvæðamagni, þá skal leggja hinar lægri atkvæðatölur hans við atkvæðatölu þá, er hann hefir fengið á þeim lista, er hann hefir mest á, og telst sú samanlagða atkvæðatala honum þar að fullu, en nafn hans strikast út af hinum listunum. Þeir, sem hæstar hafa atkvæðatölur, eru kosnir, svo margir af hverjum lista, sem honum ber samkvæmt því, sem áður greinir. Lýsir kjörstjórn þá kosna í þeirri röð, sem upphæð útkomutalanna til segir.

Ef jöfn verða atkvæði lista eða fulltrúafna og úr þarf að skera, skal hlutkesti ráða Kjörstjórnin varpar hlutkesti á þann hátt, að hún ritar bókstaf þeirra lista eða nöfn þeirra fulltrúafna, sem jöfn atkvæði hafa, á jafnstóra seðla, lætur seðlana samanbrotna í hylki, sem yfir er breitt, og kveður til einhvern óviðkomandi mann að draga einn seðil úr hylkinu. Sá seðill, er dreginn er, segir þá til, hvern taka skal.

19. gr.

Þegar einungis á að velja einn fulltrúa, er hann kosinn listakosningu eftir framanskráðum reglum, að því leyti, sem við getur átt.

20. gr.

43

15. júní

Hreppsnefndarmenn skal kjósa í heyranda hljóði. Hver, sem neyta vill kosningarjettar verður sjálfur að sækja kjörfund og skýra munnlega frá því, hvern hann kys eða hverja. Kjörstjórn ritar atkvæðin jafnóðum í kjörbók. Þá er allir viðstaddir kjósendur hafa átt kost á að greiða atkvæði og þau eru öll bókuð, skal atkvæðagreiðslu lokið, þó ekki fyr en að minsta kosti 2 klukkustundir eru liðnar frá því er hún hófst. Formaður kjörstjórnar les þá upp öll greidd atkvæði, en meðkjörstjórnar rita þau upp og telja saman. Þeir, sem flest atkvæði hafa fengið, eru rjett kjörnir hreppsnefndarmenn. Hlutkesti ræður, ef fleiri hafa jafnmörg atkvæði.

21. gr.

Rjett er að hafa hreppsnefndarkosningar leynilegar, ef hreppsnefnd kveður svo á eða $\frac{1}{3}$ kjósenda lýsir ósk sinni um það skriflega fyrir oddvita kjörstjórnar 2 vikum fyrir kjörfund.

Kjósandi hver kys svo marga menn sem kjósa skal.

22. gr.

Nú hefir leynileg kosning verið ákveðin samkv. 21. gr., og skal kjörstjórn þá hafa til hæfilega marga kjörseðla, alla jafnstóra, með sama lit, gerða úr strikuðum pappír þannig.

Nr. á kjörskrá.

svo og lokaðan atkvæðakassa, með rifu á lokinu, og skrá yfir alla kjörgenga menn í hreppnum.

Framan við nöfn manna á kjörskránni skulu standa tölurnar 1, 2, 3 o. s. frv., eftir því sem hver er í röðinni.

23. gr

Við húsið, þar sem kosning fer fram, skal vera annað herbergi áfast, svo lagað, að eigi verði gengið í það nema úr kjörstofunni. Ef þess er eigi kostur, má tjalda fyrir eitt hornið á kjörstofunni, svo að eigi sjáist þangað.

Í kjörklefa skal vera borð, sem skrifa má við, og á því skrá yfir alla kjörgenga menn í hreppnum, og ritblý til afnota handa kjósendum.

43

15. júní

24. gr.

Dá er kosning hefst, vísar formaður kjörstjórnar einum kjósanda í senn inn í kjörklefann. eftir sömu röð og kjósendur standa á kjörskrá, og fær honum einn kjörseðil.

Kjóсандinn fer síðan inn í kjörklefann að borði því, er þar stendur, og athugar, hvaða tala stendur á kjörskránni fyrir framan nafn þess eða nöfn þeirra, ef fleiri en einn á að kjósa, er hann vill velja, og skrifar þær með ritblýi á kjörseðilinn, hverja tölu fyrir neðan aðra. Síðan brýtur kjóсандinn seðilinn einu sinni saman, svo að lettrið snúi inn, gengur inn að kjörborðinu og stingur sjálfur seðlinum í atkvæðakassann og gætir þess, að enginn sjái, hvað á seðlinum er. Að öðrum kosti er seðillinn ógildur, og má ekki láta hann í atkvæðakassann.

25. gr.

Kjörseðill er ógildur, ef einhver merki hafa verið sett á hann, sem ætla má, að gert sje til þess að gera seðilinn þekkjanlegan frá hinum seðlunum, eða ef annar seðill er notaður.

Ef kjörseðill ónýtist hjá kjósanda, skal kjörstjórnin láta hann fá annan seðil.

Nú færir kjóсандi ástæðu fyrir því, er kjörstjórn tekur gilda, að hann geti ekki vegna sjónleysis eða annarar líkamsbilunar kosið á fyrirskipaðan hátt, og skal þá maður úr kjörstjórn, sá er kjóсандi nefnir til, veita honum aðstoð til þess í kjörklefanum.

26. gr.

Meðkjörstjórar skulu hafa fyrir sjer hvor sitt eftirrit af kjörskránni og gera merki við nafn hvers kjósanda um leið og hann hefir neytt kosningarrjettar síns.

Dá er allir viðstaddir kjósendur hafa átt kost á að greiða atkvæði, skal atkvæðagreiðslu lokið, þó ekki fyr en 2 klukkustundir eru liðnar frá því er hún hófst.

27. gr.

Formaður kjörstjórnar skal þá opna atkvæðakassann, er hann hefir hrist hann rækilega. Tekur hann því næst upp einn og einn kjörseðil í einu, les upp töluna eða tölurnar, sem á honum standa, og rjettir hann svo meðkjörstjórum til athugunar, en þeir merkja jafnótt á blað atkvæðatöluna við nafn hvers, sem kosinn er.

Sá eða þeir, sem flest atkvæði hafa fengið, eru rjett kjörnir.

Ef fleiri hafa jafnmörg atkvæði, ræður hlutkesti.

28. gr.

Hreppsnefnd tilkynnir sýslumanni jafnan kosningarúrslit.

Fyrirmæli 2.—4. málsgr. 16. gr. gilda og um leynilegar kosningar utan kaupstaða.

43

15. júní

29. gr.

Oddviti sýslunefndar ákveður hlutbundnar kosningar í hreppsnefnd, ef skrifleg krafa um það kemur frá að minsta kosti svo mörgum kjósendum, sem samkvæmt kjörskrá mundi þurfa til þess að koma með hlutfallskosningum einum manni í hreppsnefnd þar í hreppi. Kosningar fara þá með þeim hætti, sem segir í 10.—18. gr. laga þessara.

30. gr.

Lausa borgarstjórástöðu (bæjarstjórástöðu) skal auglýsa með að minsta kosti 6 vikna fyrirvara. Umsóknir ásamt meðmælum að minsta kosti 100 kjósenda í Reykjavík og 30 annarsstaðar skal senda til kjörstjórnar, enda auglýsir hún kosning með hæfilegum fyrirvara. Við kosninguna skal fara eftir gildandi kjörskrá við bæjarstjórnarkosningar. Kosning er leynileg. Skal kjörstjórn láta prenta nöfn frambjóðenda á kjörseðil, og verður sá kosinn, er flest gild atkvæði fær. Hlutkesti ræður, ef tveir frambjóðendur eða fleiri fá jöfn atkvæði. Að öðru leyti skal fara eftir fyrirmælum 11.—18. gr. laga þessara, svo sem við á.

31. gr.

Kosningar þær, er að framan segir, má kæra skriflega innan 14 daga fyrir bæjarstjórn í kaupstöðum og hreppsnefnd utan kaupstaða. Skal leita umsagnar kjörstjórnar um kærur, og skal hún láta uppi álit sitt innan viku í kaupstöðum og 14 daga í hreppum frá því að hún fjekk kærana, og hreppsnefnd kveða upp úrskurð sinn innan 14 daga og bæjarstjórn innan viku þar frá. Úrskurði hreppsnefndar má skjóta til oddvita sýslunefndar innan 14 daga frá dagsetningu hans og úrskurðum bæjarstjórnar til atvinnumálaráðherra innan viku.

32. gr.

Kosningar í nefndir, er bæjarstjórn kýs, skulu jafnan vera leynilegar og hlutbundnar, ef fleiri skal kjósa en einn mann. Skal beita hlutfallskosningu sem hjer segir: Þeir bæjarfulltrúar, er komið hafa sjer saman um að kjósa allir sömu menn í sömu röð, afhenda formanni bæjarstjórnar, þegar til kosninga kemur, lista yfir þá í þeirri röð. Þegar hann hefir tekið við listunum, merkir hann hvern þeirra bókstaf, A., B., C. o. s. frv., eftir því, sem hann sjálfur ákveður eða ákveðið hefir verið með samkomulagi eitt skifti fyrir öll þann kjörtíma. Síðan les formaðurinn upp stafnafn hvers lista og nöfn þau, er á honum standa. Þá kjósa bæjarfulltrúarnir þannig, að hver ritar á

43 kjörmiða aðeins stafnafn (A., B., C. o. s. frv.) þess lista, er hann vill kjósa
 15. júní eftir. Kjörmiðarnir eru afhentir formanni, og nefnir hann upphátt bókstaf hvers miða, en skrifarar rita jafnóðum og telja saman, hve mörg atkvæði hafi fallið á hvern lista, hve mörg á A., hve mörg á B. o. s. frv. Tölu þeirri, sem hver listi þannig fær, er svo skift, fyrst með 1, síðan með 2, síðan með 3, o. s. frv., eftir því sem með þarf. Hlutatölur hvers lista eru ritaðar í röð, hver niður undan annari, og yfir dálkinum er ritaður bókstafur þess lista.

Kosningin fer eftir hlutatölunum, þannig að sá listi fær fyrsta mann, er hæsta á hlutatöluna, sá listi næsta mann, er á næsthæsta hlutatölu o. s. frv., þar til fullskipað er. Ef jafnháar hlutatölur koma á tvo eða fleiri lista, skal varpa hlutkesti um, hver listinn skuli koma að manni.

Af hverjum lista skulu menn hljóta kosning í þeirri röð, sem þeir standa á listanum. Sje ekki stungið upp á fleiri nefndarmönnum en kjósa á, lýsir formaður þá rjett kjörna án atkvæðagreiðslu.

33. gr.

Í hreppi hverjum skal kjósa einn sýslunefndarmann á manntalsþingi til 6 ára, og einn varamann til sama tíma. Sýslumaður er oddviti kjörstjórnar, og skipa hana með honum 2 hreppsþúar, er sýslunefnd kýs.

Kosningu skal haga eins og segir í 20. gr., enda má leynilega kosning hafa samkvæmt 21.—27. gr.

Kæra má kosning skriflega innan 14 daga, og sker sýslunefnd úr.

34. gr.

Helmingur sýslunefndarmanna og varasýslunefndarmanna gengur úr sýslunefnd 3. hvert ár, ef tala hreppa í sýslu er jöfn, en ella meiri hluti og minni hluti á víxl 3. hvert ár.

35. gr.

Nú er hreppi skift, og gengur þá sýslunefndarmaður hans og varasýslunefndarmaður þegar úr sýslunefnd. Á næsta manntalsþingi á eftir skal kjósa sýslunefndarmann og varasýslunefndarmann í hinum nýju hreppum, og fara þeir úr nefndinni, næst er skifti verða, eftir hlutkesti, annar ef jöfn er tala hinna nýju hreppa, en ella meiri hlutinn. Sá eða þeir, er þá verða eftir, fara næst, er skifti verða.

36. gr.

Kjósendur, sem ekki geta verið viðstaddir á kjördegi, mega neyta atkvæðisrjettar síns á skrifstofu bæjarfógeta í kaupstöðum og hjá hreppstjóra í

sveitum, svo og á skipum, er úr hreppi eða kaupstað ganga, eftir sömu reglum sem gilda um kosningar til Alþingis, þegar eins stendur á, 43
15. júní

IV. kafli.

Niðurlagsákvæði.

37. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1927. Þeir, sem kosnir hafa verið fyrir þann tíma, halda sætum sínum, þar til þeir skyldu víkja úr þeim eftir eldri lögum.

Frá þeim tíma, er lög þessi öðlast gildi, eru úr lögum numin:

Tilsk. 20. apr. 1872, um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík, 9. og 10. gr. og 11. gr. 2. málsg., að því leyti sem þar segir um nefndarkosningar.

Lög nr. 22, 8. okt. 1883, um bæjarstjórn á Akureyri, 5.—10. gr., ásamt lögum nr. 65, 14. nóv. 1917, um breyting á þeim lögum, 2.—5. gr.

Lög nr. 43, 10. nóv. 1905 (sveitarstjórnarlög), 6.—23., 55.—59. 1. málsg. og 61.—64. gr.

Lög nr. 75, 22. nóv. 1907, um bæjarstjórn í Hafnarfirði, 4.—11. gr., að því leyti sem þær eru enn í gildi.

Lög nr. 49, 30. júlí 1909, um breyting á lögum, er snerta kosningar-rjett og kjörgengi í málefnum kaupstaða og hreppsfjelaga.

Lög nr. 19, 20. okt. 1913, um kosningar til bæjarstjórnar í kaupstöðum.

Lög nr. 49, 30. nóv. 1914, um breyting á tilsk. 20. apríl 1872, um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík, 1.—4. gr., að því leyti sem þær eru enn í gildi og varða kosningar.

Lög nr. 49, 3. nóv. 1915, um viðauka við sveitarstjórnarlög frá 10. nóv. 1905.

Lög nr. 67, 14. nóv. 1917, um bæjarstjórn Ísafjarðar, 4.—11. gr.

Lög nr. 26, 22. nóv. 1918, um bæjarstjórn Vestmannaeyja, 6.—13. gr.

Lög nr. 58, 28. nóv. 1919, um breytingar á lögum nr. 30, 22. nóv. 1918, um bæjarstjórn á Siglufirði, 4.—11. gr.

Lög nr. 61, s. d. um bæjarstjórn á Seyðisfirði, 4.—9. gr.

Lög nr. 19, 19. júní 1922, um breyting á tilsk. um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík 20. apr. 1872.

Lög nr. 30, 4. júní 1924, um kosningar í bæjarmálefnum Reykjavíkur.

Lög nr. 33, 27. júní 1925, um viðauka við lög nr. 22. frá 8. okt. 1883, um bæjarstjórn á Akureyri,

Svo og öll önnur fyrirmæli í lögum, sem fara í bága við ákvæði laga þessara.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

breytingar á lögum nr. 36, 4. júní 1924, um bæjargjöld í Reykjavík.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmaeri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í stað síðustu málsgreinar 3. greinar laganna komi 2 málsgreinar, svo hljóðandi:

Kirkjur, skólahús, sjúkrahús, elliheimili, þinghús og hús annara ríkja, að svo miklu leyti, sem þau eru notuð af sendimönnum þeirra í milliríkja-erindum. Hið sama gildir um lóðir, er fylgja slíkum húsum.

Ef ágreiningur verður um gjaldskyldu fasteignar, sker ráðherra úr, en heimilt er aðiljum að skjóta málinu til dómstólanna.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

almannafrið á helgidögum þjóðkirkjunnar.

45

15 júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Á helgidögum þjóðkirkjunnar er bönnuð öll sú vinna, úti og inni, er hefir hávaða í för með sjer eða fer fram á þeim stað eða með þeim hætti, að hún raskar friði helgidagsins. Á höfnum, þar sem skip liggja eigi við bryggjur eða bólverk, er þó heimilt að ferma og afferma skip á helgidögum þjóðkirkjunnar, þó eigi á föstudaginn langa og hinn fyrra helgidag stórhátíðanna, og eigi heldur á kirkjustöðum frá kl. 11 árdegis til kl. 3 síðdegis, þegar messað er á staðnum, nema brýna nauðsyn beri til.

Á öruggum höfnum, þar sem skip liggja við bryggjur eða bólverk, er bannað að ferma eða afferma skip, þar með talin fiskiskip og vjelbátar, á föstudaginn langa og hinn fyrra helgidag stórhátíðanna, svo og á öðrum helgidögum þjóðkirkjunnar, frá kl. 11 árdegis til kl. 3 síðdegis. Þó mega strandferðaskip, sem aðallega flytja póst og farþega, fá afgreiðslu. Það skal og yfir höfuð vera heimilt að vinna þau verk, sem eigi má fresta eða miða til þess að bjarga eða hjálpa öðrum, sem í hættu eru staddir eða eiga hana yfir höfði sjer.

2. gr.

Kaup og sala má eigi fara fram á helgidögum þjóðkirkjunnar í sölu- búðum kaupmanna, kaupfélaga nje annara sölumanna, og skulu búðir þeirra vera lokaðar. Undanþegnar þessu banni eru:

1. Lyfjabúðir að því er lyfjasölu snertir.
2. Bifreiðastöðvar til fólksflutninga.
3. Brauð- og mjólkurbúðir að því er snertir sölu á brauði og mjólk.
4. Fiskbúðir.
5. Blaðaafgreiðslur.

Á götum, torgum og opnum svæðum í kaupstöðum og kauptúnum er einnig öll sala bönnuð á helgidögum þjóðkirkjunnar. Undanþegin þessu banni er þó sala á fiski, blöðum, bókum, aðgöngumiðum að íþróttamótum, happdrættismiðum og þess háttar til kl. 11 árd. og eftir kl. 3 síðdegis.

45

15 júní

3. gr.

Á helgidögum þjóðkirkjunnar má ekki á neinum almennum veitingastað halda veislur eða aðra hávaðasama fundi fyrir en eftir miðaftan.

4. gr.

Á helgidögum þjóðkirkjunnar má hvorki halda almennar skemtanir nje heldur mega markaðir eða aðrar þær athafnir, sem hávaði er að, eiga sjer stað fyrir kl. 3 síðdegis, nema lögreglustjóri leyfi.

5. gr.

Á helgidögum þjóðkirkjunnar má eigi, nema brýna nauðsyn beri til, halda sveitar- eða bæjarstjórnarfund, þing, gegn fógetastörfum eða skjala-skrifarastörfum, halda skiftafundi, uppboðsþing eða gegna öðrum dómsstörfum. Ekki skal heldur stefna eða boða neinn fyrir dóm eða yfirvald á helgidögum, nema brýna nauðsyn beri til, og þess sje þá beinlínis krafist af valdsmanni þeim, er stefna lætur, og skal þó eigi stefna lesin meðan á messu stendur.

6. gr.

Almenna fundi má eigi halda um veraldleg efni á helgidögum þjóðkirkjunnar fyrir en um nónbil. Þá og þar, er guðsþjónusta fer fram eftir nónb, er þó því aðeins heimilt að halda almenna fundi samtímis, að þess sje gatt, að fundurinn sje eigi haldinn svo nálægt kirkju eða bænhúsi, að guðsþjónustan verði trufluð af því.

7. gr.

Bönn þau, er talin eru í undanfarandi greinum, ná yfir allan daginn föstudaginn langa og hinn fyrra helgidag stórhátíðanna. Þau gilda einnig eftir kl. 6 á aðfangadagskvöld jóla.

Kvöldið fyrir aðra stórhátíðisdaga eru allar almennar skemtanir bannaðar eftir miðaftan.

8. gr.

Brot gegn ákvæðum laga þessara varða sektum, frá 5—1000 kr., er renna í sveitarsjóð; auk þess má með dómi svifta mann rjetti til að hafa veitingahús eða annan almennan veitingastað, hafi hann þrisvar sinnum sætt sektum fyrir brot gegn lögum þessum. Með mál, er rísa út af brotum gegn lögum þessum, skal fara sem almenn lögreglumál.

9. gr.

Nú virðist lögreglustjóra, að brot á móti lögum þessum sje spröttið af afsakanlegum misskilningi, og skal hann þá aðeins gefa þeim áminning, er

brotið hefir, og, ef þörf er á, gefa út almenna auglýsing mönnum til leiðbeiningar og viðvörunar.

45
15 júní

10. gr.

Lög nr. 19, 6. nóv. 1897, um heimild til að ferma og afferma skip á helgidögum þjóðkirkjunnar, og lög nr. 47, 20. des. 1901, um almannafríð á helgidögum þjóðkirkjunnar, svo og önnur lagaákvæði um sunnu- og helgidagahald, er koma í bága við lög þessi, eru feld úr gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

LÖG

um

útsvör.

46
15. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

I. kafli.

Almenn ákvæði.

1. gr.

Í lögum þessum merkja:

Atvinnusveit: Hrepp eða kaupstað, þar sem gjaldþegn hefir rekið eða stundað atvinnu án þess að eiga þar lögheimili.

46
15. júní skyldur vegna dvalar án þess að hann eigi þar lögheimili.

Gjaldár: Það ár, er niðurfjöfnun útsvars fer fram.

Heimilissveit: Hrepp eða kaupstað, þar sem gjaldþegn á lögheimili.

Niðurfjöfnunarnefnd: Niðurfjöfnunarnefnd í kaupstöðum og hreppsnefnd í sveitum, nema sjerstaklega sje öðruvísi um mælt.

Sveit: Bæði hrepp og kaupstað.

Sveitarstjórn: Bæði hreppsnefnd og bæjarstjórn.

Útsvarsár: Árið næsta á undan niðurfjöfnun.

2. gr.

Reikningsár sveita er almanaksárið.

Fyrir lok nóvembermánaðar ár hvert skulu bæjarstjórnir gera áætlun um tekjur og gjöld kaupstaðar næsta reikningsár. Ræða skal áætlun á tveim fundum með að minsta kosti viku millibili. Við síðari umræðu skal athuga áætlun lið fyrir lið, og greiða skal atkvæði bæði um hverja grein fyrir sig og áætlun í heild sinni. Áætlun skal liggja til sýnis almenningi 2 vikur í desembermánuði á hentugum stað, er bæjarstjórn tiltekur.

Í hreppum skal hreppsnefnd semja áætlun fyrir yfirstandandi ár áður en niðurfjöfnun útsvara hefst.

Áætlun samkvæmt 1. og 2. málgr. skal síðan vera regla um upphæð gjalda í sveitinni og fjárstjórn hennar á reikningsárinu.

3. gr.

Að því leyti, sem aðrar tekjur sveitar hrökkva ekki til að greiða gjöldin, skal jafna niður á gjaldþegna hennar því, er á vantar, að viðbættum 5%—10%, og heitir gjald það *útsvar*. Það má ekki nokkru sinni nema meiru en meðaltali útsvara í sveitinni 3 síðustu árin, að viðbættum fimtungi, nema sýslunefnd veiti hreppsnefndum til þess samþykki sitt, en atvinnumálaráðherra bæjarstjórnnum.

Nú þykir sveitarstjórn sýnt á gjaldárinu, að innheimtar tekjur hrökkvi ekki til greiðslu gjalda, og getur þá sveitarstjórn, að fengnu samþykki áðurnefndra stjórnarvalda, ákveðið framhaldsniðurfjöfnun til greiðslu þess, er á vantar, þannig að því verði bætt við útsvar hvers einstaks gjaldanda eftir ákveðnu hundradshlutfalli.

II. kafli.

Um útsvarsskyldu.

4. gr.

Útsvar skal leggja á eftir efnum og ástæðum. Skal þá til greina taka:

1. Eignir aðilja, hverjar þær eru og hversu verðmætar, hversu miklar skuldir

hvíla á aðilja og hversu miklar eignir hann á afgangsskuldum. Ef eigi er lagt sjerstakt útsvar á konu manns, þá skal með sama hætti athuga eignir hennar og skuldir, þegar lagt er á hann. 46
15. janí

2. Tekjur aðilja, þær er hann hafði síðastliðið ár, og að því leyti sem útlenda gjaldþegna varðar (6. gr. B, 1—2) og þá, er í 25. gr. 2. og 3. tölul. segir, tekjur þær, er þeir hafa haft á gjaldárinu. Þá skal athuga í hverju tekjurnar voru fólgnar, hversu mikil fyrirhöfn, kostnaður og áhætta var samfara öflun þeirra.
3. Ástæður aðilja að öðru leyti, svo sem fjölskyldu hans, heilsufar hans og þeirra, sem á vegum hans eru, höpp eða óhöpp, sem hann hefir orðið fyrir, svo sem slys, dauðsföll, fjárskaða af sjó, veðri eða vötnum, sjerstakan uppeldiskostnað eða menningarkostnað barna hans, er nauðsynlegan má telja eða venjulegan, tap á ábyrgðum og sjerhvað annað, er telja má máli skifta um gjaldþol hans og með sanngirni má til greina taka til hækkunar útsvars hans eða lækkunar.

5. gr.

Ef gjaldþegn telur ekki fram eignir sínar og tekjur eða veitir ekki að öðru leyti þá fræðslu um hagi sína, er niðurfjöfnunarnefnd krefur hann, þá skal hún áætla honum ríflegar eignir og tekjur, svo að áreiðanlegt megi telja, að hann vinni ekki á því að halda upplýsingum fyrir nefndinni.

6. gr.

Útsvarsskyldir eru:

A. Aðiljar heimilisfastir á Íslandi:

- I. Allir einstaklingar, karlmenn sem konur, ungir sem gamlir, í hverri stöðu sem þeir eru, svo framarlega sem þeir verða taldir færir um að greiða að minsta kosti 5 króna útsvar. Enginn verður útsvarsskyldur eftir þessum lið (I.), nema hann hafi á útsvarsárinu haft hjer á landi heimilisfang að minsta kosti 3 mánuði.

Undanþegnir eru útsvari:

- a. Fyrirsvarsmenn annara ríkja hingað sendir og þjónustufólk þeirra, sem er annara ríkja þegnar.
- b. Sendimenn íslenska ríkisins, sem erlendis dveljast meira en 9 mánuði á útsvarsárinu, enda þótt þeir teljist að lögum heimilisfastir á Íslandi.
- c. Konur, sem giftar eru þegar niðurfjöfnun fer fram. Þó má leggja útsvar á gifta konu:
 1. Ef hún hefir sjereign, eða hjúskapareign er gefa arð svo að um muni.
 2. Ef hún hefir atvinnu.
 3. Ef hún hefir slitið samvistir við bónda sinn.

II. Fjelög. Þar til teljast:

1. Fjelög með ótakmarkaðri ábyrgð og fjelög með takmarkaðri ábyrgð,

svo sem hlutafjelög og gagnkvæm ábyrgðarfjelög. Þegar útsvar hefir verið lagt á fjelag, má ekki leggja úrsvar á fjelagsmann þess vegna eigna hans í fjelaginu og tekna.

2. Samvinnufjelög. Þau greiða útsvör af arði sakir skifta við utanfjelagsmenn með sama hætti sem kaupmenn á staðnum, enda láti fjelag niðurjöfnunarnefnd í tje glögga skýrslu um skifti sín við utanfjelagsmenn og ágóða af þeim. Annarskostar skal nefndin áætla þessi skifti og leggja útsvar á fjelag samkvæmt þeirri áætlun.

Undanþegin útsvari eru:

- a. Fjelög, sem leyst eru undan útsvarsskyldu með lögum.
- b. Fjelög, sem enga atvinnu reka, svo sem fjelög til eflingar listum og vísindum, skemtifjelög, líknarfjelög, stjórnsmálafjelög, trúbragðafjelög o. s. frv.
- c. Fjelög, sem að vísu reka atvinnu, en verja öllum ágóða af starfsemi sinni beinlínis til almenningsheilla samkvæmt samþykktum sínum.

III. Sjóðir og stofnanir.

Undanþegnir eru þó útsvarsskyldu:

- a. Ríkissjóður og aðrir sjóðir, sem standa undir umsjón ríkisstjórnarinnar, svo sem ræktunarsjóður, söfnunarsjóður, Thorkillissjóður, o. s. frv. Um útsvör annara ríkisstofnana fer eftir lögum nr. 47, 4. júní 1924.
- b. Sjóðir og stofnanir, sem enga atvinnu reka.
- c. Sjóðir og stofnanir, sem verja tekjum sínum samkvæmt skipulagsskrá sinni beinlínis til almenningsheilla, þar með taldar bústofnslánadeildir.
- d. Landsbanki Íslands og útibú hans.
- e. Sparisjóðir.

IV. Bú er skiftameðferð sæta og tekjur hafa.

B. Aðiljar heimilisfastir erlendis:

1. Þeir er verið hafa á gjaldárinu sjómenn á skipi, skrásettu hjer á landi eða gerðu út hjeðan 3 mánuði á gjaldárinu eða lengur, eða hafa stundað hjer atvinnu eða dvalist hjer ekki skemri tíma.
2. Þeir er reka hjer atvinnu í landi eða landhelgi á gjaldárinu, svo sem verslun, sjávarútveg, fiskverkun, eða hafa hjer laxveiði til atvinnu eða laxár á leigu, afnot af jörð, eiga hjer eignir, er arð gefa, o. s. frv.
3. Erlend tryggingarfjelög.

Heimilt er atvinnumálaráðherra að undanþiggja útsvari björgunarstarfsemi á sjó, er einstaklingar eða fjelög reka.

7. gr.

Nú hefir aðili dvalist hjer svo lengi, að hann verður útsvarsskyldur (6. gr. A. I niðurl. og B. 1), og skal þá leggja á hann útsvar hlutfallslega eftir dvalartíma hans. Ef aðili stundar hjer atvinnu (6. gr. B. 1) eða rekur hjer

atvinnu eða á hjer eignir (6. gr. B. 2), þá skal einungis leggja á þá atvinnu, 46
er hann hafði hjer á landi á gjaldárinu, og eignir hans hjer og tekjur af þeim. 15. júní

Útsvör erlendra tryggingarfjelaga skal miða við skattskyldar tekjur þeirra hjer á landi á útsvarsárinu og iðgjöld þessa árs af tryggingum, er þeir hafa tekist á hendur fyrir milligöngu umboðsmanna sinna hjer.

III. kafli.

Hvar leggja skal á gjaldþegn hvern og hvaða sveit fær útsvar hans.

8. gr.

Þar skal leggja útsvar á gjaldþegn, sem hann hafði heimilisfang vitanlega eða samkvæmt manntali næst á undan niðurjöfnun. Nú á aðili hvergi heimilisfang, og skal þá leggja á hann þar, sem hann dvelst, þegar niðurjöfnun fer fram. Nú er heimilislaus maður skráður á skip, sem hjer á heimili eða hjeðan er gert út, og skal þá leggja útsvar á hann í heimilissveit skipseiganda, ef hann gerir skip út, en ella í heimilissveit útgerðarmanns, ef innlendur er, en annars í útgerðarstað skips hjer á landi.

Leggja skal samkvæmt 1. málsg. á allar eignir manns og tekjur á útsvarsárinu, hvar sem þeirra er aflað; þó má leggja á gjaldþegn á fleiri stöðum en einum:

- a. Ef hann hefir heimilisfasta atvinnustofnun, svo sem útibú, víðar en í einni sveit, enda má þá ekki leggja á hann að því leyti í heimilissveit hans.
- b. Ef hann hefir leiguliðaaafnot af landi, þótt ekki fylgi ábúð, þar með talin laxveiði, ábúð á jörð eða jarðarhluta, lóðarafnot, ef þau gefa arð, enda má þá ekki leggja á hann að því leyti í heimilissveit hans.
- c. Ef hann er erlendis búsettur og rekur atvinnu hjer á landi á einum stað eða fleirum, eða stundar hjer atvinnu eða dvelst hjer á gjaldárinu. Á hverjum stað má þó aðeins leggja á þær eignir, sem þar eru, og þær tekjur, sem þaðan eru fengnar, eða í hlutfalli við dvöl þar.
- d. Ef maður hefir lögheimili á fleirum stöðum en einum. Aðili á þó heimat-ing á því, að hann verði feldur af útsvarsskrá á öðrum staðnum jafnskjótt sem hann sannar, að á hann hafi verið lagt á hinum, enda hafi hann eigi krafist þess, að hann yrði þar einnig feldur af skrá.
- e. Þar skal leggja á erlend tryggingarfjelög, sem aðalumboðsmaður þeirra hjer á landi er heimilisfastur.

9. gr.

Þar í sveit skal útsvar gjalda, sem það var á lagt, enda á hún alt útsvarið. Þó skal skifta útsvari milli sveita:

1. a. Ef aðili rekur atvinnu í fleiri sveitum en einni. enda taki fyrirmæli mæli 8. gr., a-e-liðir, eigi til, og sje atvinnan ekki skemur rekin en 8 vikur.

46
15 júní

- b. Ef skip leggur upp aflla sinn utan heimilissveitar útgerðarmanns eða eiganda að minsta kosti samtals 4 vikur af gjaldárinu.
- c. Ef rekin hefir verið utan heimilissveitar verslun, selveiði, hvalveiði, síldarkaup, síldarsala, síldarverkun eða síldarbræðsla, verksmiðjuvinnu aður hverskonar sem hann er, enda þótt skemur sje rekið en 4 vikur.
2. Ef maður stundar atvinnu utan heimilissveitar sinnar að minsta kosti samtals 3 mánuði á gjaldárinu í sömu sveit og hefir fengið kaup, að minsta kosti 3000 kr., þar með talið fæði og önnur hlunnindi, er hann kann að hafa haft, reiknuð eins og skattanefnd í þeirri sveit telur þau til tekjuskatts.
3. Ef maður er lögskráður á skip utan heimilissveitar að minsta kosti 3 mánuði af gjaldárinu samfleytt í sömu sveit og hefir fengið kaup, að minsta kosti 5000 kr., þar í talin hlunnindi þau, er getur um í 2. tölulið, reiknuð eins og þar segir.
4. Ef gjaldþegn flyst búferlum milli sveita eða á samtímis lögheimili í tveimur sveitum á gjaldárinu, en þó fær engin sveit hluta af útsvari, nema aðili hafi að minsta kosti átt þar heima 3 mánuði á gjaldárinu.
5. Ef erlend tryggingarfelög hafa umboðsmenn á fleiri en einum stað hjer á landi, og skal þá skifta útsvari í hlutfalli við iðgjöld þess árs af tryggingum á hverjum stað.

10. gr.

Nú skal skifta útsvari eftir 9. gr. 1. tölul., og skal það þá gera með hliðsjón til eigna aðilja í atvinnusveit hans og hversu mikill hluti tekna hans sje þaðan fenginn. Ef svo er ástatt, sem í 9. gr. 2. og 3. tölul. getur, þá skal skifta útsvari með hliðsjón af því, hversu mikill hluti af tekjum gjaldþegns stafar frá atvinnu hans í atvinnusveit. Þó skal heimilissveit aðilja aldrei fá minna en $\frac{1}{3}$ hluta af útsvari hans.

Þegar svo er farið, sem í 9. gr. 4. tölul. segir, skal skifta útsvari í hlutfalli við þann tíma, er aðili hefir átt heima eða dvalist í hvorri eða hverri sveit.

11. gr.

Öllum þeim, er í 8. gr. a. og b. og 9. gr. segir, er skylt að senda sveitarstjórn í atvinnusveit eða dvalarsveit skýrslu um atvinnu sína þar og dvöl, eignir sínar þar og tekjur, atvinnutíma og dvalartíma o. s. frv., eftir því sem við á, þeim, er í 8. gr. getur, fyrir febrúarlok, en hinum áður en þeir hverfa aftur úr atvinnusveitinni.

Öllum þeim, er hafa í þjónustu sinni utansveitarmenn, er skylt að senda sveitarstjórn sinni fyrir hver áramót skrá yfir þá með þeim upplýsingum, er í 1. málsg. getur. Atvinnumálaráðherra getur lagt dagsektir við, ef á brestur.

Atvinnumálaráðherra setur reglur um eyðublöð undir skýrslur þessar og annað, er að þessum atriðum lýtur, enda er honum heimilt að setja reglur um dagsektir, ef brestur verður á skýrslum.

12. gr.

46

Ef útsvör verða talin hlutfallslega hærri, svo að nemi 10% eða meira, 15. júní í heimilissveit gjaldþegns en atvinnusveit, og útsvörum á að skifta milli þeirra, skal draga frá þeim hluta útsvara, er gjalda skal atvinnusveit, þá upphæð, sem ætla má, að aðili mundi minna hafa galdið, ef hann hefði átt heima í atvinnusveit, enda skal heimilissveit hans endurgjalda honum þá upphæð. Með samsvarandi hætti skal bæta við þann hluta, er greiða skal atvinnusveit, ef útsvör þar verða talin hlutfallslega hærri, svo að 10% eða meira nemi, en í heimilissveit, enda greiði aðili þá heimilissveit það, er á vantar. Sömu meðferð skal hafa, ef gjaldþegn flytst búferlum milli sveita eða á lögheimili víðar en í einni sveit, þó svo, að ef útsvör eru hærri í þeirri sveit, sem í er flutt, getur niðurjöfnunarnefnd þar jafnað útsvarsaukanum á gjaldþegn með aukaniðurjöfnun.

Finna skal hvort útsvör verði talin hlutfallslega hærri eða lægri í einni sveit en annari, með því að leggja saman í hvorri sveit eða hverri hlutfallið milli skuldlausra eigna gjaldþegna sveitarinnar eftir síðasta skattframtali og útsvara þar, hlutfallið milli skattskyldra tekna þeirra og útsvara og hlutfallið milli gjaldendatölu sveitarinnar og útsvara og deila síðan með 3. Skera þær tölur, er þá koma fram, úr því, í hvorri sveit eða hverri sje hlutfallslega hærri eða hæst útsvar.

Atvinnumálaráðuneytið getur sett reglur til leiðbeiningar um þetta atriði, og er heimilt, ef það kemur í ljós, að fyrstnefnda hlutfallsins gætir of mikið, að draga úr gildi þess, með því að deila eignum samkvæmt skattframtali með tölu, er telst hæfileg, þó ekki hærri en 10.

13. gr.

Útsvar, sem ekki nemur meira en 20 krónum, fellur alltaf óskift til heimilissveitar gjaldþegns.

Ef upphæð sú, er greiða skyldi af einstöku útsvari, nemur ekki 5 krónum, þá fellur útsvar það óskift til heimilissveitar gjaldþegns.

14. gr.

Sveitarstjórn gerir um hver áramót skrár yfir þá gjaldþegna, er hún hyggur sig eiga að fá hluta af útsvörum þeirra frá annari sveit, ásamt upplýsingum um atvinnu hvers, kaup, tekjur og eignir þar í sveit, vinnutíma og dvalartíma o. s. frv. Sendir sveitarstjórn síðan skrárnar til viðkomandi sveitarstjórna. Sveitarstjórnir senda hver sína skrá að lokinni aðalniðurjöfnun til viðkomandi yfirséðanefndar með athugasemdum sínum, og skiftir hún síðan útsvörum innan tveggja mánaða, nema skifti verði að dragast lengur vegna nýrra upplýsinga.

Skjóta má þessum málum til atvinnumálaráðuneytisins, þar til landsyfirséðanefnd kynni að verða sett á stofn.

46

15 júní

15. gr.

Sveit, þar sem á aðilja er lagt, greiðir atvinnusveit þann hluta af útsvörum er henni ber, 2 mánuðum eftir að skifti á útsvörum hafa farið fram samkvæmt 14. gr. 1. málsg. nema sannað sje með árangurlausu lögtaki eða með öðrum hætti, er atvinnumálaráðherra metur, ef ágreiningur verður, að útsvar sje ófáanlegt. Ef útsvar heimtist síðar, skal það af því gjalda, er eftir stóð.

IV. kafli.

Um niðurjöfnun útsvara.

16. gr.

Utan kaupstaða jafnar hreppsnefnd niður útsvörum.

Heimilt er sýslunefnd að ákveða þóknun fyrir niðurjöfnunarstörf í hreppum, þó ekki yfir 5 kr. á dag til hvers nefndarmanns. Þóknun þessi greiðist úr hreppssjóði.

17. gr.

Í kaupstöðum jafnar niðurjöfnunarnefnd niður útsvörum. Formaður niðurjöfnunarnefndar í Reykjavík er skattstjóri, en í öðrum kaupstöðum formaður skattanefndar. Auk þess eiga sæti í nefndinni 4 menn, kosnir hlutbundnum kosningum af bæjarstjórn í nóvembermánuði ár hvert til eins árs í senn. Með sama hætti skal kjósa 4 til vara, er taki sæti í nefndinni í forföllum aðalmanna. Kjörgengir eru þeir, sem kjörgengir eru til bæjarstjórna. Skylt er hverjum manni sjálfum sjer ráðandi, yngri en 60 ára, heilum og hraustum, konum jafnt sem körlum, að starfa í niðurjöfnunarnefnd, en óskytt er þó sama manni að sitja í henni samfleytt lengur en 6 ár, enda þarf hann ekki að taka við endurkjöri fyr en 6 ár eru liðin síðan hann sat síðast í nefndinni.

Áður en niðurjöfnunarmaður tekur fyrsta skifti til starfa í nefndinni, vinnur hann skriflegt drengskaparheit um að rækja starfið með alúð og samviskusemi.

Bæjarstjórn ákveður þóknun niðurjöfnunarnefndar.

18. gr.

Niðurjöfnunarnefnd skal eiga aðgang að framtölum manna til tekjuskatts og eignarskatts. Einnig er henni rjett að krefja aðilja skýrslna um sjerhvað það, er hún telur skifta máli um útsvar hans.

Alla þá, er veita öðrum atvinnu, svo og banka og sparisjóði, getur nefndin krafist skýrslna um kaup vinnubiggjenda og innieign í sparisjóði eða banka. Stjórnarvöldum er skytt að veita nefndunum upplýsingar eftir þörfum og eftir föngum. Nú er skýrslu samkvæmt þessari málsgrein haldið fyrir nefndinni, og skal þá atvinnumálaráðherra, ef nefndin krefst þess, leggja fyrir að-

ilja, að viðlögðum dagsektum, að svara skýrslunni, ef ráðuneytið telur hann 46
geta það og vera það skylt. Þessi atriði verða ekki borin undir dómstóla. 15. júní

Niðurfjöfnunarnefndarmönnum er bannað, að viðlagðri ábyrgð eftir ákvæðum almennra hegningarlaga um embættis- og sýslunarmenn, að skýra óviðkomandi mönnum frá því, er þeir komast að sökum starfa síns um efna-
hag gjaldþegna.

19. gr.

Nefndin gerir skrá yfir alla þá, er hún leggur útsvör á, í stafrófsröð eða eftir boðleið, og útsvarshæð fyrir aftan hvert nafn, enda skal nefndin undirrita skrána, þá er henni er lokið.

20. gr.

Niðurfjöfnunarnefnd er ályktunarfær, ef meira en helmingur nefndar-
manna er á fundi. Skylt er öllum nefndarmönnum að greiða atkvæði, nema mál varði sjálfa þá, maka þeirra, frændur þeirra að feðgatali eða niðja eða systkin og jafnnána að mægðum. Afl atkvæða ræður úrslitum. Nú eru atkvæði jöfn, og skal þá sá hlutinn ráða, sem formaður fylgir.

Hjón mega aldrei sitja saman í niðurfjöfnunarnefnd nje foreldrar og börn.

21. gr.

Aðalniðurfjöfnun útsvara fer fram á tímabilinu febrúar—maí, að báð-
um mánuðum meðtöldum, eftir nánari ákvörðun sýslunefnda og bæjarstjórna. Þó getur atvinnumálaráðuneytið heimilað hreppsnefnd, eftir beiðni hennar, að láta aðalniðurfjöfnun útsvara fram fara síðar á árinu, ef ríkar ástæður mæla með því. Útvarsskrá skal liggja frammi á þingstað hrepps eða öðrum hent-
ugum stað í hreppnum, en í kaupstöðum í skrifstofu bæjargjaldkera eða öðrum hentugum stað, 4 vikur í hreppum og 2 vikur í kaupstöðum, enda skal auglýsa framlagning skrár í blöðum á staðnum eða með öðrum hætti.

22. gr.

Rjett er manni að finna að útsvari sínu eða að því, ef honum hefir verið slept af skrá, eða að útsvör annara manna sjeu of lág, samanbórið við hans, eða að öðrum mönnum hafi verið slept af skrá. Kæru skulu brjeflegar vera, stílaðar til niðurfjöfnunarnefndar og komnar í hendur formanni hennar áður liðinn er sá tími, er niðurfjöfnunarskrá á að liggja frammi. Skal nefndin úrskurða kæru svo fljótt, sem unt er, og ekki síðar en 14 dögum eftir kæru-
frest. Nefnd er heimilt að breyta útsvörum bæði til hækkunar og lækkunar, enda hafi aðilja verið send tilkynning um það, að annar gjaldandi hafi borið sig saman við hann, eða að nefndin hafi í hyggju að hækka útsvar hans, enda þótt enginn gjaldandi hafi borið sig saman við hann. Ennfremur er heimilt að hækka útsvar kæranda, enda þótt hann hafi kært það til lækkunar, enda

46 hafi honum verið sú fyrirætlun tilkynnt og honum gefinn kostur á að gæta 15. júní rjettar síns.

Nefndin skal jafnan, svo fljótt sem þess er kostur, senda aðilja tilkynning, ef hún tekur mann á skrá samkvæmt kæru eða breytir útsvari manns eða kæru hans er ekki sint.

Ef úrsvári manns er breytt samkvæmt þessari grein, er honum heimilt að kæra það fyrir yfirskattaneðnd, enda þótt hann hafi ekki kært til hreppsneðndar eða niðurjöfnunarneðndar.

23. gr

Nú vill maður ekki una úrskurði niðurjöfnunarneðndar, og er honum þá rjett að bera málið til úrskurðar fyrir viðkomandi yfirskattaneðnd, enda sje kæra komin í hendur formanns yfirskattaneðndar áður liðnar sjeu 4 vikur frá dagsetningu úrskurðar í hreppum og 2 vikur í kaupstöðum. Yfirskattaneðnd úrskurðar kærur á næstu tveim vikum, frá lokum kærufrests talið, nema draga verði úrskurð af því að afla þurfi frekari upplýsinga. Niðurjöfnunarneðnd lætur yfirskattaneðnd í tje útsvarsskrá eða eftirrit af henni. Fyrirmæli 18. og 22. gr. taka og til yfirskattaneðndar, enda er hreppsneðnd og niðurjöfnunarneðnd skylt að veita yfirskattaneðnd upplýsingar um útsvarsálagning sína eftir föngum.

Yfirskattaneðnd fær þóknun fyrir störf sín samkvæmt þessum lögum, og skal reikna hana eftir lögum um tekjuskatt og eignarskatt. Þóknun greiðist úr sýslusjóði eða bæjarsjóði.

Ef ágreiningur verður um þóknun yfirskattaneðndar, þá sker atvinnu- málaráðhera úr.

24. gr.

Sá, er ekki vill hlíta úrskurði yfirskattaneðndar, getur næstu 2 almanaks- mánuði eftir dagsetning úrskurðar hennar skotið honum til atvinnu- málaráð- neytisins, þar til sett kynni að verða á stofn landsyfirskattaneðnd. Ráðuneytið skal venjulega hafa kveðið upp úrskurð sinn 2 mánuðum eftir lok kærufrests. Það hefir sama rjett til að krefjast upplýsinga sem yfirskattaneðnd, en það breytir ekki útsvörum annara gjaldþegna en þeirra, sem yfirskattaneðnd hefir kveðið upp úrskurð um útsvör þeirra.

Úrskurður ráðuneytisins er fullnaðarúrskurður um útsvarsupphæð.

25. gr.

Aukaniðurjöfnun fer fram í lok júní, september og desember ár hvert. Sveitarstjórn getur vikið frá þessum ákvæðum eftir þörfum. Þá skal leggja útsvör á þá:

1. Er teknir skyldu hafa verið á aðalskrá, en hefir verið slept.
2. Er útsvarsskyldir hafa orðið síðan aðalniðurjöfnun fór fram og leggja skal á í þeim hreppi eða kaupstað.

3. Er flutst hafa búferlum á gjaldárinu, en eigi var lagt á þá útsvar í fyrri heimilissveit þeirra. 46
15. júní

Skrá skal gera með sama hætti sem aðalskrá. Um framlagning hennar, kærur og úrskurði fer með sama hætti sem fyr segir um aðalniðurjöfnun.

26. gr.

Kærum, sem koma eftir kærufrest, verður ekki sint. Ekki má yfirskattarnefnd eða atvinnumálaráðuneyti heldur breyta útsvari, nema svo reynist, að það hafi verið að minsta kosti 10% of hátt eða of lágt.

V. kafli.

Um gjalddaga útsvara, ábyrgð á þeim, innheimtu o. fl.

27. gr.

Gjalddagar útsvara eftir aðalniðurjöfnun skulu vera tveir. Í hreppum skal greiða annan helming útsvara 15. júlí, en hinn helminginn 15. október. Í kaupstöðum skal greiða annan helming útsvara fyrsta virkan dag næsta mánaðar eftir lok niðurjöfnunar, en hinn helminginn 1. september. Eigi getur gjaldandi vegna kæru eða áfrýjunar losast undan að greiða útsvarið á ákveðnum gjalddaga, en verði það fært niður, skal mismunurinn endurgreiddur honum. Nú er heimilað að jafna síðar niður en 15. júlí, sbr. 21. gr., og ákveður þá hreppsnefnd gjalddaga.

Eindagi útsvara eftir aukaniðurjöfnun fer eftir ákvörðun niðurjöfnunarnefndar, en má þó ekki síðar vera en 1. október, ef útsvar var lagt á fyrir þann dag, en ella ekki síðar en 31. desember.

Eindagi á öllu útsvari erlendis búsettra gjaldþegna (6. gr. B, 1—3) skal ávalt vera sá dagur, er útsvarsálagningu á þá er hverju sinni lokið.

28. gr.

Hjón ábyrgjast ekki hvort annars útsvar. Þó ábyrgist bóndi útsvar konu sinnar, er á hana var lagt áður en þau gengu að eigast. Ennfremur getur niðurjöfnunarnefnd kveðið svo á, að hjón skuli ábyrgjast annað fyrir bæði og bæði fyrir annað hvort annars útsvar, ef reynt hefir verið lögtak fyrir síðasta útsvari hjá því þeirra, er það var á lagt, án þess að það hafi að fullu verið goldið, enda búi hjón saman þegar niðurjöfnun fer fram.

29. gr.

Umboðsmaður erlends tryggingarfélags ber ábyrgð á útsvari þess, eins og það væri sjálfs hans útsvar.

Atvinnuveitandi þeirra, er í 6. gr. B. 1. getur, ábyrgist sem sjálfs sín skuld útsvar slíkra manna, án tillits til þess, hvernig kaupgjaldi er varið, og

46 er atvinnuveitanda heimilt að halda eftir allt að 10% af því kaupí, er hann
15. júní geldur, enda sje honum tilkynnt álagningin svo fljótt sem unnt er.

Eignir erlendis búsetts atvinnurekanda, þær, er hann á hjer á landi, skulu vera að lögveði til tryggingar útsvari, sem lagt er á hann hjer á landi, næst á eftir sköttum, er á þeim kunna að hvíla til ríkissjóðs Íslands, enda má kyrsetja þær til tryggingar útsvarsgreiðslum, án þess að beiðandi þurfi að setja trygging, og halda kyrsetningarmáli til laga fyrir gestarjetti á kyrsetningarvarnarþingi.

30. gr

Ef útsvar er ekki greitt áður en 2 mánuðir eru liðnir frá gjalddaga, skal gjaldþegn greiða hreppssjóði eða bæjarsjóði dráttarvöxtu af því, sem ógreitt er, $\frac{1}{2}\%$ fyrir hvern mánuð eða hluta úr mánuði, sem líður frá gjalddaga, uns gjaldið er greitt.

31. gr.

Útsvör og dráttarvöxtu má taka lögtaki.

VI. kafli.

Ákvæði til bráðabirgða. Niðurlagsákvæði.

32. gr.

Tímabilið frá fardögum 1926 til ársloka 1927 telst eitt reikningsár.

Utan kaupstaða gerir hreppsnefnd áætlun samkvæmt 2. gr. fyrir reikningsárið frá fardögum 1926 til ársloka 1927 í októbermánuði 1926, enda er henni þá rjett að jafna niður, með gjalddaga 31. desember næsta á eftir, þeim hluta af ákveðinni útsvarsupphæð, er hún telur þurfa til greiðslu hreppsgjalda, þar til útsvör, sem jafnað verður niður með aðalniðurjöfnun 1927, taka að gjaldast.

Ef útsvör áætlunar þeirrar, sem gerð er í október 1926, þurfa að vera hærri en samtala útsvara hreppsins þrjú síðustu reikningsárin, að fimtungi viðbættum og deilt með 2, þá þarf samþykki sýslunefndar.

33. gr.

Í kaupstöðum, þar sem aðalniðurjöfnun útsvara skal lúka fyrir nóvembermánaðarlok eftir gildandi lögum, má jafna niður fyrir næsta nýár $\frac{1}{3}$ af upphæð útsvara kaupstaðarins, svo sem þau hafa verið ákveðin í áætlun hans fyrir 1927. enda sje gjalddagi 31. desember 1926.

34. gr.

Um kærur yfir útsvörum, sem lögð hafa verið á árið 1926, fer eftir eldri lögum.

35. gr.

46

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1927. Frá sama tíma eru úr gildi numin 15. júní þessi lagafyrirmæli:

Tilsk. 20. apríl 1872, um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík, 18. gr. 2. og 3. málsg., 19. gr. 1. málsl., 21. gr., 23. gr. 2.—5. málsg. og 24. gr.

Lög nr. 22, 8. okt. 1883, um bæjarstjórn á Akureyri, 18. gr., 21. gr., það sem enn er af henni í gildi, 22. og 23. gr.

Lög nr. 43, 10. nóv. 1905 (sveitarstjórnarlög) 35. gr., 37. gr. 2. málsg. og 38.—44. gr.

Lög nr. 75, 22. nóv. 1907, um bæjarstjórn í Hafnarfirði, 19. og 21.—24. gr.

Lög nr. 48, 10. nóv. 1913, um breyting og viðauka við lög 22. nóv. 1907, um bæjarstjórn í Hafnarfirði, 2. og 3. gr.

Lög nr. 49, 30. nóv. 1914, um breyting á tilsk. 20. apr. 1872, um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík, 6. og 9. gr.

Lög nr. 65, 14. nóv. 1917, um breyting á lögum nr. 22, 8. okt. 1883, um bæjarstjórn á Akureyri, og lögum nr. 43, 11. júlí 1911, um breyting á þeim lögum, 10.—12. gr.

Lög nr. 67, 14. nóv. 1917, um bæjarstjórn Ísafjarðar, 18. gr. 1. og 2. málsg., 19.—22. gr. og 23. gr., að því leyti sem hún varðar útsvör.

Lög nr. 26, 22. nóv. 1918, um bæjarstjórn Vestmannaeyja, 20. gr. 1.—2. málsg., 21.—24. gr. og 25. gr., að því leyti sem hún varðar útsvör.

Lög nr. 58, 28. nóv. 1919, um breyting á lögum nr. 30, 22. nóv. 1918, um bæjarstjórn á Siglufirði, 18.—24. gr.

Lög nr. 61, 28. nóv. 1919, um bæjarstjórn á Seyðisfirði, 15. og 17.—21. gr.

Lög nr. 47, 27. júní 1921, um breyting á lögum nr. 67, 14. nóv. 1917, um bæjarstjórn Ísafjarðar.

Lög nr. 49, 27. júní 1921, um viðauka við og breytingar á lögum nr. 58, 28. nóv. 1919, um bæjarstjórn á Siglufirði, 2. gr.

Lög nr. 65, 27. júní 1921, um breyting á lögum nr. 26, 22. nóv. 1918, um bæjarstjórn Vestmannaeyja.

Lög nr. 25, 19. júní 1922, um breyting á lögum nr. 75, 22. nóv. 1907, um bæjarstjórn í Hafnarfirði.

Lög nr. 29, 19. júní 1922, um breyting á sveitarstjórnarlögum frá 10. nóv. 1905, 1. gr.

Lög nr. 26, 4. júní 1924, um viðauka við lög nr. 29, 19. júní 1922, um breyting á sveitarstjórnarlögum frá 10. nóv. 1905.

Lög nr. 36, 4. júní 1924, um bæjargjöld í Reykjavík, 1. og 12. gr., að því leyti sem þær varða útsvör, og 7.—11. gr.

46
15. júní

Lög nr. 46, 4. júní 1924, um útsvarsálagning erlendra váttryggingarfjelaga, Svo og öll önnur lagafyrirmæli, er fara í bága við lög þessi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

47
15. júní

LÖG

um

verðtoll á nokkrum vörum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Hver, sem fær vörur frá útlöndum, er skyldur til, áður en vörurnar eru afhentar honum, að sýna hlutaðeigandi lögreglustjóra eða umboðsmanni hans reikning yfir innkaupsverð þeirra, kominna um borð í skip, er flytja á vörurnar hingað til lands. Þetta nær til allra vara, sem hingað eru sendar, að undanteknum íslenskum afurðum, sem endursendar eru, og venjulegum farangri ferðamanna. Alla reikninga um vörur, er um ræðir í 1. gr. 3., 6. og 7. lið laga nr. 38, 27. júní 1921, um vörutoll, svo og reikninga um fólksflutninga-bifreiðar, skal lögreglustjóri eða umboðsmaður hans stimpla með merkjum þeim og á þann hátt, er um ræðir í lögum nr. 75, 27. júní 1921, og skulu allir slíkir reikningar stimplast með 10% af innkaupsverði þeirra vara, nema þær vörur, sem hjer eru taldar:

A. Með 20% stimplast eftirtaldar vörur: Flugeldar og flugeldaefni. Gimsteinar og hverskonar skrautgripir. Glysvarningur og leikföng allskonar. Gullsmíðis-

og silfursmíðisvörur. Jólatrjeskraut. Kaffibætisefni. Lakkskór. Loðskinn **47**
og fatnaður úr þeim. Plettvörur. Silki og silkivarningur. Silkihattar. Silki- 15. júní
skór og flosskór. Skrautfjaðrir. Sóhlífar. Veggmyndir.

B. Undanþegnar þessu gjaldi eru vörur þær, er nú skal greina: Asbestþráður, Áttavitar. Ávextir, nýir. Baðmullartvinni. Bambus. Bast, Bifreiða- og hjól- hestadekk og slöngur. Blaðgull til gyllingar. Blautsápa. Boltar og rær. Botnvörpur. Botnvörpugarn. Brennisteinssýrur. Bronce. Burstar og sópar. Bæs. Dynamit. Dælur. Efni og áhöld til logsuðu og logskurðar. Efni til gasframleiðslu. Efni til bókbands. Eldavjela- og öfnhlutar. Flöskumiðar og tappar. Garn allskonar. Ger. Gerduft. Gibslistar. Gleraugu. Glóðarlampar. Gluggajárn. Grænmeti, nýtt. Gúmmihælar og sólar. Hagldabrauð og tví- bókur. Hellulitur. Heygrímur. Heymælar. Hjólnafir. Hljóðfæri, nema grammófónar og grammófónplötur. Hnoð. Hunang. Hurðarhandföng. Húsgagnafjaðrir og keðjubotnar í rúm. Húsnúmer. Hvalur. Hvítmálmur. Karbolín. Kátsjúk (óunnið). Keðjulásar. Kensluáhöld. Kítti. Kolsýra. Kon- densatorþráður. Kopar. Koparrör. Lamir. Lampaglös. Lampakveikir. Lásar. Látún. Leður og skinn (sútað). Leðurlíking. Ljóssker. Loftthanas. Loft- skeytataeki. Lyfjavörur. Lyklar og skrár. Læknistæki. Lökk. Máln- ing. Meðalalýsi. Mottur til umbúða. Myndamót. Nauðsynjar við listmáln- ingu. Nálar. Niðursoðin mjólk. Olíuhanar. Olíulampar. Ostahleypir. Pakka- litir. Pottar. Prentletur. Prentsverta. Þrjónar. Þrjónavjalar. Þönnur. Raf- magnstæki og mælar. Ratin. Reikningsspjöld. Reikningsvjalar. Ritvjalar. Fjölrítar. Talningavjalar. Röntgentæki. Sáraumbúðir. Saumavjalar. Segl- garn. Síldarkrydd. Sink. Skipsbrauð. Skotfæri. Skólanauðsynjar. Skrið- mælar. Skrifbækur. Skrífur. Smíðatól. Smjörlíki. Spurvagnar. Stoppefni í húsgögn. Svínafæti. Terpentína. Talsíma- og ritsímataeki. Trjelím. Trje- skór og klossar. Tvinni. Ullarkambar. Varahlutar til viðgerðar á vjelum og áhöldum, sem undanþegin eru verðtolti. Vatnshanas. Vaxdúkar. Vefjar- skeiðar. Veggalmánök. Veggfóður. Viðhafnarlaus skófatnaður úr skinni og gúmmí. Viðboðstæki. Vir úr járn og kopar. Vitataeki og ljósmerkjataeki, og efni til þeirra. Vjelaeinangrunarefni. Vjelareimar. Vjelavaselin. Vjelpjettin- gar. Vogir og lóð. Vörpukeðjur. Þurkefni. Þvottaefni.

Ennfremur er stjórninni heimilt að undanskilja þessum tolli þær efnivörur, sem innlend iðnaðarfyrirtæki sanna fyrir henni, að þau noti til starfrækslu sinnar, svo og allar vjalar til iðnaðar og framleiðslu.

Verði ágreiningur um flokkunina, fellir fjármálaráðherra um það fulln- aðarúrskurð.

2. gr.

Ákvæði 4. til 15. greinar laga nr. 38, 27. júní 1921, um vörutoll, skulu einnig gilda, eftir því sem við á, um gjald samkv. 1. gr. þessara laga. Ráð- herra getur með reglugjörð sett nánari fyrirmæli um innheimtuna, um greiðslu

47 stimpilgjaldsins af þeim vörum, sem eru sendar til landsins í pósti, og annað,
 15. júní er snertir framkvæmd laganna. Í reglugjörðinni má ákveða sektir fyrir brot á henni.

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1927 og gilda til 1. jan. 1929.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

48

15. júní

LÖG

um

**heimild handa atvinnumálaráðherra til að veita sjerleyfi til virkjunar
 Dynjandisár og annara fallvatna í Arnarfirði o. fl.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
 Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
 Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Atvinnumálaráðherra skal vera heimilt að veita hlutafjelögunum Dansk-íslandsk Anlægsselskab í Kaupmannahöfn og Íslands Salt- & kemiske Fabrikker í Reykjavík sjerleyfi til:

1. Að virkja Dynjandisá, Svíná, Mjólkurárnar og Hofsa í Arnarfirði. Leyfið felur í sjer heimild til að gera vatnsmiðlunarvirki í ám þessum og lækjum eða vötnum, er þær eru í sambandi við eða heppilegt þykir að miðla vatni í vegna fyrirtækja þeirra, er í lögum þessum getur, þar á meðal hækka eða lækka vatnsbotn eða farveg, gera vatnsrásir ofan jarðar eða

neðan eftir þörfum, þar á meðal brottrás handa vatni frá orkuveri, sbr. 2. tölul., og yfir höfuð að fara með vatnið eftir því, sem nauðsyn krefur til að ná úr því orku þess, og svo sem samrýmast má landslögum. Gert er ráð fyrir, að virkjaðar verði alt að 40 þúsund hestorkum.

2. Að reisa orkuver í Arnarfirði, í því skyni að breyta vatnsorku þeirri, sem í 1. tölul. segir, í raforku, og starfrækja það eða þau.
3. Að leiða raforku frá orkuveri eða orkuverum þeim, er í 2. tölul. greinir, til Önundarfjarðar um þá staði og með þeim hætti, er best þykir henta, til afnota í iðjuveri eða iðjuverum þeim, er í 4. tölul. getur.
4. Að reisa iðjuver í Önundarfirði til málmbræðslu, leirbrenslu, saltþjetursvinslu eða til annarar iðju eða hagnýtingar efna úr námum þeim, er ofan-nefnd fjelög hafa nú heimild á tekið, eða kunna síðar að eignast, og vinna má með orku þeirri, er lög þessi greina.
5. Að gera vegi eða önnur samgöngutæki frá iðjuveri eða iðjuverum til sjávar og þangað, sem námur fjelaganna eru, svo og til að gera höfn, bryggjur eða skipalægi, eftir því sem nauðsyn krefur til starfrækslu iðjuvera eða náma.
6. Að taka lögnámi land og rjettindi yfir landi eða netlögum, svo og að leggja kvaðir á land eða netlög, að því leyti sem nauðsynlegt er til að koma fyrirtækjum þessum í framkvæmd, sem í 1.—5. tölul. segir, enda komi fult endurgjald fyrir.

2. gr.

Sjerleyfishafi skal hafa varnarþing á Íslandi, enda hafi hann hjer búsettan umboðsmann, er birta megí stefnu og svari til saka fyrir dómi í málum á hendur leyfishafa, en að minsta kosti tveir fimtu hlutar stjórnarmanna skulu vera búsettir á Íslandi.

3. gr.

Ekki má framselja sjerleyfi samkvæmt lögum þessum, nema samþykki ráðherra komi til, enda fullnægi nýr leyfishafi skilyrðum 2. gr.

4. gr.

Sjerleyfistími má vera alt að 60 árum.

5. gr.

Sjerleyfishafi skal vera undanþeginn eignarskatti, tekjuskatti til ríkissjóðs, útsvari og herra útflutningsgjaldi en nú er, eða öðrum samskonar gjöldum, er á kunna að verða lögð. Í stað þess skal hann gjalda af fyrirtækinu eða fyrirtækjunum 3 krónur árlega af hverri nýttri hestorku fyrstu 3 árin, en síðan 5 krónur árlega af hverri nýttri hestorku. Gjald þetta skiftist þannig milli ríkissjóðs og sveitarsjóðs, að ríkissjóður hlýtur tvo þriðju hluta, en

48 sveitarsjóður þriðjung. Ef fyrirtækið er útsvarsskylt í fleirum en einum hreppi, skiftist sveitarsjóðshlutinn milli þeirra í hlutfalli við fólksfjölda.

Sú raforka, sem seld er til almennings samkvæmt sjerleyfislögum, skal þó undanþegin þessu árgjaldi.

6. gr.

Um sölu á raforku til almennings fer eftir sjerleyfislögum, og skal þó verð árshestorkunnar ekki fara fram úr 50 krónum.

7. gr.

Sjerleyfishafi skal hafa byrjað á mannvirkjum þeim, sem í 1. gr. segir, innan 4 ára frá dagsetningu sjerleyfis og hafa lokið þeim innan 9 ára frá sama tíma. Ráðherra getur framlengt fresti þessa um alt að 1 ári hvorn.

8. gr.

Rjettindi og skyldur sjerleyfishafa og skifti hans og ríkisstjórnar fara samkvæmt landslögum, þ. á. m. sjerleyfislögum, að svo miklu leyti, sem ekki er um mælt í lögum þessum. Nú skilur aðilja á um það, hvort atriði skuli sæta úrlausn eftir þessum lögum eða landslögum, og skal þá hæstirjettur einn dæma það mál. Sjerleyfisdómur samkvæmt sjerleyfislögum sker annars úr, ef ágreiningur verður um efndir á ákvæðum sjerleyfisins, með þeim hætti, sem í sjerleyfislögum greinir.

9. gr.

Nú er heimild sú, er felst í lögum þessum, ekki notuð innan ársloka 1928, og falla þá lögin úr gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

stofnun happdrættis fyrir Ísland.

49

15. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ráðuneytinu veitist heimild til að veita fjelagi, er stofnað kann að verða í því skyni og hefir heimili og varnarþing í Reykjavík, einkaleyfi til stofnunar íslensks happdrættis (lotteri) með þeim skilyrðum, er nú skal greina:

- a) Hæppdrætti hvers árs skiftist í tvo flokka, sem eru hvor öðrum óháðir, og eru jafnmargir drættir í hvorum. Hlutatalan má ekki vera meiri en 15000 í hvorum flokki. Í hvorum flokki mega ekki vera fleiri en 5 drættir.
- b) Iðgjald til hvors flokks fyrir heilan hlut skal vera 200 íslenskar krónur, og eru 10% af því skattur til ríkisins. Þegar seldir eru yfir 5000 seðlar, upp að 10000, greiðast af þeim seðlum 5% að auki af því, sem eftir er, en vinningar skulu þó vera hinir sömu (70%).

Þegar selst hafa 10000 seðlar, upp í 15000, skal aukagjaldið af síðustu 5000 seðlunum vera 10% (vinningar 70% eins og áður). Hlutina má selja bæði í heilu lagi og sundurskifta. Þó má ekki skifta í smærri hluta en áttundir.

- c) Í hvorum flokki hæppdrættisins eiga vinningarnir að nema 70% af iðgjöldunum samantöldum fyrir alla hlutina í flokknum, að fráðregnum 10% skatti til ríkisins.

Fjárhæð vinninganna skal skifta niður eftir áætlun, sem er samþykkt af ráðuneytinu, og skal þar einnig ákveðin hlutatalan, hvenær dregið skuli og reglur um auglýsing um úrslit dráttanna, hvenær vinningarnir verði greiddir af hendi og um missi vinninga, sem ekki er vitjað í tæka tíð.

Vinningarnir eru greiddir af hendi affallalaust í íslenskum krónum.

Vinningar, sem ekki er krafist borgunar á í tæka tíð, renna til ríkisins.

- d) Drættirnir fara opinberlega fram í Reykjavík, og skal hæppdrættinu stjórnað að þaðan, undir eftirliti nefndar, er ráðuneytið skipar til þess. Skulu í henni sitja 5 menn, og skal að minsta kosti einn nefndarmanna vera lögfræðingur, sem gengur er í æðri dómstóla. Nefndin leggur fullnaðarúr-

49
15. júní

skurð á allan ágreining um lögmæti eða gildi dráttanna, hvort sem er meðan dráttur fer fram eða eftir að honum er lokið, enda hefir hún eftirlit með happdrættinu. Kostnaðinn af þessu ber happdrættið.

- e) Einkaleyfið til að reka happdrættið má veita um alt að því 15 ár, frá 1. okt. 1926 að telja.

Einkaleyfishafarnir geta notað leyfið sjálfir og, að fengnu samþykki ráðuneytisins, selt það á leigu eða fengið það í hendur hlutafjelagi, en þeir hafa fyrirgert rjetti sínum, ef happdrættið er ekki tekið til starfa 1. mars 1927, og ef þeir gegna ekki skyldu sinni með greiðslu gjalda þeirra, er þeir eiga að inna af hendi til ríkissjóðs samkvæmt leyfisbrjefinu, eða ef reglugerð sú, sem samþykkt er fyrir happdrættið, er brotin af þeirra hálfu. Skal ráðuneytinu þá heimilt að selja einkaleyfið öðrum í hendur.

- f) Gjald það, sem einkaleyfishafar greiða í ríkissjóð samkvæmt b-lið, skal aldrei nema minna en kr. 50000,00 á missiri.

- g) Til tryggingar fyrir fullnægingu skuldbindinga þeirra, sem á einkaleyfishöfum liggja, skal, áður en happdrættið megi taka til starfa, mynda tryggingarsjóð, er hafi að geyma örugg verðbrjef, sem nemi helmingnum af samantaldi fjárhæð vinninganna í hvorum flokki. Tryggingarsjóðurinn skal geymdur í Landsbanka Íslands.

Skerðist tryggingarsjóðurinn fyrir sakir áfallandi fjártjóns, eru leyfishafarnir skyldir, áður en næsti dráttur fer fram, að fylla upp í skarðið, svo að sjóðurinn nemi áskildri fjárhæð, eða setja bankatrygging fyrir því, sem á vantar, er ráðuneytið tekur gilda.

Ráðuneytið hefir eftirlit með og ábyrgist fyrir hönd ríkissjóðs, að trygging sú, sem hjer ræðir um, sje til. Þá skulu leyfishafar og, áður en happdrættið tekur til starfa, setja ríkissjóði trygging, sem ráðuneytið tekur gilda, fyrir því, að þeir greiði ríkissjóði skilvíslega áskilið gjald samkvæmt f-lið greinar þessarar, en ekki þarf trygging sú að fara fram úr lágmarki missirisgjalds.

- h) Ráðuneytið setur nánari ákvæði um fyrirkomulag happdrættisins.

2. gr.

Meðan einkaleyfi það til happdrættis, sem veitt er samkvæmt lögum þessum, er í gildi, má ekki setja á stofn neitt peningahappdrætti fyrir Ísland nje leggja þar á það stimpilgjald.

Um sama tímabil skal það og, að viðlögðum 200 til 2000 kr. sektum til ríkissjóðs, vera bannað að versla með eða selja á Íslandi hluti fyrir happdrætti utanríkis eða hafa þar á hendi nokkur störf þar að lútandi.

Með brot gegn lögum þessum skal farið sem almenn lögreglumál.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

49

15. júní

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

*Jón Þorláksson.***LÖG**

um

50

15. júní

breyting á lögum nr. 38, 27. júní 1921, um vörutoll.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Ganta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Við 1. gr. 1. Orðin „kornvörum“, steinolú“ falli burt. Aftan við „krít“
bætist: sóða.

Við 1. gr. 2. Aftan við „tunnuhlutum“ bætist: nema síldartunnum og
kjöttunnum og tilsníðnu efni í þær. Á eftir „bifvjelum (mótorum), heilum og í
hlutum“ komi: rafmagnsvökum, vatnshreyfivjelum.

Við 1. gr. 4. a. Liðurinn orðist þannig:

Af salti 1 kr. af hverri smálest.

Við 1. gr. 4. b. Liðurinn orðist þannig:

Af kolum 1 kr. af hverri smálest.

Aftan við bætist nýr stafliður, c:

Af steinolú 15 aura af hverjum 50 kg.

Málgreinin „Kolatóll eru í gildi“ fellur niður.

Aftan við orðin „endursendar umbúðir“ í niðurlagi 1. málsl. næstsíðustu

50 málsg. 1. gr. bætist: síldartunnur og kjöttunnur og tilsniðið efni í þær, þar á 15. júní meðal gjarðaefti, ennfremur kornvörur.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1926.

3. gr.

Þegar lög þessi hafa fengið staðfesting, skal fella texta þeirra og laga nr. 32, 27. júní 1925, inn í meginmál laga nr. 38, 27. júní 1921, um vörutoll, raða upptalningunum í 1. gr. 1. og 1. gr. 2. eftir stafrófsröð og gefa þau út svo breytt.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

51

15. júní

LÖG

um

sölu á síld o. fl.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ef eigi færri en 20 þeirra manna, er á síðastliðnu ári ljetu salta eða krydda síld til útflutnings, eða gerðu skip út á síldveiðar, eða ætla að stunda slíka atvinnu á yfirstandandi ári og leggja fram gögn fyrir, að stofna fjelag í þeim tilgangi að sjá um hagkvæmari sölu síldar á erlendum markaði, þá er ráðherra heimilt að veita slíku fjelagi einkasölu á síld til útflutnings, enda samþykki ráðherra lög fjelagsins.

2. gr.

51

Þegar fullnægt er skilyrðum 1. gr., er öllum, sem salta eða krydda sild til útflutnings, skylt að láta fjelagið sjá um söluna, enda er þá og óheimilt að salta eða krydda sild til útflutnings í skipum í landhelgi.

3. gr.

Allir, sem gera út skip á síldveiðar, eða fást við að salta eða krydda sild til útflutnings, eiga rjett til að verða fjelagsmenn.

4. gr.

Öll síld, sem fjelagsstjórnin selur, skal seld fyrir sameiginlegan reikning, þannig að árlega fær hver eigandi síldar sama verð fyrir samskonar vöru að gæðum.

5. gr.

Að fengnum tillögum fjelagsstjórnarinnar setur ráðherra með reglugerð eða reglugerðum nánari ákvæði um síldarsöluna, greiðslu andvirðis síldarinnar og alt annað, sem að framkvæmdum lýtur í þessu efni, eftir því sem þurfa þykir.

Heimilt er fjelagsstjórninni að banna að salta eða krydda sild til útflutnings frá 15. mars til 25. júlí ár hvert, enda skal bannið auglýst með að minsta kosti mánaðar fyrirvara.

6. gr.

Fjelagsstjórninni er heimilt að ákveða fyrir eitt ár í senn, hve mikla síld megi krydda og salta til útflutnings. Einnig er fjelagsstjórninni heimilt að selja innanlands þá síld, er hún telur eigi tilvinnandi að flytja út.

7. gr.

Allur kostnaður, sem er samfara síldarsölu, greiðist af andvirði síldarinnar, og má setja nánari ákvæði um þetta í reglugerð.

8. gr.

Stjórn fjelagsins skal skylt að gera árlega tilraunir til þess að útvega nýjan markað fyrir síld, og skal í þessu skyni selja utan Norðurlanda alt að 5% af útfluttri síld á ári, hverju, þótt fyrir lægra verð sje en fánlegt er á venjulegum markaðsstöðum.

Nú þykir þörf á að reyna nýja meðferð síldar til útflutnings á nýja markaði, og getur þá fjelagsstjórnin látið framkvæma þetta á kostnað fjelagsins.

9. gr.

Heimili fjelagsins og varnarþing skal vera á Akureyri, og þar skal að minsta kosti einn maður úr stjórn fjelagsins vera búsettur.

51

15. júní

Fjelagið er ekki útsvarsskytt, enda greiðir það síldareigendum árlega alt andvirði síldar, að frádregnum kostnaði.

10. gr.

11. gr.

Stjórn fjelagsins skipa 3 menn, og skifta þeir með sjer verkum og ráða sjer aðstoð eftir því, sem þeir telja nauðsynlegt.

12. gr.

Í fyrsta skifti skipar ráðherra stjórn fjelagsins. Hún skal skipuð til 4 ára, þannig að 1 fer frá eftir 2 ár, eftir hlutkesti, er bæjarfógetinn á Akureyri sjer um, og 1 eftir 3 ár með sama hætti. Fjelagið velur mann eða menn í stjórn í stað þeirra, er úr ganga, á þann hátt, sem lög fjelagsins mæla fyrir.

13. gr.

Ráðherra ákveður árlega þóknun til þeirra manna, er hann skipar, en aðalfundur fjelagsins þóknun þeirra, er fjelagið skipar.

14. gr.

Fjelagið skal árlega halda aðalfund í apríl eða maí og aukafundi þegar stjórnin ákveður. Á aðalfundi ár hvert skal leggja fram til úrskurðar endurskoðaða reikninga fyrir síðastliðið ár.

Á fundum fjelagsins hafa þeir einir atkvæðisrjett, sem eru fjelagsmenn. Enginn fjelagsmaður hefir þó atkvæðisrjett nema fjelagið hafi fyrir hans hönd selt minst 200 tonnur síldar af framleiðslu næsta árs á undan, og enginn getur átt fleiri atkvæði en 25. Annars fylgir eitt atkvæði hverjum 200 tonnnum, en minni tölu er slept.

15. gr.

Meðan meiri hluti fjelagsstjórnarinnar er skipaður af ráðherra, velur í fyrsta skifti stofnfundur, en síðan aðalfundur, 2 endurskoðunarmenn reikninga fjelagsins, en eftir að meiri hluti stjórnarinnar er valinn af fjelaginu, tilnefnir ráðherra 2 endurskoðunarmenn til 2 ára í senn og ákveður þóknun þeirra.

16. gr.

Brot gegn lögum þessum eða reglugerðum, sem settar kunna að verða samkvæmt þeim, varða sektum, frá 1000—100000 kr., nema þyngri refsing liggi við að lögum.

Mál út af brotum gegn lögum þessum skulu rekin sem almenn lögreglumál.

17. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

51

15. júní

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

52

15. júní

**heimild fyrir ríkisstjórnina til að veita ýms hlunnindi fyrirhuguðum nýjum
banka í Reykjavík.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Ráðuneytinu er heimilað að veita hlutafjelagi, sem stofnað kann að verða
í því skyni, hlunnindi handa banka, er fjelagið stofnar í Reykjavík, þau er
hjer segir:

- a. Ef viðurkenning fyrir innláni glatast, getur bankinn kallað handhafa hennar með auglýsingu, sem prentuð sje þrisvar í blaði því, er flytur stjórnvalda auglýsingar, með 6 mánaða fyrirvara að gefa sig fram við bankann, og ef enginn hefir gefið sig fram áður en tjeður frestur er liðinn, þá má bankinn greiða upphæðina þeim, sem viðurkenninguna hefir fengið frá bankanum, án þess nokkur annar, sem viðurkenningin kann að vera afsöluð, geti búið kröfu á hendur bankanum.
- b. Fje það, sem lagt hefir verið í bankann, ásamt vöxtum þess, er undanskilið kyrrsetningu og löghaldi.

- 52**
15. júní
- e. Bankinn hefir sem handveðshafi rjett til þess að selja sjálfur veðið við opinbert uppboð, en að öðru leyti samkvæmt reglum þeim, sem settar eru í lögum um veð, 4. nóv. 1887, 1. gr.
 - d. Bankinn er undanþeginn öllum opinberum gjöldum og sköttum, hverju nafni sem nefnast, þar á meðal til ríkissjóðs og sveitarsjóðs eða annara stofnana. Í þess stað skal bankinn gjalda í ríkissjóð hluta af hreinum ársarði sínum, sem ákveðst þannig:

Frá ársarðinum dragist fyrst hæfileg fjárhæð til afskriftar af væntanlegu bankahúsi og innanstokksmunum, þar næst beint áfallið tap bankans enda samþykki eftirlitsmaður með bönkum og sparissjóðum afskriftirnar, og síðast 10% af ársarðinum til varasjóðs og 5% af hlutafjárupphæðinni til hluthafaarðs.

Af því, sem fram yfir er, greiðist ríkissjóði:

5% af fyrstu 100 þús. kr.

10% af næstu 100 þús. kr.

25% af afganginum.

Hlunnindi samkvæmt lögum þessum haldast þann tíma, sem nú er eftir af hlunnindatíma Íslandsbanka samkvæmt lögum nr. 11, 7. júní 1902, og auglýsingu nr. 48, 25. nóv. 1903. Að þeim tíma liðnum nýtur bankinn bestu kjara, sem veitt kunna að verða einkabanka.

- e. Bækur bankans, ávísanir, skuldbindingar, sem útgefast af bankanum og í nafni hans, svo og skuldbindingar, sem veita bankanum handveðsrjett, arðmiðar, hlutabréf bankans og framsöl þeirra skulu undanþegin stimpilgjaldi.

2. gr.

Hlunnindi þau, sem ræðir um í 1. gr., ná einnig til útibúa þeirra, sem bankinn kann að setja á stofn.

3. gr.

Hlunnindi þau, sem í 1. gr., sbr. 2. gr., segir, eru þessum skilyrðum bundin:

- a. Hlutafje bankans má eigi vera minna en 2 miljónir og eigi meira en 6 miljónir króna, og skulu að minsta kosti 55% hlutafjárins boðin út innanlands í þrjá mánuði eftir að lögin öðlast gildi. Meiri hluti bankastjórnar (bankaráðs) sje Íslendingar, búsettir á Íslandi.
- b. Bankinn skal hafa heimili og varnarþing í Reykjavík.
- c. Alþingi kys með hlutfallskosningu tvo af þrem endurskoðendum bankans.
- d. Bankinn skal jafnan hafa í auðseldum innlendum verðbrjefum, er ráðherra tekur gild, sem svarar minst 10% af innlánsfje því, er hann hefir hverju sinni, til tryggingar því.
- e. Reikninga bankans skal birta opinberlega á þann hátt, sem leyfisbrjef segir til.

- f. Bankinn má ekki lána fje gegn tryggingu í hlutabréfum sjálfs sín.
 g. Bankinn skal taka til starfa fyrir árslok 1927.
 h. Ráðuneytið getur sett bankanum frekari skilyrði í leyfisbrjefinu, ef þörf þykir, enda fari þau ekki í bága við lög þessi.

52

15. júní

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

LÖG

53

15. júní

um

breytingar á og viðauka við lög nr. 7, 4. maí 1922 [Seðlaútgáfa].

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
 Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
 Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
 með samþykki Voru:

1. gr.

Fyrir „1923“ í 1. gr. laganna kemur: 1927.

2. gr.

Gjald það, er Landsbankanum ber að greiða ríkissjóði samkvæmt 1.
 gr. laganna, skal frá ársbyrjun 1926 að telja lagt á sjerstakan reikning í Lands-
 bankanum, og má verja því eftir ákvörðun ráðherra til þess að bæta Lands-
 bankanum halla, er hann kann að verða fyrir frá sama tíma af gengisbreyt-
 ingum íslenskrar krónu.

53

15. júní

3. gr.

Ákvæði 2. gr. laga nr. 6, 31. maí 1921, um seðlaútgáfu Íslandsbanka, hlutafjárauka o. fl., skulu breytast þannig, að því er snertir inndrátt seðla Íslandsbanka, að á árinu 1926 skal honum eigi vera skylt að draga neina seðla úr umferð.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

LÖG

um
vörutoll.

54

15. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vjer samkvæmt 3. gr. laga dagsettra í dag, um breyting á lögum nr. 38, 27. júní 1921, um vörutoll, höfum látið innfæra í texta laga nr. 38, 27. júní 1921 um breytingar þær, sem gerðar eru á nefndum lögum samkvæmt fyrstnefndum lögum og lögum nr. 32, 27. júní 1925, látið raða upptalningunum í 1. gr. 1. og 1. gr. 2. eftir staf-rófsröð, og gefum þau hjermeð út í einu lagi sem lög um vörutoll.

1. gr.

Af vörum, sem fluttar eru til Íslands og ekki eru sendar í pósti, skal greiða gjald í ríkissjóð, eftir þyngd vörunnar með umbúðum eða eftir rúmmáli, svo sem hjer segir:

1. Af asfalti, bensíni, blacfernis, eldföstum leir, gólf- og veggjaplötum, steyp-tum eða brendum, hefilspónum, hverfisteinum, jarðeplum, kalki, karbít, krít, kvarnasteinum, leir, netakúlum, sagi, sementi, sóða, tjöru, tónum flöskum og þakhellum, 30 au. af hverjum 50 kg.
2. Af akkerisfestum (hlekkjafestum), akkerisvindum, akkerum, baðmullar-fræsolíu (cottonseedoil), barkalit, bátsuglum (Davider), bifvjelum (mótor-um) heilum og í hlutum, bjarghringum, björgunarbeltum, blásteini, blikki, blýi, blýlóðum, botnrúllum, botnrúllukeðjum, botnvörpuhlerum og efni í þá, brýnum, eldavjelum, feitarsýrum (fatacit) til sápugetar, fiskfóður-mjöli, færum, garni til fiskumbúða, gipsi, girðinganetum, girðingastólpum úr járn, girðingavír, glaubersalti, gluggagleri, gólfbræðingi (Linotol) og gólfdukkum (Linoleum), hampi, herfum, hitunartækjum, hjólásam, hjól-klöfum (blökkum), hjólum, húsapappa allskonar, jarðhnetuolíu (ground-nutoil), járnbitum, járnbrautarteinum, járngirði, járnpipum, kerrum, kjötfóðurmjöli, kokolit, kokosfeiti (cocosnutoil), korki, kvíslum, köðlum allskonar, körfum til uppskipunar, lausum umbúðum, lóðarbelgjum, lóðar-vindum, melasse, melassemjöli, mómyslnu, netagarni, netum, olúfatnaði, olúfóðurkökum, olíum í tunnum og dunkum, öðrum en steinolíu og bensíni,

54

15. jáni

- plógum, rafmagnsvökum, saum, segldúk, skilvindum og öðrum smjörgerð-artækjum og ostagerðar, skipaskrúfum (úr járn), skóflum, sláttuvjelum og öðrum heyvinslutækjum, smíðajárni, spöðum og öðrum jarðyrkjuáhöldum, stáli, steinmulningi, striga, strigaábreiðum (Presenninger), stýriskeðjum, söltuðum húðum, tilbúnnum seglum, tini, togvindum (trawlwinch), tómum pokum, tómum tunnnum og tunnuhlutum, nema síldartunnnum og kjöttunnnum og tilsníðnu efni í þær, tvistúrgangi, vatnshreyfivjelum, veiðarfæralásnum allskonar, vírköðlum, vírtrossum, vjelaáburði, vögnum, þakjárn, önglum, öngultaumum, 1. kr. af hverjum 50 kg.
3. Af allskonar vefnaðarvöru, fatnaði, öðrum en ólíufatnaði (þar með talinn allskonar skófatnaður), tvinna og allskonar garni, öðru en seglgarni og netagarni, 1 kr. 80 aur. af hverjum 10 kg.
 4. Af salti og kolum, hverskonar sem eru og hvort sem varan er flutt á land eða lögð til geymslu í skipum úti eða öðrum geymslurúmum á floti í landhelgi eða flutt á höfnum inni eða vogum yfir í önnur skip, þeim til notkunar:
 - a. Af salti 1 kr. af hverri smálest.
 - b. Af kolum 1 kr. af hverri smálest.
 - c. Af steinolíu 15 aura af hverjum 50 kg.
 5. Af allskonar trjávið, hurðum gluggum, þakspæni, trjespæni (Finer) og húsalistum 9 aurar af hverju teningsfeti.
 6. Af allskonar leikföngum, allskonar munum, sem eingöngu eru ætlaðir til skrauts, úr hvaða efni sem þeir eru, plettvarningi og munum, sem að meiri hluta efnis að verði til eru úr gulli, silfri, platinu eða gimsteinum, 1 kr. af hverju kg.
 7. Af öllum öðrum gjaldskyldum vörum 60 aur. af hverjum 10 kg. Sama gjald skal greiða af öllum þeim vörum, sem heyra til 1.—2. og 4.—5. lið, ef þær eru í umbúðum með öðrum vörum, sem eigi falla undir sama tolltaksta.

Undanþegnar gjaldi þessu eru vörur, sem sjerstaklega er lagður tollur á, prentaðar bækur og blöð, ósmíðað gull og silfur, skip, bátar, tígulsteinar, eldfastir steinar, baðlyf, óhreinsað járn í klumpum, heimilismunir manna, er flytja vistferlum til landsins, vanalegur farangur ferðamanna, pappír, tilbúin áburðarefni, hey, síld, steinlímspípur, leirpípur, sandur og endursendar fiskumbúðir, síldartunnur, kjöttunnur og tilsníðið efni í þær, þar á meðal gjarðaeefni, ennfremur kornvörur, auk þess eru undanþegnar allar íslenskar vörur, sem endursendar eru til landsins frá útlöndum, ef þær eru endursendar í sömu umbúðum, sem þær voru sendar í burtu, enda sje gjaldheimtumanni ríkissjóðs, þar sem heimsend vara er sett á land, afhent vottorð frá tollgæslustöð, þar sem varan er flutt á skip til heimsendingar, um að hún sje íslensk vara. Notaðir munir, er sendir hafa verið til aðgerðar, eru og undanskildir vörutolli.

Brot úr tolleiningu, sem nemur helmingi eða meira, skal talið sem heil tolleining, en minna broti skal slept

2. gr.

54

15. júní

Greiða skal og í ríkissjóð gjald af póstböggjum, er til landsins flytjast, 1 kr. fyrir hvert heilt kg., nema móttakandi sanni, hvert innihald þeirra sje, og skal þá greiða gjald af þeim samkvæmt ákvæðum 1. greinar. Lágmarksgjald sje þó 1 kr.

Gjald þetta greiðir viðtakandi í frímerkjum um leið og hann tekur við bögglinum, og skal pósthúsið, sem afhendir böggulinn, líma þau á hann og stimpla þau á venjulegan hátt. Eru frímerkin úr því, í þessu tilfelli eins og öðrum, eign viðtakanda. Af póstböggjum, sem endursendir eru til útlanda, skal ekkert gjald greiða.

Heimilt er póstafgreiðslumönnum að opna böggulsendingar, sem sendar eru í pósti frá útlöndum, að viðtakanda ásjáanda eða umboðsmanni hans, um leið og þær eru afhentar, ef grunsamt þykir, að eigi sje rjett frá skýrt um innihald þeirra.

3. gr.

Nú kemur það í ljós, að vörutollur sá, er ræðir um í 6. eða 7. lið 1. gr. verður að teljast svo hár að eigi sje sanngjarnt hlutfall milli hans og útsöluverðs vörunnar, og er stjórnarráðinu þá heimilt að færa niður tollinn, ef þess er óskað. Tollinn má þó aldrei færa lengra niður en svo, að hann sje eins og segir í 2. lið 1. gr.

Stjórnarráðið skal um hver áramót birta í B-deild Stjórnartíðindanna skrá um ívilnanir þær, sem á næsta ári á undan hafa verið veittar samkvæmt þessari gr.

4. gr.

Vörutollinn skal greiða lögreglustjóra í því lögsagnarundæmi, þar sem varan er flutt úr skipi, nema hún, samkvæmt farmskrá skipsins, eigi að halda áfram með sama eða öðru skipi til annarar hafnar innanlands, og að því er lausakaupmenn snertir, þar sem skipið á fyrst að sýna skipsskjöl sín eftir gildandi lögum. Gjald þetta greiðist með peningum eða með ávísun, stílaðri á borgun við sýningu á banka eða aðrar peningastofnanir eða áreiðanleg verslunarhús, ef nægileg skilríki, þau er innheimtumaður tekur gild á sína ábyrgð, eru fyrir því, að ávísunin verði greidd. Vörutoll skal ákveða eftir farmskrá skipsins eða farmskírteini.

5. gr.

Hinar gjaldskyldu vörur má eigi byrja að flytja úr skipi fyr en skipstjóri eða afgreiðslumaður hefir skilað lögreglustjóra eða umboðsmanni hans öllum skjölum er skipsfarminn snerta, og látið fylgja skriflegt vottorð skipstjóra upp á æru og samvisku um það, að eigi sje í skipinu aðrar eða meiri gjaldskyldar vörur til þess staðar en þær, er tilfærðar eru á farmskránni, og þær, sem hann þá samstundis skýrir frá, að ætlaðar sjeu skipinu sjálfu, skip-

- 54** verjum eða farþegum til neyslu í því. Sje uppskipun byrjuð áður en fullnægt
 15. júní er fyrir mælum þessarar greinar, verður skipstjóri sekur um alt að 1000 kr.

6. gr.

Eigi má án samþykkis innheimtumanns afhenda viðtakendum gjaldskyldar vörur fyrir en gjaldið er greitt. Brot gegn þessu fyrir mæli varðar sektum, alt að 200 kr., á hendur skipstjóra eða afgreiðslumanni skipsins, ef hann er þar á staðnum. Hafi vörur verið afhentar viðtakanda án samþykkis innheimtumanns, eða áður en hann hafi fengið kvittun innheimtumanns fyrir því, að gjaldið sje þegar greitt, þá er viðtakandi skyldur að skýra lögreglustjóra frá þessu þegar í stað, eða í síðasta lagi innan 3 daga frá því, er hann tók við vörunum, og greiði hann þá gjaldið um leið, ef það er ekki þegar greitt. Vörutollurinn fellur í gjalddaga, þegar skip það, er vörurnar flytur, hefir hafnað sig þar, er gjaldið á að greiða.

7. gr.

Lögreglustjóri hefir vald til þess, hvenær sem vera skal, að heimta af hverjum manni í undæmi sínu, er ástæða þykir til að ætla, að fái gjaldskyldar vörur frá útlöndum, æru- og samviskuvottorð skriflegt um það, hvort hann hafi fengið þess konar vörur, og ef svo er, hverjar og hve mikið af þeim.

Tregðist nokkur við að gefa vottorð þau, sem ræðir um í þessari grein, má þvinga hann til þess með dagsektum, alt að 20 kr. á dag, og getur lögreglustjóri tiltekið sektirnar í brjefi til viðtakanda.

8. gr.

Farmskrá yfir allan farm skips skal frá hverju landi vera samin í tveimur samhljóða samritum, og auk þess samhljóða útdráttir úr farmskránni yfir vörur þar, sem fara eiga á hverja einstaka höfn. Svo skal á farmskránni tilgreina þyngd á öllum vörotegundum og hverri um sig, nema trjávið, trjegluggum, hurðum og húsalistum, sem tilfært skal á farmskránni eftir tölu teningsfeta. Annað eintakið af aðalfarmskránni afhendist lögreglustjóra á þeirri höfn, þar sem skipið fyrst hafnar sig. Lögreglustjóri skal síðan senda stjórnarráðinu samritið af aðalfarmskránni með fyrstu ferð, en útdráttina úr aðalfarmskránni skal afhenda lögreglustjóra eða umboðsmanni hans á hverri höfn, þar sem vörurnar samkvæmt þeim eiga að affermast, og skulu þeir síðan fylgja tollreikningunum frá hverjum innheimtumanni.

Sje ógreinilega sagt frá um gjaldskyldar vörur í farmskránni, eða ef skýrslurnar þar að lútandi eru eigi fullnægjandi, eða ef ástæða þykir til að rengja, að rjett sje skýrt frá, má lögreglustjóri eða umboðsmaður hans láta rannsaka farminn og hafa eftirlit með uppskipun, svo sem með þarf. Kostnað þann, sem af þessu leiðir, skal greiða úr ríkissjóði, ef skýrslurnar reynast rjettar,

en ef þær reynast ónákvæmar, fellur kostnaðurinn á skipstjóra, eða, ef nauðsyn krefur, á þá, er við vörum taka.

Það varðar skipstjóra sektum, alt að 1000 kr., ef farmskrár fylgja eigi skipi, samdar eins og hjer er mælt fyrir, eða ef vanrækt er að afhenda þær lög-reglustjóra eða umboðsmanni hans.

9. gr.

Nú verður maður uppvís að því að hafa vanrækt að skýra innheimtu-manni, áður lögmaður frestur sje liðinn, frá tollskyldum vörum, er hann hefir innflutt eða tekið við, eða að því að hafa sagt rangt til um slíkar vörur, án þess að yfirlýsingin sje gefin á þann hátt, er í 155. gr. almennra hegningarlaga, 25. júní 1869, segir, og skal hann þá sæta frá 50—1000 króna sektum.

Nú hefir maður ranglega gefið slíka yfirlýsingu á þann hátt, sem í 155. gr. almennra hegningarlaga greinir, eða á annan samsvarandi hátt, og skal hann sæta þeirri refsingu, sem í nefndri grein hegningarlaganna er ákveðin, þó þann-ig, að aldrei verði beitt vægari refsingu en 30 daga einföldu fangelsi eða lægri sektum en 100 króna.

Ennfremur skal jafnan, auk refsingar, greiddur þrefaldur tollur af vörum þeim, er undan hefir verið skotið eða rangt sagt til um.

Auk þeirrar refsingar, er í 1. og 2. málsgrein segir, skal sá, er þrisvar hefir gerst sekur um þar nefnd brot, við þriðja brot, og ef miklar sakir eru, dæmdur til þess að hafa fyrirgert leyfi til verslunar eða umboðssölu, ef hann hefir slíkt leyfi. Að liðnum 5 árum frá dómsuppsögn að telja, getur hann þó fengið slíkt leyfi aftur, enda hafi hann eigi á þeim tíma orðið sekur af nýju um brot gegn ákvæðum þessara laga. Sá, er eigi hefir slík leyfi, er hann verður brot-legur, getur eigi fengið þau fyr en að sama tíma liðnum.

Við ákvörðun sektanna skal taka sjerstakt tillit til þess, hvort viðtakandi hefir haft ástæðu til að atla, að lögreglustjóri hefði af farmskrá eða öðrum slík-um skilríkjum fengið vitneskju um vöru þá, sem um er að ræða.

10. gr.

Hinar aðfluttu, gjaldskyldu vörur skulu vera að veði fyrir gjaldinu og sektum, og hefir eigandi eigi rjett til að ráða yfir þeim fyr en búið er að greiða gjöld þessi. Veðrjetturinn helst eins, þótt vörurnar hafi verið afhentar viðtak-anda. Sjeu ekki skil gerð samkv. 6. gr., hefir lögreglustjóri vald til að selja vör-urnar, án undangengins lögtaks eða fjárnáms, til lúkningar gjaldi og sektum. Það skal gera á uppboði, er boðað sje með viku fyrirvara, og má lögreglustjóri krefjast borgunar við hamarshögg. Nú næst eigi til vöru þeirrar, er gjaldið átti af að greiða, og má þá, án undanfaramandi birtingar, gera lögtak fyrir vörutolli og sektum í öðrum eigum viðtakanda og selja hið lögtekná á sama hátt og að fram-an greinir um hina gjaldskyldu vöru.

54

15. júní

11. gr.

Verði sú raun á, þegar gjaldskyldar vörur eru fluttar til Íslands, að nokkuð af þeim hafi ónýttst eða rýrnað, eða vörurnar hafi með einhverjum hætti farið forgörðum á leiðinni eða við uppskipun, skal ekkert gjald greiða af því, sem farist hefir, ef eigandi eða umboðsmaður hans sannar með vottorði lögreglustjóra eða umboðsmanns hans, að farmskráin telji meira en viðtakandi fær.

Þegar sjóskemdar vörur eru seldar á uppboði, skal gjaldið greiða fyrirfram af uppboðsandvirðinu, og fáist eigi svo hátt boð, sem gjaldinu nemur, gengur uppboðsandvirðið alt í ríkissjóð, að kostnaði frádregnum.

12. gr.

Nú er gjaldskyld vara, er vörutollur hefir verið greiddur af, flutt úr landinu aftur, og getur útflytjandi þá fengið hjá lögreglustjóra skírteini þar að lútandi. Ef hann síðan skilar því skírteini aftur, með áritun útlendrar tollstjórnar um það, að vara sú, sem ræðir um í skírteininu, sje þangað innflutt, þá skal endurgreiða honum tollinn, að frádregnum innheimtulaunum.

13. gr.

Með mál út af brotum gegn lögum þessum skal farið sem almenn lög-reglumál. Þó sæta brot gegn 2. málsgrein 9. gr. sakamálsmeðferð.

14. gr.

Sektir allar eftir 5., 6. og 7. gr. renna í ríkissjóð. Hið sama er um sektir eftir 8. og 9. gr., nema einhver hafi komið því til leiðar með frásögn sinni, að sök komist upp, og fær hann þá helming sekta.

15. gr.

Fyrir gjaldheimtum og sektum eftir lögum þessum skal lögreglustjóri gera reikning samkvæmt reglum þeim, sem settar eru eða settar kunna að verða um opinber reikningsskil.

16. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan 1927.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon

LÖG

55

15. júní

um

forkaupsrjett á jörðum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjöfum kunnugt: Að Vjer samkvæmt 5. gr. laga, dags. í dag, um breyting á lögum nr. 4 frá 1919, um forkaupsrjett á jörðum, höfum látið færa breytingarnar inn í meginmál tjeðra laga frá 1919, og gefum þau hjermeð út sem lög um forkaupsrjett á jörðum.

1. gr.

Þegar jarðeign, sem er í bygging, gengur kaupum og sölum, skal hún fyrst boðin til kaups leiguliða. Vilji hann framhalda ábúðinni og borga jafnmikið verð fyrir jörðina eins og aðrir, þá skal hann hafa rjett til að ná kaupum á henni fyrir það verð, enda sje honum eigi gerð erfiðari borgunarkjör, eða aðrir skilmálar, en í raun og veru standa til boða hjá öðrum.

Nú hefir ábúandi sagt jörð lausri, eða honum verið löglega byggt út frá næstu fardögum, og heldur hann þá forkaupsrétti, það sem eftir er af ábúðartíð hans, meðan jörð er óbygð. En frá þeim tíma á sá forkaupsrjettinn, sem ætlar að taka jörðina til ábúðar næsta fardagaár og hefir fengið bygging fyrir henni.

Nú eru ábúendur á jarðeign þeirri, er selja skal, fleiri en einn, og skal þá bjóða hana alla sjerhverjum þeirra til kaups. Vilji fleiri en einn þeirra kaupa, þá skal sá ganga fyrir, sem áður kann að eiga eitthvað í jörðinni, en annars ræður eigandi, hverjum þeirra hann selur.

2. gr.

Nú er jörð til sölu, sem er í sjálfsábúð, og á enginn þeirra, er í 1. gr. getur, forkaupsrjett; á þá sveitarfjelag það, er hún liggur í, forkaupsrjettinn, að öðru jöfnu. Hið sama gildir, ef afrjettarlönd eða óbygð lönd, er nota má til afrjetta, eru seld út af fyrir sig, að þá á sveitarfjelag eða sveitarfjelög þau, er landið liggur undir, forkaupsrjettinn.

3. gr.

Ákvæði 1. gr. og fyrri málsl. 2. gr. ná ekki til þess, er jarðeigandi selur barni sínu, kjörbarni, fósturbarni, systkini eða foreldri,

55

15. júní

4. gr.

Nú eru ítök, skógar, vatnsnot eða önnur jarðargögn, sem skilin eru eða skilin verða frá jörðu, önnur en laxveiði og silungsveiði, seld eða leigð út af fyrir sig, og á þá sá forkaupsrjett til kaups eða leigu, er land á undir.

5. gr.

Nú afsalar sá sjer forkaupsrjetti, er hann hefir samkvæmt 1. eða 4. gr., og öðlast þá sveitarfjelag það, er jörð eða jarðargögn liggja í, forkaupsrjettinum.

6. gr.

Sá, er neyta vill forkaupsrjettar, skal segja til þess innan hálfis mánaðar frá því er honum voru boðin kaupin, eila má öðrum selja. Sama er og um leigurjett samkvæmt 4. gr.

Rjett er að bjóða sveitarfjelagi kaup, að frágengnum þeim, er forkaupsrjettinn á, þótt hann sje enn eigi búinn að afsala sjer forkaupsrjettinum.

Yfirlýsing þess, er forgangsrjett á samkvæmt 1., 2. eða 4. gr., um að hann afsali sjer forgangsrjettinum, gildir eigi lengur en 6 mánuði.

7. gr.

Ef eigi er gætt fyrirmælanna í 1.—6. gr., getur sá, er forgangsrjettur hans er fyrir borð borinn, krafist þess, að gerningur sá, sem í bága fer við ákvarðanir þessar, sje ógildur metinn gagnvart honum, og á hann rjett á að ganga inn í kaupin eða leiguna, enda sje lögsókn til þess hafin innan 6 mánaða frá því, er hann fjekk vitneskju um misfelluna, og málinu fram haldið með hæfilegum hraða. Auk þess ber seljanda að bæta rjetthafa tjón það, er hann kann að hafa beðið af broti gegn ákvæðum laga þessara.

8. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 30, 20. okt. 1905, um forkaupsrjett leiguliða o. fl.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

notkun bifreiða.

56

15. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vjer samkvæmt 7. gr. laga, dags. í dag, um breyting á lögum nr. 88 frá 14. nóv. 1917, um notkun bifreiða, höfum látið fella breytingarnar og taxa laga nr. 15 frá 18. maí 1920, inn í tjeð lög frá 1917 og gefum þau hjer með út sem lög um notkun bifreiða.

1. gr.

Bifreið nefnist í lögum þessum hver sá vagn, sem er knúinn áfram með aflvjel í vagninum sjálfum, og ætlaður til að flytja fólk eða varning. Lögin ná ekki til vagna, sem renna á spori, eða eru notaðir eingöngu af slökkviliði.

2. gr.

Stjórnarráðið getur, að fengnu álitu sýslunefndar þeirrar eða bæjarstjórnar, sem hlut á að máli, takmarkað eða bannað umferð bifreiða á vegum eða vegaköflum með öllu, eða um tiltekinn tíma, ef slík umferð telst hættuleg eða vera til sjerlegra óþæginda.

3. gr.

Bifreiðar skulu svo gerðar, að þær geti farið eftir kröppum bugðum og auðvelt sje að snúa þeim. Sje bifreið þyngri en 350 kg., skal aflvjelin geta knúið hana aftur á bak sem áfram. Ekki má nota breiðari bifreiðar en svo, að mesta breidd ummáls sje 1,75 metrar; þó getur stjórnarráðið veitt undanþágu frá þessu að því er sjerstaka vegarkafli snertir.

Á hverri bifreið skulu vera:

1. tvennir hemlar svo sterkir, að með hvorum þeirra megi stöðva vagninn innan tveggja vagnlengda, þó hann renni með fullum hraða (40 km.), og umbúnaður, sem varni því, að vagninn geti runnið forbrekkis, ef annar-hvor hemillinn orkar ekki.
2. horn, til þess að gefa með hljóðmerki.
3. ennfremur þegar dimt er:
 - a. tvö tendruð ljósker, sitt á hvorri hlið bifreiðarinnar framantil, og í sömu hæð, sem lýsa svo, að ökumaður sjái að minsta kosti 12 metra fram á veginn.
 - b. eitt ljós, sem ber skæra birtu á merki vagnsins.

Stjórnarráðið getur með reglugerð sett nánari ákvæði um gerð bifreiða, þar á meðal sjerstaklega um þyngd þeirra.

56

15. júní

4. gr.

Sjerhver bifreiðareigandi skal senda lögreglustjóranum í því umdæmi, sem hann er búsettur í, tilkynning um bifreið sína, áður en hún er tekin til notkunar. Skal lögreglustjóri síðan láta fara fram skoðun á vagninum, og greiðir vagneigandinn kostnaðinn við skoðunina. Ef vagninn samkvæmt skoðuninni fullnægir ákvæðum þessara laga og þeirra reglugerða, sem settar verða samkvæmt þeim, skal lögreglustjóri skrásetja vagninn og afhenda eiganda merki, sem setja skal aftan á vagninn, og má ekki taka af honum meðan hann er notaður. Verði eigandaskifti að bifreið, skal bæði hinn fyrri og hinn nýi eigandi tafarlaust tilkynna það lögreglustjóra. Flytjist bifreiðareigandi búferlum úr einu lögsagnarumdæmi í annað með bifreið sína, skal hann senda tilkynningu um flutninginn til lögreglustjóra beggja umdæmanna. Skal lögreglustjóri lögsagnarumdæmis þess, er hann flytst í, ákveða merki það, er bifreið hans þá skal hafa og afhenda honum það.

Lögreglustjóri getur, hvenær sem ástæða er til, látið fara fram nýja skoðun á bifreið á kostnað eiganda, og komi það þá í ljós, að hún fullnægi ekki lengur ákvæðum laga og reglugerða, getur hann bannað notkun bifreiðarinnar, og tekið merki af henni.

5. gr.

Enginn má stýra bifreið, nema hann sje fullra 20 ára að aldri, og hafi ökuskírteini frá lögreglustjóra, sem heimilar honum að stýra bifreið. Þó getur stjórnarráðið veitt undanþágú frá aldurstakmarkinu, alt niður í 18 ára aldur, þegar svo stendur á, að bifreiðarstjórinn vill aðeins stýra sinni eigin bifreið, foreldris eða fósturforeldris, og notar hana alls ekki til almennra fólksflutninga.

Til þess að öðlast slíkt ökuskírteini, verður hlutaðeigandi að sýna vottorð frá lækni um að hann hafi fulla sjón, og vottorð tveggja valinkunnra manna um að hann sje áreiðanlegur og samviskusamur. Ennfremur verður hann að standast próf, samkvæmt ákvæðum, er stjórnarráðið setur með reglugerð; þó má í þeirri reglugerð ákveða, að sá þurfi ekki að taka próf, sem hefir skírteini frá erlendum stjórnarvöldum.

Bifreiðarstjóri má ekki neyta áfengra drykkja eða vera undir áhrifum áfengra drykkja við bifreiðarakstur.

Bifreiðarstjóri, sem brýtur ákvæði 9. gr. 2. málsg., er slys vill til, eða ekur bifreið ölvður, skal, auk sekta eftir 14. gr., sviftur ökuskírteini um ákveðinn tíma, ekki skemur en 6 mánuði, eða æfilangt, ef brot er ítrekað, verulegt slys hlýst fyrir ölaði eða miklar sakir eru að öðru leyti.

Svifting ökuskírteinis skal gerð með dómi í máli því, sem höfðað er út af brotinu, og má ennfremur láta önnur brot gegn lögum þessum og reglugerðum, sem settar eru samkvæmt þeim, ef ítrekuð eru eða miklar sakir eru að öðru leyti, varða, auk sekta eftir 14. gr., svifting ökuskírteinis um ákveðinn tíma eða æfilangt. Ef lögreglustjóri telur nauðsyn til bera, er honum heimilt

að svifta bifreiðarstjóra, sem hann telur hafa brotið ákvæði laganna eða áður-
nefndra reglugerða, öskuskírteini til bráðabirgða, þar til dómur fellur. Sama 56
er og ef lögreglustjóri álitur, að bifreiðarstjóri fullnægi ekki lengur skilyrðum 15. júní
þeim, er útheimtast til að fá öskuskírteini.

6. gr.

Ökuhraðann skal ávalt tempra svo, að komist verði hjá slysum og ekki
sje trufluð umferðin.

Í kaupstöðum, kaптúnunum og ámóta þjettbýli má ökuhraðinn aldrei vera
meiri en 18 kílómetrar á klukkustund. Utan þessara staða má hraðinn vera
meiri, ef næg útsýn er yfir veginn og ökumaður samt sem áður getur fullnægt
öllum skyldum sínum, þó aldrei meiri en 40 km. á klukkustund. Í dimmu má
hraðinn aldrei vera meiri en 15 km. á klukkustund.

Þar sem ökumaður sjer ekki langt fram á veginn, í kröppum bugum,
við vegamót eða gatnamót, þar sem vegurinn er sleipur og þar sem mikil um-
ferð er, má ekki aka hraðara en svo, að stöðva megi vagninn þegar í stað. Sje
for á veginum, skal aka svo gætilega, að ekki slettist á aðra vegfarendur.

Á hverri fjórhjóra bifreið skal vera hraðamælir, er sýni farna vega-
lengd í kílómetrum.

Ökumanni skal ávalt skylt að stöðva bifreið þegar í stað, ef lögreglu-
maður gefur honum merki til þess.

7. gr.

Ef bifreið mætir vegfarendum, skal hún halda sjer vinstra megin á veg-
inum. Bifreið skal þegar nema staðar, ef sá, sem hún mætir, gefur merki, og
skal ökumaður gera það, sem í valdi hans stendur, til þess að þeir, er hann
mætir, komist tálma- og slysalaust fram hjá honum. Svo skal og bifreiðar-
stjóri gæta þess eftir föngum, er hann vill fara fram fyrir vegfarendur, að eigi
verði slys af eða tafir, og skal bifreiðin þá vera hægra megin á veginum.
Nú fælist hestur eða verður óró, og skal bifreiðarstjóri þá þegar í stað stöðva
bifreið og gangvjel hennar og styðja að því eftir fremsta megni, að vegfar-
endum verði eigi tjón eða tálmi að. Hinsvegar skulu vegfarendur jafnan víkja
úr vegi fyrir bifreiðum, sem öðrum vögnum, og aldrei tefja för þeirra að óþörfu.

Ef bifreið mætir vögnum eða vegfarendum á þeim stað, þar sem veg-
urinn er svo mjór, að hvorugir komast fram hjá öðrum, skal bifreiðin aka til
baka og nema staðar, þar sem hinir komast fram hjá henni.

Ef ferðamenn með hlaðna vagna hafa neyðst til að víkja út af vegi
fyrir bifreið, skal bifreiðarstjóri veita liðsinni sitt, ef þörf gerist, til að koma
vögnumum aftur á veginn.

8. gr.

Ökumaður bifreiðar skal gefa merki með horni sínu í tæka tíð, þegar
hætt er við árekstri. Hann skal þegar í stað hætta að gefa hljóðmerki, ef

56 hestar hræðast eða verða óróir, og ekki má hann gefa hljóðmerki um leið og 15. júní bifreiðin fer fram hjá hestum á veginum.

9. gr.

Bifreiðarstjóri skal hafa einkennishúfu á höfði, og skulu skrásetningarstafir þess umdæmis, þar sem hann hefir fengið skírteini, standa framan á húfunni, svo og tölumerki ökuskírteinis hans.

Ef slys vill til, sem stafar af eða stendur í sambandi við notkun bifreiðar, skal ökumaður þegar nema staðar, skýra frá nafni sínu og heimilisfangi og hjálpa þeim, er slasast hefir, ef þörf gerist.

10. gr.

Í bifreið hverri, er flytur fólk fyrir endurgjald, skal vera gjaldvísir, festur svo, að farþegar megi á hann lesa, og skal stjórnarráðið setja gjaldskrá handa bifreiðum fyrir mannflutninga.

Í hverri bifreið skulu vera til sýnis öll gildandi ákvæði laga og reglugerða um bifreiðar, svo og gjaldskrá.

11. gr.

Óski útlendingur að nota um stuttan tíma bifreið, sem hann hefir með sjer frá útlöndum, getur lögreglustjóri í því lögsagnarumdæmi, þar sem hann fyrst vill nota vagninn, veitt honum tímabundið leyfi til þess að nota bifreiðina, þó ekki lengur en 3 mánuði, með skilyrðum þeim, er þurfa þykir til þess að ná tilgangi þessara laga. Leyfi þetta getur lögreglustjórinn í hverju því lögsagnarumdæmi, sem bifreiðin er notuð í, afturkallað ef honum þykir ástæða til.

12. gr.

Tvíhjóla bifreiðar og þær þríhjóla, sem ætlaðar eru einum manni, þurfa ekki að hafa nema einn sterkan hemil og eitt skært ljós í dimmu (sbr. 3. gr.).

13. gr.

Rjett er, í reglugerð, sem sett er samkvæmt lögum þessum, að ákveða lágmark hvíldartíma í sólarhring hverjum fyrir bifreiðarstjóra, með hæfilegri hliðsjón af hættu, sem stafað gæti af ofþreytu eða svefnleysi.

14. gr.

Brot gegn lögum þessum og gegn reglugerðum þeim, er samkvæmt þeim verða settar, varða sektum frá 10 til 500 kr., nema þyngri hegning liggi við eftir öðrum lögum.

Mál út af brotum gegn lögum þessum og reglugerðum, sem settar eru samkvæmt þeim, seta sömu meðferð og almenn lögreglumál.

15. gr.

56

Hljótist slys eða tjón af notkun bifreiðar, annaðhvort beinlínis eða af 15. júní akstri hennar, eða af því að hestur vegfaranda fælist, eða á annan svipaðan hátt, er sá, sem ber ábyrgð á bifreiðinni, skaðabótaskyldur, nema sá, sem fyrir slysinu eða tjóninu varð, eða einhver þriðji maður, hafi orðið valdur að slysinu eða tjóninu af ásettu ráði eða með vítaverðri óvarkárni, eða uppvíst verður að slysið hlaut að vilja til, þrátt fyrir þá aðgæslu og varkárni, sem ökumanni er skylt að gæta.

Framanskráð regla gildir þó ekki um slys eða tjón á fólki eða varningi, sem bifreiðin flytur, nema ræða sje um bifreið, sem er til afnota fyrir almenn- ing gegn borgun. Að öðru leyti fer um skaðabótaskyldu fyrir slík slys eða tjón eftir almennum reglum.

16. gr.

Eigandi bifreiðar ber ábyrgð á henni og er skaðabótaskyldur samkvæmt 15. gr. Noti maður bifreið annars manns í heimildarleysi færist skaðabótaskylda eigandans yfir á notandann.

17. gr.

Sjerhverjum bifreiðareiganda er skylt að kaupa í tryggingarfjelagi, sem viðurkent er af ríkisstjórninni, og halda við tryggingu fyrir bifreið sína, 3000 kr. fyrir fyrstu bifreið og síðan 1000 kr. fyrir hverja, ef um fleiri bifreiðir er að ræða hjá sama eiganda. Skal með því trygð greiðsla, að því leyti, sem til hrekkur, á hverri þeirri skaðabótakröfu, er þeim kann að verða gert að greiða, sem ábyrgð bar á bifreiðinni, þegar slysið eða tjónið bar að höndum. Tvíhjóla bifreiðir og þær þríhjóla, sem atlaðar eru einum manni, skulu á sama hátt trygðar fyrir 1500 kr.

Undanþegnar tryggingarskyldunni eru þær bifreiðir, sem eru íslensk rík- íseign eða ríkisstofnana eða bæjar- og sveitarfjelaga.

Bifreiðareigandi skal undanþeginn tryggingarskyldu þeirri, er um ræðir í 1. málsgrein, ef hann afhendir lögreglustjóra verðbrjef eða aðra trygging, er gild verður tekin, enda nemi hún sömu upphæð fyrir hverja bifreið og ákveðið er í 1. málsgrein.

Atvinnumálaráðherra setur nánari reglur um tryggingarskylduna og um viðurkenning á tryggingarfjelogum. Skulu þar ákveðnar sektir fyrir brot á reglugerðinni.

Iðgjöld, er tryggingarskyldur bifreiðareigandi skuldar viðurkendu trygg- ingarfjelagi, eru lögtakskráf.

Tryggingarfjelagi skal gerður kostur á að kynna sjer í rjettinum skaða- bótakröfur á hendur þeim, er trygt hefir bifreið í fjelaginu, og láta uppi álit sitt áður en skaðabótamálið er útkljáð með sætt eða dómi.

56 Ákvæði þessarar greinar koma til framkvæmda þegar atvinnumálaráðu-
15. júní neytið auglýsir viðurkenning á tryggingarfjelagi eða fjelögum.

18. gr.

Með framangreindum ákvæðum um skaðabótaskyldu er ekki skertur
neinn sá rjettur til skaðabóta, sem leiðir af almennum reglum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

KONUNGSBRJEF

57
15. júní

um

breytingu á 4. og 6. gr. reglugjörðar í konungsbrjefi 3. júlí 1921,
um stofnun hinnar íslensku fálkaorðu.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðsnáð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Að Oss hefir þótt rjett að kveða á um eftirfarandi
breytingar á reglugjörð, er sett var með konungsbrjefi 3. júlí 1921, um
stofnun hinnar íslensku fálkaorðu.

4. gr. orðist þannig:

Orðubræður skiftast í:

Stórkrossriddara,
Stórriddara með stjörnu,
Stórriddara,
Riddara.

6. gr. Við greinina bætist:

Stjarna stórriddara er áttýrnd silfurstjarna og á henni miðri blásteindi
skjöldurinn með silfurfálkanum, og bera þeir hana á brjóstinu vinstra megin.

Ritað í Reykjavík, 15. júní 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

REGLUGJÖRÐ

fyrir

veðdeild Landsbankans í Reykjavík um útgáfu á 5. flokki (seriu) bankavaxta-brjefa samkvæmt lögum nr. 26, 15. júní 1926, um útgáfu nýrra flokka (seria) bankavaxtabrjefa.

1. gr.

Tilgangur veðdeildarinnar er að veita lán um langt árabílg gegn veði í fasteignum og gegn tryggingu í eignum og tekjum bæjar-, sýslu- og sveitar-fjelaga.

Fyrstu 4 árin eftir að veðdeildarflokkur er settur á stofn, samkvæmt lögum þessum, veitist tillag til hinna nýju flokka veðdeildarinnar úr ríkissjóði 8000 kr. á ári, og skiftist tillag þetta hlutfallslega jafnt milli veðdeildar-flokkanna eftir stærð þeirra.

2. gr.

Veðdeildin gefur út skuldabrfef, sem hljóða á handhafa (bankavaxta-brfef) sem má nafnskrá í bókum hennar, og verða þau kölluð 5. flokkur (seria) bankavaxtabrjefa hennar. Öll upphæð þeirra má ekki fara fram úr 3 miljónum króna. Upphæð bankavaxtabrjefanna skal talin í gjaldgengum peningum, og skulu brjefin samin eftir fyrirmynd, er bankastjórnin ákveður. Fjármálaráð-herra og bankastjórar Landsbankans rita undir þau. Í bankavaxtabrjefunum skal vera útdráttur úr reglugjörð þessari að minsta kosti á íslensku og dönsku. Upphæðir þeirra skulu vera 5000, 1000, 500 og 100 kr. og skal hver flokkur hafa sjerstakt bókstafseinkenni, og hvert vaxtabrfef vera tölusett. Telja má upphæðir bankavaxtabrjefanna einnig í útlendri mynt samhliða íslensku krónumyntinni. Ásamt bankavaxtabrjefunum skal afhenda stofna (talons) með vaxtamiðum til 20 ára að minsta kosti, og þegar hinn síðasti liður þeirra er fallinn í gjalddaga og innleystur, skal gefa út nýjan stofn með vaxtamiðum jafnframt og hinum eldra stofni er skilað aftur.

Aldreí má gefa meira út af bankavaxtabrjefum, en sem nemur fjárhæð þeirri, er veðdeildarflokkurinn á í veðskuldabrfefum.

3. gr.

Auk veðskuldabrfjefa þeirra, sem veðdeildarflokkurinn fær frá lántak-endum, skal trygging fyrir honum vera:

- 1) Varasjóður veðdeildarflokksins.
- 2) Sameiginleg (solidarisk) ábyrgð lántakenda, er nemi alt að 10% (sbr. 9. gr.).
- 3) Abyrgð ríkissjóðs.

Ef taka þarf til trygginganna 1—3, skal gera það í þeirri röð, sem að 58
öfan er greint. 20. júlí

4. gr.

Leggja skal í varasjóð tekjuafgang þann, sem kann að verða samkvæmt árlegum reikningsskilum veðdeildarflokksins.

5. gr.

Af bankavaxtabrjefunum skal á ári hverju svara í vöxtu 5% er greiðist tvisvar á ári, 2. janúar og 1. júlí, með helmingi upphæðar í hvort skifti, gegn afhendingu vaxtamiðans. Vaxtamiðar, sem fallnir eru í gjalddaga, skulu innleystir við Landsbankann í Reykjavík, og við þá banka erlendis, er banka-stjórnin ákveður og auglýsir með 3 mánaða fyrirvara í Lögbirtingablaðinu, í Ríkistíðindunum í Kaupmannahöfn og í öðrum samsvarandi blöðum erlendis, þar sem ætla má að brjefin sjeu í umferð. Sömuleiðis skulu vaxtamiðarnir gjaldgengir til lúknings sköttum og öðrum gjöldum til ríkissjóðs, og skulu gjaldheimtumenn ríkissjóðs innleysa þá, ef þeir hafa fje fyrir hendi, er greiðast á í ríkissjóð.

6. gr.

Veðdeildarflokkurinn er undanþeginn öllum tekjuskatti, útsvari, stimpilgjaldi og öðrum sköttum. Svo á hann rjett til að fá ókeypis eigna- og veðbókarvottorð, til afnota fyrir sjálfan sig.

7. gr.

Fje veðdeildarflokksins má lána gegn veði í jarðeignum, erfðafestulöndum og húseignum með lóð í kaupstöðum og verslunarstöðum, en gegn veði í húseignum því aðeins, að þær sjeu váttrygðar í váttryggingarstofnun, er bankastjórnin tekur góða og gilda. Lánsupphæðin má ekki fara fram úr $\frac{3}{5}$ af virðingarverði fasteignarinnar.

Þegar veðdeildarflokkurinn tekur jarðir að veði, skal virða jarðarhúsin sjer og jörðina sjer í lagi. Öll önnur hús skal einnig virða sjerstaklega og þau váttrygð, ef verð þeirra á að koma til greina við lánveitingar gegn veði í eigninni.

Heimilt er Landsbankanum, á kostnað lántakenda, að annast váttryggingu á húsum utan Reykjavíkur, sem veðsett eru veðdeildarflokksnum að svo miklu leyti, sem hús í sveitum eru eigi í innlendri brunaábyrgð, sem bankastjórnin tekur gilda.

Ef veitt eru bæjarlán, sýslulán eða sveitarlán gegn veði í eignum og tekjum þeirra, þarf samþykki atvinnumálaráðherra til lánveitingarinnar.

58

20. júlí

8. gr.

Eignir þær, er veðdeildarflokkurinn tekur að veði, skulu tveir óvilhallir menn, dómkvaddir eða tilnefndin af hlutaðeigandi lögreglustjóra, þeir er nauðsynlega þekkingu hafa á slíku, virða á kostnað lánþega. Þó getur stjórn Landsbankans, þegar henni eftir atvikum finst ástæða til þess, sjálf nefnt til menn þá, er virða skulu. Ennfremur getur hún krafist þess, að hreppsnefnd eða bæjarstjórn, er í hlut á, samþykki virðinguna. Eignirnar skal meta til þess verðs, sem þær eftir bestu vitund virðingarmanna hafa í kaupum og sölum, og skal virða þær með kvöðum þeim, er á þeim hvíla, hvort heldur eru skattar eða afgangur. Í virðingargjörðunum skal eignunum ítarlega og greinilega lýst. Sje það jarðeign, skal tilgreina dýrleika hennar, hve mörg kúgildi henni fylgi, upphæð afgangssins, hlunnindi hennar og kvaðir þær, er á henni kunna að hvíla. Ennfremur skal taka fram alt það, er lýtur að ásigkomulagi jarðarinnar í heild sinni, og ræktunarástandi hennar, hvernig viðhaldi bygginga á jörðinni sje varið og önnur sjerstök atvik, er hljóta að hafa áhrif á verðmæti jarðarinnar, svo sem hvort hún liggur undir skemdum af vatnagangi, sjávangangi, skriðum, sandfoki o. fl. Þegar virtar eru húseignir, skal nákvæmlega lýsa hverri einstakri byggingu, tilgreina stærð hennar, hve mörg herbergi í henni eru, telja til alt múr- og naglfast, er henni fylgir, svo sem ofna, járneldstór o. fl., efni það er byggingarnar eru bygðar úr, og að svo miklu leyti sem unt er gæði þess og ennframur aldur bygginganna og viðhald. Að lokum skal í virðingargjörðinni tekið fram, hve stór lóð sú sje, er húseigninni fylgir, og hvernig ásigkomulag hennar sje.

Hafi eignin gengið kaupum og sölum skal kaupverðs hennar getið.

Lántakandi skal að minsta kosti á hverjum 5 ára fresti, meðan lánið stendur sýna skírteini, sem bankastjórnin tekur gilt, fyrir því að veðið hafi ekki rýrnað í verði svo að veðdeildarflokknum geti verið nein hættu búin. Láti lántakandi farast fyrir að senda stjórn Landsbankans þetta skírteini, má hún láta skoðunargjörð af innanhjeraðsmönnum fara fram á kostnað lántakanda.

9. gr.

Lántakendur skulu, auk þess að bera ábyrgð á sínum eigin skuldum, ábyrgjast sameiginlega (in solidum) skuldbindingar veðdeildarflokks þessa, þó eigi meira en 10% af því, sem lán þeirra voru á síðasta gjalddaga, áður en taka þurfti til ábyrgðarinnar, en til hennar má taka hvenær sem varasjóður flokksins eigi nægir til að standast áfallið tap. Áður en gripið er til ríkissjóðs-ábyrgðarinnar skal jafna niður á alla lántakendur veðdeildarflokksins auka-gjaldi til varasjóðs, svo sem þörf er á, alt að 10%, til að bæta skaðann. Niðurföfnun á aukagjaldi þessu skal vera í hlutfalli við upphæð lánanna. Eftir ákvörðun stjórnar Landsbankans má skifta greiðslu þessari niður á fleiri en eitt ár.

Verði þörf á að grípa til ábyrgðarinnar til að fullnægja skuldbinding-
um veðdeildarflokksins, skal endurborga það án vaxta þegar hagur flokksins 58
20. júlí
leyfir það.

10. gr.

Eigi má lána nema gegn 1. veðrjetti. Minsta lán, sem veðdeildarflokkurinn veitir skal vera 300 krónur, og skulu lán jafnan standa á hundraði króna. Lánstíminn má vera alt að 40 árum sje veðið jarðeign, vandað steinsteypuhús, eða steinhús og alt að 30 árum sje veðið vandað timburhús. Sje lánið bæjar-, sýslu- eða sveitarlán, skal því lokið á eigi lengri tíma en 40 árum.

11. gr.

Lán þau, sem veðdeildarflokkurinn veitir, má hann greiða í bankavaxta-örjefum sínum eftir ákvæðisverði þeirra, en lánþegi hefir rjett til að krefjast, að bankastjórnin annist um að koma þeim í gjaldgenga peninga endurgjalds-laust, ef þess er kostur, en borga verður hann kostnað þann, sem af því leiðir og verðfall. Veðdeildarflokkurinn hefir þó jafnan rjett til að greiða lánin í peningum með þeirri upphæð, sem hann getur fengið fyrir bankavaxtabrjefin, eða á von á að fá fyrir þau, að frádregnum öllum beinum kostnaði. Semja má um sölu bankavaxtabrjefa flokksins fyrirfram í einu eða fleiru lagi, enda samþykki fjármálaráðherra söluverðið.

12. gr.

Til þess að menn geti fengið lán úr veðdeildarflokknun verða þeir að fullnægja þeim skilmálum, er nú skal greina:

- a. Útvega virðingargjörð samkvæmt því, sem segir í 8. gr.
- b. Útvega vottorð hlutaðeigandi embættismanns samkvæmt afsals- og veðmála-bókunum, um hvort nokkur veðskuld eða önnur eignabönd hvíli á eigninni, og hver þau sjeu, svo það sjáist að þau sjeu eigi því til fyrirstöðu, að eignin geti orðið veðsett veðdeildinni með 1. veðrjetti.
- c. Útvega vottorð hlutaðeigandi embættismanns samkvæmt embættisbókum hans um, að hlutaðeigandi hafi þinglesna eignarheimild fyrir eigninni, eða sje það eigi unt, þá vottorð hans um að eignin sje vitanlega eign hans.
- d. Sje að ræða um lán hrepps-, sýslu- eða bæjarfjelaga, skal leggja fram samþykki hlutaðeigandi stjórnarvalda til lántökunnar, og skýrslu um efnahag þeirra (fjárhagsreikning).
- e. Útskrift úr fundarbók lánbeiðanda, sem sýni, að löglega hafi verið samþykkt að taka lánið og sje útskriftin staðfest af hlutaðeigandi yfirvaldi.
- f. Vottorð hlutaðeigandi yfirvalds um, hverjir sjeu í sveitarstjórn, sýslunefnd eða bæjarstjórn þeirri, er leitar lánsins.

13. gr.

Hver lántakandi skal greiða 7% af lánsupphæðinni í varasjóð flokksins. Heimilt er lántakanda að greiða lántökugjaldið í tvennu eða fernu lagi, eftir því, er um semst við bankastjórnina. Sje lán endurborgað að öllu leyti áður en lántökugjaldið er að fullu greitt ber að greiða eftirstöðvar lántökugjaldsins um leið og lánið er endurgreitt.

Verði eigendaskifti að fasteign, sem veðsett er veðdeildarflokknum, skal kaupandi, þegar um leið og kaupin gerast, tilkynna veðdeildinni eigendaskiftin.

Heimilt er veðdeildinni við hver eigendaskifti að heimta lánið borgað aftur að öllu eða nokkru leyti.

14. gr.

Vilji einhver, sem keypt hefir veð, taka að sjer skuld við veðdeildarflokkinn, skal hann þegar í stað leita samþykkis bankastjórnar um það. Samþykki hún, að hinn nýi eigandi taki lánið að sjer, skal hann innan 6 mánaða frá kaupdegi sanna eignarrjett sinn fyrir Landsbankastjórninni og taka lánið að sjer.

15. gr.

Lánum þeim, er veðdeildarflokkurinn veitir, má hann eigi segja upp, meðan lánþegi gegnir að öllu skyldum þeim, sem hann hefir undirgengist.

En þá er bankastjórninni heimilt, að telja eftirstöðvar láns komnar í gjalddaga undir eins án uppsagnar, ef eigi er fullnægt einhverju atriði láns-skilmálanna, t. d.:

- Ef ákvæðisgjöld eru eigi greidd á rjettum gjalddaga.
- Ef veðið gengur svo úr sjer, að það eigi lengur er svo tryggjandi, sem vera skal.
- Ef skuldunautur heldur eigi váttrygðum húsum, sem að veði eru, eða vanrækir að senda veðdeildinni kvittun hlutaðeigandi váttryggingarfjelags fyrir iðgjaldinu í tæka tíð.
- Ef á veðið falla eftirstöðvar af sköttum eða gjöldum, er ganga fyrir kröfu veðdeildarinnar, eða nýr kaupandi vanrækir að taka að sjer lán.

16. gr.

Skuldunautar veðdeildarflokksins skulu 1.—14. október ár hvert greiða vexti, afborganir og tillög til stjórnarkostnaðar og varasjóðs í einu lagi með jafnri upphæð á hverjum gjalddaga. Sjerhvert lán, sem veitt er á öðrum tíma árs en nefndum gjalddaga, skal teljast veitt á næst undanförunum gjalddaga, en á næsta gjalddaga á eftir skulu vextir og gjald til stjórnarkostnaðar og varasjóðs þó aðeins takast frá 1. degi þess mánaðar, sem lánið er tekið í, til næsta gjalddaga (1. oktbr.).

Tillag til stjórnarkostnaðar og varasjóðs er $\frac{1}{2}$ af hundraði á ári af upphæð lánsins, eins og hún er fyrir hvern gjalddaga, vextirnir eru 5 af hundraði á ári af höfuðstól þeim, sem í láni er á hverjum tíma. 58
20 júlí

17. gr.

Á hinum ákveðna gjalddaga má hver lántakandi án undangenginnar uppsagnar greiða aukaafborganir, sem þó standa á hundrað krónum eða endurborga lánið að öllu leyti. Greiðslur þessar má hann lúka með bankavaxtabrjefum 5. veðdeildarflokks eftir ákvæðisverði þeirra. Lögmætar skulu greiðslur þessar teljast, sjeu þær komnar til veðdeildarinnar fyrir 15. október. Á öðrum tímum árs má og borga lán að fullu, ef bankastjórnin samþykkir, þó því aðeins, að það sje veðdeildinni að skaðlausu.

18. gr.

Sjerhver skuldunautur, sem eigi hefir innan 1. nóvember borgað árleg gjöld sín, er hann átti að lúka á næst undangengnum gjalddaga, skal í dráttarvexti af nefndum gjöldum greiða 1 af hundraði fyrir hvern mánuð frá 1. október til borgunardags, og skal sá mánuður, sem komið er fram í, teljast sem heill.

19. gr.

Afborgunum þeim og endurborgunum, er greiddar eru í peningum á hverjum gjalddaga, skal varið til að innleysa bankavaxtabrjef þau, er veðdeildarflokkurinn hefir gefið út, eftir hlutkesti, sem notarius publicus hefir umsjón með, og fram fer í viðurvist tveggja manna; annan kveður ráðherrann til þess, hinn bankastjórnin. Þá er hlutkesti hefir farið fram, skal auglýsa með 9 mánaða fyrirvara tölurnar á bankavaxtabrjefum þeim, er upp hafa komið til innlausnar, og á hverjum gjalddaga þau verði útborguð. Auglýsinguna skal birta þrisvar í blöðum þeim og ritum, er 5. gr. ræðir um. Veðdeildin má og á þann hátt og með þeim fyrirvara, er áður segir, innleysa bankavaxtabrjef flokksins í stærri stíl en hjer segir.

20. gr.

Handhafar eða eigendur bankavaxtabrjefa þeirra, er innleysa skal, geta, gegn því að afhenda þau með vaxtamiðum þeim, er þeim fylgja, fengið útborgaðan höfuðstól þeirra á ákveðnum gjalddaga og er eigi skylt að greiða neina vexti af höfuðstólnum upp frá því. Útborgun fer fram á þeim stöðum, sem nefndir eru í 5. gr.

21. gr.

Höfuðstóll og vaxtafje, sem komið er í gjalddaga til útborgunar, rennur í varasjóð veðdeildarflokksins, sje þess ekki vitjað innan 20 ára frá gjalddaga.

58

20. júlí

Nú glatast bankavaxtabrjef, sem nafnskráð er í bókum veðdeildarinnar, og getur þá bankastjórnin innkallað handhafa brjefsins með 12 mánaða fyrirvara með auglýsingu, er birt sje þrisvar sinnum samfleytt í Lögbirtingablaðinu og í Ríkistíðindunum í Kaupmannahöfn og í öðrum samsvarandi blöðum erlendis, þar sem ætla má að brjefin sjeu í umferð. Ef enginn gefur sig fram með brjefið í tæka tíð, getur bankastjórnin útgefið handa hinum skráða eiganda þess nýtt bankavaxtabrjef með sömu upphæð, sem það er glataðist, án þess nokkur annar, er bankavaxtabrjefið kann að hafa verið afsalað, geti þar fyrir búið kröfu á hendur veðdeildarflokknum.

Um ógilding annara glataðra bankavaxtabrjefa og vaxtamiða fer eftir almennum lögum.

23. gr.

Bankavaxtabrjef þau, er innleyst hafa verið með hlutkesti, eða hafa verið notuð til að borga eða afborga lán, má ekki frammar setja í veltu, heldur skal ónýta þau undir eins, ásamt vaxtamiðum og stofnum (talons) þeirra á þann hátt, að þau með því verði ógild, og leggja þau til geymslu í fjárhirslu veðdeildarinnar, og skal svo innan loka næsta reikningsárs brenna þau í viðurvist endurskoðenda, ásamt vaxtamiðum þeim, er innleysir hafa verið það reikningsár.

24. gr.

Hljóti veðdeildarflokkurinn að taka að sjer veð, og hafi það eigi selst innan árs frá því hann tók það að sjer, skal á fyrsta árlega gjalddaga næst eftir draga inn og ónýta jafnmikla upphæð bankavaxtabrjefa þeirra, er veðdeildarflokkurinn hefir gefið út. Heimilt er þó að jafna inndrætti þessum á 2 eða 3 ár. Síðan á varasjóðurinn eignina.

25. gr.

Þegar lán eru komin í gjalddaga (sbr. 15. gr.), hefir veðdeildin heimild til að láta selja veðið við opinbert uppboð, án undanfarandi dóms sáttar eða fjárnáms, samkvæmt ákvæðum í tilskipun um fjárforráð ómyndugra 18. febrúar 1847, 10. gr., eða láta leggja það veðdeildarflokknum út til eignar, ef þörf er á.

Veðdeildin þarf ekki að láta neinn vera fyrir sína hönd við uppboðið, og skal þar ekki taka mótmæli skuldunauts til greina, nema þau sjeu auðsjáanlega á rökum byggð, og eigi er heldur hægt að stöðva eða ónýta uppboðið með neinskonar dómskoti.

Veðdeildin hefir aftur á móti ábyrgð á því að skuldin sje rjett, og komin í gjalddaga, og skuldunaut er frjálst að höfða mál til endurgjalds á öllu því, er hann hefir skaðast á uppboðinu og öllum málskostnaði að skaðlausu.

Veðdeildin getur löglega samið svo um við skuldunauta sína, að uppboð á veðsettum fasteignum megi fram fara á skrifstofu uppboðshaldara.

58
20. júlí

26. gr.

Fje ómyndugra manna, og opinberra stofnana og sjóða, þar á meðal viðlagasjóðs, má verja til að kaupa bankavaxtabrjef veðdeildarflokksins, en þó eigi herra verði en skráðu gangverði og aldrei herra en ákvæðisverð þeirra er.

27. gr.

Veðdeildarflokknum skal stjórnað af stjórn Landsbankans. Ákvæði þau, sem sett eru í lögum nr. 14, 18. sept. 1885 um stofnun landsbanka, 28. og 30. gr., lögum nr. 2, 12. janúar 1900 um breyting á þeim lögum 3. gr. 1. málsgrein og lögum nr. 55, 28. nóvbr. 1919, um breyting á sömu lögum, skulu einnig gilda um veðdeildarflokkinn, stjórn hans, endurskoðendur og reikningsskil.

Fyrir bókfærslu, reikningshald og til annars nauðsynlegs kostnaðar, má greiða alt að 8000 kr. á ári fyrir flokkana, og til endurskoðenda má verja 500 krónum til hvors á ári.

28. gr.

Endurskoðunarmenn Landsbankans skulu hafa vakandi auga á, að veðdeildinni sje stjórnað samkvæmt ákvæðum þeim, sem sett eru fyrir henni, og skulu þeir því einkum gefa gaum að því, sem hjer segir: Þeir skulu hafa gætur á, að aldrei sje í veltu bankavaxtabrjef, er nemi stærri upphæð samtals en heimilað er með 2. og 19. gr.; þeim ber að yfirfara skjöl hvers láns, sem veitt er, til þess að sjá um, að haldin sjeu ákvæði þau, er sett eru fyrir útláni; þeir skulu hafa stöðugt eftirlit með því, að bankavaxtabrjef þau, er ræðir um í 23. gr. sjeu þannig ónýtt, að ekki sje framar hægt að setja bankavaxtabrjefið eða vaxtamiða þess í veltu; þeir skulu að lokum, að minsta kosti einu sinni á ári, sannreyna, að heimafje veðdeildarinnar og veðskuldarbrjef m. m. sjeu fyrir hendi.

29. gr.

Sjerstakan reikning skal halda yfir 5. flokk bankavaxtabrjefanna, enda sje þeim til tryggingar sjerstakur varasjóður og skulu í hann renna tekjur veðdeildarflokksins.

30. gr.

Þá er lokið er skuldbindingum hvers þeirra veðdeildarflokka, er stofnaðir verða samkvæmt lögum þessum, rennur varasjóður hans til næsta flokks, og svo áfram. Þegar lokið er skuldbindingum síðasta flokksins, rennur varasjóðurinn til þess eða þeirra veðdeildarflokka eða veðlánastofnana, sem stofnsett

58 verða til að halda áfram veðlánastarfseminni eftir að lokað er síðasta flokki 20. júlí samkvæmt þessum lögum. Verði slíkum nýjum flokkum eða veðlánastofnunum fengin aðgreind starfssvið, skiftist varasjóður milli þeirra, svo að hvert starfssvið njóti rjettrar ítölu þeirrar, er varasjóðnum hefir þaðan aflast.

31. gr.

Veðdeildin tekur að sjer að gefa út bankavaxtabrjef 5. flokks.

32. gr.

Ákvæði þessarar reglugjörðar snerta að engu leyti reglugjörðir þær fyrir veðdeild Landsbankans, sem staðfestar voru 15. júní 1900, 21. apríl 1903, 5. júlí 1905, 1. apríl 1906, 20. október 1909 og 7. maí 1914, nje heldur bankavaxtabrjef þau, sem gefin eru út samkvæmt þeim.

Stjórn Landsbankans í Reykjavík, 20. júlí 1926.

L. Kaaber. Georg Ólafsson. Magnús Sigurðsson.

Framanrituð reglugjörð staðfestist hjermeð.

Fjármálaráðuneytið, 20. júlí 1926.

Jón Þorláksson.

Gísli Ísleifsson.

AUGLÝSING

59

28. ágúst

um

samning milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar um haffæri skipa og skipbúnað.

Hans hátign konungur Íslands og Danmerkur, forseti lýðveldisins Finnland, hans hátign konungur Noregs, hans hátign konungur Svíaríkis: hafa með því að norrænu ríkin hafa komið á hjá sjer gagngjörðu og fyllilega tímabæru eftirliti með skipum, bygðu á mjög líkum og að sömu leyti sameiginlegum verklegum tilskipunum, og eftir að fulltrúar nefndra ríkja höfðu átt fund með sjer í Kaupmannahöfn og þá gengið úr skugga um, að lagaákvæði þessara landa og stjórnarráðstafanir gjöri því nægilega skil, sem nú á tímum ber að krefjast, til að trygt sje eftirlit með haffæri skipa, ákveðið að gjöra samning um algjörða og gagnkvæma viðurkenningu á ákvörðunum þeim og skírteinum, er þau hafa sett og látið frá sjer fara, um eftirlit með haffæri skipa og skipabúnað, í þeim tilgangi

að greiða fyrir amgöngum á sjó milli samningsríkjanna og að efla samvinnu samningsríkjanna með tilliti til frekari viðgangs alþjóðákvæða, er viðurkend eru á þessu sviði, og hafa til þessa skipað sem umboðsmenn sína:

Hans hátign konungur Íslands og Danmerkur:

Fyrir Ísland: herra Jón Krabbe, stjórnarfulltrúa Íslands í Kaupmannahöfn, trúnaðarmann í Utanríkisráðuneytinu;

Fyrir Danmörku: herra Carl Poul Oscar Moltke greifa, utanríkisráðherra sinn;

Forseti lýðveldisins Finnland:

herra Eduard Hjalmar Palin, stjórnarfulltrúa að interim lýðveldisins í Kaupmannahöfn;

Hans hátign konungur Noregs:

herra Hans Emil Huitfeldt, sjerlegan sendiherra sinn og ráðherra með umboði í Kaupmannahöfn;

Hans hátign konungur Svíaríkis:

herra Hans Joachim Beck-Friis barón, sjerlegan sendiherra sinn og ráðherra með umboði í Kaupmannahöfn;

en þeir hafa, er þeir höfðu tjáð hvor öðrum umboð sín, sem reyndust vera í góðu og rjettu formi, orðið ásáttir um samning þann, er nú greinir:

1. gr.

Sjerhvert samningsríkjanna viðurkennir í hvívetna tilskipanir þær, er hin ríkin, er samninginn hafa undirskrifað, hafa sett um opinbert eftirlit með haffæri skipa, bæði eftirlitsstarfið sjálft og reglur þær, er settar eru um byggingu skipa af allri gerð og stærð, innanbolstilhögun þeirra og skipbúnað.

Skip það, sem heimilisfang á í einhverju þeirra landa, er undirskrifað hafa samning þenna, og hefir meðferðis skírteini fullgilt samkvæmt lögum heimalands síns, eða jafngildar sannanir fyrir því, að skipið fullnægi tilskipunum þeim, er þar eru settar, skal því undanþegið eftirliti í hinum undirskriftarlöndunum, aðeins að því undanskildu er í 3. gr. segir.

Ákvæðið í fyrstu málsgrein þessarar greinar er eigi því til fyrirstöðu, að sjerhvert samningsríkjanna geti breytt sínum eigin tilskipunum um eftirlit með haffæri skipa.

2. gr.

Samningsríkin eru á einu máli um það, að skynsamlegt sje og best, tilgangsins vegna, að haga haffæriseftirlitinu með skipum, á þeim sviðum, er mjög ríður á, þannig, að byggt sje á náinni samvinnu stjórnarvaldanna og viðurkendra flokkunarfjelaga, að því tilskildu, að samvinnuskilyrðin leyfi stjórn þeirri, er í hlut á, nægilega umsjá, til þess að hún með því, geti tekið á sig ábyrgðina á því, er flokkunarfjlagið hefir lagt til málanna (sbr. að þessu leyti um farþegaskip ákvæðin í 2. málsgrein 57. greinar Lundúnarsáttmálans 20. janúar 1914, um ráðstafanir til öryggis lífi manna á sjó).

Nú hefir eitthvert samningsríkjanna viðurkent flokkunarfjelag, og ber þá að líta svo á, að reglur þær, er fjlagið hefir sett um skip þau, er það hefir flokkað, beinlínis sjeu hluti úr tilskipunum samningsríkisins um öll þau atriði, er eigi segir um sjerstaklega í lögum ríkisins.

3. gr.

Hvert það skip, er hefir meðferðis góð og gild heimanlandsskírteini, eða jafngild sönnunargögn, svo sem um getur í 1. grein, skal að því er snertir það, sem gögn þessi fjalla um, einungis sæta því eftirliti af hálfu opinberra yfirvalda í höfnum hinna samningsríkjanna, sem nauðsynlegt er, til, að þau geti fullvissað sig um, að skipin hafi meðferðis skírteini þau eða sönnunargögn, sem vera ber.

Án tillits til þess er hjer segir að framan í þessari grein, er hverju samningsríkjanna rjett að gjöra ráðstafanir til að hefta burtför skips, er heima á í einhverju hinna samningslandanna, þegar stjórnarvöld þau, er í hlut eiga, fá vitneskju um, að lífi manna sje auglýnilega hætta búin, vegna þess sem ábótavant er í þeim efnum er hjer getur um, ef því er leyfð fyrirhuguð ferð.

Ávalt er burtför skips er heft, skulu stjórnarvöldin þá þegar tilkynna það ræðismanni lands þess, er skipið á heima í, svo að hann geti gjört allar nauðsynlegar ráðstafanir í því efni, nema skipstjórinn þegar hafi lagfært það, sem ábótavant var til að skipið sje haffært.

4. gr.

59

Skip þau, sem hafa ekki meðferðis þau góð og gild skírteini, er lög- 28 ágúst skipuð eru í heimalandinu, eða jafngild sönnunargögn, eiga ekki heimtingu á að njóta þeirra hlunninda, er samningur þessi veitir, en það eiga þau skip, sem smæðar vegna, eða af öðrum sjerstökum ástæðum kunna að vera undanþegin almennu eftirliti samkvæmt löggjöf heimalandsins, og sem eingöngu þessvegna hafa ekki slík skjöl meðferðis.

5. gr.

Samningsríkin ætla sjer, hvert um sig, að gjöra sjer far um að auka og efla þá samvinnu, er lýtur að löggjöf um eftirlit með haffæri skipa og um öryggi lífi manna á sjó, og munu í þeim tilgangi:

- 1) ætíð tilkynna hinum öðrum undirskriftarlöndunum allar ákvarðanir á þessu sviði, sem gjörðar kunna að verða í hlutaðeigandi landi;
- 2) að svo miklu leyti sem ástæður leyfa, halda áfram samvinnunni um að undirbúa nýmæli;
- 3) að svo miklu leyti sem ástæður leyfa, undirbúa í sameiningu aðstöðu samningsríkjanna til annarar milliríkjalöggjafar um efni þau er í samningi þessum greinir.

Þangað til öðruvísi verður ákveðið, er þess farið á leit við dönsku stjórnina, að hún vilji safna að sjer skýrslum þeim, og undirbúningsgögnum, er að þessu lúta, og leggja fyrir stjórnir samningsríkjanna.

6. gr.

Samning þenna skal gjöra í einu eintaki á íslensku, dönsku, finsku, norsku og sænsku, og eru það frumtextar, allir, en samninginn skal geyma í skjalasafni utanríkisráðuneytisins danska.

Danska stjórnin sendir stjórnnum samningsríkjanna staðfest endurrit.

7. gr.

Samning þenna á að fullgilda og geyma síðan fullgildingarskjölin í skjalasafni danska utanríkisráðuneytisins, og eiga þau að vera þangað kominn í síðasta lagi 1. júlí 1926.

Danska stjórnin tilkynnir hinum samningsríkjunum þegar fullgildingarskjölin eru kominn í geymslu.

Nú er eitthvert samningsríkjanna, sem fullgildir ekki samninginn og heldur hann þó framvegis gildi sínu gagnvart þeim ríkjum, sem hann hafa fullgilt.

8. gr.

Önnur ríki geta gengið að samning þessum, ef laga ákvæði þeirra og stjórnarráðstafanir gjöra því nægilega skil, sem ber að krefjast til að trygt sje eftirlitið með haffæri skipa. Ósk um að ganga að samningnum skal senda dönsku stjórninni, sem þegar tilkynnir það hinum samningsríkjunum. Nú samþykkja

59 öll þau ríki, sem að samningnum standa á þeim tíma, er óskín fram kemur, að 28. ágúst tekið sje við nýjum samningsaðila, og fer það þá fram á þann hátt, að undirskriftarskjal frá þeim aðila, er að samningnum gengur, er afhent danska utanríkisráðuneytinu til geymslu. Danska stjórnin á þá þegar að tilkynna öllum samningsríkjunum, er hún hefir tekið við undirskriftarskjalinu til geymslu.

9. gr.

Samningur þessi öðlast gildi þegar tvö ríki hafa fullgilt hann, og ber að telja gildi hans frá því er fullgildingarskjöl annars ríkisins í röðinni er lögð til geymslu í skjalasafn utanríkisráðuneytisins danska. Að því er til þeirra ríkja kemur, er fullgilda hann síðar, gengur hann í gildi um leið og fullgildingarskjöl þeirra verða geymd.

Sjerhvert samningsríkjanna getur, hvenær sem er, sagt upp samningnum, en gjöra skal það skriflega til dönsku stjórnarinnar. Uppsögnin gildir þegar 6 mánuðir eru liðnir frá því er danska stjórnin tók við henni. Danska stjórnin á að tilkynna uppsögnina hinum ríkjunum, er að samningnum standa.

Uppsögnin gildir aðeins fyrir það ríki, sem upp segir. Samningurinn gildir áfram fyrir hin ríkin, sem hann hafa fullgilt, að honum hafa gengið, eða kunna að ganga.

10. gr.

Samningsríkin geta, hvenær sem er, fyrir milligöngu sendisveita sinna bætt inn í samning þenna þeim umbótum, sem þau verða ásátt um og æskilegar eða nauðsynlegar þykja.

Þessu til staðfestu hafa þeir, sem veitt var umboð, sett nöfn sín og innsigli undir samning þenna.

Samin í einu eintaki í Kaupmannahöfn á íslenskri, danskri, finskri, norskri og sænskri tungu, þann 28. janúar 1926.

Jon Krabbe.

(L. S.).

C. Moltke.

(L. S.).

Eduard Hj. Palín.

(L. S.).

Emil Huitfeldt.

(L. S.).

Joachim Beck-Friis.

(L. S.).

Þetta er hjermeð gjört almenningi kunnugt.

Reykjavík, 28. ágúst 1926.

Í fjarveru forsætisráðherra.

Magnús Guðmundsson.

Vígfús Einarsson.

REGLUGJÖRÐ

fyrir

60

15 okt.

**veðdeild Landsbankans í Reykjavík um útgáfu á 6. flokki (seriu) bankavaxta-
brjefa samkvæmt lögum nr. 26, 15. júní 1926, um útgáfu nýrra flokka
(seria) bankavaxtabrjefa.**

1. gr.

Tilgangur veðdeildarinnar er að veita lán um langt árabílg gegn veði í fasteignum og gegn tryggingu í eignum og tekjum bæjar-, sýslu- og sveitar-fjelaga.

Fyrstu 4 árin eftir að veðdeildarflokkur er settur á stofn, samkvæmt lögum þessum, veitist tillag til hinna nýju flokka veðdeildarinnar úr ríkissjóði 8000 kr. á ári, og skiftist tillag þetta hlutfallslega jafnt milli veðdeildar-flokkanna eftir stærð þeirra.

2. gr.

Veðdeildin gefur út skuldabryef, sem hljóða á handhafa (bankavaxta-bryef) sem má nafnskrá í bókum hennar, og verða þau kölluð 6. flokkur (seria) bankavaxtabryefa hennar. Öll upphæð þeirra má ekki fara fram úr 3 miljónum króna. Upphæð bankavaxtabryefanna skal talin í gjalldgengum peningum, og skulu bryefin samin eftir fyrirmynd, er bankastjórnin ákveður. Fjármálaráð-herra og bankastjórar Landsbankans rita undir þau. Í bankavaxtabryefunum skal vera útdráttur úr reglugjörð þessari að minsta kosti á íslensku og dönsku. Upphæðir þeirra skulu vera 5000, 1000, 500 og 100 kr. og skal hver flokkur hafa sjerstakt bókstafseinkenni, og hvert vaxtabryef vera tölusett. Telja má upphæðir bankavaxtabryefanna einnig í útlendri mynt samhliða íslensku krónumyntinni. Ásamt bankavaxtabryefunum skal afhenda stofna (talons) með vaxtamiðum til 20 ára að minsta kosti, og þegar hinn síðasti liður þeirra er fallinn í gjalddaga og innleystur, skal gefa út nýjan stofn með vaxtamiðum jafnframt og hinum eldra stofni er skilað aftur.

Aldrei má gefa meira út af bankavaxtabryefum, en sem nemur fjárlæð þeirri, er veðdeildarflokkurinn á í veðskuldabryefum.

3. gr.

Auk veðskuldabryefa þeirra, sem veðdeildarflokkurinn fær frá lántak-endum, skal trygging fyrir honum vera:

- 1) Varasjóður veðdeildarflokksins.
- 2) Sameiginleg (solidarisk) ábyrgð lántakenda, er nemi alt að 10% (sbr. 9. gr.).
- 3) Ábyrgð ríkissjóðs.

60 Ef taka þarf til trygginganna 1—3, skal gera það í þeirri röð, sem að
15. okt. ofan er greint.

4. gr.

Leggja skal í varasjóð tekjuafgang þann, sem kann að verða samkvæmt árlegum reikningsskilum veðdeildarflokksins.

5. gr.

Af bankavaxtabrjefunum skal á ári hverju svara í vöxtu 5% er greiðist tvisvar á ári, 2. janúar og 1. júlí, með helmingi upphæðar í hvort skifti, gegn afhendingu vaxtamiðans. Vaxtamiðar, sem fallnir eru í gjalddaga, skulu innleystir við Landsbankann í Reykjavík, og við þá banka erlendis, er bankastjórnin ákveður og auglýsir með 3 mánaða fyrirvara í Lögbirtingablaðinu, í Ríkistíðindunum í Kaupmannahöfn og í öðrum samsvarandi blöðum erlendis, þar sem ætla má að brjefin sjeu í umferð. Sömuleiðis skulu vaxtamiðarnir gjaldgengir til lúkningar sköttum og öðrum gjöldum til ríkissjóðs, og skulu gjaldheimtumenn ríkissjóðs innleysa þá, ef þeir hafa fje fyrir hendi, er greiðast á í ríkissjóð.

6. gr.

Veðdeildarflokkurinn er undanþeginn öllum tekjuskatti, útsvari, stimpilgjaldi og öðrum sköttum. Svo á hann rjett til að fá ókeypis eigna- og veðbókarvottorð, til afnota fyrir sjálfan sig.

7. gr.

Fje veðdeildarflokksins má lána gegn veði í jarðeignum, erfðafestulöndum og húseignum með lóð í kaupstöðum og verslunarstöðum, en gegn veði í húseignum því aðeins, að þær sjeu vátrygðar í vátryggingarstofnun, er bankastjórnin tekur góða og gilda. Lásupphæðin má ekki fara fram úr ⅓ af virðingarverði fasteignarinnar.

Þegar veðdeildarflokkurinn tekur jarðir að veði, skal virða jarðarhúsin sjer og jörðina sjer í lagi. Öll önnur hús skal einnig virða sjerstaklega og þau vátrygð, ef verð þeirra á að koma til greina við lánveitingar gegn veði í eigninni.

Heimilt er Landsbankanum, á kostnað lántakenda, að annast vátryggingu á húsum utan Reykjavíkur, sem veðsett eru veðdeildarflokknum að svo miklu leyti, sem hús í sveitum eru eigi í innlendri brunaábyrgð, sem bankastjórnin tekur gilda.

Ef veitt eru bæjarlán, sýslulán eða sveitarlán gegn veði í eignum og tekjum þeirra, þarf samþykki atvinnumálaráðherra til lánveitingarinnar.

8. gr.

60

15. okt.

Eignir þær, er veðdeildarflokkurinn tekur að veði, skulu tveir óvilhallir menn, dómkvaddir eða tilnefndin af hlutaðeigandi lögreglustjóra, þeir er nauðsynlega þekkingu hafa á slíku, virða á kostnað lánþega. Þó getur stjórn Landsbankans, þegar henni eftir atvikum finst ástæða til þess, sjálf nefnt til menn þá, er virða skulu. Ennfremur getur hún krafist þess, að hreppsnefnd eða bæjarstjórn, er í hlut á, samþykki virðinguna. Eignirnar skal meta til þess verðs, sem þær eftir bestu vitund virðingarmanna hafa í kaupum og sölum, og skal virða þær með kvöðum þeim, er á þeim hvíla, hvort heldur eru skattar eða afgjöld. Í virðingargjörðunum skal eignunum ítarlega og greinilega lýst. Sje það jarðeign, skal tilgreina dýrleika hennar, hve mörg kúgildi henni fylgi, upphæð afgjaldsins, hlunnindi hennar og kvaðir þær, er á henni kunna að hvíla. Ennfremur skal taka fram alt það, er lýtur að ásigkomulagi jarðarinnar í heild sinni, og ræktunarástandi hennar, hvernig viðhaldi bygginga á jörðinni sje varið og önnur sjerstök atvik, er hljóta að hafa áhrif á verðmæti jarðarinnar, svo sem hvort hún liggur undir skemdum af vatnagangi, sjávangangi, skriðum, sandfoki o. fl. Þegar virtar eru húseignir, skal nákvæmlega lýsa hverri einstakri byggingu, tilgreina stærð hennar, hve mörg herbergi í henni eru, telja til alt múr- og naglfast, er henni fylgir, svo sem ofna, járneldstór o. fl., efni það er byggingarnar eru bygðar úr, og að svo miklu leyti sem unt er gæði þess og ennframur aldur bygginganna og viðhald. Að lokum skal í virðingargjörðinni tekið fram, hve stór lóð sú sje, er húseigninni fylgir, og hvernig ásigkomulag hennar sje.

Hafi eignin gengið kaupum og sölum skal kaupverðs hennar getið.

Lántakandi skal að minsta kosti á hverjum 5 ára fresti, meðan lánið stendur sýna skírteini, sem bankastjórnin tekur gilt, fyrir því að veðið hafi ekki rýrnað í verði svo að veðdeildarflokknum geti verið nein hættu búin. Láti lántakandi farast fyrir að senda stjórn Landsbankans þetta skírteini, má hún láta skoðunargjörð af innanhjeraðsmönnum fara fram á kostnað lántakanda.

9. gr.

Lántakendur skulu, auk þess að bera ábyrgð á sínum eigin skuldum, ábyrgjast sameiginlega (in solidum) skuldbindingar veðdeildarflokks þessa, þó eigi meira en 10% af því, sem lán þeirra voru á síðasta gjalddaga, áður en taka þurfti til ábyrgðarinnar, en til hennar má taka hvenær sem varasjóður flokksins eigi nægir til að standast áfallið tap. Áður en gripið er til ríkissjóðs-ábyrgðarinnar skal jafna niður á alla lántakendur veðdeildarflokksins aukagjaldi til varasjóðs, svo sem þörf er á, alt að 10%, til að bæta skaðann. Niðurföfnun á aukagjaldi þessu skal vera í hlutfalli við upphæð lánanna. Eftir ákvörðun stjórnar Landsbankans má skifta greiðslu þessari niður á fleiri en eitt ár.

- 60** Verði þörf á að grípa til ábyrgðarinnar til að fullnægja skuldbinding-
15. okt. um veðdeildarflokksins, skal endurborga það án vaxta þegar hagur flokksins leyfir það.

10. gr.

Eigi má lána nema gegn 1. veðrjetti. Minsta lán, sem veðdeildarflokkurinn veitir skal vera 300 krónur, og skulu lán jafnan standa á hundraði króna. Lánstíminn má vera alt að 40 árum sje veðið jarðeign, vandað steinsteypuhús, eða steinhús og alt að 30 árum sje veðið vandað timburhús. Sje lánið bæjar-, sýslu- eða sveitarlán, skal því lokið á eigi lengri tíma en 40 árum.

11. gr.

Lán þau, sem veðdeildarflokkurinn veitir, má hann greiða í bankavaxta-örjefum sínum eftir ákvæðisverði þeirra, en lánþegi hefir rjett til að krefjast, að bankastjórnin annist um að koma þeim í gjaldgenga peninga endurgjalds-laust, ef þess er kostur, en borga verður hann kostnað þann, sem af því leiðir og verðfall. Veðdeildarflokkurinn hefir þó jafnan rjett til að greiða lánin í peningum með þeirri upphæð, sem hann getur fengið fyrir bankavaxtabrjefin, eða á von á að fá fyrir þau, að frádregnum öllum beinum kostnaði. Semja má um sölu bankavaxtabrjefa flokksins fyrirfram í einu eða fleiru lagi, enda samþykki fjármálaráðherra söluverðið.

12. gr.

Til þess að menn geti fengið lán úr veðdeildarflokknum verða þeir að fullnægja þeim skilmálum, er nú skal greina:

- a. Útvega virðingargjörð samkvæmt því, sem segir í 8. gr.
- b. Útvega vottorð hlutaðeigandi embættismanns samkvæmt afsals- og veðmála-bókunum, um hvort nokkur veðskuld eða önnur eignabönd hvíli á eigninni, og hver þau sjeu, svo það sjáist að þau sjeu eigi því til fyrirstöðu, að eignin geti orðið veðsett veðdeildinni með 1. veðrjetti.
- c. Útvega vottorð hlutaðeigandi embættismanns samkvæmt embættisbókum hans um, að hlutaðeigandi hafi þinglesna eignarheimild fyrir eigninni, eða sje það eigi unt, þá vottorð hans um að eignin sje vitanlega eign hans.
- d. Sje að ræða um lán hrepps-, sýslu- eða bæjarfjelaga, skal leggja fram samþykki hlutaðeigandi stjórnarvalda til lántökunnar, og skýrslu um efnahag þeirra (fjárhagsreikning).
- e. Útskrift úr fundarbók lánbeiðanda, sem sýni, að löglega hafi verið samþykkt að taka lánið og sje útskriftin staðfest af hlutaðeigandi yfirvaldi.
- f. Vottorð hlutaðeigandi yfirvalds um, hverjir sjeu í sveitarstjórn, sýslunefnd eða bæjarstjórn þeirri, er leitar lánsins.

13. gr.

60

15. okt.

Hver lántakandi skal greiða 7% af lánsupphæðinni í varasjóð flokksins. Heimilt er lántakanda að greiða lántökugjaldið í tvennu eða fernu lagi, eftir því, er um semst við bankastjórnina. Sje lán endurborgað að öllu leyti áður en lántökugjaldið er að fullu greitt ber að greiða eftirstöðvar lántökugjaldsins um leið og lánið er endurgreitt.

Verði eigendaskifti að fasteign, sem veðsett er veðdeildarfloknum, skal kaupandi, þegar um leið og kaupin gerast, tilkynna veðdeildinni eigendaskiftin.

Heimilt er veðdeildinni við hver eigendaskifti að heimta lánið borgað aftur að öllu eða nokkru leyti.

14. gr.

Vilji einhver, sem keypt hefir veð, taka að sjer skuld við veðdeildarflokkinn, skal hann þegar í stað leita samþykkis bankastjórnar um það. Samþykki hún, að hinn nýi eigandi taki lánið að sjer, skal hann innan 6 mánaða frá kaupdegi sanna eignarrjett sinn fyrir Landsbankastjórninni og taka lánið að sjer.

15. gr.

Lánum þeim, er veðdeildarflokkurinn veitir, má hann eigi segja upp, meðan lánþegi gegnir að öllu skyldum þeim, sem hann hefir undirgengist.

En þá er bankastjórninni heimilt, að telja eftirstöðvar láns komnar í gjalddaga undir eins án uppsagnar, ef eigi er fullnægt einhverju atriði láns-skilmálanna, t. d.:

- Ef ákvæðisgjöld eru eigi greidd á rjettum gjalddaga.
- Ef veðið gengur svo úr sjer, að það eigi lengur er svo tryggjandi, sem vera skal.
- Ef skuldunautur heldur eigi váttrygðum húsum, sem að veði eru, eða vanrækir að senda veðdeildinni kvittun hlutaðeigandi váttryggingarfjelags fyrir iðgjaldinu í tæka tíð.
- Ef á veðið falla eftirstöðvar af sköttum eða gjöldum, er ganga fyrir kröfu veðdeildarinnar, eða nýr kaupandi vanrækir að taka að sjer lán.

16. gr.

Skuldunautar veðdeildarflokksins skulu 1.—14. október ár hvert greiða vexti, afborganir og tillög til stjórnarkostnaðar og varasjóðs í einu lagi með jafnri upphæð á hverjum gjalddaga. Sjerhvert lán, sem veitt er á öðrum tíma árs en nefndum gjalddaga, skal teljast veitt á næst undanförunum gjalddaga, en á næsta gjalddaga á eftir skulu vextir og gjald til stjórnarkostnaðar og varasjóðs þó aðeins takast frá 1. degi þess mánaðar, sem lánið er tekið í, til næsta gjalddaga (1. oktbr.).

60

15. okt.

Tillag til stjórnarkostnaðar og varasjóðs er $\frac{1}{2}$ af hundraði á ári af upphæð lánsins, eins og hún er fyrir hvern gjalddaga, vextirnir eru 5 af hundraði á ári af höfuðstól þeim, sem í láni er á hverjum tíma.

17. gr.

Á hinum ákveðna gjalddaga má hver lántakandi án undangenginnar uppsagnar greiða aukaafborganir, sem þó standa á hundrað krónum eða endurborga lánið að öllu leyti. Greiðslur þessar má hann lúka með bankavaxtabrjefum 6. veðdeildarflokks eftir ákvæðisverði þeirra. Lögmætar skulu greiðslur þessar teljast, sju þær komnar til veðdeildarinnar fyrir 15. október. Á öðrum tímum árs má og borga lán að fullu, ef bankastjórnin samþykkir, þó því aðeins, að það sje veðdeildinni að skaðlausu.

18. gr.

Sjerhver skuldunautur, sem eigi hefir innan 1. nóvember borgað árleg gjöld sín, er hann átti að lúka á næst undangengnum gjalddaga, skal í dráttarvexti af nefndum gjöldum greiða 1 af hundraði fyrir hvern mánuð frá 1. október til borgunardags, og skal sá mánuður, sem komið er fram í, teljast sem heill.

19. gr.

Afborgunum þeim og endurborgunum, er greiddar eru í peningum á hverjum gjalddaga, skal varið til að innleysa bankavaxtabrjef þau, er veðdeildarflokkurinn hefir gefið út, eftir hlutkesti, sem notarius publicus hefir umsjón með, og fram fer í viðurvist tveggja manna; annan kveður ráðherrann til þess, hinn bankastjórnin. Þá er hlutkesti hefir farið fram, skal auglýsa með 9 mánaða fyrirvara tölurnar á bankavaxtabrjefum þeim, er upp hafa komið til innlausnar, og á hverjum gjalddaga þau verði útborguð. Auglýsinguna skal birta þrisvar í blöðum þeim og ritum, er 5. gr. ræðir um. Veðdeildin má og á þann hátt og með þeim fyrirvara, er áður segir, innleysa bankavaxtabrjef flokksins í stærri stíl en hjer segir.

20. gr.

Handhafar eða eigendur bankavaxtabrjefa þeirra, er innleysa skal, geta, gegn því að afhenda þau með vaxtamiðum þeim, er þeim fylgja, fengið útborgaðan höfuðstól þeirra á ákveðnum gjalddaga og er eigi skylt að greiða neina vexti af höfuðstólnum upp frá því. Útborgun fer fram á þeim stöðum, sem nefndir eru í 5. gr.

21. gr.

Höfuðstóll og vaxtafje, sem komið er í gjalddaga til úrborgunar, rennur í varasjóð veðdeildarflokksins, sje þess ekki vitjað innan 20 ára frá gjalddaga,

22. gr.

60

15. okt.

Nú glatast bankavaxtabrjef, sem nafnskráð er í bókum veðdeildarinnar, og getur þá bankastjórnin innkallað handhafa brjefsins með 12 mánaða fyrirvara með auglýsingu, er birt sje þrisvar sinnum samfleytt í Lögbirtingablaðinu og í Ríkistíðindunum í Kaupmannahöfn og í öðrum samsvarandi blöðum erlendis, þar sem ætla má að brjefin sjeu í umferð. Ef enginn gefur sig fram með brjefið í tæka tíð, getur bankastjórnin útgefið handa hinum skráða eiganda þess nýtt bankavaxtabrjef með sömu upphæð, sem það er glataðist, án þess nokkur annar, er bankavaxtabrjefið kann að hafa verið afsalað, geti þar fyrir búið kröfu á hendur veðdeildarflokknum.

Um ógilding annara glataðra bankavaxtabrjefa og vaxtamiða fer eftir almennum lögum.

23. gr.

Bankavaxtabrjef þau, er innleyst hafa verið með hlutkesti, eða hafa verið notuð til að borga eða afborga lán, má ekki frammar setja í veltu, heldur skal ónýta þau undir eins, ásamt vaxtamiðum og stofnum (talons) þeirra á þann hátt, að þau með því verði ógild, og leggja þau til gevmslu í fjárhirshvefveðdeildarinnar, og skal svo innan loka næsta reikningsárs brenna þau í viðurvist endurskoðenda, ásamt vaxtamiðum þeim, er innleysir hafa verið það reikningsár.

24. gr.

Hljóti veðdeildarflokkurinn að taka að sjer veð, og hafi það eigi selst innin árs frá því hann tók það að sjer, skal á fyrsta árlega gjalddaga næst eftir draga inn og ónýta jafnmikla upphæð bankavaxtabrjefa þeirra, er veðdeildarflokkurinn hefir gefið út. Heimilt er þó að jafna inndrætti þessum á 2 eða 3 ár. Síðan á varasjóðurinn eignina.

25. gr.

Þegar lán eru komin í gjalddaga (sbr. 15. gr.), hefir veðdeildin heimild til að láta selja veðið við opinbert uppboð, án undanfarandi dóms sáttar eða fjárnáms, samkvæmt ákvæðum í tilskipun um fjárforráð ómyndugra 18. febrúar 1847, 10. gr., eða láta leggja það veðdeildarflokknum út til eignar, ef þörf er á.

Veðdeildin þarf ekki að láta neinn vera fyrir sína hönd við uppboðið, og skal þar ekki taka mótmæli skuldunauts til greina, nema þau sjeu auðsjáanlega á rökum bygð, og eigi er heldur hægt að stöðva eða ónýta uppboðið með neinskonar dómskoti.

Veðdeildin hefir aftur á móti ábyrgð á því að skuldin sje rjett, og komin í gjalddaga, og skuldunaut er frjálst að höfða mál til endurgjalds á öllu því, er hann hefir skaðast á uppboðinu og öllum málskostnaði að skaðlausu.

- 60** Veðdeildin getur löglega samið svo um við skuldunauta sína, að uppboð á veð-
15. okt. settum fasteignum megi fram fara á skrifstofu uppboðshaldara.

26. gr.

Fje ómyndugra manna, og opinberra stofnana og sjóða, þar á meðal viðlagasjóðs, má verja til að kaupa bankavaxtabrjef veðdeildarflokksins, en þó eigi herra verði en skráðu gangverði og aldrei herra en ákvæðisverð þeirra er.

27. gr.

Veðdeildarfloknum skal stjórnað af stjórn Landsbankans. Ákvæði þau, sem sett eru í lögum nr. 14, 18. sept. 1885 um stofnun landsbanka, 28. og 30. gr., lögum nr. 2, 12. janúar 1900 um breyting á þeim lögum 3. gr. 1. málsgrein og lögum nr. 55, 28. nóvbr. 1919, um breyting á sömu lögum, skulu einnig gilda um veðdeildarflokkinn, stjórn hans, endurskoðendur og reikningsskil.

Fyrir bókfærslu, reikningshald og til annars nauðsynlegs kostnaðar, má greiða alt að 8000 kr. á ári fyrir flokkana, og til endurskoðenda má verja 500 krónum til hvors á ári.

28. gr.

Endurskoðunarmenn Landsbankans skulu hafa vakandi auga á, að veðdeildinni sje stjórnað samkvæmt ákvæðum þeim, sem sett eru fyrir henni, og skulu þeir því einkum gefa gaum að því, sem hjer segir: Þeir skulu hafa gætur á, að aldrei sje í veltu bankavaxtabrjef, er nemi stærri upphæð samtals en heimilað er með 2. og 19. gr.; þeim ber að yfirfara skjöl hvers láns, sem veitt er, til þess að sjá um, að haldin sjeu ákvæði þau, er sett eru fyrir útláni; þeir skulu hafa stöðugt eftirlit með því, að bankavaxtabrjef þau, er ræðir um í 23. gr. sjeu þannig ónýtt, að ekki sje framar hægt að setja bankavaxtabrjefið eða vaxtamiða þess í veltu; þeir skulu að lokum, að minsta kosti einu sinni á ári, sannreyna, að heimaþje veðdeildarinnar og veðskuldarbrjef m. m. sjeu fyrir hendi.

29. gr.

Sjerstakan reikning skal halda yfir 6. flokk bankavaxtabrjefanna, enda sje þeim til tryggingar sjerstakur varasjóður og skulu í hann renna tekjur veðdeildarflokksins.

30. gr.

Þá er lokið er skuldbindingum hvers þeirra veðdeildarflokka, er stofnaðir verða samkvæmt lögum þessum, rennur varasjóður hans til næsta flokks, og svo áfram. Þegar lokið er skuldbindingum síðasta flokksins, rennur varasjóðurinn til þess eða þeirra veðdeildarflokka eða veðlánastofnana, sem stofnsett

verða til að halda áfram veðlánastarfseminni eftir að lokað er síðasta flokki **60**
samkvæmt þessum lögum. Verði slíkum nýjum flokkum eða veðlánastofnunum **15. okt.**
fengin aðgreind starfssvið, skiftist varasjóður milli þeirra, svo að hvert starfs-
svið njóti rjettrar ítölu þeirrar, er varasjóðnum hefir þaðan aflast.

31. gr.

Veðdeildin tekur að sjer að gefa út bankavaxtabrjef 6. flokks.

32. gr.

Ákvæði þessarar reglugjörðar snerta að engu leyti reglugjörðir þær fyr-
ir veðdeild Landsbankans, sem staðfestar voru 15. júní 1900, 21. apríl 1903, 5.
júlí 1905, 1. apríl 1906, 20. október 1909, 7. maí 1914 og 20. júlí 1926, nje heldur
bankavaxtabrjef þau, sem gefin eru út samkvæmt þeim.

Sejórñ Landsbankans í Reykjavík, 14. október 1926.

L. Kaaber. Georg Ólafsson. Magnús Sigurðsson.

Framanrituð reglugjörð staðfestist hjermeð.

Fjármálaráðuneytið, 15. október 1926.

Jón Þorláksson.

Gísli Ísleifsson.

61
2. nóv.

KONUNGLEG AUGLÝSING

um

að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Það Vjer höfum í hyggju að ferðast til útlanda,
viljum Vjer samkvæmt 1. gr. laga 11. febrúar 1871, um ríkisstjórn þeg-
ar svo stendur á, að konungur er ekki orðinn fulltíða, eða er sjúkur
eða fjarverandi, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga, að ríkisstjórn
í fjarveru Vorri sje falin á hendur ríkisarfanum.

Því birtum Vjer hjermeð Vorum kærú og trúú þegnum, að sonur Vor
elskulegur, hans konungleg tign krónprins Christian Frederik Franz Michael
Carl Valdemar Georg, tekur við ríkisstjórn í Voru nafni frá þessum degi
þangað til Vjer komum heim aftur.

Gefið á Christiansborgarhöll, 2. nóvember 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson,

KONUNGLEG AUGLÝSING

um

62
5. nóv.

að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg.

Gjörum-kunnugt: Eftir að Vjer erum aftur heim kominn úr ferð Vorri til Svíaríkis, kunngjörum Vjer hjermeð Vorum kær og trúu þegnum, að Vjer höfum í dag sjálfur tekið við ríkisstjórninni, sem Vjer 2. þ. m. samkvæmt 1. gr. í lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga 30. nóvember 1918, höfum falið á hendur í fjarvist Vorri syni Vorum elskulegum, hans konunglegu tign ríkisarfa Christian Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg.

Gefið á Amáluborg, 5. nóvember 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

63
8. nóv.

KONUNGLEG AUGLÝSING

um

að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Það Vjer höfum í hyggju að ferðast til útlanda, viljum Vjer samkvæmt 1. gr. laga 11. febrúar 1871, um ríkisstjórn þegar svo stendur á, að konungur er ekki orðinn fulltíða, eða er sjúkur eða fjarverandi, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga, að ríkisstjórn í fjarveru Vorri sje falin á hendur ríkisarfnum.

Því birtum Vjer hjermeð Vorum kær og trúu þegnum, að sonur Vor elskulegur, hans konungleg tign krónprins Christian Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg, tekur við ríkisstjórn í Voru nafni frá þessum degi þangað til Vjer komum heim aftur.

Gefið á Sorgenfrihöll, 8. nóvember 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

KONUNGLEG AUGLÝSING

64
12. nóv.

um

að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Eftir að Vjer erum aftur heim kominn úr ferð Vorri til Belgíu, kunngjörum Vjer hjermeð Vorum kæru og trúu þegnum, að Vjer höfum í dag sjálfur tekið við ríkisstjórninni, sem Vjer 8. þ m. samkvæmt 1. gr. í lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga 30. nóvember 1918, höfum falið á hendur í fjarvist Vorri syni Vorum elskulegum, hans konunglegu tign ríkisarfa Christian Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg.

Gefið í Kaupmannahöfn, 12. nóvember 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

65
20. des.

OPÍÐ BRJEF

er

stefnir Alþingi saman til reglulegs fundar miðvikudaginn 9. febrúar 1927.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg.

Gjöllum kunnugt: Að Vjer samkvæmt stjórnarskrá konungsríkisins Íslands, 18. maí 1920, allramildilegast höfum ákveðið að láta Alþingi koma saman til reglulegs fundar miðvikudaginn 9. febrúar 1927.

Um leið og Vjer birtum þetta bjóðum Vjer öllum þeim, sem setu eiga að hafa á tjeðu Alþingi, að koma nefndan dag til Reykjavíkur, og verður þar þá sett Alþingi, eftir að guðsþjónustugjörð hefir farið fram í dómkirkjunni.

Gefið á Christiansborg, 20. desember 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

KONUNGSBRJEF

um

setning Alþingis.

66

20. des.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Vjer viljum hjermeð veita yður sem forsætisráðherra
Vorum umboð til þess í Voru nafni að setja Alþingi, er kom á saman
til reglulegs fundar miðvikudaginn 9. febrúar 1927.

Gefið á Christiansborg, 20. desember 1926.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

